

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education

ANDRAGOŠKO
SPOPOLNJEVANJE

EVALVACIJSKO POROČILO

POSTOPEK PRIZNAVANJA ZNANJA UDELEŽENCEM, KI SE VKLJUČUJEJO V PROGRAME USPOSABLJANJA IN SPOPOLNJEVANJA NA ANDRAGOŠKEM CENTRU SLOVENIJE

Avtorice: dr. Tanja Možina, mag. Zdenka Birman Forjanič,
Neda Đorđević, Aleksandra Radojc

ANDRAGOŠKI CENTER SLOVENIJE
2014

EVALVACIJSKO POROČILO
**POSTOPEK PRIZNAVANJA ZNANJA UDELEŽENCEM, KI SE VKLJUČUJEJO V
PROGRAME USPOSABLJANJA IN SPOPOLNJEVANJA NA ANDRAGOŠKEM
CENTRU SLOVENIJE**

Nosilec naloge: Andragoški center Slovenije

Vodja naloge: dr. Tanja Možina

Avtorice evalvacijskega poročila: dr. Tanja Možina, mag. Zdenka Birman
Forjanič, Neda Đorđević, Aleksandra Radojč

Sodelavke ACS, ki so sodelovale pri pripravi in izpeljavi evalvacije: mag. Tanja Vilič
Klenovšek, Vera Mlinar

Jezikovni pregled: Besedilo ni lektorirano.

Objava: spletna stran:
http://izobrazevanje.acs.si/knjizna_polica/index.php?nid=122&id=1173

Kraj in čas izdaje: Ljubljana, 2014

Izpeljavo evalvacije je omogočilo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

KAZALO

1. UVOD	4
2. METODOLOGIJA.....	5
2.1 TEMELJNI NAMEN EVALVACIJE	5
2.2 VSEBINSKI SKLOPI.....	5
2.3 VKLJUČENI SUBJEKTI	7
2.4 UPORABLJENE METODE, OBLIKOVANJE INSTRUMENTARIJA.....	7
2.5 TESTIRANJE INSTRUMENTARIJA.....	8
2.6 UDELEŽENCI V POSTOPKIH PRIZNAVANJA IN PREDSTAVNIKI ORGANIZACIJ, IZ KATERIH SO PRIHAJALI UDELEŽENCI	9
2.7 ZAJEM ANKETIRANCEV V EVALVACIJO	9
2.8 ZBIRANJE PODATKOV.....	10
2.9 ODZIV VKLJUČENIH V ANKETIRANJEV evalvaciji smo pridobili:	11
2.10 METODE, UPORABLJENE PRI ANALIZI PODATKOV.....	11
2.11 ZNAČILNOSTI VKLJUČENIH V ANKETIRANJE	12
3. REZULTATI EVALVACIJE	19
3.1 UDELEŽENCI V POSTOPKIH PRIZNAVANJA	19
3.1.1 Število vlog za priznavanje znanja v programih ACS in število udeležencev.....	19
3.1.2 Število vlog za priznavanje znanja glede na programe usposabljanja in spopolnjevanja.....	20
3.1.3 Število vlog za priznavanje znanja, pri katerih je bilo udeležencem znanje priznano	22
3.1.4 Obseg priznanega predhodnega znanja.....	22
3.1.5 Razlogi, da udeležencem znanje v celoti ni bilo priznano	38
3.2 SPLOŠNE DOLOČBE POSTOPKA PRIZNAVANJA ZNANJA.....	43
3.2.1 Priznavanje znanja v programih, ki trajajo 24 ur ali več, izjemoma pa tudi v krajših od 24 ur	43
3.2.2 Priznavanje celotnih programov usposabljanja in spopolnjevanja ni mogoče.....	48
3.2.3 Izpeljava postopkov priznavanja znanja zgolj na podlagi dokazil	53
3.2.3 Informiranje in svetovanje kandidatom	61
3.3 MERILA ZA PRIZNAVANJE ŽE PRIDOBLENEGA ZNANJA	80
3.3.1 Najmanjša enota priznavanja	80
3.3.2 Vrste dokazil in sestavine, ki jih morajo imeti dokazila.....	83
3.4 POSTOPEK PRIZNAVANJA ŽE PRIDOBLENEGA ZNANJA	91
3.4.1 Roki, ki jih opredeljuje postopek priznavanja	91
3.4.2 Vloge vključenih izvajalcev postopka	96
3.5 DOKUMENTACIJA, ZBIRANJE IN VARSTVO OSEBNIH PODATKOV	100
3.5.1 Vloga kandidata za priznavanje že pridobljenega znanja	100
3.5.2 Pisno strokovno mnenje koordinatorja	104
3.5.3 Sklep o priznavanju znanja	106
3.5.4 Evidence, arhiv	111
3.5.5 Dokumentacija, ki se vrne posameznikom	112
3.6 KAKOVOST POSTOPKOV PRIZNAVANJA ZNANJA.....	113
3.6.1 Zagotavljanje kakovosti.....	113
3.7 DRUGA SPOROČILA SODELUJOČIH V ANEKTIRANJU, KI LAHKO SLUŽIJO ZA PRIHODNJI RAZVOJ POSTOPKOV PRIZNAVANJA NA ACS	115
5. VIRI.....	134
6. PRILOGE.....	135

1. UVOD

Andragoški center Slovenije (v nadaljevanju tudi ACS) tistim, ki se nameravajo udeležiti katerega izmed programov usposabljanja ali spopolnjevanja, ki trajajo več kot 24 pedagoških ur, izjemoma pa tudi v programih, ki trajajo manj od 24 pedagoških ur, omogoča, da zaprosijo za priznavanje njihovega že pridobljenega znanja. Postopke priznavanja že pridobljenega znanja vodi komisija ACS za priznavanje že pridobljenega znanja, ki jo je za obdobje štirih let imenoval direktor ACS. Njeno delo temelji na *Pravilniku o priznavanju že pridobljenega znanja udeležencem v programih usposabljanja in spopolnjevanja Andragoškega centra Slovenije* (v nadaljevanju: Pravilnik o priznavanju znanja ali Pravilnik), ki ga je Svet ACS sprejel 16. 3. 2011, v veljavo pa je stopil 1. 5. 2011.

Za vpeljavo postopkov priznavanja znanja v programe usposabljanja in spopolnjevanja, ki jih izpeljujemo na ACS smo se odločili zato, da bi udeležencem dali možnost, da lahko uveljavijo znanje, ki ga že imajo. Hkrati smo s tem pristopili k reševanju težave, ki smo jo v zadnjih letih zaznali predvsem v primerih, ko različni programi obravnavajo nekatere vsebinsko primerljive teme. Ker gre za tematike, ki jih morajo poznati izobraževalci odraslih v različnih vlogah, je vključenost tovrstnih tem v programe smiselna. V primerih, ko se izobraževalci odraslih usposabljujejo za različne vloge, pa se lahko soočijo s podvajanjem tem. Postopki priznavanja znanja jim sedaj omogočajo, da znanja, ki so si jih že pridobili v enem izmed takšnih programov, lahko uveljavijo v drugih programih.

V obdobju od maja 2011 do septembra 2014 je potekala pilotna vpeljava postopka priznavanja znanja. Da bi ugotovili, kako so se v tem pilotnem obdobju udeleženci določbe Pravilnika o priznavanju, smo v letu 2014 zasnovali in izpeljali Evalvacijo pilotne vpeljave postopkov priznavanja znanja v sistem usposabljanja in spopolnjevanja ACS. Rezultate predstavljamo v pričujočem evalvacijskem poročilu. Evalvacija nam je omogočila presojo o tem, katere določbe Pravilnika so se v pilotni izpeljavi izkazale kot ustrezne in jih ni potrebno spreminjati, hkrati pa tudi, pri udeležanju katerih določbah Pravilnika so se v pilotni izpeljavi pojavile težave in je zato potrebno na teh točkah Pravilnik dopolniti ali spremeniti. Presojali smo tudi kakovost izpeljave samega postopka priznavanja, strokovnih pripomočkov in druge dokumentacije, uporabljene v teh postopkih.

Na podlagi presoje rezultatov so v evalvacijskem poročilu podani predlogi za izboljšave in nadaljnji razvoj postopkov priznavanja znanja udeležencem, ki se vključujejo v programe usposabljanja in spopolnjevanja na ACS. Predloge bomo predstavili in obravnavali v skupini strokovnih delavcev ACS, ki sodelujejo v postopkih priznavanja. Na podlagi rezultatov te razprave bomo pripravili akcijski načrt za razvoj kakovosti postopkov priznavanja na ACS ter v letih 2015 in 2016 v te postopke vpeljali potrebne izboljšave.

dr. Tanja Možina
Vodja središča za
kakovost in izobraževanje

2. METODOLOGIJA

V tem poglavju predstavljamo metodologijo, ki smo jo uporabili pri evalvaciji izvajanja pilotne vpeljave postopkov priznavanja že pridobljenega znanja v programih usposabljanja in spopolnjevanja ACS (v nadaljevanju tudi: postopki priznavanja).

2.1 TEMELJNI NAMEN EVALVACIJE

Temeljni namen evalvacije je bil ovrednotiti pilotno vpeljavo postopkov priznavanja že pridobljenega znanja v programih usposabljanja in spopolnjevanja ACS, ki je potekala v obdobju od maja 2011 do septembra 2014.

Evalvacija je bila namenjena presoji dosedanjih izpeljav postopkov priznavanja kot jih je opredelil Pravilnik o priznavanju znanja. Z evalvacijo smo presojali, katere določbe Pravilnika so se izkazale kot ustrezne in jih ni potrebno spreminjati ter kje so se pri uveljavljanju postopka priznavanja, kot ga določa Pravilnik, pojavile težave in bi bilo potrebno katero izmed določb spremeniti, dopolniti, črtati, dodati.

2.2 VSEBINSKI SKLOPI

Z namenom, da bi karseda celovito pregledali in evalvirali postopek priznavanja že pridobljenega znanja, smo opredelili temeljne vsebinske sklope s podrobnejšimi vprašanji, ki so predstavljena v spodnji preglednici. Pripravili smo tudi podrobnejši evalvacijski načrt, ki ga prilagamo v Prilogi 1.

Preglednica 1: Temeljni vsebinski sklopi in podrobnejša evalvacijska vprašanja

VSEBINSKI SKLOPI	EVALVACIJSKA VPRAŠANJA
I. UDELEŽENCI V POSTOPKIH PRIZNAVANJA ZNANJA	
UDELEŽENCI V POSTOPKIH PRIZNAVANJA	Koliko udeležencev se je v obravnavanem obdobju vključilo v postopke priznavanja znanja na ACS?
	Kakšno je število udeležencev, ki jim je bilo znanje priznано?
	Ali je bilo udeležencem, ki jim je bilo znanje priznано, priznan celoten obseg, za katerega so zaprosili?
	Kakšni so bili razlogi v primerih, ko udeležencem znanje (v celoti, ali delno) ni bilo priznано?
II. SPLOŠNE DOLOČBE PRAVILNIKA O PRIZNAVANJU ZNANJA	
NAČELA PRIZNAVANJA ZNANJA	Ali je izpeljava postopkov priznavanja zgolj na podlagi presoje dokazil dovolj ali pa bi bilo potrebno vpeljati tudi možnost preverjanja znanja?
	Kakšne so praktične izkušnje z udejanjanjem tega določila v dosedanjih izpeljavah postopkov priznavanja? Ali obstaja potreba po spremembi ali dopolnitvi obravnavanega določila?
	Ali so se v dosedanjih izpeljavah postopkov priznavanja pokazale potrebe po uvedbi možnosti dopolnitve vloge kandidata?

VSEBINSKI SKLOPI	EVALVACIJSKA VPRAŠANJA
V KATERIH PROGRAMIH USPOSABLJANJA OZ. SPOPOLNJEVANJA POTEKAJO POSTOPKI PRIZNAVANJA	Kolikšno je število udeležencev, ki so se doslej vključili v postopke priznavanja znanja v programih, ki trajajo 24 ur ali več oz. v programih, ki trajajo manj kot 24 ur?
	Ali je določba, da je priznavanje mogoče le v programih, ki trajajo 24 ur ali več oz. v krajših od 24 ur le v primerih, če to program posebej določa, ustrezna?
INFORMIRANJE IN SVETOVANJE KANDIDATOM O MOŽNOSTIH ZA PRIZNAVANJE	Na kakšne načine je bilo doslej poskrbljeno za informiranje in svetovanje kandidatom o možnostih za priznavanje znanja?
	Kakšne so bile vsebine informiranja in svetovanja kandidatom?
	Ali bi bilo potrebno načine ter vsebine informiranja in svetovanja v prihodnje dopolniti? Če da, kako?
III. MERILA ZA PRIZNAVANJE ŽE PRIDOBLENEGA ZNANJA	
NAJMANJŠA ENOTA PRIZNAVANJA	Ali se je v dosedanjih postopkih priznavanja določilo o štirih urah organiziranega izobraževalnega dela kot najmanjši enoti priznavanja izkazalo kot ustrezno?
	Kako je obravnavano določilo delovalo v primerih programov e-usposabljanja?
VRSTA DOKAZIL IN SESTAVINE, KI JIH MORAJO IMETI DOKAZILA	Kakšne vrste dokazil so v dosedanjih postopkih priznavanja prilagali kandidati?
	Ali so se v dosedanjih postopkih priznavanja pri vrednotenju priloženih dokazil pojavljale kakršnekoli težave? Če da, kakšne?
	Kako se je to določilo uveljavljalo v dosedanjih postopkih priznavanja? So se pojavljale kakšne težave? Če da, kakšne?
IV. POSTOPEK PRIZNAVANJA ŽE PRIDOBLENEGA ZNANJA	
ROKI, KI JIH OPREDELJUJE POSTOPEK PRIZNAVANJA	Kako so v dosedanjih izpeljavah postopkov priznavanja znanja delovali na tak način določeni roki za izpeljavo posamezne faze?
VLOGE KLJUČNIH IZVAJALCEV POSTOPKA	Ali pravilnik dovolj jasno opredeljuje pristojnosti, naloge in načine sodelovanja med različnimi nosilci postopka priznavanja? Če ne, kaj bi bilo potrebno spremeniti?
V. DOKUMENTACIJA, ZBIRANJE IN VARSTVO OSEBNIH PODATKOV	
VLOGA KANDIDATA ZA PRIZNAVANJE	Kakšna je bila v dosedanjih postopkih priznavanja kakovost pripravljenih vlog kandidatov?
	Ali so imeli kandidati za priznavanje kakšne težave pri izpolnjevanju obrazca/vloge za priznavanje?
	Ali so se pokazale potrebe po dopolnitvi ali spremembi obrazca za pripravo vloge kandidata? Če da, katere?
PISNO STROKOVNO MNENJE KOORDINATORJA	Kakšne so dosedanje vsebinske izkušnje koordinatorjev s pripravo pisnih strokovnih mnenj?
	Kakšne so dosedanje izkušnje komisije za priznavanje s strokovnimi mnenji, ki so jih pripravili koordinatorji?
	Ali so se pokazale potrebe po dopolnitvi ali spremembi obrazca za pripravo pisnega strokovnega mnenja?
	Kakšna je kakovost pripravljenih strokovnih mnenj koordinatorjev?

VSEBINSKI SKLOPI	EVALVACIJSKA VPRAŠANJA
SKLEP O PRIZNAVANJU ZNANJA	Kako je v dosedanjih postopkih priznavanja potekala priprava in izdaja sklepa o priznavanju znanja? (Kdo je pri tem sodeloval, kako je potekalo sodelovanje med vključenimi, so se pokazale kakšne vsebinske težave pri pripravi sklepa? itd.)
	Ali so se pokazale potrebe po dopolnitvi ali spremembi obrazca za izdajo sklepa o priznavanju?
	Ali so se kandidati za priznavanje s sprejetimi sklepi o priznavanju strinjali?
EVIDENCE, ARHIV	Kako so se v dosedanjih postopkih priznavanja izvajala določila o hranjenju dokumentacije? So se pokazale kakšne potrebe po dopolnitvi določil o hranjenju dokumentacije?
DOKUMENTACIJA, KI SE VRNE POSAMEZNIKOM	Ali obstajajo potrebe, da bi dokazila, ki jih je kandidat priložil vlogi, hranil tudi ACS?
VI. KAKOVOST POSTOPKOV PRIZNAVANJA ZNANJA	
ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI	Kako je bilo v času od uveljavitve pravilnika poskrbljeno za strokovno usposabljanje in svetovanje osebju, ki sodeluje v postopkih priznavanja znanja?
	Kakšne so potrebe po nadaljnjem usposabljanju za izpeljavo postopkov priznavanja znanja?

2.3 VKLJUČENI SUBJEKTI

V empirični del evalvacije smo zajeli naslednje subjekte:

Preglednica 2: Subjekti, vključeni v evalvacijo

VKLJUČENI SUBJEKTI	
1	Predsednica komisije za priznavanje in stalna članica komisije za priznavanje
2	Vodje/koordinatorice programov usposabljanja in spopolnjevanja na ACS
3	Svetovalka v postopkih priznavanja znanja na ACS
4	Udeleženci postopkov priznavanja znanja v programih usposabljanja in spopolnjevanja na ACS
5	Direktorji oz. ravnatelji organizacij, iz katerih so prihajali udeleženci postopkov priznavanja znanja v programih usposabljanja na ACS

2.4 UPORABLJENE METODE, OBLIKOVANJE INSTRUMENTARIJA

Mnenja in stališča posameznih subjektov do obravnavanih vprašanj smo zbirali z metodo anketiranja. V ta namen smo za vsakega od vključenih subjektov razvili strukturirani anketni vprašalnik. Razvili smo naslednje vprašalnike:

Preglednica 3: Instrumenti, ki smo jih uporabili za zbiranje podatkov in informacij z anketiranjem

Št.	IME ANKETNEGA VPRAŠALNIKA
1	Vprašalnik za predsednico komisije in člane komisije za priznavanje
2	Vprašalnik za vodje/koordinatorice programov usposabljanja in spopolnjevanja ACS
3	Vprašalnik za svetovalca v postopkih priznavanja
4	Spletni vprašalnik za udeleženca postopkov priznavanja znanja na ACS
5	Spletni vprašalnik za direktorje/ravnatelje organizacij, iz katerih so prihajali udeleženci postopkov priznavanja znanja v programih ACS

Vprašalniki za predsednico in stalno članico komisije za priznavanje, za vodje/koordinatorice programov usposabljanja in spopolnjevanja na ACS in za svetovalko v postopkih priznavanja na ACS so bili povečini sestavljeni iz odprtih vprašanj, ki so zahtevali poglobljeno refleksijo, mnenjske strokovne odgovore in predloge za dopolnitve. Vprašalnike smo pripravili v klasični obliki in ne v obliki spletne ankete, vendar tako, da so jih sodelujoči lahko izpolnili v elektronski obliki in shranili v obliki wordovega dokumenta.

Za udeležence postopkov priznavanja znanja in za direktorje/ravnatelje organizacij, iz katerih so prihajali ti udeleženci, pa smo razvili spletni vprašalnik z orodjem Ika. Vprašalnik je bil zaradi spletne izvedbe bolj strukturirane narave in je vseboval več vprašanj zaprtega tipa z enim ali več možnimi odgovori ter manj vprašanj z odprtimi mnenjskimi odgovori.

2.5 TESTIRANJE INSTRUMENTARIJA

Vprašalnike za predsednico in stalno članico komisije za priznavanje ter vodje/koordinatorice programov usposabljanja in spopolnjevanja in svetovalko v postopkih priznavanja smo testirali v obdobju med 3. in 12. septembrom 2014. Namen testiranja je bil predvsem odkriti in odpraviti morebitne metodološke napake in nedoslednosti ter odpraviti vsebinske pomanjkljivosti. Vprašalnike so testirale predstavnice strokovne skupine ACS (predsednica in članica komisije, koordinatorice ter svetovalka).

Vsem strokovnim sodelavkam, ki so vprašalnike testno vrednotile, smo poslali opomnik z vprašanji o tem, na kaj naj bodo pri pregledu vprašalnika pozorni.

Preglednica 4: Opomnik za vrednotenje instrumentov pri testiranju

Št.	TESTIRANJE INSTRUMENTOV – OPOMNIK ZA VREDNOTENJE
1	Ali so bila vsa vprašanja razumljiva?
2	Ali so bili vsi pojmi v vprašalniku jasni?
3	Ali ste imeli pri odgovoru na katero izmed vprašanj težave?
4	Ali so bili vsi ponujeni odgovori razumljivi?
5	Ali so bili na voljo vsi odgovori, ki so jih vprašanja zastavljala?
6	Ali se vam je zdela struktura vprašalnika logična?
7	Ali menite, da je vrstni red vprašanj logičen?
8	Ali so bila navodila o izpolnjevanju vprašalnika jasna?
9	Kaj menite o dolžini vprašalnika?
10	Kakšno je vaše splošno mnenje o vsebini vprašalnika?
11	Ali imate kakšen predlog, kako izboljšati vprašalnik?

Testiranje je pokazalo, da osebe, ki so vprašalnike testno izpolnjevale, niso imele težav s samo strukturo vprašalnika in z logičnim zaporedjem vprašanj. Navodila za izpolnjevanje vprašanj so bila povečini dovolj jasna, predlagali so nekaj manjših dopolnitev, ki smo jih vključili v končno verzijo vprašalnikov.

Po testiranju smo vprašalnike nekoliko dopolnili, in sicer smo dopolnili navodila za izpolnjevanje vprašalnikov in jasneje zapisali nekatera vprašanja. Tako so bili razviti:

- Vprašalnik za predsednico komisije in stalno članico komisije za priznavanje
- Vprašalnik za vodje/koordinatorice programov usposabljanja ACS
- Vprašalnik za svetovalko v postopkih priznavanja

2.6 UDELEŽENCI V POSTOPKIH PRIZNAVANJA IN PREDSTAVNIKI ORGANIZACIJ, IZ KATERIH SO PRIHAJALI UDELEŽENCI

Pri spletnih anketah smo poleg metodoloških in vsebinskih vidikov testirali tudi tehnične vidike: številčenje vprašanj, logično zaporedje in razporeditev vprašanj po straneh in vsebinskih sklopih, obveznost odgovorov (en ali več možnih odgovorov), možnost vračanja in popravljanja že vnesenih predhodnih odgovorov, prikaz dodatnih vprašanj ob pogojih (odvisno, kako je anketiranec odgovoril na predhodno vprašanje).

Analizirali smo grafični prikaz ankete (logotip ACS, celoten grafičen prikaz ankete na zaslonu – velikost in tip pisave, barve; vrstni red vprašanj, razporeditev vprašanj po straneh (eno ali več na eni strani), določitev in razdelitev vprašanj po vsebinskih sklopih), oblikovanje e-mail povabila k sodelovanju, ki bo pritegnilo čim več respondentov, oblikovanje primerne nagovora k spletni anketi itd.

Vprašalnike so testirali predstavniki strokovne skupine ACS (predsednica in članica komisije, koordinatorice, svetovalka ter nekateri drugi strokovni sodelavci v organizaciji). Po testiranju smo vprašalnike nekoliko dopolnili, in sicer smo dopolnili navodila za izpolnjevanje vprašalnikov ter jasneje zapisali nekatera vprašanja in odgovore. Tako sta bila razvita:

- Spletni vprašalnik za udeleženca postopkov priznavanja znanja na ACS
- Spletni vprašalnik za direktorje/ravnatelje organizacij, iz katerih so prihajali udeleženci postopkov priznavanja znanja v programih ACS

2.7 ZAJEM ANKETIRANCEV V EVALVACIJO

V evalvacijo smo vključili:

- predsednico in redno članico komisije za priznavanje ACS;
- 5 vodij/koordinatoric programov usposabljanja in spopolnjevanja na ACS, v katere so se v obravnavanem obdobju vključevali udeleženci postopkov priznavanja; vključene so bile strokovne sodelavke, vodje oz. koordinatorice programov usposabljanja in spopolnjevanja z naslednjih področij:
  - programi o organiziranem samostojnem učenju,
  - programi s področja pismenosti,
  - programi o usposabljanju priseljencev,
  - programi s področja svetovanja v izobraževanju odraslih,

- programi s področja vrednotenja v izobraževanju odraslih.
- svetovalko v postopkih priznavanja;
- 49¹ udeležencev, ki so se vključili v postopke priznavanja znanja na ACS, kar predstavlja 94,23 % od vseh, ki so bili v obravnavanem obdobju vključeni v postopke priznavanja;
- 28² ravnateljev in direktorjev organizacij, iz katerih so prihajali udeleženci v postopkih priznavanja znanja na ACS, kar predstavlja 70 % od vseh organizacij, iz katerih so se v obravnavanem obdobju vključevali udeleženci v postopke priznavanja znanja v programe ACS. Če pri tem upoštevamo, da smo izločili 12 ravnateljev oz. direktorjev, ki so bili hkrati udeleženci postopkov priznanja in so zato anketo dobili kot udeleženci, pa lahko rečemo, da so imeli prav vsi ravnatelji oz. direktorji, iz katerih so prihajali udeleženci postopkov priznanja, možnost izraziti svoja mnenja in stališča o teh postopkih, teh 12 pa tudi iz lastne izkušnje postopka v vlogi udeleženca;

2.8 ZBIRANJE PODATKOV

Anketiranje predsednice in stalne članice komisije za priznavanje, vodij/koordinatorjev programov usposabljanja in svetovalke v postopkih priznavanja je potekalo med 15. in 26. septembrom 2014.

Spletno anketiranje udeležencev v postopkih priznavanja znanja in ravnateljev/direktorjev organizacij, iz katerih so ti prihajali, pa je potekalo med 20. oktobrom 2014 (ko je bil poslan vprašalnik udeležencem) oziroma 22. oktobrom 2014 (ko je bil poslan vprašalnik ravnateljem/direktorjem) in 4. novembrom 2014, ko so na vprašalnik odgovorili še zadnji anketiranci.

---

¹ V obdobju med majem 2011 in septembrom 2014 je bilo vloženih 60 vlog za priznavanje znanja. En kandidat je kasneje od vloge odstopil, ena kandidatka pa se je potem, ko smo ji sporočili, da se programa usposabljanja ne more udeležiti, ker smo iz njene organizacije že sprejeli 2 udeleženci, vlogo za priznavanje umaknila. Skupaj je bilo torej v postopku priznavanja v obravnavanem obdobju 58 vlog. Štirje kandidati so prosili za priznavanje v dveh programih, dva kandidata pa za priznavanje znanja v treh programih. Skupaj je tako bilo vključenih v postopke priznavanja 50 udeležencev. Za enega izmed njih nismo uspeli pridobiti elektronskega naslova, zato smo ga morali izločiti. Anketni vprašalnik smo tako poslali 49 udeležencem.

² Izmed 49 udeležencev postopkov priznavanja, ki smo jih vključili v raziskavo, so udeleženci v nekaterih primerih prihajali iz istih organizacij. V teh primerih smo ravnatelju oz. direktorju poslali samo en anketni vprašalnik. Če smo to upoštevali, smo dobili podatek, da so udeleženci prihajali iz 40 različnih organizacij, v katere je bilo potrebno poslati vprašalnik za direktorja oz. ravnatelja. Nekateri udeleženci v postopkih priznavanja so bili hkrati tudi direktorji oz. ravnatelji izobraževalnih organizacij. Ker so bila številna mnenjska vprašanja v vprašalniku za udeležence in tistemu za direktorje oz. ravnatelje enaka, smo se v primerih, ko je bil direktor oz. ravnatelj hkrati tudi udeleženec v postopku priznavanja, odločili, da smo tem direktorjem oz. ravnateljem poslali le vprašalnik za udeležence. Takšnih primerov je bilo 12. Dve udeleženci v postopkih priznavanja sta bili upokojenki, ena pa brezposelna, torej niso imele delodajalca. Skupaj smo tako vprašalnike za direktorje oz. ravnatelje poslali 28 direktorjem oz. ravnateljem organizacij, iz katerih so prihajali udeleženci postopkov priznavanja znanja.

2.9 ODZIV VKLJUČENIH V ANKETIRANJEV evalvaciji smo pridobili:

- 1 izpolnjen vprašalnik predsednice komisije,
- 1 izpolnjen vprašalnik redne članice komisije za priznavanje,
- 5 izpolnjenih vprašalnikov za vodje/koordinatorice programov usposabljanja ACS (100 % od vključenih v anketiranje),
- 1 izpolnjen vprašalnik svetovalke v postopkih priznavanja,
- 27 izpolnjenih vprašalnikov udeležencev v postopkih priznavanja (55,10 % od vključenih v anketiranje in 54 % od vseh udeležencev, ki so sodelovali v postopkih priznavanja znanja),
- 13 izpolnjenih vprašalnikov ravnateljev oz. direktorjev (46,43 % od vključenih v anketiranje in 32,5³ % od vseh ravnateljev oz. direktorjev izobraževalnih organizacij, iz katerih so prihajali udeleženci, vključeni v postopke priznavanja znanja).

2.10 METODE, UPORABLJENE PRI ANALIZI PODATKOV

Vprašalniki za predsednico in redno članico komisije za priznavanje, vodje/koordinatorice programov usposabljanja in svetovalko v postopkih priznavanja

Opravljen je bil kvalitativna obdelava odgovorov pri odprtih vprašanjih. Odgovore smo s postopkom kodiranja kategorizirali v skupine odgovorov.

Spletni vprašalnik za udeležence postopkov priznavanja

Po opravljenem prvem pregledu baze smo pripravili izpis odgovorov po posameznih vprašanjih. Pri pregledu odgovorov smo ugotovili, da so se v odgovorih na treh mestih pojavile nelogičnosti, zato smo v postopku čiščenja baze podatkov eno vprašanje izločili, pri dveh vprašanjih pa v obdelavi nismo upoštevali odgovorov pri dveh kategorijah⁴.

Potem, ko smo bazo odgovorov na ta način prečistili, smo pripravili nov izpis odgovorov po posameznih vprašanjih, ki smo ga uporabili pri nadaljnji analizi podatkov. Pripravili smo sumarni izpis vseh spremenljivk v preglednicah, ki je vseboval absolutne in relativne frekvenčne porazdelitve odgovorov. Kjer je bilo možnih več odgovorov, smo pripravili odstotek glede na osebe in odstotek glede na odgovore.

³ V prejšnjem poglavju smo že pojasnili, da v anketiranje direktorjev/ravnateljev nismo vključili 12 tistih, ki so bili hkrati tudi udeleženci v postopkih priznavanja.

⁴ Vprašanje 11: »Ali vam je bilo vse znanje, za katerega ste zaprosili, priznano?« je bilo zaradi nelogičnosti odgovarjanja anketirancev v povezavi in primerjavi z nadaljnjim odgovarjanjem anketirancev izločeno.

Vprašanje 12: »Koliko je bila v primeru, da vam vse znanje, za katerega ste zaprosili, ni bilo priznano, takšna odločitev za vas sprejemljiva?« Na vprašanje je odgovarjalo 27 anketirancev. Zaradi nelogičnosti odgovarjanja anketirancev v povezavi in primerjavi z njihovim predhodnim in nadaljnjim odgovarjanjem smo odgovor »Vse znanje, za katerega sem zaprosil/a, mi je bilo priznano.« izločili iz nadaljnje analize. Ta odgovor je izbralo 10 anketirancev, ki so bili pri tem vprašanju izločeni iz analize. Število oseb, ki smo jih upoštevali pri interpretaciji tega vprašanja je 17.

Vprašanje 13: »Ali ste se v primeru, da vam vse znanje ni bilo priznano, na sklep komisije za priznavanje pritožili?« Na vprašanje je odgovarjalo 27 anketirancev. Zaradi nelogičnosti odgovarjanja anketirancev v povezavi in primerjavi z njihovim predhodnim odgovarjanjem smo odgovor »Vse znanje, za katerega sem zaprosil/a, mi je bilo priznano.« izločili iz nadaljnje analize. Ta odgovor je izbralo 16 anketirancev, ki so bili pri tem vprašanju izločeni iz analize. Število oseb, ki smo jih upoštevali pri interpretaciji tega vprašanja je 11.

Spletni vprašalnik za direktorje/ravnatelje

Po opravljenem prvem pregledu baze smo pripravili izpis odgovorov po posameznih vprašanjih. Pripravili smo sumarni izpis vseh spremenljivk v preglednicah, ki je vseboval absolutne in relativne frekvenčne porazdelitve odgovorov. Kjer je bilo možnih več odgovorov smo pripravili odstotek glede na osebe in odstotek glede na odgovore.

Analiza dokumentacije

Opravljen je bila tudi analiza dokumentacije, uporabljene v postopkih priznavanja znanja in sicer smo v analizi uporabili naslednje vire iz obdobja od maja 2011 do septembra 2014:

- vloge kandidatov za priznavanje že pridobljenega znanja,
- strokovna mnenja koordinatorjev programov usposabljanja oz. spopolnjevanja o vlogi za priznavanje že pridobljenega znanja,
- sklepe komisije ACS o priznavanju že pridobljenega znanja,
- izjave kandidatov o prejemu sklepa o priznavanju že pridobljenega znanja,
- dokumentacijo, iz katere je razvidno obveščanje, informiranje in svetovanje o postopkih priznavanja.

2.11 ZNAČILNOSTI VKLJUČENIH V ANKETIRANJE

Predsednica in redna članica komisije za priznavanje, vodje/koordinatorice programov usposabljanja, svetovalka za priznavanje

S tem, ko smo v anketiranje vključili predsednico in stalno članico komisije za priznavanje, smo zagotovili vključenost ekspertnega strokovnega znanja s področja vrednotenja in priznavanja znanja. Obe vključeni sta bili članici komisije celotno obdobje, ki je vključeno v evalvacijo, zato sta lahko postopek vrednotili na podlagi lastne izkušnje pri izpeljavi postopkov priznanja.

V anketiranju so sodelovali vodje/koordinatorice prav vseh programov usposabljanja in spopolnjevanja pri katerih so v obravnavanem obdobju potekali postopki priznavanja. Na vprašanja so tako lahko verodostojno odgovarjali na podlagi lastne izkušnje sodelovanja v teh postopkih, ko so v tej vlogi pregledovali vloge kandidatov in pripravljali strokovna mnenja in utemeljitve o tem, ali naj se kandidatom znanje prizna ali ne. Prav vsi sodelujoči vodje/koordinatorice imajo ekspertno znanje in dolgoletne strokovne izkušnje s področij, na katerih delujejo. Kot smo pokazali že v uvodu, gre za področja usposabljanja strokovnih delavcev v programih pismenosti, svetovanja, vrednotenja, organiziranega samostojnega učenja, dela s priseljenci.

Z vključitvijo svetovalke v postopkih priznavanja v anketiranje smo na podlagi izkušnje svetovalke, ki je opravljala svetovanje kandidatom v postopkih priznavanja, lahko pridobili mnenja in stališča o tem, kako je potekala svetovalna podpora kandidatom in, ali bi jo bilo potrebno v prihodnje izboljšati.

Udeleženci v postopkih priznavanja

V nadaljevanju prikazujemo nekatere značilnosti skupine udeležencev, ki je odgovarjala na spletni vprašalnik; starost, stopnja izobrazbe in delo, ki ga opravljajo. Podatke bomo prikazali primerljivo z značilnostmi vseh udeležencev, vključenih v postopke priznavanja znanja.

Preglednica 5: Starost udeležencev v postopkih priznavanja znanja

	Vključeni v anketiranje		Vsi vključeni v postopke priznavanja	
	Frekvenca	Odstotek	Frekvenca	Odstotek
Do 30 let.	1	3,70	2	4,00
Od 31 do 40 let.	10	37,04	19	38,00
Od 42 do 50 let.	11	40,74	15	30,00
Od 51 do 60 let.	5	18,52	13	26,00
61 let ali več.	0	0,00	1	2,00
SKUPAJ	27	100,00	50	100,00

Vir: Rezultati vprašalnika za udeležence postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije, ACS, 2014 in Analiza dokumentacije postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije, ACS, 2011 – 2014.

Izmed vseh udeležencev, ki so odgovarjali na anketni vprašalnik, je bila večina oziroma 77,78 % udeležencev starih med 31 in 50 let. Slaba petina udeležencev je v starostnem razredu med 51 in 60 leti, eden od vprašanih pa je bil mlajši od 30 let. Če te podatke primerjamo z značilnostmi vseh udeležencev, vključenih v postopke priznavanja, lahko ugotovimo primerljivo starostno razdelitev.

Preglednica 6: Stopnja izobrazbe udeležencev v postopkih priznavanja znanja

	Vključeni v anketiranje		Vsi vključeni v postopke priznavanja	
	Frekvenca	Odstotek	Frekvenca	Odstotek
Srednja šola.	0	0,00	1	2,00
Višja strokovna šola.	1	3,70	0	0,00
Visoka strokovna šola.	2	7,41	3	6,00
Univerzitetna izobrazba.	19	70,37	36	72,00
Magisterij, doktorat.	4	14,81	8	16,00
Drugo (prosimo vpišite):	1	3,70	2	4,00
SKUPAJ	27	100,00	50	100,00

Vir: Rezultati vprašalnika za udeležence postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije, ACS, 2014 in Analiza dokumentacije postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije, ACS, 2011 – 2014.

Skoraj 90 % udeležencev, ki so odgovarjali na vprašalnik, ima vsaj univerzitetno strokovno izobrazbo, od tega jih ima 5 magisterij (oz. magisterij po bolonjski stopnji – odprti odgovor) ali doktorat. En izmed anketirancev ima zaključeno višjo, dva pa visoko strokovno šolo.

Primerjava teh podatkov z značilnostmi vseh udeležencev, vključenih v postopke priznavanja, pokaže na primerljivo porazdelitev udeležencev po izobrazbi.

Preglednica 7: Delo, ki ga opravljajo udeleženci v postopkih priznavanja znanja

	Vključeni v anketiranje			Vsi vključeni v postopke priznavanja		
	Frekvenca	Odstotek glede na odgovore	Odstotek glede na osebe	Frekvenca	Odstotek glede na odgovore	Odstotek glede na osebe
Organizator izobraževanja.	11	28,21	40,74	18	28,57	36,00
Drugo (prosimo vpišite):	5	12,82	18,52	17 ⁵	26,98	34,00
Svetovalec v svetovalnem središču ISIO.	5	12,82	18,52	7	11,11	14,00
Učitelj.	5	12,82	18,52	11	17,46	22,00
Vodja izobraževanja odraslih.	5	12,82	18,52	3	4,76	6,00
Direktor/ravnatelj.	4	10,26	14,81	6	9,52	12,00
Vodja programskega področja.	2	5,13	7,41	0	0,00	0,00
Mentor v programu Projektno učenje za mlade (PUM).	1	2,56	3,70	1	1,59	2,00
Svetovalec/mentor v središču za samostojno učenje.	1	2,56	3,70	0	0	0,00
Vodja središča za samostojno učenje.	0	0,00	0,00	0	0,00	0
SKUPAJ	39	100,00		63	100,00	

Vir: Rezultati vprašalnika za udeležence postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije, ACS, 2014 in Analiza dokumentacije postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije, ACS, 2011 – 2014

Na vprašanje, pri katerem je bilo mogočih več odgovorov, je odgovorilo vseh 27 udeležencev, vključenih v anketiranje. Podatki pokažejo, da največ oz. 11 sodelujočih v anketiranju opravlja delo organizatorja izobraževanja, pet jih opravlja delo svetovalcev v središču ISIO, eden pa je svetovalec oz. mentor v središču za samostojno učenje. Štirje udeleženci opravljajo vodstvena dela v organizaciji, 5 jih je vodij izobraževanja odraslih, še 2 pa sta vodji programskega področja. Med anketiranci ena oseba opravlja delo mentorja v programu PUM, 5 pa delo učiteljev oz. predavateljev. Pod drugo so vprašani zapisali naslednje: »Predavatelj«, »Upokojena«, »Čakam na upokojitev.«, »Svetovalec.«

Primerjava vključenih v anketiranje po vlogah, ki jih opravljajo, s podatki o vseh udeležencih, vključenih v postopke priznavanja znanja, pokaže primerljivo zajetje udeležencev glede na vloge, ki jih opravljajo. V anketiranju so zastopani posamezniki,

⁵ Pod drugo so udeleženci navajali: »vodja službene tehnologije, višji koordinator za sonaravno kmetijstvo, svetovalna sodelavka, svetovalka za področje človeških virov, strokovna sodelavka, samozaposlena s.p. (oddajanje apartmajev), samostojna podjetnica svetovalke, samostojna podjetnica, svetovalka za NPK, vodja UVNPZ, nosilec dejavnosti (računovodskega servisa in finančnega svetovanja, s.p.), lektorica.«

ki v organizaciji opravljajo raznolike vloge, prav vse tiste, ki so jih navajali tudi udeleženci, ki so se vključevali v postopke priznavanja znanja.

V nadaljevanju si oglejmo še, v katerih programih usposabljanja in spopolnjevanja na ACS so sodelujoči v anketiranju zaprosili za priznavanje predhodnega znanja.

Odgovorov anketirancev v tem primeru ne moremo neposredno primerjati s podatki o tem, koliko udeležencev se je vključilo v priznavanje v posamičnih programih. Nekateri programi UŽU so se namreč izpeljevali po delih: najprej splošni del, kasneje pa posebni del oz. t.i. do-usposabljanje, zato neposredna primerjava podatkov ni mogoča. Zato smo programe UŽU združili in jih prikazujemo skupaj.

Preglednica 8: V katerih programih usposabljanja, ki jih izvaja ACS, so udeleženci zaprosili za priznavanje znanja

	Vključeni v anketiranje		Vključeni v postopke priznavanja	
	Frekvenca	Odstotek glede na odgovore	Frekvenca	Odstotek glede na odgovore
Programi Usposabljanja za življenjsko uspešnost (UŽU MI, UŽU BIPS, UŽU MK, UŽU IP, UŽU RŽU, UŽU MDM).	22	53,65	31	53,44
Temeljno usposabljanje strokovnih delavcev za ugotavljanje in vrednotenje neformalno pridobljenega znanja.	7	17,07	7	12,07
Usposabljanje kandidatov za člane komisij za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij za pridobitev licence.	5	12,20	10	17,25
Svetovanje in mentorstvo pri organiziranem samostojnem učenju.	2	4,88	3	5,17
Temeljno usposabljanje vodij in svetovalcev v svetovalnih središčih ISIO.	2	4,88	3	5,17
Usposabljanje za izvajalce izobraževalnega programa Začetna integracija priseljencev (ZIP).	2	4,88	2	3,45
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Knjige so zame.	1	2,44	2	3,45
SKUPAJ	41	100,00	58	100,00

Vir: Rezultati vprašalnika za udeležence postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije, ACS, 2014 in Analiza dokumentacije postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije, ACS, 2011 – 2014.

Ugotovimo lahko, da smo v anketiranje vključili predstavnike prav vseh vrst programov, v katerih so potekali postopki priznavanja znanja. Tudi s tega vidika je skupina udeležencev, ki smo jih vključili v anketiranje reprezentativna, glede na vse, ki so v obravnavanem obdobju sodelovali v postopkih priznavanja znanja na ACS.

Direktorji/ravnatelji organizacij, iz katerih so prihajali udeleženci v postopkih priznavanja znanja

V nadaljevanju prikazujemo osnovne demografske značilnosti skupine direktorjev/ravnateljev, ki je odgovarjala na spletni vprašalnik.

Preglednica 9: Starost direktorjev/ravnateljev organizacij, iz katerih so prihajali strokovni delavci, ki so se doslej že vključevali v postopke priznavanja znanja v programih ACS

	Frekvenca	Odstotek
Do 30 let.	0	0,00
Od 31 do 40 let.	6	46,15
Od 41 do 50 let.	3	23,08
Od 51 do 60 let.	3	23,08
61 let ali več.	1	7,69
SKUPAJ	13	100,00

Vir: Rezultati vprašalnika za organizacije, iz katerih so prihajali kandidati v postopkih priznavanja znanja, ACS, 2014.

Večina oziroma 69,23 % anketirancev je starih med 31 in 50 let. Trije so v starostnem razredu med 51 in 60 let, eden pa je bil star 61 let ali več.

Preglednica 10: Stopnja izobrazbe direktorjev/ravnateljev, iz katerih so prihajali strokovni delavci, ki so se doslej že vključevali v postopke priznavanja znanja v programih ACS

	Frekvenca	Odstotek
Srednja šola.	0	0,00
Višja strokovna šola.	0	0,00
Visoka strokovna šola.	0	0,00
Univerzitetna izobrazba.	11	84,62
Magisterij, doktorat.	2	15,38
Drugo (prosimo vpišite):	0	0,00
SKUPAJ	13	100,00

Vir: Rezultati vprašalnika za organizacije, iz katerih so prihajali kandidati v postopkih priznavanja znanja, ACS, 2014.

Po izobrazbi imajo vsi anketirani zaključeno vsaj univerzitetno raven, dva med njimi pa imata opravljen magisterij ali doktorat.

Preglednica 11: Delo, ki ga opravljajo predstavniki izobraževalnih organizacij, iz katerih so prihajali strokovni delavci, ki so se doslej že vključevali v postopke priznavanja znanja v programih usposabljanja in spopolnjevanja ACS

	Frekvenca	Odstotek
Direktor/ravnatelj.	7	53,85
Vodja izobraževanja odraslih.	3	23,08
Vodja programskega področja.	0	0,00
Organizator izobraževanja.	2	15,38
Učitelj.	0	0,00
Vodja središča za samostojno učenje.	0	0,00
Svetovalec/mentor v središču za samostojno učenje.	0	0,00
Svetovalec v svetovalnem središču ISIO.	0	0,00
Mentor v programu Projektno učenje za mlade (PUM).	0	0,00
Drugo (prosimo vpišite):	1	7,69
SKUPAJ	13	100,00

Vir: Rezultati vprašalnika za organizacije, iz katerih so prihajali kandidati v postopkih priznavanja znanja, ACS, 2014.

Na vprašanje je odgovorilo vseh 13 anketiranih, izbrali so lahko več odgovorov. Podatki pokažejo, da nekateri ravnatelji/direktorji, poleg svoje temeljne vloge opravljajo še druge. Trije so tako sporočili, da delujejo tudi v vlogi vodje izobraževanja odraslih, dva pa v vlogi organizatorja. En vprašan je označil odgovor »drugo«, vendar svojega odgovora ni pojasnil.

Preglednica 12: Vrsta izobraževalne organizacije, iz katerih so prihajali strokovni delavci, ki so se doslej že vključevali v postopke priznavanja znanja v programih ACS

	Frekvenca	Odstotek
Ljudska univerza.	9	69,23
Srednja šola/šolski center.	2	15,38
Zasebna izobraževalna organizacija.	1	7,69
Drugo (prosimo vpišite):	1	7,69
SKUPAJ	13	100,00

Vir: Rezultati vprašalnika za organizacije, iz katerih so prihajali kandidati v postopkih priznavanja znanja, ACS, 2014.

Največ ravnateljev/direktorjev, ki so sodelovali v anketiranju, je bilo iz ljudskih univerz (skupaj skoraj 70 % anketirancev), dva sta izhajala iz srednje šole oziroma šolskega centra, en iz zasebne izobraževalne organizacije, en pa je izbral odgovor »drugo« in pojasnil, da deluje v regionalni razvojni agenciji.

Ugotovitve

- ☞ V anketiranju so sodelovale vse vodje/koordinatorice programov usposabljanja na ACS, v katerih so potekali postopki priznavanja znanja, poleg tega pa tudi predsednica in stalna članica komisije za priznavanje ter svetovalka v postopkih priznavanja. To nam je zagotovilo, da smo v evalvaciji dobili mnenja in stališča prav vseh strokovnih sodelavcev ACS, ki so bili doslej vključeni v te postopke, in jih lahko zato ovrednotijo s pomočjo lastne strokovne izkušnje.
- ☞ V anketiranju je sodelovalo 27 udeležencev v postopkih priznavanja, kar predstavlja 55,10 % od vključenih v anketiranje in 54 % od vseh udeležencev, ki so sodelovali v postopkih priznavanja znanja; po naslednjih demografskih značilnostih: starost, izobrazba, so vključeni primerljivi z značilnostmi vseh udeležencev, ki so bili v obravnavanem obdobju vključeni v postopek priznavanja znanja; v anketiranje so zajeti predstavniki prav vseh vrst programov, v katerih so potekali postopki priznavanja na ACS. To nam je v evalvaciji omogočilo, da smo pridobili reprezentativna mnenja in stališča udeležencev postopkov priznavanja znanja na ACS.
- ☞ V anketiranju je sodelovalo 13 ravnateljev oz. direktorjev (46,43 % od vključenih v anketiranje in 32,5⁶ % od vseh ravnateljev oz. direktorjev izobraževalnih organizacij, iz katerih so prihajali udeleženci, vključeni v postopke priznavanja znanja).

---

⁶ V anketiranje direktorjev/ravnateljev nismo vključili 12 tistih, ki so bili hkrati tudi udeleženci v postopkih priznavanja in so lahko svoja mnenja in stališča izrazili s tem, ko so odgovarjali na vprašanja kot udeleženci postopkov priznavanja. Ali je bil potem res nižji odziv, če jih en del avtomatsko nismo vključili v anketiranje?

3. REZULTATI EVALVACIJE

3.1 UDELEŽENCI V POSTOPKIH PRIZNAVANJA

V tem poglavju prikazujemo podatke o tem, koliko vlog za priznavanje znanja je bilo v obdobju od maja 2011, ko je Pravilnik o priznavanju znanja stopil v veljavo, pa do septembra 2014, in koliko posameznikov je te vloge vložilo.

3.1.1 Število vlog za priznavanje znanja v programih ACS in število udeležencev

V spodnji preglednici prikazujemo podatke o tem, koliko je bilo v obravnavanem obdobju **vlog za priznavanje znanja v programih ACS**.

Preglednica 13: Število prejetih vlog za priznavanje znanja v letih 2011, 2012, 2013 in 2014

Leto	Število prejetih vlog za priznavanje že pridobljenega znanja	Odstotek
2011.	18	31,03
2012.	22	37,93
2013.	7	12,07
2014.	11	18,97
SKUPAJ	58	100,00

Vir: Analiza dokumentacije postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije 2011, 2012, 2013 in 2014.

Prve vloge smo prejeli jeseni 2011. Iz analize dokumentacije vlog kandidatov za priznavanje znanja v letih 2011, 2012, 2013 in 2014 lahko sklenemo, da smo v obravnavanem obdobju v postopke priznavanja znanja prejeli **58 vlog⁷**. Ker so štirje kandidati zaprosili za priznavanje znanja v dveh programih, dva kandidata pa za priznavanje znanja v treh programih, je bilo skupaj v postopke priznavanja vključenih **50 udeležencev**.

Največ vlog za priznavanja že pridobljenega znanja smo prejeli v letu 2012 – 37,93 % oz. 22 vlog, slabih 31 % oziroma 18 vlog v letu 2011 in 11 oz. 18,97% vlog v letu 2014. Najmanj vlog smo prejeli v letu 2013. V tem letu smo prejeli 7 oz. 12,07 % od vseh vlog. Največ vlog smo prejeli v prvih dveh letih izvajanja postopka priznavanja znanja, saj je v obravnavanem obdobju potekal projekt ESS »Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2011 do 2014«, v okviru katerega smo izpeljevali številne programe usposabljanja in spopolnjevanja strokovnih delavcev.

⁷ Prikazano je število vlog, za katere je bil tudi izpeljan postopek priznavanja znanja. Poleg teh smo prejeli še dve vlogi, prejetih vlog je bilo tako skupaj 60. Vendar dveh vlog nismo obravnavali oz. udeležencema nismo izdali sklepov. Razlog je bil v tem, da je eden od udeležencev odstopil od usposabljanja, zato postopek priznavanja ni bil organiziran, ena kandidatka pa je potem, ko smo ji sporočili, da se programa usposabljanja ne more udeležiti, ker smo iz njene organizacije že sprejeli 2 udeleženci, vlogo za priznavanje umaknila.

3.1.2 Število vlog za priznavanje znanja glede na programe usposabljanja in spopolnjevanja

V nadaljevanju prikazujemo podatke o tem, za katere **programe usposabljanja in spopolnjevanja smo prejeli vloge za priznavanje znanja in koliko je bilo teh vlog.**

Ob analizi vlog za programe usposabljanja za življenjsko uspešnost – UŽU, je potrebno pojasniti, da ti programi obsegajo 82 pedagoških ur in so sestavljeni iz dveh delov: splošni del usposabljanja, ki je enak za vse UŽU programe, in traja 58 pedagoških ur, ter posebni del ali do-usposabljanje, ki se vsebinsko razlikuje od programa do programa. Slednji trajajo 24 pedagoških ur. Ko gre za postopke priznavanja znanja, sta bila za ta sklop programov uporabljena dva pristopa. Ob nekaterih izpeljavah programov so udeleženci že ob vključitvi v splošni del programa oddali vlogo za priznavanje znanj za celoten program, torej tako za splošni kot za posebni del programa. Po opravljenem postopku priznavanja je bil tako udeležencem izdan sklep o priznavanju znanja v celotnem programu. V drugih izpeljavah pa so udeleženci, ki so se vključevali v splošni del programa, oddali vlogo za priznavanje znanja samo za ta del programa. Kasneje, ko so se vključevali v enega ali več posebnih delov programov, pa so oddali tudi vlogo/e za priznavanje znanja v posebnem delu programa. V teh primerih so bili tudi sklepi o priznavanju znanja izdani posebej za splošni in posebej za posebni del programa.

Zato v nadaljevanju na ta način tudi prikazujemo programe UŽU. Ko je šlo za enovito izvedbo in so se tudi postopki priznavanja znanja izpeljali enovito za celoten program, je program tako tudi prikazan tudi v analizi podatkov. Ko pa se je program izpeljal na način, da so se udeleženci najprej vključevali v splošni del programa, ki je enak za vse programe UŽU, v nadaljevanju pa so se lahko vključevali v različne posebne dele programa ali do-usposabljanja in so bili tako izpeljani tudi postopki priznavanja znanja, je pri analizi podatkov program in njemu pripadajoče število vlog za priznavanje, prikazan v dveh delih (posebej splošni in posebej posebni del).

Največ vlog za priznavanje smo dobili za skupino programov s področja pismenosti. Kot pokaže naslednja preglednica, se sicer njihovo število po posameznih programih razlikuje, če pa vse vloge, prejete za programe pismenosti, seštejemo, ugotovimo, da jih je bilo skupaj 33 oz. 56,9 % od vseh prejetih vlog. Sledijo vloge za program Usposabljanje kandidatov za člane komisij za preverjanje in potrjevanje NPK za pridobitev licence. Teh vlog je bilo 10.

Preglednica 14: Programi usposabljanja in spopolnjevanja, v katere so se vključevali udeleženci, ki so zaprosili za priznavanje znanja.

Program usposabljanja	Obseg ur v programu	Število vlog za priznavanje znanja
Usposabljanje kandidatov za člane komisij za preverjanje in potrjevanje NPK za pridobitev licence	32	10
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost UŽU Most do izobrazbe (UŽU MI)	82	8
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost UŽU – splošni del	58	7
Temeljno usposabljanje strokovnih delavcev za ugotavljanje in vrednotenje neformalno pridobljenega znanja	24	7
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Beremo in pišemo skupaj (UŽU BIPS)	82	5
Temeljno usposabljanje vodij in svetovalcev v svetovalnih središčih ISIO	48	3
Svetovanje in mentorstvo pri organiziranem samostojnem učenju	37	3
Program temeljnega usposabljanja za učiteljev v programu UŽU Razgibajmo življenje z učenjem (UŽU RŽU) – posebni del	25	3
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost UŽU Izzivi podeželja (UŽU IP)	82	2
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Moje delovno mesto (UŽU MDM)	82	2
Začetna integracija priseljencev	24	2
Temeljni program usposabljanja za učitelje v programu Knjige so zame	16	2
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Moj korak (UŽU MK)	82	1
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Beremo in pišemo skupaj (UŽU BIPS) – posebni del	24	1
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost UŽU Most do izobrazbe (UŽU MI) – posebni del	24	1
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Moje delovno mesto (UŽU MDM) – posebni del	24	1
SKUPAJ		58

Vir: Analiza dokumentacije postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije 2011, 2012, 2013 in 2014.

Za priznavanje znanja v programu Temeljno usposabljanje strokovnih delavcev za ugotavljanje in vrednotenje neformalno pridobljenega znanja smo prejeli 7 vlog.

Po tri vloge za priznavanje znanja smo prejeli za programe Temeljno usposabljanje vodij in svetovalcev v svetovalnih središčih ISIO ter za e-program Svetovanje in mentorstvo pri organiziranem samostojnem učenju.

Za priznavanje znanja v programu Začetna integracija priseljencev smo prejeli 2 vloge.

3.1.3 Število vlog za priznavanje znanja, pri katerih je bilo udeležencem znanje priznано

V nadaljevanju nas je zanimalo, kakšno je bilo **število vlog za priznavanje znanja, pri katerih je bilo udeležencem znanje priznано**.

Preglednica 15: Število vlog za priznavanje znanja, pri katerih je bilo udeležencem znanje priznано

	Število vlog za priznavanje znanja	Odstotek
Znanje je bilo priznано.	46	79,31
Znanje ni bilo priznано.	12	20,69
SKUPAJ	58	100,00

Vir: Analiza dokumentacije postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije 2011, 2012, 2013 in 2014.

Večini udeležencev (79,31 % oz. 46 udeležencem) smo znanje priznali, v slabih 21 % oz. v 12 primerih pa udeležencem predhodno znanje ni bilo priznано.

3.1.4 Obseg priznanega predhodnega znanja

Analizirali smo tudi, **ali je bilo udeležencem, ki jim je bilo znanje priznано, priznan celoten obseg, za katerega so zaprosili**, in če ne, kakšen je bil odstotek priznanega obsega ur glede na vlogo udeleženca in obseg ur programa. Analizo prikazujemo za vsak program usposabljanja posebej.

Najprej prikazujemo podatke za **Programe temeljnega usposabljanja učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost**. Kot smo že pojasnili v začetku tega poglavja, ti programi obsegajo 82 pedagoških ur in so organizirani v dveh delih: splošni del usposabljanja, ki je enak za vse UŽU programe, in traja 58 pedagoških ur, ter posebni del ali do-usposabljanje, ki se razlikuje od programa do programa. Slednji trajajo 24 pedagoških ur. V primerih, ko so udeleženci vloge za priznavanje znanja oddali v celoti, tako za posebni, kot tudi za splošni del, so podatki v nadaljevanju prikazani za celoten program. Ko pa so udeleženci posebej oddali vloge za splošni del programa in posebej za posebni del programa, je to v nadaljevanju tako tudi prikazano, posebej obseg priznavanja znanja za splošni del programa in posebej za posebni del. Najprej prikazujemo podatke za primere, ko so udeleženci vlagali vloge za priznavanje znanja za celoten program – tako za splošni kot za posebni del programa.

V naslednji preglednici so prikazani podatki za program **Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Beremo in pišemo skupaj (UŽU BIPS)**.

Preglednica 16: Obseg priznanega znanja v programu Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Beremo in pišemo skupaj (UŽU BIPS) – SPLOŠNI IN POSEBNI DEL

PROGRAM USPOSABLJANJA	OBSEG UR V PROGRAMU	VLOGE ZA PRIZNAVANJE ZNANJA	OBSEG UR PRIZNAVANJA, ZA KATEREGA JE KANDIDAT ZAPROSIL	OBSEG UR, KI SE JE KANDIDATU PRIZNAL	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA VLOGO KANDIDATA	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA OBSEG UR PROGRAMA
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Beremo in pišemo skupaj (UŽU BIPS) – splošni in posebni del	82	Vloga 1	20	12	60,00	14,63
		Vloga 2	16	8	50,00	9,76
		Vloga 3	12	12	100,00	14,63
		Vloga 4	25	16	64,00	19,51
		Vloga 5	16	16	100,00	19,51
POVPREČNI OBSEG PRIZNANEGA ZNANJA					74,80	15,60

Vir: Analiza dokumentacije postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije 2011, 2012, 2013 in 2014.

Splošni del programa je bil izpeljan dvakrat - konec leta 2011 in v začetku leta 2012. Posebni del ali t.i. dousposabljanje pa je bil za obe skupini izpeljan v prvi polovici leta 2012.

V preglednici so prikazani podatki o tem, kolikšen obseg znanja je bil udeležencu priznan glede na skupni obseg ur v programu in glede na obseg, za katerega je zaprosil v svoji vlogi.

Vloženih je bilo 5 vlog za priznavanje znanja. Dvema udeležencema je bil v celoti priznan delež ur glede na njuno vlogo. Najmanjši delež, ki smo ga udeležencu glede na njegovo vlogo priznali, je bil 50 %. Če pa pogledamo delež priznanega znanja glede na celoten obseg ur programa, pa ta nikjer ni presegel 20 %.

V povprečju je bil obseg priznanega znanja glede na vloge udeležencev 74,8 %, glede na celoten obseg programa pa 15,6 %.

Nadaljujemo s prikazom priznanega obsega znanja za program **Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Most do izobrazbe (UŽU MI)**.

Preglednica 17: Obseg priznanega znanja v programu Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Most do izobrazbe (UŽU MI) – SPLOŠNI IN POSEBNI DEL

PROGRAM USPOSABLJANJA	OBSEG UR V PROGRAMU	VLOGE ZA PRIZNAVANJE ZNANJA	OBSEG UR PRIZNAVANJA, ZA KATEREGA JE KANDIDAT ZAPROSIL	OBSEG UR, KI SE JE KANDIDATU PRIZNAL	ODSTOTEK PRIZNANE-GA OBSEGA UR GLEDE NA VLOGO KANDIDATA	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA OBSEG UR PROGRAMA
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost UŽU Most do izobrazbe (UŽU MI) – splošni in posebni del	82	Vloga 1	0 ⁸	0	0,00	0,00
		Vloga 2	22	8	36,36	9,76
		Vloga 3	21	8	38,09	9,76
		Vloga 4	20	8	40,00	9,76
		Vloga 5	16	0	0,00	0,00
		Vloga 6	8	8	100,00	9,76
		Vloga 7	28	0	0,00	0,00
		Vloga 8	19	0	0,00	0,00
POVPREČNI OBSEG PRIZNANEGA ZNANJA					26,80	4,88

Vir: Analiza dokumentacije postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije 2011, 2012, 2013 in 2014.

Vloge za priznavanje znanja je oddalo 8 udeležencev. Glede na število priznanih ur, za katere so udeleženci zaprosili, smo enemu udeležencu, glede na njegovo vlogo, priznali celoten obseg ur. Trem udeležencem smo priznali med 36 in 40 % delež glede na vlogo. Štirim kandidatom ni bila priznana nobena vsebina programa. Obseg priznanega znanja glede na celoten obseg programa je bil pri vseh vlogah manjši od 10 %.

V povprečju je bil obseg priznanega znanja glede na vloge udeležencev 26,80 %, glede na celoten obseg programa pa 4,88 %.

⁸ Iz vloge ni bilo možno razbrati, za katere teme je kandidat zaprosil za priznavanje, in v kakšnem obsegu.

V skupino programov temeljnega usposabljanja učiteljev s področja pismenosti sodi tudi program **Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost UŽU Izzivi podeželja (UŽU IP)**. Izpeljali smo ga dvakrat, eno izvedbo konec leta 2011, drugo v začetku leta 2012.

Preglednica 18: Obseg priznanega znanja v programu Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Izzivi podeželja (UŽU IP) – SPLOŠNI IN POSEBNI DEL

PROGRAM USPOSABLJANJA	OBSEG UR V PROGRAMU	VLOGE ZA PRIZNAVANJE ZNANJA	OBSEG UR PRIZNAVANJA, ZA KATEREGA JE KANDIDAT ZAPROSIL	OBSEG UR, KI SE JE KANDIDATU PRIZNAL	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA VLOGO KANDIDATA	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA OBSEG UR PROGRAMA
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost UŽU Izzivi podeželja (UŽU IP) – splošni in posebni del	82	Vloga 1	0 ⁹	0	0,00	0,00
		Vloga 2	33	25	83,33	30,49
POVPREČNI OBSEG PRIZNANEGA ZNANJA					41,66	15,24

Vir: Analiza dokumentacije postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije 2011, 2012, 2013 in 2014.

Prejeli smo dve vloge za priznavanje znanja. Enemu udeležencu ni bila priznana nobena vsebina programa. Udeležencu, ki se je vključil v usposabljanje v letu 2012, je bilo priznanih 83,33 % ur glede na vlogo, ki jo je oddal, in 30,49 % glede na celoten obseg programa. V povprečju je bil obseg priznanega znanja glede na vloge udeležencev 41,66 % glede na celoten obseg programa pa 15,24 %.

⁹ Iz vloge ni bilo možno razbrati, za katere teme je kandidat zaprosil za priznavanje, in v kakšnem obsegu.

Za priznavanje znanja v programu **Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Moje delovno mesto (UŽU MDM)** sta v letih 2011 in 2012 zaprosila 2 udeleženca.

Preglednica 19: Obseg priznanega znanja v programu Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Moje delovno mesto (UŽU MDM) – SPLOŠNI IN POSEBNI DEL

PROGRAM USPOSABLJANJA	OBSEG UR V PROGRAMU	VLOGE ZA PRIZNAVANJE ZNANJA	OBSEG UR PRIZNAVANJA, ZA KATEREGA JE KANDIDAT ZAPROSIL	OBSEG UR, KI SE JE KANDIDATU PRIZNAL	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA VLOGO KANDIDATA	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA OBSEG UR PROGRAMA
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Moje delovno mesto (UŽU MDM) – splošni in posebni del	82	Vloga 1	20	0	0,00	0,00
		Vloga 2	8	8	100,00	9,76
POVPREČNI OBSEG PRIZNANEGA ZNANJA					50,00	4,88

Vir: Analiza dokumentacije postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije 2011, 2012, 2013 in 2014.

Udeležencu, ki se je vključil v usposabljanje v letu 2011, smo izdali sklep, da že pridobljeno znanje ne ustreza vsebini, ciljem in zahtevnosti vsebin/tem, kot so opredeljene v programu. Udeležencu, ki se je v taisti program vključil v letu 2012, je komisija priznala vse vsebine, za katere je zaprosil. V povprečju je bil obseg priznanega znanja glede na vloge udeležencev 50 %, glede na celoten obseg programa pa 4,88 %.

V letu 2012 je bil izpeljan tudi program **Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Moj korak (UŽU MK)**.

Preglednica 20: Obseg priznanega znanja v programu Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Moj korak (UŽU MK) – SPLOŠNI IN POSEBNI DEL

PROGRAM USPOSABLJANJA	OBSEG UR V PROGRAMU	VLOGE ZA PRIZNAVANJE ZNANJA	OBSEG UR PRIZNAVANJA, ZA KATEREGA JE KANDIDAT ZAPROSIL	OBSEG UR, KI SE JE KANDIDATU PRIZNAL	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA VLOGO KANDIDATA	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA OBSEG UR PROGRAMA
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Moj korak (UŽU MK) – splošni in posebni del	82	Vloga 1	34	0	0,00	0,00

Vir: Analiza dokumentacije postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije 2011, 2012, 2013 in 2014.

Komisija je udeležencu, ki je zaprosil za priznavanja znanja v obsegu 34 pedagoških ur, izdala sklep, da mu vsebin na podlagi priloženih dokazil ni možno priznati.

V nadaljevanju prikazujemo podatke o obsegu priznanega znanja za udeležence, ki so vloge za priznavanje oddali posebej za **splošni del programa Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost UŽU**.

Preglednica 21: Obseg priznanega znanja v splošnem delu programa Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost (UŽU) – SPLOŠNI DEL

PROGRAM USPOSABLJANJA	OBSEG UR V PROGRAMU	VLOGE ZA PRIZNAVANJE ZNANJA	OBSEG UR PRIZNAVANJA, ZA KATEREGA JE KANDIDAT ZAPROSIL	OBSEG UR, KI SE JE KANDIDATU PRIZNAL	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA VLOGO KANDIDATA	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA OBSEG UR SPOLOŠNEGA DELA PROGRAMA
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost UŽU – splošni del	58	Vloga 1	0 ¹⁰	0	0,00	0,00
		Vloga 2	8	4	50,00	6,90
		Vloga 3	56	28	50,00	48,27
		Vloga 4	12	12	100,00	20,69
		Vloga 5	39	25	64,10	43,10
		Vloga 6	48	28	82,76	48,28
		Vloga 7	24	16	66,67	27,59
POVPREČNI OBSEG PRIZNANEGA ZNANJA					59,07	27,83

Vir: Analiza dokumentacije postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije 2011, 2012, 2013 in 2014.

Za priznavanje znanja je bilo vloženih 7 vlog. Enemu udeležencu ni bila priznana nobena vsebina. Analiza priznanega znanja glede na obseg, za katerega so udeleženci zaprosili pokaže, da je bilo enemu udeležencu priznan celoten obseg ur, za katerega je zaprosil v svoji vlogi, trem udeležencem je bilo priznано več kot 60 % obsega ur, dva udeleženca pa sta imela priznано polovico ur, za katere sta zaprosila. Če obseg priznanega znanja analiziramo še z vidika celotnega splošnega dela programa, lahko ugotovimo, da

¹⁰ Iz vloge ni bilo možno razbrati, za katere teme je kandidat zaprosil za priznavanje, in v kakšnem obsegu.

je bilo trem udeležencem priznanih nekaj manj kot 50 % obsega, dvema med 20 in 30%, enemu pa malo manj kot 7 % celotnega obsega splošnega dela programa. V povprečju je bil delež priznanega znanja glede na vloge udeležencev 59,07 %, glede na celoten obseg programa pa 27,83 %.

V nadaljevanju prikazujemo še podatke za tiste kandidate, ki so posebej zaprosili za priznavanje znanja posebnih delov obravnavanih programov.

Preglednica 22: Obseg priznanega znanja v posebnem delu programov temeljnega usposabljanja učiteljev v programih Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programov Usposabljanja za življenjsko uspešnost – UŽU BIPS, UŽU MI, UŽU MDM

PROGRAM USPOSABLJANJA	OBSEG UR V PROGRAMU	VLOGE ZA PRIZNAVANJE ZNANJA	OBSEG UR PRIZNAVANJA, ZA KATEREGA JE KANDIDAT ZAPROSIL	OBSEG UR, KI SE JE KANDIDATU PRIZNAL	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA VLOGO KANDIDATA	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA OBSEG UR PROGRAMA
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Beremo in pišemo skupaj (UŽU BIPS) – posebni del	24	Vloga 1	24	17	70,83	70,83
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost UŽU Most do izobrazbe (UŽU MI) – posebni del	24	Vloga 2	24	17	70,83	70,83
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Moje delovno mesto (UŽU MDM) – posebni del	24	Vloga 3	23	19	82,61	79,16
POVPREČNI OBSEG PRIZNANEGA ZNANJA					74,75	73,60

Vir: Analiza dokumentacije postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije 2011, 2012, 2013 in 2014.

Kot je razvidno iz prejšnje preglednice, so trije kandidati vložili vloge za priznavanje znanje posebej za posebni del katerega izmed programov UŽU. Vložene so bile po ena vloga za priznavanje posebnih delov programov UŽU MI, UŽU BIPS in UŽU MDM.

Iz podatkov je razvidno, da je bilo v dveh primerih glede na obseg zaprosenega priznavanja priznanih 70,83 % od zaprosenega obsega, v enem primeru pa 82,61 %. Z vidika celotnega obsega splošnih delov programov je to pomenilo 70,83 % oz. 79,16 %. V povprečju je bil obseg priznanega znanja glede na vloge udeležencev 74,75 %, glede na celoten obseg programa pa 73,60 %.

Na koncu sklopa, v katerem analiziramo podatke o obsegu priznanega znanja v programih usposabljanja učiteljev, ki bodo delovali v programih pismenosti, pa si oglejmo še podatke za **Program temeljnega usposabljanja za učitelje v programu Usposabljanja za življenjsko uspešnost Razgibajmo življenje z učenjem (UŽU RŽU)** in podatke za **Temeljni program usposabljanja za učitelje v programu Knjige so zame**. Oba programa smo v obravnavanem obdobju izpeljali enkrat, in sicer v letu 2011.

Preglednica 23: Obseg priznanega znanja v Programu temeljnega usposabljanja za učitelje v programu Usposabljanja za življenjsko uspešnost Razgibajmo življenje z učenjem (UŽU RŽU) in Temeljnemu programu usposabljanja za učitelje v programu Knjige so zame

PROGRAM USPOSABLJANJA	OBSEG UR V PROGRAMU	VLOGE ZA PRIZNAVANJE ZNANJA	OBSEG UR PRIZNAVANJA, ZA KATEREGA JE KANDIDAT ZAPROSIL	OBSEG UR, KI SE JE KANDIDATU PRIZNAL	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA VLOGO KANDIDATA	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA OBSEG UR PROGRAMA
Program temeljnega usposabljanja za učitelje v programu UŽU Razgibajmo življenje z učenjem	25	Vloga 1	25	25	100,00	100,00
		Vloga 2	25	25	100,00	100,00
		Vloga 3	25	25	100,00	100,00
Temeljni program usposabljanja za učitelje v programu Knjige so zame	16	Vloga 4	16	16	100,00	100,00
		Vloga 5	16	16	100,00	100,00
POVPREČNI OBSEG PRIZNANEGA ZNANJA					100,00	100,00

Vir: Analiza dokumentacije postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije 2011, 2012, 2013 in 2014.

Ker sta ta dva programa z vidika priznavanja znanja specifična, jih obravnavamo v posebnem sklopu. Iz prejšnje preglednice lahko namreč razberemo, da je bil udeležencem priznan celoten obseg znanja, za katerega so zaprosili, kar hkrati pomeni tudi celoten obseg programa.

Na tem mestu je potrebno izpostaviti, da Pravilnik o priznavanju znanja v 3. členu navaja, da *»Priznavanje celotnih programov usposabljanja ali spopolnjevanja ni mogoče.«*

Iz dokumentacije postopkov priznavanja lahko še razberemo, da je bilo v petih primerih, prikazanih v prejšnji preglednici, znanje udeležencem izjemoma priznано v celotnem obsegu programa. Razlog za to je bil, da je šlo za pet posameznic, ki so sodelovale pri razvoju in pripravi obravnavanih programov temeljnega usposabljanja. Bile so strokovnjakinje za vsebine, ki jih program obravnava, zato bi bilo nesmiselno, da bi se v programe usposabljanja vključile kot udeleženke. Ker je šlo za osebe, ki so želele obravnavane programe tudi izvajati, so zato potrebovale potrdilo, da so usposobljene za izvajanje teh programov. To je bil tudi razlog, da so vložile vlogo za priznavanje celotnega programa. Ker pa Pravilnik o priznavanju ne dopušča priznavanja celotnega programa, so bile kandidatke oproščene le udeležbe v programu, za pridobitev potrdila pa so morale pripraviti še seminarsko nalogo.

Nadaljujemo s prikazom podatkov o priznanem obsegu znanja v programu **Začetna integracija priseljencev**, ki je bil v obdobju od 2011 do 2014 izpeljan enkrat, in sicer v letu 2012.

Preglednica 24: Obseg priznanega znanja v programu Začetna integracija priseljencev

PROGRAM USPOSABLJANJA	OBSEG UR V PROGRAMU	VLOGE ZA PRIZNAVANJE ZNANJA	OBSEG UR PRIZNAVANJA, ZA KATEREGA JE KANDIDAT ZAPROSIL	OBSEG UR, KI SE JE KANDIDATU PRIZNAL	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA VLOGO KANDIDATA	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA OBSEG UR PROGRAMA
Začetna integracija priseljencev	24	Vloga 1	4	4	100,00	16,67
		Vloga 2	3	0 ¹¹	0,00	0,00
POVPREČNI OBSEG PRIZNANEGA ZNANJA					50,00	8,33

Vir: Analiza dokumentacije postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije 2011, 2012, 2013 in 2014.

Kot lahko vidimo iz preglednice, je bil enemu udeležencu, ki se je vključil v ta program, priznan celoten obseg ur, za katere je zaprosil. Glede na obseg ur celotnega programa, mu je bilo priznanih 16,67 % vsebin. Drugemu udeležencu, ki je zaprosil za priznavanje znanja v obsegu 3 ur, pa znanje ni bilo priznано, saj je po 9. členu Pravilnika o priznavanju že pridobljenega znanja najmanjša enota priznavanja že pridobljenega znanja 4 ure organiziranega izobraževalnega dela. V povprečju je bil obseg priznanega znanja glede na vloge udeležencev 50 %, glede na celoten obseg programa pa 8,33 %.

¹¹ Vsebin ni bilo mogoče priznati, ker tema Osebni izobraževalni načrt v programu ZIP obsega 3 pedagoške ure, najmanjša enota za priznavanje pa je 4 pedagoške ure.

V letu 2012 smo organizirali eno izvedbo programa **Temeljno usposabljanje vodij in svetovalcev v svetovalnih središčih ISIO**, ki ga kot 48-urnega izpeljujemo v 3 modulih po 16 pedagoških ur. V postopke priznavanja so se vključili 3 udeleženci.

Preglednica 25: Obseg priznanega znanja v programu Temeljno usposabljanje vodij in svetovalcev v svetovalnih središčih ISIO

PROGRAM USPOSABLJANJA	OBSEG UR V PROGRAMU	VLOGE ZA PRIZNAVANJE ZNANJA	OBSEG UR PRIZNAVANJA, ZA KATEREGA JE KANDIDAT ZAPROSIL	OBSEG UR, KI SE JE KANDIDATU PRIZNAL	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA VLOGO KANDIDATA	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA OBSEG UR PROGRAMA
Temeljno usposabljanje vodij in svetovalcev v svetovalnih središčih ISIO	48	Vloga 1	48	8	16,67	16,67
		Vloga 2	48	16	33,33	33,33
		Vloga 3	32	24	75,00	50,00
POVPREČNI OBSEG PRIZNANEGA ZNANJA					41,67	33,33

Vir: Analiza dokumentacije postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije 2011, 2012, 2013 in 2014.

Dva udeleženca sta zaprosila za priznavanje celotnega programa. Na podlagi pregleda dokumentacije je bilo enemu priznanih 16,67 % vsebin, drugemu pa dobrih 33 % glede na prejeto vlogo. Tretjemu udeležencu je bilo priznanih 75 % vsebin glede na obseg ur, za katere je zaprosil, in s tem tudi najvišji odstotek ur glede na obseg ur v programu. Analiza z vidika obsega ur celotnega programa pokaže, da je bila enemu udeležencu priznana polovica celotnega obsega programa, enemu 16,67 % in enemu 33,3 %. V povprečju je bil obseg priznanega znanja glede na vloge udeležencev 41,67 %, glede na celoten obseg programa pa 33,33 %.

Program **Usposabljanje kandidatov za člane komisij za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij za pridobitev licence** se izvaja v strnjeni obliki, v obsegu 32 ur. Program smo v obravnavanem obdobju izpeljali devetkrat, in sicer dvakrat v letu 2012, štirikrat v letu 2013 in trikrat v letu 2014. Za priznavanje znanja je skupaj zaprosilo 10 udeležencev, in sicer trije v letu 2012, štirje v letu 2013 in trije v 2014.

Preglednica 26: Obseg priznanega znanja v programu Usposabljanje kandidatov za člane komisij za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij za pridobitev licence

PROGRAM USPOSABLJANJA	OBSEG UR V PROGRAMU	VLOGE ZA PRIZNAVANJE ZNANJA	OBSEG UR PRIZNAVANJA, ZA KATEREGA JE KANDIDAT ZAPROSIL	OBSEG UR, KI SE JE KANDIDATU PRIZNAL	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA VLOGO KANDIDATA	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA OBSEG UR PROGRAMA
Usposabljanje kandidatov za člane komisij za preverjanje in potrjevanje NPK za pridobitev licence	32	Vloga 1	4	0	0,00	0,00
		Vloga 2	10	10	100,00	31,25
		Vloga 3	4	4	100,00	16,67
		Vloga 4	0 ¹²	0	0,00	0,00
		Vloga 5	12	12	100,00	37,50
		Vloga 6	14	12	85,71	37,50
		Vloga 7	0 ¹³	0	0,00	0,00
		Vloga 8	10	4	40,00	12,50
		Vloga 9	12	12	100,00	37,50
		Vloga 10	26	4	15,38	12,50
POVPREČNI OBSEG PRIZNANEGA ZNANJA					54,11	18,54

Vir: Analiza dokumentacije postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije 2011, 2012, 2013 in 2014.

Iz prejšnje preglednice je razvidno, da smo 4 udeležencem priznali vse vsebine, za katere so zaprosili, vendar se obseg ur, za katerega so zaprosili, med njimi razlikuje (4, 10 ali 12 pedagoških ur). Trije udeleženci so priložili neustrezna dokazila, zato jim znanje ni bilo priznano. V povprečju je bil obseg priznanega znanja glede na vloge udeležencev 54,11 %, glede na celoten obseg programa pa 18,54 %.

¹² Iz vloge ni bilo možno razbrati, za katere teme je kandidat zaprosil za priznavanje, in v kakšnem obsegu.

¹³ Glej opombo 12.

V letu 2013 smo prvič izpeljali postopek priznavanja znanja v okviru programov e-usposabljanja. To je bil program **Svetovanje in mentorstvo pri organiziranem samostojnem učenju**, ki je obsegal 37 pedagoških ur, od tega 8 ur dela na uvodni delavnici, 21 ur dela v spletni učilnici in 8 ur dela na zaključnem srečanju.

Preglednica 27: Obseg priznanega znanja v programu Svetovanje in mentorstvo pri organiziranem samostojnem učenju

PROGRAM USPOSABLJANJA	OBSEG UR V PROGRAMU	VLOGE ZA PRIZNAVANJE ZNANJA	OBSEG UR PRIZNAVANJA, ZA KATEREGA JE KANDIDAT ZAPROSIL	OBSEG UR, KI SE JE KANDIDATU PRIZNAL	ODSTOTEK PRIZNANE-GA OBSEGA UR GLEDE NA VLOGO KANDIDATA	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA OBSEG UR PROGRAMA
Svetovanje in mentorstvo pri organiziranem samostojnem učenju	37	Vloga 1	9	6	66,67	16,22
		Vloga 2	31	25	80,65	67,57
		Vloga 3	37	25	67,57	67,57
POVPREČNI OBSEG PRIZNANEGA ZNANJA					71,63	50,45

Vir: Analiza dokumentacije postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije 2011, 2012, 2013 in 2014.

V postopek so se vključili 3 udeleženci, ki so želeli imeti priznano že pridobljeno znanje. Vsi trije so v vlogah zaprosili za priznavanje različnega obsega ur, eden pa je zaprosil za priznavanje programa v celoti. Kot lahko razberemo iz preglednice, je eden izmed udeležencev je prejel sklep o priznavanju znanja v obsegu 80,65 % vsebin, glede na obseg, za katerega je zaprosil v vlogi, dvema udeležencema pa smo glede na oddano vlogo, priznali nekaj manj kot 70 % vsebin. Z vidika obsega programa to pri prvi vlogi pomeni 16,22 % od celotnega obsega programa, pri drugih dveh pa 67,57 %. V povprečju je bil obseg priznanega znanja glede na vloge udeležencev 71,63 %, glede na celoten obseg programa pa 50,45 %.

V letu 2014 smo prvič izpeljali postopke priznavanja že pridobljenega znanja v okviru programa **Temeljno usposabljanje strokovnih delavcev za ugotavljanje in vrednotenje neformalno pridobljenega znanja**, ki je bil razvit v okviru projekta »ESS Razvoj pismenosti ter ugotavljanja in priznavanje neformalnega učenja od 2011 do 2014.«

Preglednica 28: Obseg priznanega znanja v programu Temeljno usposabljanje strokovnih delavcev za ugotavljanje in vrednotenje neformalno pridobljenega znanja

PROGRAM USPOSABLJANJA	OBSEG UR V PROGRAMU	VLOGE ZA PRIZNAVANJE ZNANJA	OBSEG UR PRIZNAVANJA, ZA KATEREGA JE KANDIDAT ZAPROSIL	OBSEG UR, KI SE JE KANDIDATU PRIZNAL	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA VLOGO KANDIDATA	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA OBSEG UR PROGRAMA
Temeljno usposabljanje strokovnih delavcev za ugotavljanje in vrednotenje neformalno pridobljenega znanja	24	Vloga 1	12	12	100,00	50,00
		Vloga 2	4	4	100,00	16,67
		Vloga 3	14	12	58,33	50,00
		Vloga 4	6	4	66,67	16,67
		Vloga 5	7	4	57,14	16,67
		Vloga 6	8	8	100,00	33,33
		Vloga 7	12	12	100,00	50,00
POVPREČNI OBSEG PRIZNANEGA ZNANJA					83,16	33,34

Vir: Analiza dokumentacije postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije 2011, 2012, 2013 in 2014.

Za priznavanja znanja je v tem programu zaprosilo 7 udeležencev. Ugotovimo lahko, da je bil pri štirih vlogah priznan celoten obseg ur, za katerega so udeleženci zaprosili. V treh primerih pa je bilo priznanih med 57 in 66 % obsega ur glede na zaprosen obseg. Če podatke analiziramo z vidika celotnega obsega programa ugotovimo, da je bila trem udeležencem priznana polovica obsega programa,

enemu dobrih 33 %, trem pa dobrih 16 % programa. V povprečju je bil obseg priznanega znanja glede na vloge udeležencev 83,16 %, glede na celoten obseg programa pa 33,33 %.

Ob koncu tega sklopa si pogledjmo še združene podatke o povprečnem obsegu priznanega znanja udeležencem, in sicer glede na obseg, za katerega so zaprosili v svoji vlogi za priznavanje in glede na celoten obseg programa.

Preglednica 29: Obseg priznanega znanja posameznih programih oz. sklopov programov in v povprečju za vse programe usposabljanja

PROGRAM USPOSABLJANJA	OBSEG UR V PROGRAMU	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA VLOGO KANDIDATA (povprečje)	ODSTOTEK PRIZNANEGA OBSEGA UR GLEDE NA OBSEG UR PROGRAMA (povprečje)
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Beremo in pišemo skupaj (UŽU BIPS) – splošni in posebni del	82	74,80	15,60
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost UŽU Most do izobrazbe (UŽU MI) – splošni in posebni del	82	26,80	4,88
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost UŽU Izzivi podeželja (UŽU IP) – splošni in posebni del	82	41,66	15,24
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Moje delovno mesto (UŽU MDM) – splošni in posebni del	82	50,00	4,88
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Moj korak (UŽU MK) – splošni in posebni del	82	0,00	0,00
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost UŽU – splošni del	58	59,07	27,83
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Beremo in pišemo skupaj (UŽU BIPS, UŽU MI, UŽU MDM) – posebni del	24	74,75	73,60
Program temeljnega usposabljanja za učiteljev v programu UŽU Razgibajmo življenje z učenjem	25	100,00	100,00
Temeljni program usposabljanja za učitelje v programu Knjige so zame	16	100,00	100,00

Začetna integracija priseljencev	24	50,00	8,33
Temeljno usposabljanje vodij in svetovalcev v svetovalnih središčih ISIO	48	41,67	33,33
Usposabljanje kandidatov za člane komisij za preverjanje in potrjevanje NPK za pridobitev licence	32	54,11	18,54
Svetovanje in mentorstvo pri organiziranem samostojnem učenju	37	71,63	50,45
Temeljno usposabljanje strokovnih delavcev za ugotavljanje in vrednotenje neformalno pridobljenega znanja	24	83,16	33,34
POVPREČNI OBSEG PRIZNANEGA ZNANJA		59,12	34,71

Vir: Analiza dokumentacije postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije 2011, 2012, 2013 in 2014.

Analizo obsega priznanega znanja lahko sklenemo s podatkom, da je bilo v obravnavanem obdobju v povprečju glede na vse vloge za priznavanje znanja v vseh programih priznanih 59,12 % znanja od obsega, za katerega so kandidati zaprosili, in 34,71 % od celotnega obsega programa. Kot je razvidno iz preglednice, pa se ti deleži pri posameznih programih ali sklopih programov ponekod precej razlikujejo. Pri primerjanju deležev med programi oz. sklopi programov je potrebno upoštevati, da je obseg programov precej različen, kar vpliva tudi na izračun deležev priznanega znanja.

3.1.5 Razlogi, da udeležencem znanje v celoti ni bilo priznано

Doslej smo ugotovili, da v primeru 12 vlog udeležencem znanje ni bilo priznано, pri 46 vlogah pa, da je bilo udeležencem znanje priznано, vendar večinoma v manjšem obsegu, kot je bil tisti, za katerega so zaprosili. V tem sklopu bomo analizirali, kaj so bili razlogi, da udeležencem znanje v celoti ali deloma ni bilo priznано. V naslednji preglednici navajamo razloge, kot so bili zapisani v utemeljitvi, ki jo vključujejo sklepi o priznavanju znanja. Razloge smo kategorizirali v nekaj širših sklopov.

Preglednica 30: Razlogi, da udeležencem znanje ni bilo priznано

RAZLOGI, DA ZNANJE UDELEŽENCEM NI BILO PRIZNANO
DOKAZIL NI BILO.
Udeleženec ni priložil dokazila, na podlagi katerih bi se mu priznala vsebina za področje razvoja bralnih zmožnosti pri odraslih. (3 ¹⁴)
Dokazilo za določeno temo, ki je bilo navedeno v vlogi, sploh ni bilo priloženo.
DOKAZILA NISO BILA USTREZNA GLEDE NA VSEBINE IN CILJE PROGRAMA USPOSABLJANJA.
Iz priloženih dokazil ni bilo razvidno, da se je kandidat usposabljal na področju projektnega učnega načrtovanja v izobraževanju odraslih (2).
Dokazila s področja projektne organizacije v vzgoji in izobraževanju v osnovni šoli ne ustrezajo vsebini iz programa Temeljno usposabljanje – Usposabljanje za življenjsko uspešnost.
Iz priloženih dokazil ni bilo razvidno, da se je kandidat usposabljal na področju razvoja pisnih

¹⁴ V oklepaju navajamo število udeležencev, ki so podali ta odgovor.

zmožnosti pri ranljivih skupinah odraslih.
Avtorstvo gradiv za učitelje, ki ga je kandidat priložil, je obsegalo poučevanje otrok in mladine in ne odraslih.
Iz priloženih dokazil ni razvidno, da bi se udeleženec usposabljal za odpravljanje specifičnih učnih težav pri odraslih oziroma težav povezanih z branjem, pisanjem in računanjem.
Projektno delo je temeljna oblika dela v programih za razvoj pismenosti, v taki obliki in povezavi se projektno delo ne poučuje v programih poklicnega izobraževanja.
Vsebiņa se ne prizna, saj te vsebine niso bile zajete v usposabljanje, ki ga je navajal udeleženec. V TU UŽU gre za specifične učne težave pri odraslih in problem slabše izurjenosti odraslih v branju, pisanju in računanju, ki ga navedeni program ni obsegal.
Udeležencu se vsebina ne prizna, saj prilaga dokazilo, iz katerega je razvidno, da je bilo usposabljanje v obsegu 12 ur namenjeno Načrtovanju, organizaciji in spremljanju izrednega poklicnega in strokovnega izobraževanja, v okviru katerega je bil OIN le manjši del usposabljanja.
Udeležencu ne moremo priznati udeležbe na seminarju OIN, saj tega usposabljanja ni zaključil.
Dokazila, s katerimi udeleženec izkazuje znanja o projektnem učnem delu niso ustrezna. Načrtovanje učnih projektov v BIPS je namenjeno poglobitvi teme iz splošnega dela (razvijanje temeljnih zmožnosti odraslih v učnih projektih), ter praktičnemu prikazu oblikovanja in izvajanja učnih projektov v BIPS, kar udeležencem omogoča pripravo zaključnega izvedbenega načrta za program BIPS ob koncu usposabljanja.
Priložena dokazila udeleženca se nanašajo na vzgojo predšolskih, osnovnošolskih otrok ter otrok v šoli s prilagojenim programom in ne ustrezajo vsebinam programa usposabljanja, v katerega se kandidat vključuje.
Udeleženec je pridobil naziv profesor biologije pedagoške smeri, iz dokazil ni razvidno, da ima izkušnje pri delu z odraslimi udeleženci izobraževanja.
Priložena dokazila udeleženca se nanašajo na področje kamnoseštva in ne ustrezajo vsebinam programa usposabljanja, v katerega se kandidat vključuje.
Dokazila, ki jih je v postopku priznavanja kandidat priložil, se nanašajo predvsem na področje poučevanja v okviru formalnega izobraževanja, zato ne ustrezajo zahtevam vsebin programa usposabljanja, v katerega se kandidat vključuje.
Dokazila, ki jih je kandidatka predložila v postopku priznavanja in smo jih ocenili kot vsebinsko neustrezna, se nanašajo predvsem na področje mentorstva na področju kozmetike. Etična načela ter značilnosti kakovostnega sporazumevanja in oblikovanje vprašanj v okviru programa usposabljanja za člane komisij, pa se obravnavajo predvsem z vidika vloge in nalog članov komisij v postopkih preverjanja in potrjevanja.
DOKAZILA SO BILA USTREZNA PO VSEBINI, A NE PO OBSEGU.
Kandidatka je zaprosila za priznavanje že pridobljenega znanja na področju osebnega izobraževalnega načrta, ki v programu Usposabljanje za izvajalce programa Začetna integracija priseljencev obsega 3 ure. Že pridobljenega znanja ni bilo mogoče priznati, saj je po 9. Členu Pravilnika o priznavanju že pridobljenega znanja najmanjša enota priznavanja že pridobljenega znanja 4 ure organiziranega izobraževalnega dela.
DOKAZILA SO IZKAZOVALA, DA KANDIDAT IZPOLNJUJE VSTOPNE POGOJE ZA VKLJUČITEV V PROGRAM USPOSABLJANJA, NE PA, DA ŽE IMA ZNANJE, KI SI GA UDELEŽENCI PRIDOBIMO V TEM PROGRAMU.
Z dokazili udeleženec izkazuje izpolnjevanje vstopnih pogojev za vključitev v temeljno usposabljanje, ne pa, da že ima znanje, ki ga udeleženci pridobijo v tem programu.
Kot dokazilo je bila priložena fotokopija diplome, s katero pa izkazuje izpolnjevanje vstopnega pogoja za vključitev v Temeljno usposabljanje – Usposabljanje za življenjsko uspešnost.
Vsebina se ne prizna na podlagi kopije indeksa. Univerzitetna izobrazba je pogoj za vključitev v TU UŽU. (2)
DOKAZILA SO BILA VSEBINSKO DELNO USTREZNA.
Izobraževalni program Svetovanje in mentorstvo pri organiziranem samostojnem učenju je zgrajen kompleksno, zato so posamezne vsebine, ki jih udeleženec še ne pozna, prepletene z vsebinami svetovalne izkušnje, s katero že razpolaga in jo na podlagi vloge in potrdil tudi priznavamo. Zato predlagamo, da se udeleži osebne refleksije na temo Svetovalna izkušnja, saj na njeni podlagi lažje nadgrajuje vsebine v nadaljevanju.

Pisna samorefleksija v obsegu 6 ur je potrebna kot izhodišče za nadaljnje delo. Za delo v središčih za samostojno učenje so ta znanja ključna. (2)
--

DRUGO.

Udeleženec se je skliceval na program Temeljno usposabljanje – Usposabljanje za življenjsko uspešnost, ki mu je potekla veljavnost leta 2010. Priznavanje v tem primeru ni bilo mogoče.

Udeleženec v vlogi ni navedel, katero dokazilo uveljavlja za navedeno temo. (5)

Iz nekaterih dokazil ni razvidna vsebina (cilji, teme) in/ali obseg v urah.

Vir: Analiza dokumentacije postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije 2011, 2012, 2013 in 2014.

Iz zgornjega pregleda lahko izluščimo naslednje ključne razloge, zakaj udeležencem znanje, ki so ga dokazovali z vlogo o priznavanju, ni bilo priznано ali pa jim ni bilo priznано v celoti.

- DOKAZIL NI BILO. V manjšem številu primerov je bil razlog za to, da udeležencem znanje ni bilo priznано v tem, da dokazil sploh ni bilo.
- DOKAZILA VSEBINSKO NISO BILA USTREZNA. Pri tem je lahko šlo za dvoje. Da udeleženci npr. niso izkazali znanj iz določenega vsebinskega področja (npr. matematična ali bralna pismenost, projektno učno delo) ali pa, da niso izkazali znanja pri delu z odraslimi. Kot neustrezna so bila obravnavana tista znanja, ki so bila specifična za določeno strokovno področje (npr. vzgoja predšolskih, osnovnošolskih otrok ter otrok v šoli s prilagojenim programom, kamnoseštvo, poučevanje v formalnih izobraževalnih programih) in niso ustrezala vsebinam programa usposabljanja.
- DOKAZILA NISO IMELA VSEH POTREBNIH PODATKOV. Zgodilo se je npr., da je oseba priložila urnik usposabljanja, iz katerega pa niso bili razvidni cilji in teme usposabljanja in/ali obseg v urah.
- DOKAZILA NISO DOKAZOVALA ZNANJ, KI JIH PRIDOBIMO UDELEŽENCI V PROGRAMU, PAČ PA IZPOLNJEVANJE VSTOPNIH POGOJEV V PROGRAM. Nekateri udeleženci so kot dokazilo prilagali kopije diplom in prilog k diplomam, vendar to niso bila ustrezna dokazila. Dokazovala so namreč le to, da udeleženec izpolnjuje pogoje za vključitev v temeljno usposabljanje, ne pa tega, da že ima znanja, ki si jih udeleženci pridobijo v tem programu usposabljanja.
- DOKAZILA SO BILA USTREZNA PO VSEBINI, NE PA PO OBSEGU. Eno dokazilo ni bilo upoštevano, ker je bil obseg ur v programu, v katerega se je udeleženec vključil, manjši od najmanjše enote ur organiziranega izobraževanja, ki ga določa Pravilnik o priznavanju, to je 4 pedagoške ure, vsebine v programu pa so trajale 3 pedagoške ure.
- DOKAZILA SO BILA VSEBINSKO DELNO USTREZNA. Določena dokazila so bila delno priznana. Zaradi kompleksnosti programa je bilo enemu udeležencu predlagano, da se vseeno udeleži programa. Zaradi potrebe po specifičnih znanjih, ki jih vsebuje izbrani program, ter izkušenj, ki so jih udeleženci imeli,

jim je bilo predlagano, da se zaradi svojih bogatih izkušenj vključijo v program zaradi nadaljnjega dela v skupini.

Veljavni Pravilnik o priznavanju ne predvideva, da bi komisija za priznavanje v primeru pomanjkljive vloge oz. dokazil, lahko zaprosila za dopolnitev vloge. Strokovne sodelavce, ki so sodelovali v pilotni vpeljavi teh postopkov, smo povprašali **ali so se v dosedanjih postopkih priznavanja pokazale potrebe po dopolnitvi vloge kandidata?**

V spodnji preglednici najprej prikazujemo mnenja predsednice in stalne članice komisije za priznavanje

Preglednica 31: Mnenja in stališča **predsednice in stalne članice komisije za priznavanje** o tem, ali so se v dosedanjih postopkih priznavanja pokazale potrebe po dopolnitvi vloge kandidata

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Predsednica komisije za priznavanje	Da. Zgodi se, da je vloga pripravljena tako, da manjkajo ključni dokumenti z vidika vsebinske presoje dokazil, npr. kandidati priložijo le urnik z določenega usposabljanja, ne da bi priložili še opise programov, iz katerih bi bili razvidni cilji, vsebine, trajanje usposabljanja. Če ne gre za potrdila o usposabljanju v okviru programov ACS, moramo taka dokazila označiti kot neustrezna. Poleg tega so predvsem na področju vrednotenja za program članov komisij za NPK pogosto priložena dokazila, ki se nanašajo na poklicno kvalifikacijo, ki jo bodo kandidati potrjevali in ne na vsebine programa usposabljanja na ACS. Z možnostjo dopolnitve vlog, bi bila situacija v tem primeru lahko drugačna.
Stalna članica v komisiji za priznavanje	Da. Imeli smo primer, ko je kandidatka poslala skenirana dokazila, naslednji dan pa je po pošti poslala še preostala, ki pa v vlogi, ki jo je oddala, sploh niso bila navedena. V primeru, da bi udeležencem dali možnost, da dopolnijo svoje vloge, moramo najprej poskrbeti, da bodo za to imeli dovolj časa (roki).

Vir: Vprašalnik za predsednico komisije za priznavanje in Vprašalnik za stalno članico v komisiji za priznavanje na ACS

Iz zgornjih zapisov lahko izluščimo, da se je v dosedanjih postopkih priznavanja komisija za priznavanje soočala s primeri, ko zaradi nepopolne vloge in pomanjkljivih oz. neustreznih dokazil, kandidatu znanje ni bilo priznano. Če bi imel kandidat možnost vlogo dopolniti, pa bi obstajala večja verjetnost, da se mu znanje prizna.

Izluščimo lahko tudi opozorilo, da bi bilo potrebno v primeru, da bi bila možna dopolnitev vloge, to upoštevati tudi pri opredelitvi časovnih rokov za izpeljavo celotnega postopka, ki jih predvideva Pravilnik o priznavanju.

V nadaljevanju prikazujemo še mnenja vodij oz. koordinatoric programov usposabljanja.

Preglednica 32: Mnenja in stališča **vodij oz. koordinatic programov usposabljanja na ACS** o tem, ali so se v dosedanjih postopkih priznavanja pokazale potrebe po dopolnitvi vloge kandidata

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Vodje/ koordinatorice programov usposabljanja na ACS	<p>1 Da. Pojavile so se dileme, ker posamezni kandidati niso oddali popolnih vlog in ni bilo mogoče presojati. Mislim, da bi se ta možnost lahko odprla, vidim jo bolj kot tehnično težavo in ni potrebno, da bi kandidatom kratili pravico do priznavanja zaradi tega. Težave lahko nastopijo, ko ni časa za dopolnitev, ker se že mudi z začetkom usposabljanja.</p> <p>V bistvu je ta člen povezan z možnostjo uvedbe dodatnega presojanja (esej, preizkus). Če odpremo to možnost, moramo tudi možnost dopolnjevanja vlog.</p> <p>Če se komisija ne more odločiti zaradi pomanjkljive dokumentacije ni enaka situaciji, ko se ne more odločiti zaradi tega, ker kandidat ne izkazuje zahtevanih znanj.</p> <p>Spet nekoliko drugačna situacija je, ko se komisija ne more odločiti, ker ne pozna programa usposabljanja ali narave delovnih izkušenj, in se odloči za preizkus. Torej menim, da bi odprli možnost kandidatom, da dopolnijo vloge.</p>
	<p>2 Da. V nekaterih primerih smo se soočili s situacijo, da bi kandidata pozvali, da k dokazilu doda še program oz. opis vsebine usposabljanja, da bi bili razvidni cilji, vsebina, včasih tudi obseg v urah posameznih tem v usposabljanju, ki ga kandidat navaja za uveljavljanje priznavanja znanja na ACS. V kolikor je šlo za dokazila ACS, smo tudi pogledali v naš program. Ni pa to možno, ko gre za druga (izven ACS) usposabljanja.</p>
	<p>3 Ne. A mogoče bi kdaj nastopila takšna situacija. Problem je, da po navadi nimamo toliko časa, da bi bil še nek rok za dopolnitev vlog. Problem je, ker zelo pozno dobimo dovoljenje za sklepanje pogodb s predavatelji in potem je še treba izpeljati cel proces priznavanja, meni gre pri izpeljavi programa, ki ga koordiniram vse na tesno s časom, ker zelo pozno zvem, da lahko sklenem pogodbe s predavatelji in ne morem prej objaviti datuma usposabljanja. Hkrati pa se mudi udeležencem, ki nujno potrebujejo potrdila o usposabljanju, da se lahko zaposlijo in izvajajo program.</p>
	<p>4 Ne.</p>
	<p>5 Da. Zgodi se, da je vloga pripravljena tako, da manjkajo ključni dokumenti z vidika vsebinske presoje dokazil, npr. kandidati priložijo le urnik z določenega usposabljanja, ne da bi priložili še opise programov iz katerih bi bili razvidni cilji, vsebine, trajanje usposabljanja. Če ne gre za potrdila o usposabljanju v okviru programov ACS, moramo taka dokazila označiti kot neustrezna. Poleg tega so predvsem na področju vrednotenja za program članov komisij za NPK pogosto priložena dokazila, ki se nanašajo na poklicno kvalifikacijo, ki jo bodo kandidati potrjevali in ne na vsebine programa usposabljanja na ACS. Z možnostjo dopolnitve vlog, bi bila situacija v tem primeru lahko drugačna.</p>

Vir: Vprašalnik za vodje/koordinatorje programov usposabljanja ACS

Ugotovimo lahko, da so se koordinatorji v nekaterih primerih doslej že soočili s potrebo po dopolnitvi vloge kandidatov. To se je zgodilo predvsem takrat, ko dokazila niso bila popolna, bila so pomanjkljiva oz. niso bila ustrezna. Ena izmed koordinatoric je ob tem relevantno opozorila, da primer, ko je vloga nepopolna, ni enak tistemu, ko kandidatu znanja ne priznamo, ker presoja dokazil pokaže, da ne izkazuje ustreznega znanja glede na program, v katerega se vključuje. Če bi imeli kandidati možnost, da vlogo dopolnijo, bi se jim morebiti tudi povečale možnosti, da se jim znanje prizna.

Z vsebinskega vidika torej lahko ugotovimo, da tako predsednica in stalna članica v komisiji za priznavanje kot tudi večina vodij oz. koordinatic zaznava potrebo, da bi se omogočila dopolnitev vloge kandidata, ko je to potrebno.

Vodje in koordinatorice pa so ob tem opozorile na morebitne organizacijske težave, s katerimi bi se lahko soočili, v kolikor bi možnost dopolnitve vloge vpeljali. Še posebej velja to v primerih, ko odločitev o tem, kdaj bomo določeno usposabljanje izpeljali, ni odvisna samo od ACS-ja, lahko zgodi, da imamo za samo organizacijo izpeljave usposabljanja, kamor sodi tudi postopek priznavanja znanja, malo časa. Morebiti premalo, da bi ga kandidatom lahko zagotovili dovolj, da bi lahko ustrezno dopolnili vlogo ter da bi ga lahko zagotovili dovolj tudi komisiji za priznavanje, ki bi dopolnjeno vlogo morala še enkrat obravnavati in na tej podlagi sklepati o znanju, ki se kandidatu prizna.

3.2 SPLOŠNE DOLOČBE POSTOPKA PRIZNAVANJA ZNANJA

Doslej smo prikazali podatke o številu udeležencev v postopkih priznavanja znanja in njihovih značilnostih, o obsegu znanja, ki jim je bilo priznano in razlogih v primerih, ko jim ni bilo priznano vse znanje, za katerega so zaprosili. S tem smo pridobili osnovno sliko o obsegu priznavanja znanja v času pilotne vpeljave teh postopkov. V naslednjih poglavjih, pa bomo ovrednotili posamične vidike teh postopkov. Pričeli bomo z ovrednotenjem nekaterih splošnih določb, kot jih opredeljuje Pravilnik o priznavanju znanja.

3.2.1 Priznavanje znanja v programih, ki trajajo 24 ur ali več, izjemoma pa tudi v krajših od 24 ur

Najprej bomo obravnavali vprašanje, ali naj postopki priznavanja znanja potekajo v vseh programih usposabljanja in spopolnjevanja, ki jih izvaja ACS, ali pa je potrebno to vprašanje urediti kako drugače. Oglejmo si najprej, kako je to vprašanje uredil Pravilnik o priznavanju znanja¹⁵.

*Pravilnik o priznavanju znanja opredeljuje, da za priznanje znanja v programih usposabljanja ACS lahko zaprosijo kandidati, ki se vključujejo v programe, ki **trajajo 24 ur ali več**, so zapisani in so iz njih razvidni najmanj naslednji podatki: namen programa usposabljanja oz. spopolnjevanja, vzgojno-izobraževalni cilji, vsebina oz. vsebinski slopi in trajanje vsebinskih sklopov. Kandidatom, ki se vključujejo v programe usposabljanja oz. spopolnjevanja ACS, **krajše od 24 ur**, se omogoči priznavanje že pridobljenega znanja le v primeru, da je v programih usposabljanja oz. spopolnjevanja, v katerega se vključujejo, ta možnost posebej predvidena. (4. člen)*

¹⁵ Pravilnik o priznavanju že pridobljenega znanja udeležencem v programih usposabljanja in spopolnjevanja na ACS, 2011. Dostopen na: <http://izobrazevanje.acs.si/priznavanje/pravilnik/>

Na ta način je bila s Pravilnikom sestavljalcem programov omogočena strokovna presoja, da priznavanja znanja ne predvidijo, če cilji in narava izpeljave programov zahtevajo prisotnost udeležencev v celotnem programu, njihovo medsebojno sodelovanje pri določenih temah ipd. In obratno, če gre za programe, krajše od 24 ur, katerih vsebine so dovolj splošne narave, da so si jih udeleženci lahko pridobili že v drugih programih, je sestavljalcem programov dopuščena presoja, da opredelijo postopke priznavanja tudi v krajših programih od 24 ur.

Kako se je ta določba izkazala v praksi, smo preverili na dva načina. Najprej smo opravili analizo dokumentacije postopkov priznavanja, da bi ugotovili, kolikšno je število udeležencev, ki so se doslej vključevali v postopke priznavanja znanja v programih, ki trajajo 24 ur ali več oz. v programih, ki trajajo manj kot 24 ur. Podatke prikazujemo v spodnji preglednici.

Preglednica 33: Obseg ur programov usposabljanja in spopolnjevanja, v katere so se vključevali udeleženci, ki so zaprosili za priznavanje znanja

Program usposabljanja	Obseg ur v programu
Usposabljanje kandidatov za člane komisij za preverjanje in potrjevanje NPK za pridobitev licence	32
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost UŽU Most do izobrazbe (UŽU MI)	82
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost UŽU – splošni del	58
Temeljno usposabljanje strokovnih delavcev za ugotavljanje in vrednotenje neformalno pridobljenega znanja	24
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Beremo in pišemo skupaj (UŽU BIPS)	82
Program temeljnega usposabljanja učiteljev v programu UŽU Razgibajmo življenje z učenjem (UŽU RŽU) – posebni del	25
Temeljno usposabljanje vodij in svetovalcev v svetovalnih središčih ISIO	48
Svetovanje in mentorstvo pri organiziranem samostojnem učenju	37
Temeljni program usposabljanja za učitelje v programu Knjige so zame	16
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost UŽU Izzivi podeželja (UŽU IP)	82
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Moje delovno mesto (UŽU MDM)	82
Začetna integracija priseljencev	24
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Beremo in pišemo skupaj (UŽU BIPS) – posebni del	24
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost UŽU Most do izobrazbe (UŽU MI) – posebni del	24
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Moje delovno mesto (UŽU MDM) – posebni del	24
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost Moj korak (UŽU MK)	82
SKUPAJ	

Vir: Analiza dokumentacije postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije 2011, 2012, 2013 in 2014.

Ugotovimo lahko, da so se v obravnavanem obdobju udeleženci samo v enem primeru vključili v postopek priznavanja znanja za program, ki je trajal manj kot 24 ur. Šlo je za *Temeljni program usposabljanja za učitelje v programu Knjige so zame*. Vendar je pri tem potrebno pojasniti, da tudi ta program dejansko traja 24 ur. Je pa v programu na drugem mestu hkrati tudi zapisano, da za udeležence obseg programa lahko traja med 16 in 24 ur. Izvedba programa v obravnavanem obdobju je bila izpeljana v obsegu 16 ur. Zato se je ta obseg tudi upošteval kot »obseg programa« v postopku vrednotenja znanja udeležencev.

Prvo, kar lahko ugotovimo je, da se je v obdobju pilotne vpeljave postopkov priznavanja obravnavano določilo, da se postopki priznavanja znanja izpeljujejo v programih, ki trajajo 24 ur ali več, upoštevalo.

V primeru programa *Temeljni program usposabljanja za učitelje v programu Knjige so zame* pa lahko sklepamo, da je imela komisija za priznavanje nekaj težav s tem, kaj sploh upoštevati kot dejanski obseg programa, glede na to, da je v programu hkrati zapisano, da traja 24 ur, pa tudi, da za udeležence lahko traja med 16 in 24 ur.

Za nadaljnji razvoj postopkov priznavanja zato predlagamo, da se presodi, ali je v Pravilniku o priznavanju jasno zapisano, da je osnova za postopke priznavanja znanja obseg programa in ne njegova izpeljava. Oz. da se razmisli, kako ravnati v primerih, ko je obseg izpeljave programa drugačen od obsega programa.

O tem, kako se je obravnavana določba izkazala v praksi, smo povprašali tudi sodelujoče v postopkih priznavanja znanja. Naj presodijo ustreznost te rešitve smo prosili predsednico in stalno članico komisije za priznavanje, vodje oz. koordinatorje programov na ACS. Poglejmo si najprej kaj o tem menita **predsednica in stalna članica komisije za priznavanje**.

Preglednica 34: Mnenja in stališča **predsednice in stalne članice komisije za priznavanje** glede določbe, da se priznavanje znanja omogoča v programih, ki so daljši od 24 ur ali več, izjemoma pa tudi v primerih, ki so krajši od 24 ur

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Predsednica komisije za priznavanje	Pravilnik o priznavanju znanja dopušča možnost, da se v primeru, da je to zapisano v programu, priznavanje dopušča tudi v krajših programih, če je to potrebno. Torej noben od programov z vidika možnosti priznavanja ni prikrajšan, zato menim, da je rešitev ustrezna.
Stalna članica v komisiji za priznavanje	Menim, da je določba ustrezna, ker krajši programi usposabljanja in spopolnjevanja največkrat niso vsebinsko tako poglobljeni kot daljši. Je pa priznavanje v krajših programih vseeno možno, če je to v programu posebej zapisano.

Vir: Vprašalnik za predsednico komisije za priznavanje in Vprašalnik za stalno članico v komisiji za priznavanje na ACS.

Obe vprašani torej menita, da je rešitev, ki jo sedaj vključuje Pravilnik o priznavanju, ustrezna. Svoje stališče utemeljujeta s tem, da Pravilnik že sedaj omogoča, da se

priznavanje izpelje tudi v programih, ki so krajši od 24 ur, če je v programu to predvideno.

V nadaljevanju si pogledjmo še mnenja in stališča **vodij/koordinatoric programov usposabljanja**.

Preglednica 35: Mnenja in stališča **vodij oz. koordinatoric programov usposabljanja na ACS** glede določbe, da se priznavanje znanja omogoča v programih, ki so daljši od 24 ur ali več, izjemoma pa tudi v primerih, ki so krajši od 24 ur

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Vodje/ koordinatorice programov usposabljanja na ACS	1 Prav je, da se v primerih posameznih programov zapiše, da je predvidena možnost priznavanja. Tak program je na primer usposabljanje ZIP (sicer obsega 24 ur), ki je vsaj za enkrat še pogoj za izvajanje programa ZIP. Kar tudi pomeni, da ni mogoče priznati nekomu usposobljenosti brez udeležbe na vsaj delu programa. Če gre za pridobivanje posebnih znanj v okviru izobraževalnega programa za posebne vloge v izobraževanju odraslih, ne glede na to ali gre za javno veljavne programe ali druge vrste programa ali dejavnosti, se mi zdi prav, da se tudi za krajše programe predvidi možnost priznavanja. Gre za neke vrste mehanizem strokovne presoje ustreznosti in usposobljenosti kandidata. Za druge krajše izobraževalne programe, kjer gre za spopolnjevanje znanja, pa po mojem ni nujno, da so predvideni postopki priznavanja.
	2 Rešitev je ustrezna in naj ostane tako, da se v programu, ki je krajši od 24 ur, določi, če udeleženec lahko uveljavlja tudi priznavanje. Zato moramo biti sodelavci ACS pozorni pri pripravi programov usposabljanj, da le-to zapišemo, še posebej v 16-urnih programih, saj menim, da bi pa to v nekaterih primerih bilo smiselno. (Npr. soočili smo se tudi že s primeri, da mogoče nekdo takšen program lahko iz različnih razlogov obiskuje le 1 dan. Pride mu kaj vmes, da drugi dan ne more, pa s postopkom priznavanja lahko dokonča program ob enem od naslednjih izvajanj).
	3 Določba je ustrezna. Mogoče bi lahko veljalo še za 16 urne programe, vsekakor pa ne za 8 urne. Cilj usposabljanja je, da udeleženci pridobijo kompetence in znanja in temu je treba slediti, zato je potrebno, da so na usposabljanju čim bolj prisotni.
	4 Da, sedanja rešitev je ustrezna. Postopek priznavanja naj bo v smiselnem razmerju z dolžino programa. Ne poznam argumentov za izbiro prav 24 ur, a se zdi primerna, morda pa bo primernejše razmerje potrebno še najti ali uporabiti kot argument.
	5 Rešitev se mi zdi ustrezna, glede na to, da dopušča pravilnik priznavanje tudi v krajših programih, če je to potrebno. Torej noben od programov z vidika možnosti priznavanja ni prikrajšan.

Vir: Vprašalnik za vodje/koordinatorje programov usposabljanja ACS

Tudi iz mnenj in stališč vodij oz. koordinatoric programov usposabljanja lahko izluščimo, da se jim zdi rešitev, kot jo sedaj opredeljuje Pravilnik ustrezna. Nekateri vodje oz. koordinatorice so ob tem opozorile na primere, ko bi bilo potrebno tudi v programih, ki so krajši od 24 ur, predvsem tistih, ki so 16-urni, zagotoviti postopke priznavanja in da morajo na to biti pozorni pripravljavci tovrstnih programov. Ena

vodja oz. koordinatorica je mnenja, da postopki priznavanja niso potrebni v programih, ki trajajo 8 ur.

Sedaj pa si pogledjmo kaj o obravnavanem vprašanju menijo **ravnatelji oz. direktorji** organizacij, iz katerih so prihajali udeleženci postopkov priznavanja znanja.

Preglednica 36: Mnenja in stališča **ravnateljev oz. direktorjev organizacij, iz katerih so prihajali udeleženci postopkov priznavanja**, glede določbe, da se priznavanje znanja omogoča v programih, ki so daljši od 24 ur ali več, izjemoma pa tudi v primerih, ki so krajši od 24 ur (N=13)

	Frekvenca	Odstotek
Menim, da je tako opredeljena strokovna rešitev ustrezna.	10	76,92
Menim, da je tako opredeljena strokovna rešitev delno ustrezna.	3	23,08
Menim, da je tako opredeljena strokovna rešitev neustrezna.	0	0,00
SKUPAJ	13	100,00

Vir: Rezultati vprašalnika za organizacije, iz katerih so prihajali kandidati v postopkih priznavanja znanja, ACS, 2014.

Kot je razvidno iz zgornje preglednice, je večina vprašanih mnenja, da je strokovna rešitev, kot jo sedaj opredeljuje Pravilnik, ustrezna. Vprašani so svoj odgovor utemeljevali takole:

- *Mislim, da je priznavanje znanja bolj na mestu v daljših programih, ki so sestavljeni iz več vsebinskih sklopov.*
- *Tudi če je krajši program, je smiselno, da se prizna, kar se lahko. Kar ne gre, se pač posluša.*
- *Za pridobitev uporabnih znanj mora biti opredeljen nek minimum. Mogoče bi bil lahko glede na prepletenost programov ACS in drugih izvajalcev ta prag tudi nižji (med 16 in 18 urami).*
- *Rešitev zajema vse vidike - torej je ustrezna.*
- *Menim, da je priznavanje smiselno v daljših programih.*
- *Zagotovo ni smiselno priznavanje prav vseh programov in prav je, da je pri nekaterih odločanje prepuščeno sestavljavcem programov.*
- *Ok.*
- *Nimam pripomb.*
- *Tudi v teh programih lahko pridobijo ustrezna znanja, le na bolj strnjen način. Ni rečeno, da če je program daljši, da je potem tudi kvalitetnejši od krajšega.*
- *Pušča se dovolj odprtega prostora za posamezne primere.*

Iz njihovih pojasnil lahko izluščimo, da se s takšno rešitvijo strinjajo zato, ker so mnenja, da je priznavanje znanja bolj smiselno v daljših programih, pa tudi zato, ker Pravilnik hkrati dopušča tudi možnost, da se priznavanje lahko opredeli tudi v krajših programih. Izraženo je tudi mnenje, da bi sicer veljalo premisliti tudi o tem, da bi bil prag priznavanja za daljše programe nižji, med 16 in 18 ur.

Trije vprašani so bili mnenja, da je rešitev le delno ustrezna. Svoje odgovore so pojasnili takole:

- *Odkvisno od programa.*

- *V praksi to ne deluje - preizkušeno!*
- *Menimo, da je za vsako znanje - tudi izkustveno - lahko omogočen postopek priznavanja.*

Z odgovorom »V praksi to ne deluje – preizkušeno!« si ne moremo prav veliko pomagati, ker oseba ni pojasnila, kaj je tisto, kar ne deluje. Tudi druga dva odgovora nista enoznačna. En vprašani je dopustil, da je to lahko odvisno od programa, medtem, ko je drugi mnenja, da bi moralo biti priznavanje znanja dopuščeno v vseh programih.

3.2.2 Priznavanje celotnih programov usposabljanja in spopolnjevanja ni mogoče

V nadaljevanju bomo presojali določbe o obsegu priznanega znanja, ki ga omogoča Pravilnik o priznavanju.

*Po sedaj veljavnem pravilniku o priznavanju znanja ACS **priznavanje celotnih programov usposabljanja in spopolnjevanja ni mogoče.** (3. člen)*

Kot izhodišče za analizo udejanjanja obravnavanega člena Pravilnika povzemamo ugotovitve, ki smo jih predstavili že v prejšnjem poglavju, ko smo analizirali dejanski obseg priznanega znanja udeležencem, ki so v teh postopkih sodelovali v obdobju, ki ga obravnavamo v tej evalvaciji.

- ☉ V obravnavanem obdobju je bilo v povprečju glede na vse vloge za priznavanje v vseh programih priznano 59,12 % znanja od obsega, za katerega so kandidati zaprosili.
- ☉ Z vidika celotnega obsega programov je bilo udeležencem v povprečju priznanega 34,71 % od celotnega obsega programa.
- ☉ V dveh programih, in sicer v programu Temeljnega usposabljanja za učitelje v programu Usposabljanje za življenjsko uspešnost – Razgibajmo življenje z učenjem (UŽU RŽU) in v Temeljnem programu usposabljanja učiteljev v programu Knjige so zame so udeleženci zaprosili za priznanje celotnega programa. Za prvi program je komisija za priznavanje prejela dve vlogi za priznavanje, za drugi program pa tri. Analiza dokumentacije je pokazala, da je bilo v vseh petih primerih znanje tudi priznano v celoti, se pravi, da se je priznal celoten obseg programa, čeprav Pravilnik o priznavanju tega ne omogoča.
- ☉ Analiza dokumentacije je pokazala tudi, da je bil razlog za to, da se je v petih primerih omogočilo, da se te osebe niso udeležile programa usposabljanja, pač pa so znanje dokazale s seminarsko nalogo, v tem, da je šlo za posameznice, ki so sodelovale pri razvoju in pripravi obravnavanih programov temeljnega usposabljanja. Bile so strokovnjakinje za vsebine, ki jih program obravnava, zato bi bilo po mnenju komisije za priznavanje nesmiselno, da bi se vključile kot udeleženke v program usposabljanja. Ker pa Pravilnik ne omogoča priznavanja celotnih programov, so znanje, ki ga obravnava programa, dokazale s seminarsko nalogo.

Iz teh izhodiščnih podatkov lahko ugotovimo, da v večini primerov določba Pravilnika o tem, da priznavanje celotnih programov ni mogoče, ni bila problematična, saj je bil

v obravnavanem obdobju povprečen obseg priznanega znanja glede na celoten program nekaj manjši od 35 %.

V nadaljevanju bomo analizirali kaj o možnosti priznavanja celotnih programov menijo vključeni v dosedanje postopke priznavanja znanja. Najprej si oglejmo mnenja in stališča **ravnateljev oz. direktorjev** organizacij, iz katerih so prihajali udeleženci v postopkih priznavanja znanja. Sodelujoče smo v anketi vprašali, kako ocenjujejo rešitev, po kateri:

priznavanje celotnih programov usposabljanja ali spopolnjevanja v sistemu priznavanja znanja na ACS ni mogoče. Vendar pa komisija ACS za priznavanje že pridobljenega znanja kandidatom v postopkih priznavanja v primeru ugodne rešitve prošnje s sklepom določi, da lahko uveljavlja eno ali več od naslednjih ugodnosti: 1. krajši program usposabljanja ali spopolnjevanja, v katerega se vključuje, 2. oprostitev izdelave dela ali celotne seminarske, projektne naloge, 3. oprostitev priprave nastopa, učnega primera, 4. priznanje dela ali celega izpita.

Preglednica 37: Mnenja in stališča **ravnateljev oz. direktorjev organizacij, iz katerih so prihajali udeleženci postopkov priznavanja**, glede določbe, da priznavanje celotnih programov usposabljanja ni mogoče (N=13)

	Frekvenca	Odstotek
Menim, da je tako opredeljena strokovna rešitev ustrezna.	10	76,92
Menim, da je tako opredeljena strokovna rešitev delno ustrezna.	3	23,08
Menim, da je tako opredeljena strokovna rešitev neustrezna.	0	0,00
SKUPAJ	13	100,00

Vir: Rezultati vprašalnika za organizacije, iz katerih so prihajali kandidati v postopkih priznavanja.

Ugotovimo lahko, da je večina vprašanih mnenja, da je rešitev, kot jo sedaj opredeljuje Pravilnik o priznavanju, ustrezna. Svoje odgovore so utemeljevali takole:

- *Mislim, da je ustrezna rešitev prava, ko udeležencu ni potrebno opravljati programa v celoti.*
- *Mislim, da je ugodnosti dovolj.*
- *Sistem mi ustreza.*
- *Ok.*
- *Sprašujemo se, kako pogosto se to izvaja v praksi; sicer je taka rešitev ustrezna.*
- *Tak način je ustrezen.*
- *Če kandidat ima ustrezna dokazila, je prav, da se mu taka znanja priznajo, saj se mu s tem olajša nadaljevanje usposabljanja.*
- *V vsakem programu usposabljanja se gotovo posameznik nauči nekaj novega, zato je predlagana rešitev ustrezna.*
- *To je ustrezno in vsaj delno olajša pridobivanje licenc itd. Res nima smisla poslušati določene stvari petkrat...*
- *Rešitev je ustrezna.*

Iz pojasnil lahko izluščimo, da se vprašanim zdi možnost, da se prizna del programa, če imajo zato ustrezno znanje in ga tudi dokažejo, ustrezna. Iz nekaterih utemeljitev

lahko tudi sklepamo, da vprašani ne vidijo težave v tem, da se mora udeleženec v del programa še vedno vključiti, saj menijo, da je to zanje koristno, saj bodo, ne glede na to, da del znanja že imajo, v programu vedno lahko dobili še novo znanje. Iz enega odgovora smo zaznali nekaj pomislekov, če se rešitev, ki je sicer ustrezna, v praksi zares tudi uresničuje.

Trije vprašani, ki so menili, da je takšna rešitev le delno ustrezna, so to utemeljevali takole:

- *Mislím, da je to odvisno od programa in bi moralo biti določeno, katere vsebine je možno priznavati.*
- *Mením, da bi glede na prepletenost vsebin programov ACS lahko nekatere programe priznali v celoti. Predlog teh programov bi lahko pripravil ACS v sodelovanju z udeleženci programov ACS in izvajalci izobraževanja odraslih.*
- *Vedno bi morala obstajati možnost, da se program prizna v celoti.*

Iz teh odgovorov lahko izluščimo, da se vprašani zavzemajo za popolnoma odprt sistem priznavanja, po katerem bi morala biti na splošno dopuščena možnost, da se lahko prizna tudi celoten program. Naveden je tudi predlog, da bi zaradi prepletenosti nekaterih vsebin v programih, ki jih izpeljuje ACS, bilo potrebno pripraviti predlog, katere programe je mogoče priznati v celoti.

V nadaljevanju si oglejmo, kaj o tem vprašanju menita **predsednica in stalna članica v komisiji za priznavanje**.

Preglednica 38: Mnenja in stališča **predsednice in stalne članice komisije za priznavanje** glede določbe Pravilnika o priznavanju, da priznavanje celotnih programov usposabljanja ni mogoče

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Predsednica komisije za priznavanje	<p><u>Določba ni ustrezna.</u> Nekateri udeleženci, ki se vključujejo v naše programe, imajo res toliko predhodnih izkušenj in znanj, da bi včasih lahko res v celoti priznali kakšen program (npr. tak primer je bil na programih UŽU). Včasih kandidati, ki opravijo temeljne oblike usposabljanja in si pridobijo določene izkušnje tudi drugje (delovno mesto, udeležba v projektih,...) »pokrijejo« v celoti vsebine programov, v katere se vključujejo.</p> <p>Bi pa v tem primeru veljalo razmisliti o vpeljavi preverjanja, kar bi koordinatorjem omogočalo, da bi se vsaj enkrat srečali z udeležencem.</p>
Stalna članica v komisiji za priznavanje	<p><u>Določba je ustrezna.</u> V primeru priznavanja celotnih vsebin programov bi zagotovo naleteli na težave, ker programi v preteklosti, nekateri pa še danes, niso zapisani po metodologiji, ki smo jo določili, kar pomeni, da tudi vsebine in vsebinski sklopi niso dovolj natančno opredeljeni, kar bi nam pri priznavanju znanja udeležencem verjetno povzročalo težave.</p>

Vir: Vprašalnik za predsednico komisije za priznavanje in Vprašalnik za stalno članico v komisiji za priznavanje na ACS.

Predsednica in stalna članica v komisiji za priznavanje sta izpostavili nasprotni stališči. Iz odgovora **predsednice komisije** lahko izluščimo, da bi bilo potrebno premisliti o tem, da se odpre tudi možnost priznavanja celotnih programov. Pri tem izpostavi primer programov UŽU, ki smo ga tudi že prikazali v prejšnjem in v začetku tega poglavja, ko je komisija za priznavanje, zaradi utemeljenih vsebinskih razlogov,

v petih primerih priznala znanje celotnega programa, čeprav tega Pravilnik o priznavanju ne dopušča.

Predsednica komisije za priznavanje še meni, da bi bilo v primeru, da se s Pravilnikom odpre možnost za priznavanje celotnih programov usposabljanja, potrebno vpeljati možnost preverjanja znanja, ki je sedaj Pravilnik ne predvideva. Na ta vidik bomo zato še posebej pozorni v nadaljevanju, ko si bomo zastavili prav vprašanje o tem, ali je potrebno poleg priznavanja znanja na podlagi dokazil, vpeljati tudi metode preverjanja znanja.

Po mnenju **stalne članice v komisiji za priznavanje** je sedanja rešitev ustrezna. V primeru, da bi se dopustilo priznavanje celotnih programov usposabljanja, vidi težave predvsem pri vrednotenju enakovrednosti dokazil, posebej programov usposabljanja iz preteklosti, ko vsebine programov niso bile tako natančno opredeljene, kot so danes.

V nadaljevanju predstavljamo mnenja in stališča **vodij oz. koordinatoric programov usposabljanja na ACS**.

Preglednica 39: Mnenja in stališča **vodij oz. koordinatoric programov usposabljanja na ACS** glede določbe Pravilnika o priznavanju, da priznavanje celotnih programov usposabljanja ni mogoče

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Vodje/ koordinatorice programov usposabljanja na ACS	1 Določba je delno ustrezna. Odgovor na to vprašanje ni enoznačen in je odvisen od zahtevnosti programa, v katerega se kandidati vključujejo, od kandidatove usposobljenosti. Načeloma menim, da je kar prav, da se ne priznavajo celotni programi. Še posebej to velja za primere, ko je delo ali dejavnost, za katero se usposablja kandidat zahtevno, novo, se ni mogoče za to delo usposablјati drugje .... Zaznali pa smo specifiko v razvojnih projektih, v katere so vključeni tudi morebitni kandidati za usposabljanje. Ob vključitvi v razvojni projekt so učitelji lahko vključeni v neko obliko usposabljanja, sodelujejo pri razvoju in pilotiranju izobraževalnega programa ali dejavnosti, v njegovo spremljanje in evalvacijo ter v največ primerih tudi v usposabljanje novih kandidatov. Za te primere bi morali predvideti način priznavanja znanja. Verjamem pa, da so razlike od projekta do projekta, koliko so zunanji sodelavci vključeni in aktivni. V naših primerih gre za okvirno vsaj enoletno razvojno delo, usposabljanja, sestanke, pilotiranje. Avtomatičnega priznavanja tudi v teh primerih ne bi zagovarjala. Usposabljanje v pilotnih projektih mora v vsebini in obsegu vendarle biti primerljivo s kasnejšim razpisanim usposabljanjem.
	2 Določba je ustrezna. V naših primerih nismo naleteli na takšno potrebo oziroma situacijo, da bi bilo potrebno ali smiselno priznati program kot celoto, zato menim, da naj ostane kar tako, »da priznavanje celotnih programov usposabljanja ni mogoče«.
	3 Določba je ustrezna.
	4 Določba ni ustrezna. Lastna izkušnja, da je ACS-jev osnovni program temeljnega usposabljanja bil uporabljen za projektno nadgradnjo kaže, da se tistim, ki so pridobili znanje po razširjenem osnovnem programu lahko prizna osnovni program. Pod pogojem, da razširjeni program osnovnega ni vsebinsko spremenil.
	5 Določba ni ustrezna. Nekateri udeleženci, ki se vključujejo v naše programe,

	<p>imajo res toliko predhodnih izkušenj in znanj, da bi včasih lahko res v celoti priznali kakšne program (npr. tak primer je bil na programih UŽU). Včasih kandidati, ki opravijo temeljne oblike usposabljanja in si pridobijo določene izkušnje tudi drugje (delovno mesto, udeležba v projektih,...) »pokrijejo« v celoti vsebine programov, v katere se vključujejo.</p> <p>Bi pa v tem primeru veljalo razmisliti o vpeljavi preverjanja, kar bi koordinatorjem omogočalo, da bi se vsaj enkrat srečali z udeležencem.</p>
--	--

Vir: Vprašalnik za vodje/koordinatorice programov usposabljanja ACS.

Iz odgovorov **vodij oz. koordinatoric** programov lahko vidimo, da so njihova mnenja deljena. Dve koordinatorici menita, da je takšna rešitev ustrezna, dve da ni ustrezna, ena pa, da je delno ustrezna, ker odgovor na to vprašanje ni enoznačen.

Iz odgovorov vodij oz. koordinatoric, ki menijo, da je rešitev ustrezna lahko izluščimo, da se je kot takšna izkazala v dosedanjih primerih, ko niso naleteli na potrebo po priznavanju celotnih programov.

Iz odgovorov vodij oz. koordinatoric, ki menijo, da je rešitev delno ustrezna ali ni ustrezna, pa lahko ugotovimo, da večinoma opozarjajo na primere, ki jim sledimo že ves čas, namreč, ko se v postopke priznavanja vključujejo udeleženci, ki so predhodno sodelovali v razvojnih projektih ACS, oz. so sodelovali pri razvoju prav teh programov, za katere v postopkih priznavanja prosijo, da se jim znanje prizna.

Drugi primer govori o tem, da bi se lahko v primeru, ko je iz temeljnega programa nastal nov, po vsebini obsežnejši program, ki zajema znanja, ki jih je udeleženec že pridobil v temeljnem programu, ta temeljni program v celoti priznal. To mnenje sicer ni povsem jasno, saj načeloma Pravilnik že sedaj to možnost dopušča. Če se namreč posameznik vključi v nek program, priloži pa vsebine iz drugega programa, se v tem primeru priznavajo vsebine tega drugega programa. Vprašanje, ki ga obravnavamo pa ni, ali je mogoče priznati celotni program, ki ga nekdo priloži kot dokazilo – komisija presoja vsebine tega programa, pač pa, ali je mogoče priznati vsebine za celoten program, v katerega se udeleženec vključuje. V obravnavanem primeru bi to omenjeni »razširjeni program«.

Morda pa se znotraj tega mnenja odstira vprašanje, ki ga lahko pojasnimo na dejanskem primeru. Pred leti je bil pripravljen Temeljni program usposabljanja za mentorje študijskih krožkov. Udeleženci, ki so opravili vse obveznosti po tem programu, so si pridobili naziv mentor študijskih krožkov. Kasneje je bil pripravljen program za mentorje bralnih krožkov. Del vsebin tega programa je enak tistim v temeljnem programu za mentorje študijskih krožkov. Novemu programu so dodana samo specifična znanja, ki jih mora imeti mentor bralnih krožkov. Če je udeleženec že opravil temeljni program za mentorje študijskih krožkov, sedaj pa se vključuje v program za mentorja bralnih krožkov, bi bilo nekako logično, da se mu lahko priznajo vsebine iz temeljnega programa. Tu se odpira vprašanje, ali bi bilo potrebno v takšnih primerih že npr. v programu za mentorje bralnih krožkov opredeliti splošno določilo, da se npr. udeležencu, ki že ima opravljen temeljni program za mentorje študijskih krožkov, nekatere vsebine programa za mentorje bralnih krožkov avtomatsko priznajo.

3.2.3 Izpeljava postopkov priznavanja znanja zgolj na podlagi dokazil

V tem sklopu bomo presodili nekatere določbe Pravilnika o priznavanju, ki se vežejo na dokazila, potrebna za priznavanje znanja.

*Po sedaj veljavnem pravilniku o priznavanju znanja poteka postopek priznavanja znanja **na podlagi presoje dokazil**, ki jih predloži kandidat, **ne pa s preverjanjem znanja**.*

V evalvaciji nas je zanimalo naslednje:

- ▶ Ali je izpeljava postopkov priznavanja znanja zgolj na podlagi presoje dokazil dovolj ali pa bi bilo potrebno vpeljati tudi možnost preverjanja znanja?
- ▶ Kakšne so praktične izkušnje z udejanjanjem tega določila v dosedanjih izpeljavah postopkov priznavanja? Ali obstaja potreba po spremembi ali dopolnitvi obravnavanega določila?
- ▶ Ali so se v dosedanjih izpeljavah postopkov priznavanja pokazale potrebe po uvedbi možnosti dopolnitve vloge kandidata?

O tem smo najprej vprašali **predsednico in stalno članico v komisiji za priznavanje**.

Preglednica 40: Mnenja in stališča **predsednice in stalne članice komisije za priznavanje** glede določbe Pravilnika o priznavanju, da se znanje presoja zgolj na podlagi dokazil, ne pa tudi s preverjanjem znanja

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Predsednica komisije za priznavanje	<p>V primeru, ko je dokumentacija kakovostno pripravljena, le-ta po mojem mnenju zadostuje za izpeljavo postopkov vrednotenja. Iz dobro pripravljene dokumentacije, ki vsebuje opise vsebin, ki jih je posameznik usvojil, se da priznati vsebine, ki so skladne z zahtevami naših programov, v katere se posamezniki vključujejo. Menim, da tudi vpeljava preverjanja ne bi za naše koordinatorje programov predstavljala vsebinskih težav, zahteva pa izvajanje preverjanja več organizacijskih in vsebinskih priprav.</p> <p>Kar zadeva vpeljevanje preverjanja se mi zdi, glede na dosedanje izkušnje, da bi veljalo o vpeljavi preverjanja razmišljati v primeru, ko bi pravilnik omogočal priznavanje celotnih programov. V tem primeru se mi zdi, da bi bilo preverjanje bolj na mestu, saj bi tako omogočili koordinatorjem, da se s kandidatom tekom postopka vsaj enkrat srečajo.</p>
Stalna članica v komisiji za priznavanje	<p>Po moji oceni za enkrat izpeljava postopkov priznavanja na podlagi presoje dokazil zadostuje, če bi se odločili še za druge oblike preverjanja, bi to potegnilo marsikaj za seboj (več časa, še več vključenih in sodelujočih, pa je že sedaj včasih problem, itd.)</p>

Vir: Vprašalnik za predsednico komisije za priznavanje in Vprašalnik za stalno članico v komisiji za priznavanje na ACS.

Iz njunih mnenj lahko izluščimo najprej to, da je potrebno v primeru, da bi uvedli tudi preverjanje znanja upoštevati, da bi to imelo vpliv tudi na samo organizacijo postopkov priznavanja znanja. Potrebno bi bilo načrtovati več časa za te postopke,

večji bi bil angažma strokovnega osebja, ki na Andragoškem centru Slovenije vsebinsko pokriva posamična strokovna področja.

Ko gre za vsebinsko presojo, pa lahko iz njunih mnenj izluščimo, da v primeru, ko je vloga za priznavanje dobro pripravljena, vpeljava preverjanja znanja niti ni potrebna. Predsednica komisije za priznavanje pa še meni, da bi bilo o tem smiselno razmisliti v primerih, če bi omogočili priznavanje celotnih programov usposabljanja.

V nadaljevanju si pogledjmo mnenja in stališča **vodij oz. koordinatoric programov usposabljanja**.

Preglednica 41: Mnenja in stališča **vodij oz. koordinatoric programov usposabljanja na ACS** glede določbe Pravilnika o priznavanju, da se znanje presoja zgolj na podlagi dokazil, ne pa tudi s preverjanjem znanja

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Vodje/ koordinatorice programov usposabljanja na ACS	<p>1 Za potrebe priznavanja pri vključevanju kandidatov za učitelje v programe pismenosti smo presojali seveda le predložena dokazila. Ko so kandidati prilagali dokazila ACS, smo se pri morebitnih dilemah lahko posvetovali z drugimi koordinatorji oziroma nosilci nalog. Te primere smo lahko rešili brez težav.</p> <p>Problemi so nastali, ko so kandidati predložili dokazila drugih izvajalcev izobraževanj v Sloveniji in v tujini. Nekateri so se sklicevali tudi na posamezne predmete v okviru dodiplomskega študija. Za te primere je težje presojati pridobljeno znanje kandidata.</p> <p>Gre za primere ko je bilo treba presojati (teoretsko) znanje iz določenega področja in ne njegove večšine (priprave OIN, izvedbenega načrta, uporabe metod...). V teh primerih je rešitev lahko, da se kandidatu predlaga, da napiše (kratek) esej na navedeno temo v povezavi z vsebino usposabljanja, v katerega se vključuje. Tega pravilnik ne predvideva, smo se pa tega posluževali.</p> <p>V izjemnih primerih bi se strinjala, da se predvidi tudi osebni pogovor ali primerna oblika preizkusa, prav kakemu testiranju bi se jaz raje izognila.</p>
	<p>2 V določenih primerih se je izkazalo, da bi katerega od kandidatov v postopku še kaj vprašala, saj iz posameznih dokazil ni bila razvidna konkretna vsebina in zato tudi ne jasna povezava z našim programom usposabljanja. »Naslov« usposabljanja praviloma kaže na povezavo z usposabljanjem, za katerega kandidat uveljavlja dokazilo, a je v dokazilih pogosto premalo podatkov za ustrezno primerjavo vsebin usposabljanja.</p> <p>Tako da premišlujem v smeri, da bi kandidata po potrebi lahko tudi poklicali za kratek pogovor, pojasnitev priloženih dokazil (lahko po telefonu).</p> <p>Kakšne druge metode, npr. osebni pogovor, bi postopek verjetno preveč podražilo, tako za kandidata, kot za ACS.</p>
	<p>3 Menim, da preverjanje znanja na podlagi dokazil zadostuje. Ne bi bilo dobro, če bi proces priznavanja zelo zakomplicirali.</p>
	<p>4 Presoja dokazil zadostuje.</p>
	<p>5 V primeru, ko je dokumentacija kakovostno pripravljena, le-ta po mojem mnenju zadostuje za izpeljavo postopkov vrednotenja. Iz dobro pripravljene</p>

	<p>dokumentacije, ki vsebuje opise vsebin, ki jih je posameznik usvojil, se da priznati vsebine, ki so skladne z zahtevami naših programov, v katere se posamezniki vključujejo.</p> <p>Menim, da tudi vpeljava preverjanja ne bi za naše koordinatorje programov predstavljala vsebinskih težav, zahteva pa izvajanje preverjanja več organizacijskih in vsebinskih priprav.</p> <p>Kar zadeva vpeljevanje preverjanja se mi zdi, glede na dosedanje izkušnje, da bi veljalo o vpeljavi preverjanja razmišljati v primeru, ko bi pravilnik omogočal priznavanje celotnih programov. V tem primeru se mi zdi, da bi bilo preverjanje bolj na mestu, saj bi tako omogočili koordinatorjem, da se s kandidatom tekom postopka vsaj enkrat srečajo.</p>
--	--

Vir: Vprašalnik za vodje/koordinatorje programov usposabljanja ACS.

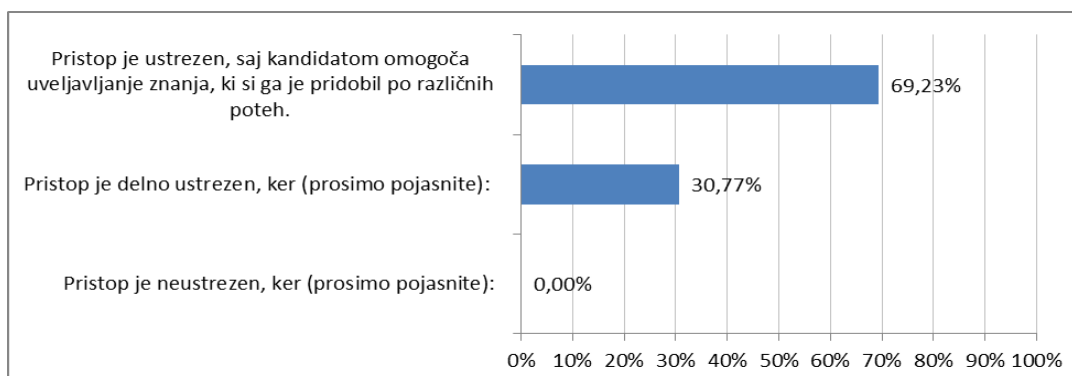
Ugotovimo lahko, da so mnenja vodij oz. koordinatoric programov usposabljanja deljena. Nekatere menijo, da priznavanje na podlagi dokazil zadostuje in naj tako ostane. Druge, predvsem na podlagi dosedanjih izkušenj, ko so se zaradi pomanjkljive vsebine dokazil, znašle v dilemah, ali posameznik znanje, za katerega želi, da se mu prizna, zares ima, predlagajo premislek, da bi se vendarle vpeljalo tudi nekatere metode preverjanja znanja. Menijo, da naj pri tem ne bi šlo za klasične metode preverjanja znanja – testiranja ipd., pač pa bolj za kvalitativne metode kot so: osebni pogovor, esej ipd.

Ravnatelje oz. direktorje organizacij, iz katerih so prihajali udeleženci v postopkih priznavanja, smo najprej prosili, naj ocenijo ustreznost opredeljenega postopka priznavanja predhodnega znanja, ki ga uporabljamo na ACS, v skladu s katerim priznamo znanje, ki si ga je kandidat pridobil:

- v drugih programih usposabljanja in spopolnjevanja, ki jih izvaja ACS,
- znanje, pridobljeno v formalnih in neformalnih programih izobraževanja, v programih usposabljanja in spopolnjevanja drugih izvajalcev,
- znanje, pridobljeno z delom, samostojnim učenjem in z drugimi življenjskimi izkušnjami.

Spodnja slika prikazuje njihove odgovore.

Slika 1: Mnenja in stališča **ravnateljev oz. direktorjev organizacij, iz katerih so prihajali udeleženci postopkov priznavanja**, glede ustreznosti opredeljenega postopka priznavanja znanja, ki ga uporabljamo na ACS (N=13)

Vir: Rezultati vprašalnika za organizacije, iz katerih so prihajali kandidati v postopkih priznavanja znanja.

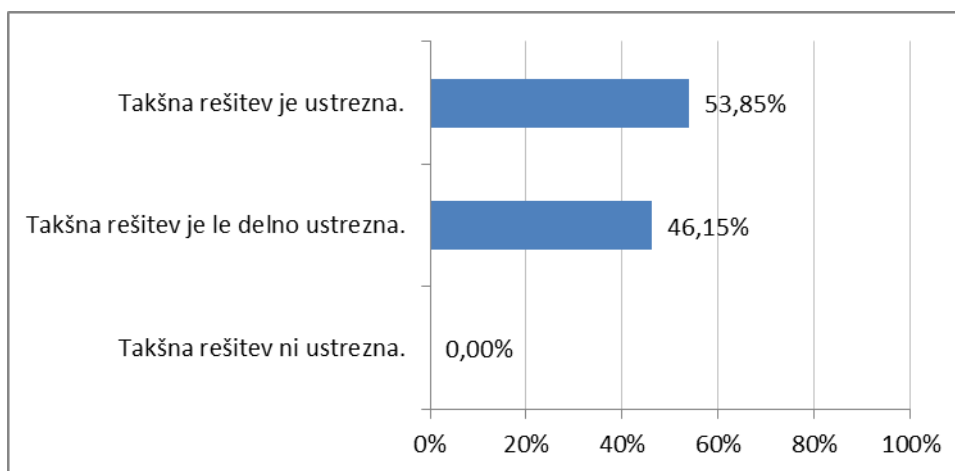
Devet oz. 69,23 % ravnateljev oz. direktorjev je mnenja, da je takšen pristop ustrezen, za 4 oz. 30,77 % pa je delno ustrezen. Vprašani, ki so menili, da je pristop delno ustrezen, so to utemeljevali z naslednjim:

- *V praksi ta postopek vedno ne deluje (sodelavki se npr. niso priznale večletne izkušnje).*
- *V določenih primerih se ne prizna znanje, ki bi se po vseh kriterij moralo.*
- *Zbrati je potrebno kar veliko dokazil.*
- *Zahteva preveč časa za dokumentiranje (in zbiranje) vsebin, ki se (lahko) priznavajo.*

Iz teh utemeljitev lahko razberemo nekakšno skepso v smislu, ali postopek res omogoča identificiranje in priznavanje, ne le znanja, pač pa tudi izkušenj. Iz tega bi lahko potegnili premislek, da bi bilo potrebno za takšne primere omogočiti razjasnitev tudi s pomočjo drugih metod, ne le zgolj na podlagi dokazil. Izraženo pa je tudi stališče, da je postopek delno ustrezen predvsem zato, ker vzame kar nekaj časa, da kandidat zbere vsa dokazila.

V nadaljevanju pa si oglejmo še, kako so **ravnatelji oz. direktorji** odgovorili na vprašanje o ustreznosti pristopa, po katerem je omogočeno priznavanje znanja zgolj na podlagi dokazil, ne pa tudi s preverjanjem znanja.

Slika 2: Mnenja in stališča **ravnateljev oz. direktorjev organizacij, iz katerih so prihajali udeleženci postopkov priznavanja znanja**, glede določbe Pravilnika o priznavanju, da se znanje presoja zgolj na podlagi dokazil, ne pa tudi s preverjanjem znanja (N=13)

Vir: Rezultati vprašalnika za organizacije, iz katerih so prihajali kandidati v postopkih priznavanja znanja.

Kot pokaže zgornja slika, je mnenje vprašanih ob tem vprašanju deljeno. 7 oz. 53,85 % ravnateljev oz. direktorjev je mnenja, da je takšna rešitev ustrezna. Svoje odgovore so utemeljili takole:

- Udeleženec v postopku praviloma vsaj okvirno ve, katere vsebine se priznavajo. V primeru možnosti za preverjanje znanja bi se večina udeležencev raje odločila za obiskovanje programa, ker je to z vidika izobraževalcev odraslih največkrat bolj racionalno.
- Preverjanje znanja ni ustrezno v postopkih priznavanja, saj bi moralo biti že iz dokumentacije razvidno, da gre za iste oz. podobne vsebine, obseg in strokovni nivo pridobljenega znanja.
- Udeleženec je svoje zanje že dokazal.
- Priznavanje pomeni predvsem to, da se kompetence prizna na podlagi dokazil; drugače ne gre za priznavanje temveč za preverjanje.
- Dokazila so merodajno merilo.
- Tako, kot delamo tudi v drugih programih, na primer v srednjih šolah: na podlagi javnih listin.
- Menim, da je to dovolj.

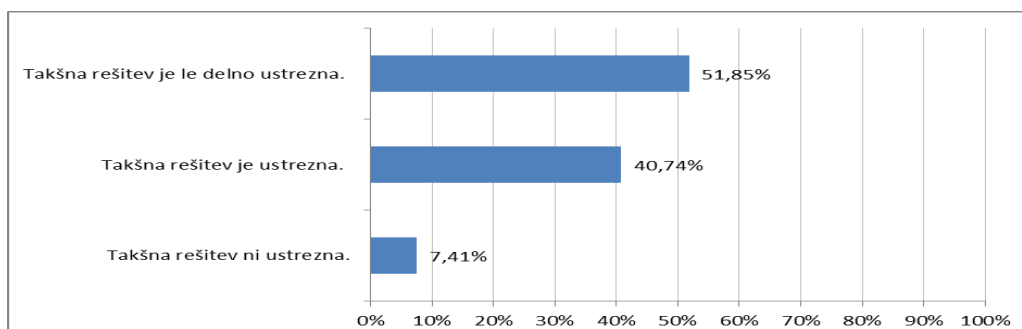
Po mnenju te skupine ravnateljev oz. direktorjev priznavanje znanja na podlagi dokazil zadostuje, ker je bolj racionalno od preverjanja znanja, ker je udeleženec, ki svoje znanje dokazuje npr. z nekim potrdilom, to že dokazal, torej ni potrebno še dodatno preverjanje ipd.

Šest oz. 46,15 % ravnateljev oz. direktorjev pa meni, da je rešitev le delno ustrezna. V nadaljevanju navajamo njihove utemeljitve:

- Za mnogo znanj nimamo vedno dokazil, zato bi bilo morda smiselno, da bi lahko znanja priznavali s preverjanjem znanja.
- Vsekakor je izjemnega pomena znanje, ki bi ga veljalo upoštevati, saj pravzaprav iščemo/potrebujeemo ravno to pri svojem delu.
- Ni nujno, da imamo vsi potencialni udeleženci ustrezna dokazila, je pa vprašanje, kako zagotoviti objektivnost predlaganega preverjanja znanja (komisija, kdo bi pripravil morebitni test).
- Nekatera dokazila je težko pridobiti - velikokrat so izdajatelji potrdil zelo skopi v opisovanju kompetenc... Kratek intervju bi marsikaj razčistil.
- Delno zato, ker včasih ima kdo znanja in jih lahko uporablja, pa čeprav za to nima ustreznih dokazil. Do takih znanj lahko pride z lastnim izobraževanjem in si pridobi neko znanje zato, ker ga to zanima.
- Upoštevati bi morali tudi delovne izkušnje, ki jih udeleženci pridobijo neposredno z delom z določeno ciljno skupino.

Ključni argument, zakaj bi bilo potrebno poleg priznavanja na podlagi dokazil, uvesti tudi priznavanje s pomočjo preverjanja znanja, je po mnenju te skupine vprašanih v tem, da za dokazovanje znanja, za katerega menijo, da ga imajo, nimajo vedno dokazil oz. dokazila, ki jih imajo, niso povsem ustrezna. Sedaj pa si oglejmo še, kako so na vprašanje o tem, ali bi bilo potrebno poleg priznavanja znanja na podlagi dokazil vpeljati tudi preverjanje znanja, odgovarjali **udeleženci postopkov priznavanja znanja**.

Slika 3: Mnenja in stališča **udeležencev postopkov priznavanja znanja**, glede določbe Pravilnika o priznavanju, da se znanje presoja zgolj na podlagi dokazil, ne pa tudi s preverjanjem znanja (N=27)

Vir: Rezultati vprašalnika za udeležence v postopkih priznavanja znanja.

Da je takšna rešitev ustrezna, meni manj kot polovica t.j. 11 oz. 40,74 % vprašanih. Svoje odgovore utemeljujejo takole:

- *Ker so potrdila in reference verodostojna.*
- *Brez dokazov pač ne gre.*
- *V kolikor so dokazila verodostojna in je iz njih razvidno katera znanja udeleženec že ima, ni potrebe po dodatnem preverjanju.*
- *Preverjanje znanja je težje izvedljivo, ker prihajamo iz različnih koncev Slovenije.*
- *Tako menim.*
- *Ker morajo biti dokazila verodostojna.*
- *Na preverjanju znanja je potrebno izkazati znanja, ki so vsebinsko zajeta na podlagi dokazil.*
- *Dokazilo je dovolj verodostojen dokaz.*
- *V primeru, da se redno udeležuješ usposabljanj na ACS, se mi ne zdi potrebno dodatno preverjanje. V primeru, da si podobno usposablja opravil drugje, pa dokazuješ svoje znanje z ustreznimi dokazili, zato imamo UVNPZ.*

Ključni argument te skupine vprašanih je, da preverjanje znanja ni potrebno, ker je znanje mogoče izkazati že s pomočjo dokazil. En vprašani je izpostavil tudi organizacijske ovire, v kolikor bi vpeljali preverjanje znanja, saj bi kandidati morali priti na preverjanje znanja z različnih koncev Slovenije.

Da je priznavanje znanja zgolj delno ustrezno, meni malo več kot polovica t.j. 14 oz. 51,84 % vprašanih. V nadaljevanju prikazujemo njihove utemeljitve:

- *Znanje z dokazil zastari. So pa izkušnje.*
- *Če nekdo nima potrdila oz. ga ne more pridobiti, bi mu preverjanje omogočilo priznavanje znanj. Vendar se pojavi vprašanje, kdo bo pokrival stroške preverjanja - ali se bodo potem kandidati za to odločali ali bodo raje obiskovali program v celoti?*
- *Lahko bi imeli na izbiro - dokazila ali preverjanje znanja.*
- *Ker se lahko pri tem pojavijo tudi posamezniki, ki imajo premalo strokovnega znanja za področje NPK.*
- *V določenih primerih dokazila niso na voljo. V tem primeru bi morala zadoščati zgolj podpisna lista in vabilo na usposabljanje s priloženim programom.*
- *Znanje, ki je bilo pridobljeno po neformalni poti in zanje udeleženec nima dokazila, se lahko preveri na drug način.*
- *Tako preverjamo le znanja, ki jih lahko dokažemo z listino. Kaj pa neformalna in praktična znanja ter izkušnje?*
- *Ker so s tem popolnoma zanemarjene praktične izkušnje, ki jih posameznik dobi z delom.*
- *Za kompetence, za katere nimamo ustreznih potrdil, bi lahko izvedli preverjanje.*
- *Vsak bi moral imeti možnost, da znanje dokaže (projekta naloga, zagovor,...), ne pa da nujno obiskuje vsa organizirana predavanja. Težavo na primer predstavlja tudi 80% obvezne prisotnosti v posameznih programih.*
- *Težko sem se odločila med prvim in drugim odgovorom. Zdi se mi, da je priznavanje pri mehkih vsebinah zelo problematično, kar se je izkazalo tudi kasneje na usposabljanju. Udeležila sem se predavanja za vsebine, ki so mi bile priznane, pa sem ugotovila, da sem slišala tudi kaj novega ali kaj takega, kar sem že pozabila...*
- *Bolje bi bilo, če so dokazila stara več kot 5 let, bi bilo potrebno še preverjanje. Kombinacija obojega bi prinesla boljše rezultate, bolj preverljive in večjo kompetenčnost.*

- *S preverjanjem znanja bi lahko hitro preverili, ali ima oseba določena znanja, na podlagi katerih je zaprosila za priznavanje. Velikokrat se zgodi, da si je oseba pridobila neformalna znanja, ki jih je težko dokazati s potrdili.*

Ta skupina vprašanih opozori na primere, ko kandidat nima ustreznih dokazil, meni pa, da znanje ima. Za tovrstne primere bi se jim zdelo smiselno, da bi bilo omogočeno tudi preverjanje znanja, saj bi tako kandidat imel možnost, da dokaže, da znanje zares ima, čeprav o tem nima uradnega pisnega dokazila ali pa je to pomanjkljivo. Po mnenju vprašanih bi to še posebej prišlo v poštev, ko gre za presojanje tistega znanja, ki si ga je pridobil po neformalnih poteh oz. z delovnimi izkušnjami.

Dva udeleženca postopkov priznavanja oz. 7,41 % od vseh vprašanih sta menila, da rešitev, po kateri se znanje priznava zgolj na podlagi dokazil, ni ustrezna. Svoje mnenje sta utemeljila takole:

- Zame priznavanje pomeni, da izpita ni potrebno opravljati.
- V primeru, ko materialna dokazila ne obstajajo, bi bilo smiselno tudi preverjanje znanja.

Prva utemeljitev nam sicer ni povsem razumljiva, oz. bi, tako kot jo razumemo bolj sodila v sklop tistih, ki menijo, da preverjanje znanja ni potrebno. Iz druge utemeljitve pa lahko izluščimo podobno, kot je bilo to razvidno že iz odgovorov pri prejšnji skupini, namreč, da bi bilo potrebno za primere, ko dokazila ne obstajajo, kandidat pa meni, da znanje ima, omogočiti, da to dokaže s preverjanjem znanja.

Ravnatelje oz. direktorje in udeležence v postopkih priznavanja smo tudi prosili, naj nam povedo, katere metode preverjanja znanja bi se jim zdele ustrezne, v primeru, da bi v prihodnje v postopek priznavanja vpeljali tudi preverjanje znanja.

Naslednja slika prikazuje odgovore direktorjev oz. ravnateljev.

Preglednica 42: Mnenja **ravnateljev oz. direktorjev organizacij, iz katerih so prihajali udeleženci postopkov priznavanja znanja** o tem, katere metode preverjanjem znanja, bi bile po njihovem mnenju ustrezne, v primeru, da bi v prihodnje v postopek priznavanja vpeljali tudi preverjanje znanja (N=11)

	Frekvenca	Odstotek glede na osebe	Odstotek glede na odgovore
Pogovor/intervju.	10	90,91	35,71
Demonstracija, simulacija, igra vlog.	5	45,45	17,86
Opazovanje na delovnem mestu.	5	45,45	17,86
Seminarska naloga.	3	27,27	10,71
Pisanje eseja.	2	18,18	7,14
Ocenjevanje praktičnega izdelka.	2	18,18	7,14
Pisni izpiti.	1	9,09	3,57
Drugo (prosimo vpišite):	0	0,00	0,00

SKUPAJ	28	100,00
---------------	-----------	---------------

Vir: Rezultati vprašalnika za organizacije, iz katerih so prihajali kandidati v postopkih priznavanja znanja.

Na to vprašanje, na katerega je bilo mogočih več odgovorov, je odgovorilo 11 ravnateljev oz. direktorjev. Ugotovimo lahko, da bi bila po mnenju vprašanih najustreznejša metoda »pogovora oz. intervjuja«. Malo manj kot polovica vprašanih je izbralo metode »demonstracija, simulacija, igra vlog« in »opazovanje na delovnem mestu«. Manj jih je izbralo metode »seminarska naloga, pisanje eseja, ocenjevanje praktičnega izdelka«. Samo en vprašani je menil, da bi bila ustrezna tudi metoda »pisnih izpitov«.

Presodimo lahko, da so se vprašani v tej skupini zavzeli predvsem zato, da bi v primeru, da bi v postopke priznavanja znanja poleg dokazil, vpeljali tudi preverjanje znanja, to opravili s pomočjo pogovora, ki bi udeležencem omogočil, da bi dodatno pojasnili svoje znanje. Upoštevajoč nekatere odgovore pri prejšnjih vprašanjih pa lahko sklepamo, da sta bili drugi dve največkrat izbrani metodi »demonstracija... in opazovanje na delovnem mestu« izbrani predvsem za namene preverjanja praktičnega znanja in delovnih izkušenj.

V nadaljevanju pa si oglejmo še, katere metode preverjanja znanja se zdijo najbolj ustrezne **udeležencem v postopkih priznavanja**.

Preglednica 43: Mnenja **udeležencev postopkov priznavanja znanja** o tem, katere metode preverjanja znanja bi bile po njihovem mnenju ustrezne v primeru, da bi v prihodnje v postopek priznavanja vpeljali tudi preverjanje znanja (N=27)

	Frekvenca	Odstotek glede na osebe	Odstotek glede na odgovore
Pogovor/intervju.	19	70,37	35,19
Demonstracija, simulacija, igra vlog.	9	33,33	16,67
Ocenjevanje praktičnega izdelka.	7	25,93	12,96
Opazovanje na delovnem mestu.	6	22,22	11,11
Drugo (prosimo vpišite):	4	14,81	7,41
Pisni izpiti.	3	11,11	5,56
Seminarska naloga.	3	11,11	5,56
Pisanje eseja.	3	11,11	5,56
SKUPAJ	54		100,00

Vir: Rezultati vprašalnika za udeležence postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije, ACS, 2014.

Udeleženci postopkov priznavanja so tako kot ravnatelji oz. direktorji večinsko največkrat izbrali metodi »pogovora oz. intervjuja« ter »demonstracije, simulacije, igre vlog.« Nekoliko višje kot ravnatelji oz. direktorji so postavili metodo »ocenjevanje praktičnega izdelka.« Med večkrat izbranimi metodami je bila tudi metoda »opazovanje na delovnem mestu.« Manjkraj so bile izbrane metode: »pisni izpiti«, »seminarska naloga«, »pisanje eseja.«

3.2.3 Informiranje in svetovanje kandidatom

V tem sklopu bomo presodili nekatere določbe Pravilnika o priznavanju, ki se vežejo na določila o informiranju in svetovanju kandidatom v postopkih priznavanja.

Sedaj veljavni pravilnik o priznavanju znanja ACS določa, da ACS na različne načine (na informativnih srečanjih, s promocijskimi materiali, na spletu ipd.) seznanja javnost in kandidate o možnostih priznavanja že pridobljenega znanja v svojih programih usposabljanja in spopolnjevanja. Informacije zajemajo pojasnitev, kakšne so prednosti za tiste, ki se vključijo v postopek priznavanja, kako postopek poteka, kaj je njegov rezultat in kakšno svetovalno pomoč ACS pri tem nudi posamezniku (7. člen).

Da bi ugotovili, kako so se v dosedanjih izpeljavah postopkov priznavanja uveljavljala določila Pravilnika, smo v evalvaciji postavili naslednja evalvacijska vprašanja:

- ▶ Na kakšne načine je bilo doslej poskrbljeno za informiranje in svetovanje kandidatom o možnostih za priznavanje znanja?
- ▶ Kakšne so bile vsebine informiranja in svetovanja kandidatom?
- ▶ Ali bi bilo potrebno načine ter vsebine informiranja in svetovanja v prihodnje dopolniti? Če da, kako?

Najprej bomo analizirali, na **kakšne načine** je potekalo informiranje in svetovanje kandidatom o možnostih priznavanja znanja, in **kakšne so bile vsebine** informiranja in svetovanja. O tem smo povprašali svetovalko v postopkih priznavanja, udeležence teh postopkov ter ravnatelje oz. direktorje organizacij, iz katerih so prihajali udeleženci v postopkih priznavanja. Opravili pa smo tudi analizo dokumentacije.

Svetovalka v postopkih priznavanja je v evalvaciji pojasnila, da je informiranje in svetovanje kandidatom doslej potekalo na naslednje načine:

- po telefonu (svetovalka/organizatorka izobraževanja in koordinator programa);
- po elektronski pošti (svetovalka/organizatorka izobraževanja in koordinator programa);
- v vabilu na razpisano delavnico - kadar gre za usposabljanja in spopolnjevanja, ki trajajo 24 ur ali več (svetovalka/organizatorka izobraževanja in koordinator programa);
- s promocijsko brošuro *Priznavanje že pridobljenega znanja, svetovalni pripomoček za udeležence programov usposabljanja in spopolnjevanja ACS, ki bi želeli imeti priznano že pridobljeno znanje*, ki smo jo natisnili in jo tudi v elektronski obliki objavili na spletu;
- preko spletne strani izobraževalne dejavnosti ACS – Andragoško spopolnjevanje (<http://izobrazevanje.acs.si>) - odprli smo podstran PRIZNAVANJE ZNANJA (<http://izobrazevanje.acs.si/priznavanje/>), kjer potencialnim udeležencem naših programov podrobneje predstavljamo informacije o možnosti priznavanja že pridobljenega znanja;

- preko drugih medijev (objave v e-Novičkah), npr. leta 2011 smo v oktobrskih e-Novičkah predstavili Priznavanje že pridobljenega znanja udeležencem v programih usposabljanja in spopolnjevanja ACS.

Ob vprašanju, o čem smo doslej najpogosteje informirali kandidate in v zvezi s čim smo jim svetovali, je svetovalka pojasnila, da v tem obdobju ni bilo večjega zanimanja po informiranju in/ali svetovanju. Tiste, ki so v tem času poklicali, je zanimalo predvsem, kje lahko najdejo vlogo, katera potrdila morajo priložiti ter kakšni so roki za oddajo (ali obstaja možnost oddaje vloge po dogovorjenem datumu).

Pojasnila svetovalke o načinih in vsebinah informiranja in svetovanja smo vzeli za izhodišče, ko smo v nadaljevanju opravili analizo naštetih načinov in vsebin informiranja in svetovanja, posebej tistih, o katerih razpolagamo s pisno dokumentacijo.

Analizirali smo naslednje vire:

- ▶ spletno podstran Priznavanje znanja na spletni strani Andragoško spopolnjevanje,
- ▶ promocijsko broščuro *Priznavanje že pridobljenega znanja*,
- ▶ e-novičke,
- ▶ elektronska sporočila, s katerimi so organizatorji izobraževanja odposlali povabila potencialnim udeležencem, da se udeležijo usposabljanj.

Najprej prikazujemo rezultate analize spletne podstrani Priznavanje znanja, ki je umeščena na spletno stran Andragoško spopolnjevanje.

Spletna podstran Priznavanje znanja

Na spletni podstrani <http://izobrazevanje.acs.si/> lahko udeleženci v menijski vrstici izberejo možnost "*Priznavanje znanja*", kjer so dostopne informacije o samem postopku priznavanja znanja. Objavljeni so naslednji dokumenti in informacije, povezane s postopki priznavanja znanja:

- Pravilnik o priznavanju znanja s prilogami,
- obrazec Vloga za priznavanje,
- informacije o sestavi Komisije ACS za priznavanje znanja,
- informacije o možnostih informiranja in svetovanja, ki jih lahko kandidati koristijo v postopku priznavanja znanja,
- kontakt svetovalke v postopkih priznavanja,
- informacija o tem, kam kandidati oddajo vlogo za priznavanje,
- informacija o tem, komu in kam se kandidati lahko pritožijo na sklep komisije za priznavanje.

Ugotovimo lahko, da so na spletni strani objavljene vse ključne informacije o postopkih priznavanja znanja, ki jih izpeljuje ACS.

V premislek za vpeljavo izboljšav pa navajamo naslednje ugotovitve:

- Na spletni strani ni zabeleženih kontaktnih informacij posameznih koordinatorjev programov.
- Obrazec *Vloga za priznavanje* je slabše opazen na desni strani spletne strani in se nahaja poleg *Obrazca za komisijo*, ki je zaklenjen za dostop drugim uporabnikom.
- Obrazec *Vloga za priznavanje* je na spletni strani poimenovan z imenom *Obrazec za prijavo*. Ime ne odraža dejanske vsebine in vloge obrazca, zato menimo, da bi ga bilo potrebno spremeniti.
- Tudi besedilo, ki opisuje dokument *Vloga za priznavanje*, je potrebno dopolniti, saj se iz le-tega ne da hitro in jasno razbrati, da gre za vlogo. Tudi odpiranje obrazca, ki obsega manj kot 100kb podatkov, traja, glede na ostale dokumente, predolgo.
- Na spletni strani je prav tako objavljen tudi Pravilnik, kjer je pod logotipom zapisano "nelektorirano besedilo, marec 2011" – v prihodnje bi veljalo na spletni strani objaviti zadnjo verzijo, brez tovrstnega zaznamka na začetku pravilnika.

V nadaljevanju prikazujemo rezultate vsebinske analize promocijske brošure *Priznavanje že pridobljenega znanja*.

Promocijska brošura Priznavanje že pridobljenega znanja

Promocijska brošura je v elektronski obliki objavljena na spletni strani <http://izobrazevanje.acs.si/priznavanje/> v zavihku 'Informacije in svetovanje' pod imenom "Svetovalni priročnik za udeležence programov usposabljanja in spopolnjevanja ACS, ki bi želeli imeti priznano že pridobljeno znanje".

V fizični obliki naj bi bila na voljo v avli ACS med ostalim promocijskim gradivom. V času priprave analize dokumentacije so ti izvodi že pošli. Svetovalka za priznavanje je pojasnila, da sproti, še posebej pa ob izobraževanjih, izvode ponovno priloži med ostalo promocijsko gradivo. Izvodi so udeležencem programov usposabljanja in spopolnjevanja na voljo tudi v seminarski sobi. Brošura se deli kot promocijsko gradivo tudi na večjih dogodkih ACS: na obeh zaključnih konferencah ESS projektov v marcu 2014, na letnih posvetih, na dogodkih ob Tednu vseživljenjskega učenja, ipd.

V brošuri so zajete naslednje vsebine:

- V uvodnem delu so zajete kontaktne informacije svetovalke (ime in priimek, telefonska številka, fizični naslov ACS in njen elektronski naslov) in povabilo k ogledu spletne strani, kjer se nahaja tudi obrazec za vlogo.

- Opisan je celoten postopek priznavanja že pridobljenega znanja na ACS in vsi napotki v zvezi s pripravo vloge.
- Zajeti so odgovori na vprašanja o temeljnih značilnostih postopka priznavanja pridobljenega znanja na ACS. Brošura vsebuje konkretne napotke, zapisane po korakih v zvezi s pripravo vloge, informacije o tem, kaj se dogaja po zaključku postopka, kako je poskrbljeno za kakovost tega postopka ter stroški le-tega.

Sklenemo lahko, da so v promocijski brošuri zajete vse ključne informacije o postopkih priznavanja znanja na ACS, nadgrajene s praktičnimi primeri o vrstah in ustreznosti dokazil ipd.

Predlagamo pa premislek o naslednjem:

- ☞ Informacije in napotki s primeri so v brošuri precej obsežnejše kot samo besedilo na spletni strani – morda bi veljalo vsebine iz svetovalnega pripomočka delno prenesti tudi na spletno stran.
- ☞ Nikjer v brošuri, pa tudi ne v Pravilniku o priznavanju ni informacije in navodila o tem, ali kandidati v postopkih prilagajo za priložena dokazila kopije ali originalne izvode dokumentacije.

Članek v e-novičkah

Na podlagi pojasnila svetovalke, kje vse so bile predstavljene informacije o priznavanju že pridobljenega znanja smo pregledali tudi zapis v omenjenih e-novičkah. Besedilo skupaj s povezavami na ustrezne spletne strani navaja sprejetje Pravilnika, odprtje podstrani o priznavanju na spletni strani izobraževanje ACS, kratko predstavitev delovanja komisije za priznavanje ter informacije o tem, katera znanja se sploh lahko priznava. V besedilu je navedena tudi povezava na brošuro oz. t.i. svetovalni pripomoček ter povabilo, da se za dodatna vprašanja in pojasnila kandidati obrnejo na svetovalko.

Članek je napisan v tretji osebi, pripravila ga je svetovalka v postopkih priznavanja znanja. Njenih kontaktnih informacij v samem članku ni bilo navedenih, morebiti bi veljalo v prihodnje omeniti kontaktne podatke svetovalke (ime, telefonska številka in e-naslov) že v samem članku.

Vabila na razpisana izobraževanja

Potencialni udeleženci programov usposabljanja ACS so informacije o možnosti priznavanja njihovega predhodnega znanja prejeli tudi skupaj z vabili na razpisana usposabljanja. Zato smo v evalvacijo vključili tudi analizo vsebine tovrstnih vabil.

V okviru analize dokumentacije smo pridobili kopije enajstih elektronskih sporočil in vabil na posamezna izobraževanja, v katerih je bilo v obravnavanem obdobju mogoče zaprositi za priznavanje že pridobljenega znanja.

V nadaljevanju prikazujemo in analiziramo vsebino teh elektronskih sporočil.

Pridobili smo naslednje dokumente za namene analize dokumentacije v postopkih priznavanja že pridobljenega znanja:

Preglednica 44: Pregled elektronskih sporočil z vabili na usposabljanje, ki vključujejo tudi informacije o možnostih vključitve v postopek priznavanja znanja

VIR	POSLANO	ZAČETEK IZVAJANJA	VSEBINA, POVEZANA S PRIZNAVANJEM	INFORMACIJE O POSTOPKU PRIZNAVANJA
(1) Naslov e-pošte: 'Prijava v postopek za priznavanje že pridobljenega znanja'	14. oktober 2011	-	Spoštovani učitelji, obveščamo vas, da se lahko prijavite v postopek za priznavanje že pridobljenega znanja za pridobitev potrdila o usposobljenosti za programe UŽU za katere ste že v preteklosti opravili določene obveznosti. Glede na pravila, nam morate poslati prijavnico in se prijaviti v program, da lahko pričnemo postopek in vas pozovemo, da oddate vlogo za priznavanje. Hkrati vas tudi pozivam, da oddate Vlogo za priznavanje. Postopek izvedbe priznavanja določa Pravilnik. Podrobnejše informacije o postopku najdete na spletnem naslovu IZO in pri svetovalki v postopkih priznavanja (telefonska številka in e-naslov svetovalke). Vloge za priznavanje že pridobljenega znanja oddajte po pošti na naslov ACS (za xy – organizator programa), naslov, najkasneje do četrta, 20.10.2011. Programi bodo od ponedeljka, 17.10.2011 dostopni na naslovu (povezava na programe). Za vsa vprašanja smo vam na voljo na običajnem naslovu in telefonu (e- naslov in številka xy - organizatorja).	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Informacija o možnosti vključitve v postopek priznavanja znanja. ▶ Informacija, da se je potrebno prijaviti v program, da je mogoče pričeti postopek in vključene pozvati, da oddajo vlogo za priznavanje. ▶ Informacija o spletni strani, kjer so podrobnejše informacije o postopku priznavanja. ▶ Kontakt svetovalke za priznavanje ▶ Naslov, kam kandidati oddajo vloge za priznavanje. ▶ Rok za oddajo vlog o priznavanju. ▶ Informacija, kje na spletu so dostopni programi usposabljanja, v katere se kandidati za priznavanje prijavljajo.
(2) Naslov e-pošte: Vabilo na Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost – splošni del	14. december 2011	27. januar 2012	Pri izvedbi usposabljanja se bomo skušali v največji možni meri prilagoditi in upoštevati predhodno pridobljena znanja in izkušnje kandidatov. Po pregledu izpolnjevanja pogojev bomo kandidate za učitelje pozvali, da pred začetkom usposabljanja po razpisanem programu, najkasneje pa do ponedeljka, 16.1.2012, uveljavljajo pravico do priznavanja že pridobljenega znanja. Podrobnejše informacije o postopku najdete na spletnem naslovu IZO.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Informacija, da se bo pri izvedbi upoštevalo predhodno znanje udeležencev. ▶ Informacija, da bodo udeleženci, ki bodo izpolnjevali pogoje za vpis v program, pozvani naj uveljavijo pravico do priznavanja znanja. ▶ Informacija o spletni strani, kjer je mogoče dobiti podrobnejše informacije o postopku priznavanja znanja.

VIR	POSLANO	ZAČETEK IZVAJANJA	VSEBINA, POVEZANA S PRIZNAVANJEM	INFORMACIJE O POSTOPKU PRIZNAVANJA
(3) Naslov e-pošte: Vabilo na usposabljanje izvajalcev programa Začetna integracija priseljencev - ZIP	Ni razvidno iz dokumentacije	18. januar 2012	Obveščamo vas, da lahko pred pričetkom usposabljanja oz. spopolnjevanja po razpisanem programu, najkasneje pa do 13.1.2012 uveljavljate pravico do priznanja že pridobljenega znanja. Podrobnejše informacije o postopku dobite na IZO oziroma pri xy - svetovalka, tel. št., e-naslov. Poslala z xy - koordinator	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Informacija o možnosti vključitve v postopek priznavanja znanja. ▶ Rok za oddajo vlog o priznavanju. ▶ Informacija o spletni strani, kjer je mogoče dobiti podrobnejše informacije o postopku priznavanja znanja. ▶ Kontakt svetovalke za priznavanje.
(4) Naslov e-pošte: 'Zanimanje za razlike med dvema usposabljanjema	11. januar 2012	18. januar 2012	Oseba se zanima, ali je Usposabljanje učiteljev v programu Začetna integracija priseljencev, ki bo potekalo od 18. januarja 2012 naprej, enako oziroma kakšne so razlike z usposabljanjem, ki je potekalo od 28. marca 2011 naprej.	/
(5) Naslov e-pošte: E-pošta organizatorice eni izmed udeleženk za temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa UŽU – splošni del	24. januar 2012	27. januar 2012	Pozdravljeni, Pozabili ste izpolniti še prijavnico za Temeljno usposabljanje, zraven prosim pošljite še dokazila. Prosim če podpišete tudi vzorec dogovora in napišete za katere programe se boste do-usposabljali. Spodaj je e- naslov, ki smo ga pošiljali kandidatom. Prosim, če lahko to čim prej oddate na pošto, ker v petek že začnemo. Lp, xy- organizator.	/
(6) Naslov e-pošte: Vabilo na Temeljno usposabljanje vodij in svetovalcev v svetovalnih	7. februar 2012	1. marec 2012	Andragoški center Slovenije tistim, ki se nameravajo udeležiti katerega izmed programov usposabljanja ali spopolnjevanja, ki trajajo več kot 24 pedagoških ur, omogoča, da zaprosijo za priznavanje njihovega že pridobljenega znanja. Postopek se prične na prošnjo posameznika, ki jo le-ta vloži na predpisanem obrazcu. Več o priznavanju si preberite na IZO in IZO (povezava na navodila). Za dodatne splošne informacije se lahko	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Informacija o možnosti vključitve v postopek priznavanja znanja. ▶ Informacija, da se postopek prične na prošnjo posameznika, ki jo vloži na predpisanem obrazcu. ▶ Informacija o spletni strani, kjer so podrobnejše informacije o postopku priznavanja,

VIR	POSLANO	ZAČETEK IZVAJANJA	VSEBINA, POVEZANA S PRIZNAVANJEM	INFORMACIJE O POSTOPKU PRIZNAVANJA
središčih ISIO			<p>obrnete tudi na svetovalko, go xy – svetovalka (njena telefonska številka in e-pošta).</p> <p>Če se bo kdo odločil za uveljavljanje, naj piše na e-naslov organizatorke, da mu pošljemo program temeljnega usposabljanja. Rok za oddajo vlog je torek, 21. februar 2012.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Kontakt svetovalke za priznavanje. ▶ Rok za oddajo vlog o priznavanju. ▶ Informacija, da naj tisti, ki se bodo odločili za priznavanje, pišejo na naslov organizatorice izobraževanja, da mu ta pošlje program usposabljanja.
(7) Naslov e-pošte: Vabilo na usposabljanje za člane komisije za preverjanje in potrjevanje nacionalnih in poklicnih kvalifikacij	8. maj 2012	31. maj 2012	<p>Sestavni del priprave na izvedbo je tudi priznavanje že pridobljenega znanja. Postopek izvedbe priznavanja določa Pravilnik. V skladu s Pravilnikom lahko pred pričetkom usposabljanja oz. spolnjevanja po razpisnem programu uveljavljate pravico do priznanja že pridobljenega znanja. To pravico lahko uveljavljate v skladu z navodili v razpisu programa, praviloma pa pred začetkom izobraževanja tako, da ACS posreduje vlogo za priznavanje z ustreznimi dokazili – potrdilo o uspešno zaključenem programu usposabljanja svetovalcev v postopku preverjanja in potrjevanja NPK na ACS ali CPI, oz. opravljena pedagoško-andragoška izobrazba na eni izmed slovenskih univerz. Kotizacija v tem primeru znaša x€. Podrobnejše informacije o postopku najdete na spletnem naslovu IZO in v svetovalnem priročniku (povezava na brošuro) za udeležence programov usposabljanja in spolnjevanja ACS, ki bi želeli imeti priznано že pridobljeno znanje. Vlogo za priznavanje že pridobljenega znanja, ki jo najdete na spletnem naslovu (povezava do obrazca), oddajte po pošti na naslov ACS (naslov) najkasneje do srede, 23. maja 2012.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Informacija o možnosti vključitve v postopek priznavanja znanja. ▶ Informacija, da se predlog prične na prošnjo posameznika, ki jo vloži na predpisanem obrazcu. ▶ Informacija o spletni strani in svetovalnem priročniku, kjer so podrobnejše informacije o postopku priznavanja, ▶ Kontakt svetovalke za priznavanje. ▶ Informacija o spletni strani, kjer je dostopna vloga za priznavanje. ▶ Rok za oddajo vlog o priznavanju.

VIR	POSLANO	ZAČETEK IZVAJANJA	VSEBINA, POVEZANA S PRIZNAVANJEM	INFORMACIJE O POSTOPKU PRIZNAVANJA
(8) Naslov e-pošte: Vabilo za usposabljanje za člane komisije za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij	11. marec 2013	22. april 2013	Sestavni del priprave na izvedbo je tudi priznavanje že pridobljenega znanja. Postopek izvedbe priznavanja določa Pravilnik. V skladu s Pravilnikom lahko pred pričetkom usposabljanja oz. spopolnjevanja po razpisanem programu uveljavljate pravico do priznavanja že pridobljenega znanja. To pravico lahko uveljavljate v skladu z navodili v razpisu programa, praviloma pa pred začetkom izobraževanja tako, da na ACS posredujete vlogo za priznavanje z ustreznimi dokazili. Podrobnejše informacije lahko najdete na spletnem naslovu IZO in v Svetovalnem priročniku (povezava na brošuro) za udeležence programov usposabljanja in spopolnjevanja ACS, ki bi želeli imeti priznано že pridobljeno znanje. Vlogo za priznavanje že pridobljenega znanja, ki jo najdete na spletnem naslovu (povezava), oddajte po pošti na naslov ACS (fizičen naslov), najkasneje do ponedeljka, 15. aprila 2013.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Informacija o možnosti vključitve v postopek priznavanja znanja. ▶ Informacija, da se postopek prične na prošnjo posameznika, ki jo vloži na predpisanem obrazcu. ▶ Informacija o spletni strani in svetovalnem priročniku, kjer so podrobnejše informacije o postopku priznavanja, ▶ Kontakt svetovalke za priznavanje. ▶ Rok za oddajo vlog o priznavanju.
(9) Naslov e-pošte: Vabilo na temeljno usposabljanje Svetovanje in mentorstvo pri organiziranem samostojnem učenju	8. oktober 2013	6. november 2013	Pred pričetkom usposabljanja lahko po razpisanem programu uveljavljate pravico do priznanja že pridobljenega znanja. Postopek se prične na prošnjo posameznika, ki jo le-ta vloži na predpisanem obrazcu, ki mu priloži tudi ustrezna dokazila. Podrobnejše informacije o postopku dobite na spletni strani IZO oziroma pri xy - organizator (po e-pošti poslala xy)	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Informacija o možnosti vključitve v postopek priznavanja znanja. ▶ Informacija, da se predlog prične na prošnjo posameznika, ki jo vloži na predpisanem obrazcu. ▶ Informacija o spletni strani in svetovalnem priročniku, kjer so podrobnejše informacije o postopku priznavanja, ▶ Kontakt svetovalke za priznavanje. ▶ Rok za oddajo vlog o priznavanju.

VIR	POSLANO	ZAČETEK IZVAJANJA	VSEBINA, POVEZANA S PRIZNAVANJEM	INFORMACIJE O POSTOPKU PRIZNAVANJA
<p>(10) Naslov e-pošte: Vabilo za usposabljanje za temeljno usposabljanje za ugotavljanje in vrednotenje neformalno in priložnostno pridobljenega znanja</p>	<p>21. januar 2014</p> <p>27. januar 2014</p>	<p>4. februar 2014</p> <p>4. februar 2014</p>	<p>V prvem dopisu je opisan program, čas izvajanja in zapisani temeljni cilji usposabljanja.</p> <p>V drugem dopisu je opisana možnost uveljavljanja že pridobljenega znanja:</p> <p>V povezavi z vašo prijavo na Temeljno usposabljanje... Vas želimo spomniti na možnost priznavanja že pridobljenega znanja. Postopek izvedbe priznavanja določa Pravilnik. V skladu s Pravilnikom lahko pred pričetkom usposabljanja oziroma spopolnjevanja po razpisnem programu uveljavljate pravico do priznanja že pridobljenega znanja. To pravico lahko uveljavljate v skladu z navodili v razpisu programa, praviloma pa pred začetkom izobraževanja tako, da na ACS posredujete vlogo za priznavanje z ustreznimi dokazili. Podrobnejše informacije o postopku lahko najdete na spletnem naslovu IZO in v Svetovalnem priročniku (povezava do brošure) za udeležence programov usposabljanja in spopolnjevanja ACS, ki bi želeli imeti priznано že pridobljeno znanje. Program usposabljanja najdete na naslednji povezavi... Vlogo za priznavanje že pridobljenega znanja, ki jo najdete na spletnem naslovu (povezava do obrazca), oddajte po pošti na naslov ACS (naslov ACS), najkasneje do četrтка, 30. januarja 2014. O odločitvi komisije vas bomo obvestili v petek, 31. januarja 2014.</p> <p>Zavedamo se, da je kratek čas od tega obvestila pa do roka za oddajo prijave. Zato sugestija z naše strani. Smiselnost oddaje vloge za priznavanje vidimo predvsem pri tistih udeležencih, ki ste se v letu 2013 udeležili usposabljanja informativnih postopkih ugotavljanja in vrednotenja neformalno pridobljenega znanja. Za vse, ki boste v skladu s pravilnikom izpolnili</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Informacija o možnosti vključitve v postopek priznavanja znanja. ▶ Informacija, da se predlog prične na prošnjo posameznika, ki jo vložijo na predpisanem obrazcu. ▶ Informacija o spletni strani in svetovalnem priročniku, kjer so podrobnejše informacije o postopku priznavanja. ▶ Kontakt svetovalke za priznavanje. ▶ Informacija o spletni strani, kjer je dostopna vloga za priznavanje. ▶ Rok za oddajo vlog o priznavanju. ▶ Informacija, kdaj lahko pričakujejo sklep Komisije za priznavanje. ▶ Sugestija udeležencem, v katerih primerih naj vložijo vlogo za priznavanje – napoved, da bodo nekatere vsebine priznane.

			vlogo in priložili ustrezna dokazila, lahko že v naprej napovemo, da boste lahko imeli priznane naslednje vsebine (naštete konkretne vsebine). Naštete vsebine bodo po urniku predstavljene prvi dan do kosila (do 13. ure). Za vse dodatne informacije in podporo pri pripravi vloge vam je na voljo xy - organizator (e-mail, telefon).	
(11) Naslov e-pošte: Vabilo na usposabljanje na program Začetna integracija priseljencev (ZIP)	13. marec 2014	15. april 2014	V programu je možno priznavanje predhodno pridobljenega znanja. Priznavanje znanja je možno za tista znanja, ki ste jih pridobili v programih Usposabljanje za medkulturne kompetence in/ali Osebni izobraževalni načrt, oba v organizaciji ACS. Vlogo za priznavanje najdete na spletni strani IZO (povezava na obrazec). Za dodatne informacije se obrnite na xy – svetovalka (e-mail, telefon). Vlogo za priznavanje skupaj z dokazili sprejemamo izključno po pošti najkasneje do 8.4.2014.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Informacija o možnosti vključitve v postopek priznavanja znanja. ▶ Informacija, da se predlog prične na prošnjo posameznika, ki jo vloži na predpisanem obrazcu. ▶ Informacija o spletni strani in svetovalnem priročniku, kjer so podrobnejše informacije o postopku priznavanja. ▶ Kontakt svetovalke za priznavanje. ▶ Rok za oddajo vlog o priznavanju. ▶ Informacija, kdaj lahko pričakujejo sklep Komisije za priznavanje. ▶ Informacija, da je priznavanja znanja možno za tista znanja, ki so si jih udeleženci pridobili v programu Usposabljanja za medkulturne kompetence in/ali Osebni izobraževalni načrt.

Vir: Analiza dokumentacije postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije 2011, 2012, 2013 in 2014.

Po opravljeni analizi dokumentov ugotavljamo, da so bile v večini primerov potencialnim udeležencem usposabljanj, skupaj z vabilom na usposabljanje, posredovane informacije:

- o možnosti vključitve v postopek priznavanja znanja,
  - da se postopek prične na prošnjo posameznika, ki jo vloži na predpisanem obrazcu,
  - o spletni strani in svetovalnem priročniku – brošuri, kjer so podrobnejše informacije o postopku priznavanja,
  - kontakt svetovalke za priznavanje,
  - informacija o spletni strani, kjer je dostopna vloga za priznavanje,
  - rok za oddajo vlog o priznavanju.
- Obvestila o priznavanju so različno usmerjala kandidate k podrobnejšim informacijam, bodisi k svetovalki, bodisi k organizatorju programa.
- Iz zapisov je mogoče tudi ugotoviti, da so nekateri koordinatorji in organizatorji izobraževanja uporabili predlogo zapisa, ki ga je pripravila strokovna skupina, ki na ACS-ju strokovno razvija postopke priznavanja znanja, drugi pa so to osnovno prilogo prilagodili, skrajšali, spremenili. S tem so se v nekaterih sporočilih tudi izgubile nekatere informacije.
- Ugotovimo lahko tudi, da je šlo za dve vrsti vabil. Z eno vrsto vabil smo potencialne udeležence prvič povabili, da se vključijo v usposabljanja. V teh primerih je pomembna tudi informacija, da je mogoče šele potem, ko se v usposabljanje vključijo, sprožiti postopek priznavanja znanja. V skladu s Pravilnikom namreč priznavanje ni mogoče, če se oseba ne vključi v program usposabljanja na ACS. Druga vrsta sporočil pa je namenjena tistim, ki so se že vključili v program. Takrat jim je bila posredovana informacija o tem, da naj oddajo vlogo za priznavanje.

V premislek in za izboljšavo postopkov priznavanja pa navajamo še naslednje ugotovitve:

- V analizi dokumentacije smo zaznali tudi primere, ko organizator izobraževanja ali koordinator potencialnim udeležencem v postopkih priznavanja že z vabilom sugerira, kaj jim bo v primeru, če bodo za to zaprosili, gotovo priznано oz. vsebine katerih programov naj samo uveljavljajo. Navajamo oba primera:

Vabilo na usposabljanje za program Začetna integracija priseljencev

»Priznavanje znanja je možno za tista znanja, ki ste jih pridobili v programih Usposabljanje za medkulturne kompetence in/ali Osebni izobraževalni načrt, oba v organizaciji ACS.«

Vabilo na Temeljno usposabljanje za ugotavljanje in vrednotenje neformalno in priložnostno pridobljenega znanja

»Zavedamo se, da je kratek čas od tega obvestila pa do roka za oddajo prijave. Zato sugestija z naše strani. Smiselnost oddaje vloge za priznavanje vidimo predvsem pri tistih

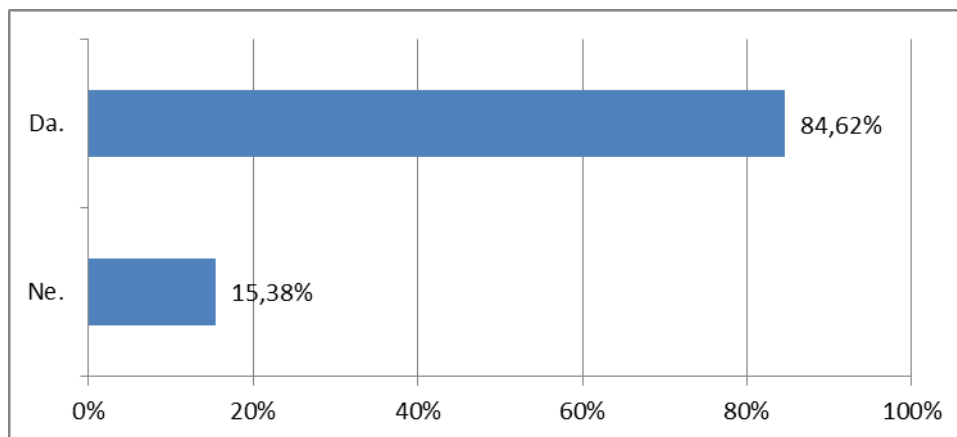

udeležencih, ki ste se v letu 2013 udeležili usposabljanja informatorjev v postopkih ugotavljanja in vrednotenja neformalno pridobljenega znanja. Za vse, ki boste v skladu s pravilnikom izpolnili vlogo in priložili ustrezna dokazila, lahko že v naprej napovemo, da boste lahko imeli priznane naslednje vsebine (naštete konkretne vsebine).«

Menimo, da gre za primere, za katere bi veljalo premisliti, ali so generične narave in bi jih bilo zato smiselno kot splošen sklep zapisati v same programe usposabljanja. V smislu, da se udeležencem, ki se vključujejo v določen program, avtomatsko priznajo vsebine iz točno določenega drugega programa. Primera programov, kjer bi bilo to smiselno premisliti sta npr. temeljno usposabljanje mentorjev bralnih krožkov, kjer bi se lahko s splošnim sklepom priznalo nekatere vsebine iz programa temeljnega usposabljanja za mentorje študijskih krožkov. V nobenem primeru pa ni ustrezno, da v informativnem sporočilu, kjer potencialne udeležence postopkov priznavanja informiramo o možnostih za vključitev v ta postopek, tudi že napovemo, kaj jim bo v vsakem primeru priznано.

V nadaljevanju nas je zanimalo, ali so **ravnatelji oz. direktorji organizacij**, iz katerih so prihajali udeleženci v postopkih priznavanja znanja, sploh **seznanjeni s tem, da lahko njihovi strokovni delavci, ki se vključujejo v programe usposabljanja in spopolnjevanja na ACS, uveljavljajo že predhodno pridobljeno znanje**. Njihove odgovore prikazuje spodnja slika.

Slika 4: Ali ste seznanjeni s tem, da lahko strokovni delavci, ki se vključujejo v programe usposabljanja in spopolnjevanja na ACS, uveljavljajo že pridobljeno predhodno znanje? (N=13)

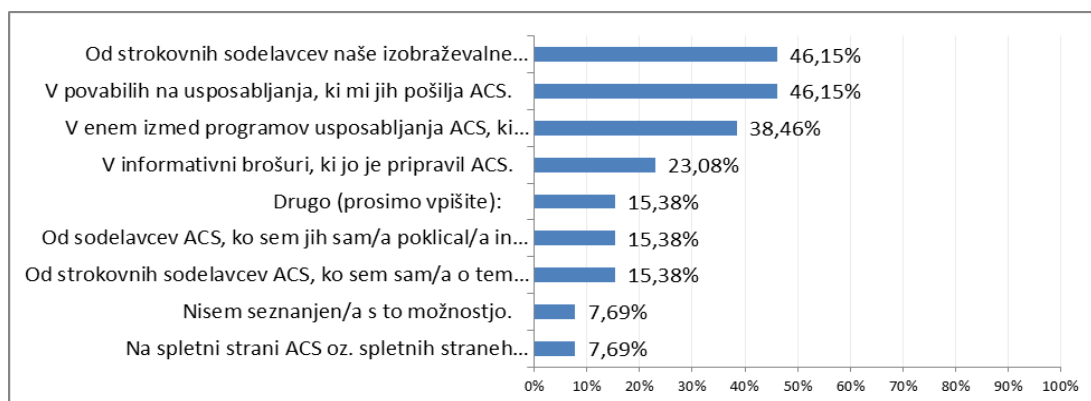

Vir: Rezultati vprašalnika za organizacije, iz katerih so prihajali kandidati v postopkih priznavanja znanja, ACS, 2014.

Od vseh, ki so odgovorili na vprašanje, jih je bila večina seznanjena z možnostjo priznavanja že pridobljenega znanja, zgolj 2 od 13 anketirancev oz. 15,38 % vseh pa s to možnostjo ni bila seznanjena.

Ravnatelje oz. direktorje smo vprašali tudi o tem, kje so izvedeli, da lahko strokovni delavci ob vključitvi v programe usposabljanja ACS uveljavljajo svoje predhodno znanje.

Slika 5: Kje ste izvedeli, da lahko strokovni delavci ob vključitvi v programe usposabljanja ACS uveljavljajo svoje predhodno znanje? (N=13)

Vir: Rezultati vprašalnika za organizacije, iz katerih so prihajali kandidati v postopkih priznavanja znanja, ACS, 2014.

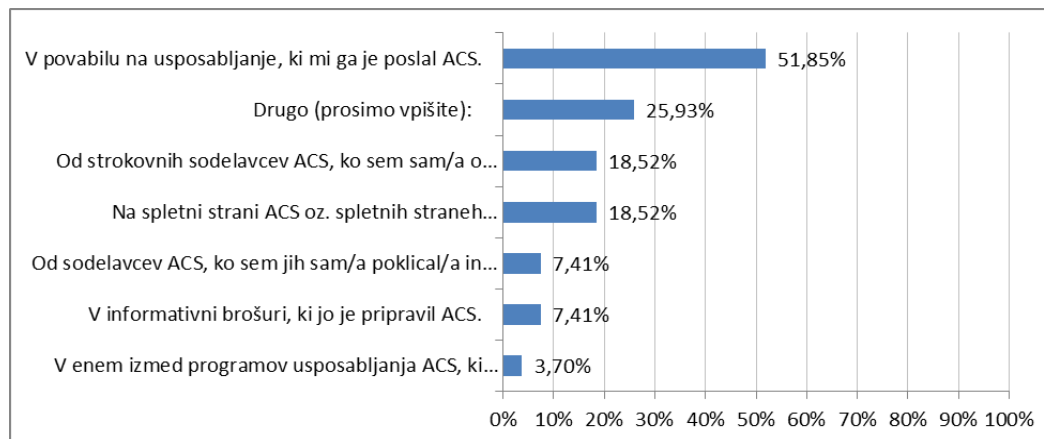
Skoraj polovica t.j. 6 oz. 46,15 % ravnateljev oz. direktorjev, vključenih v anketiranje, je odgovorila, da je informacije o možnostih priznavanja že pridobljenega znanja pridobila v okviru povabil na usposabljanja, poslanih s strani ACS ali pa so to informacijo dobili od strokovnih sodelavcev v lastni organizaciji. Pet se jih je s tem seznanilo v enem izmed programov usposabljanja na ACS, ki so se ga udeležili. Trije so si ogledali informativno brošuro o priznavanju že pridobljenega znanja, pripravljeno s strani ACS, dva vprašana pa sta odgovorila, da sta informacije pridobila, ko sta kontaktirala strokovno sodelavko ACS po telefonu oziroma prek elektronske pošte. Le en vprašani je navedel, da je informacije dobil na spletni strani ACS oz. spletnih straneh izobraževalne dejavnosti ACS.

Nekdo od anketiranih je odgovoril, da ni seznanjen s to možnostjo, dva pa sta navedla odgovor 'drugo', v katerem en od njiju ni podal odgovora, drugi pa je navedel, da se je o tem pozanimal pri sodelavcih iz druge organizacije.

Iz pridobljenih podatkov lahko ugotovimo, da so se predstavniki organizacij o možnostih priznavanja predhodno pridobljenega znanja pozanimali na več načinov. Spletne strani in stiki s strokovnimi sodelavci ACS so vir informacij v manjši meri kot pa so to konkretna povabila na usposabljanja, sama usposabljanja in strokovni sodelavci v lastni organizaciji.

Tudi **udeležence postopkov priznavanja znanja** smo vprašali, **kje so izvedeli, da lahko ob vključitvi v programe usposabljanja ACS uveljavljajo svoje predhodno znanje.** Njihove odgovore prikazuje naslednja slika.

Slika 6: Kje ste izvedeli, da lahko ob vključitvi v programe usposabljanja ACS uveljavljate vaše predhodno znanje? (N=27)

Vir: Rezultati vprašalnika za udeležence postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije, ACS, 2014.

Malo več kot polovica udeležencev (14 od 27 oseb, ki so odgovarjale na vprašalnik), nam je sporočilo, da so informacije o tej možnosti pridobili v povabilu na usposabljanje s strani ACS. Po pet jih je informacije pridobilo na spletnih straneh ACS in po elektronski pošti, ko so se obrnili na zaposlene na ACS. Po dva udeleženca sta informacije o priznavanju pridobila v informativni brošuri in ob klicu na ACS, eden od udeležencev pa je za priznavanje izvedel pri udeležbi v enem izmed programov usposabljanja na ACS.

Četrtnina oz. 7 od 27 udeležencev je izbrala odgovor »drugo«. Šest izmed njih jih je navedlo še druge poti, preko katerih so izvedeli, da se jim lahko že prej pridobljeno znanje prizna:

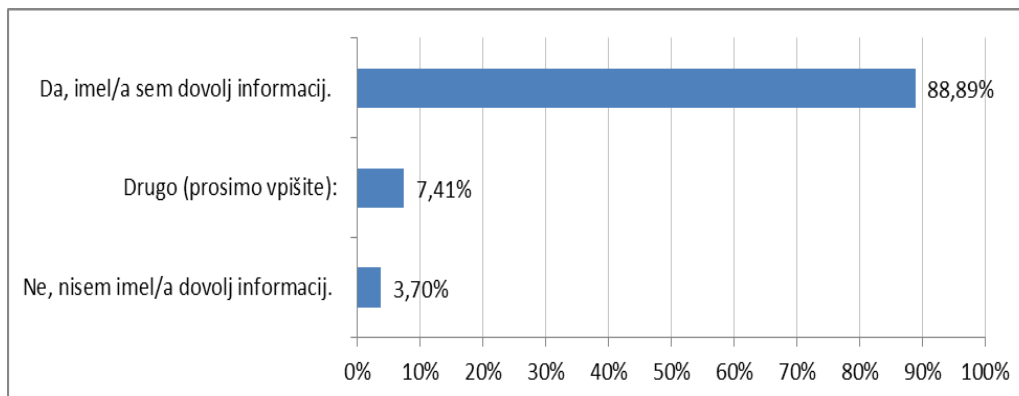
- *Prosila sem za informacije o priznavanju.*
- *Turistična in gostinska zbornica Slovenije.*
- *Od šole – izvajalec.*
- *Na pobudo strokovnega sodelavca ACS.*
- *Po neuradnih poteh, zelo po naključju.*
- *Od sodelavke pred nekaj leti - v času, ko se je na ACS pripravljala pravilnik za priznavanje.*

Ugotovimo lahko naslednje:

- ☞ da je najpogosteje naveden način, na katerega so vprašani pridobili informacije o postopkih priznavanja ACS, povabilo na usposabljanje. Ravnatelji oz. direktorji so to izvedeli tudi od strokovnih delavcev v lastni organizaciji. Od svojih kolegov v organizaciji so za možnost priznavanja izvedeli tudi nekateri udeleženci teh postopkov. Informacije so dobili tudi neposredno od sodelavcev ACS, če so jih o tem povprašali po elektronski pošti ali po telefonu.
- ☞ Manj pogosto so vprašani informacije o možnosti priznavanja znanja pridobili prek spletnih strani oz. iz promocijske brošure.

Udeležence v postopkih priznavanja smo tudi vprašali, ali so imeli ob pripravi vloge za priznavanje znanja dovolj informacij o tem, kako vlogo pripraviti in kakšna dokazila priložiti.

Slika 7: Ali ste imeli ob pripravi vloge za priznavanje znanja dovolj informacij o tem, kako vlogo pripraviti in kakšna dokazila priložiti? (N=27)

Vir: Rezultati vprašalnika za udeležence postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije, ACS, 2014.

Večina vprašanih je odgovorila, da so imeli dovolj informacij. Eden izmed kandidatov je odgovoril, da ni imel dovolj informacij in v pojasnilo o tem, kaj je pogršal, navedel: »Eksaktna navodila, kaj naj pripravim.« Ena izmed dveh oseb, ki sta izbrali odgovor »drugo«, je v pojasnilo navedla: "V samem postopku sem jih postopoma pridobila." Druga pa svojega odgovora ni utemeljila, zapisala je, da ji ni povsem jasno, kaj točno jo sprašujemo.

Udeležence smo nadalje povprašali, ali so se ob pripravi vloge za priznavanje znanja obrnili na svetovalko v postopkih priznavanja na ACS.

Preglednica 45: Ali ste se ob pripravi vloge za priznavanje znanja obrnili na svetovalko v postopkih priznavanja na ACS? (N=27)

	Frekvenca	Odstotek
Da.	4	14,81
Ne, ni bilo potrebno.	15	55,56
Ne, nisem vedel/a za to možnost.	6	22,22
Drugo (prosimo vpišite):	2	7,41
SKUPAJ	27	100,00

Vir: Rezultati vprašalnika za udeležence postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije, ACS, 2014.

Samo 4 od 27 (14,81 %) oseb, ki so odgovarjale na vprašalnik, so se obrnile na svetovalko. V nadaljevanju navajamo njihova pojasnila, zakaj so se obrnili na svetovalko.

- Prosila sem za natančna navodila.
- Zanimalo me je, ali bom morala opravljati izpit.

- Navedla sem vrste dokazil, ki jih imam in katera bi lahko prišla v poštev za priznavanje.
- Posvetovali smo se glede točnosti podatkov.

Dobra polovica (55,56 %) jih je odvrnila, da to ni bilo potrebno. Dva, ki sta izbrala odgovor «Drugo.», sta to pojasnila z navedbama «*Takrat še ni bilo svetovalke, ampak sem komunicirala z nosilko programa.*» in «*Ne spomnim se (bilo je skoraj 3 leta nazaj).*» Dobra petina vprašanih (22,22 % oziroma 6 oseb) pa je odgovorilo, da za to možnost niso vedeli.

Zanimalo nas je tudi, **koliko so bili udeleženci zadovoljni z informiranjem in svetovanjem, ki so ga bili deležni, ko so zaprosili za priznavanje znanja.**

Od 27 udeležencev, ki so odgovorili na vprašalnik, so trije odgovorili, da niso vedeli za možnost informiranja in svetovanja.

Preglednica 46: Kako so bili **udeleženci** na splošno zadovoljni z informiranjem in svetovanjem, ki so ga bili deležni, ko so zaprosili za priznavanje že pridobljenega znanja v programih? (N=24)

	Frekvenca	Odstotek
Zelo zadovoljen/na.	6	25,00
Zadovoljen/na.	11	45,84
Dokaj zadovoljen/na.	6	25,00
Ne posebno zadovoljen/na.	1	4,16
Nezadovoljen/na.	0	0,00
SKUPAJ	24	100,00

Vir: Rezultati vprašalnika za udeležence postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije, ACS, 2014.

Izmed 24 udeležencev, ki so bili deležni različnih oblik informiranja in svetovanja, jih je bilo malo manj kot polovica (11 oz. 45,84 %) zadovoljnih, 6 oz. 25 % pa zelo zadovoljnih, enako število udeležencev je bilo dokaj zadovoljnih. Ena oseba je navedla, da ni bila posebej zadovoljna, to pa je utemeljila takole: «*Navodila za pripravo materialov niso bila popolna in postopek je trajal zelo dolgo.*»

Ob koncu tega sklopa smo ugotavljali še, **ali bi bilo potrebno načine in vsebine informiranja in svetovanja v prihodnje dopolniti.**

O tem smo najprej povprašali **svetovalko v postopkih priznavanja**. Navedla je naslednje predloge:

- *Mogoče bi v vabilu odstavek o priznavanju že pridobljenega znanja obarvali v drugo barvo ali pa dali v kvadrat, da je bolj vidno. Na zadnjem usposabljanju (NPK) je nekaj udeležencev spregledalo to informacijo in ni oddalo vloge, priznalo pa bi se jim lahko nekaj vsebin iz programa. Vendar tu ne gre za našo pomanjkljivost, temveč za površno branje udeležencev.*
- *Pri zbiranju dokumentacije za analizo dokumentacije sem opazila, da so pri temeljnem usposabljanju strokovnih delavcev za ugotavljanje in vrednotenje neformalno in priložnostno pridobljenega znanja posebej pripravili Poziv k priznavanju (v wordu), kjer so povzeli informacije o postopkih priznavanja. Ta dokument so udeležencem poslali naknadno (v okviru tega programa smo prejeli in obravnavali 7 vlog).*
- *Že obstoječe promocijsko gradivo in informacije bi lahko dopolnili z zgibanko, kjer bi povzeli najosnovnejše informacije (lahko v obliki letaka) in/ali slikovni prikaz postopkov priznavanja*

znanja (Primer dobre prakse Republiškega izpitnega centra za NPK: grafični organigram postopka).

Zanimalo nas je tudi, **katere vrste informacij in nasvetov bi si želeli ravnatelji oz. direktorji organizacij**, iz katerih so prihajali udeleženci v postopkih priznavanja znanja oziroma njihovi sodelavci, v kolikor bi v prihodnje zaprosili za priznavanje znanja v katerem izmed programov ACS. Navedli so naslednje:

O postopku priznavanja

- *Pogoji priznavanja.*
- *Kako zaprositi za priznavanje, kje najti obrazce, katera znanja vse lahko priznavajo.*
- *Kako poteka postopek priznavanja in kdo ga vodi, na koga se obrnemo, kateri obrazci so potrebni.*

O vsebini priznavanja

- *Pravočasne informacije o tem, kar je priznано - ali je priznavanje mogoče ali ne, da v nekem programu priznavanje ni mogoče.*
- *Konkretne informacije o tem, katera znanja in na kakšen način se priznavajo.*
- *Vsebine programa - število ur.*
- *Predvsem to, v kolikšnem delu in kaj se prizna v sklopu ponujenega programa.*
- *Jasne standarde znanja v programu in pogoje priznavanja.*
- *To, kar doslej; kaj in kako se jim lahko prizna, da jim ni potrebno poslušati celotnih programov.*
- *Hiter odgovor o tem, kolikšen je obseg in vsebina priznavanja - kot da bi želeli vnaprej vedeti, za koliko se določeno izobraževanje zmanjša.*

Drugo

- *Pregled priznavanja vsebin programov, ki smo jih že opravili v drugih programih. Menim, da bi bilo glede na informacijski sistem ACS to možno pripraviti v doglednem času. Tako bi z vpogledom v en dokument pridobili osnovno informacijo o tem, kaj se priznava.*

Predstavniki organizacij bi si v prihodnjih primerih priznavanja vlog za priznavanje že pridobljenega znanja najbolj želeli prejeti predvsem bolj konkretne, pa tudi pravočasne (in hitre) informacije o postopku priznavanja znanja, poudarili pa so tudi, da jih zanima predvsem to, v kolikšnem obsegu in kaj je pri določenem programu mogoče priznati. Pojavil se je tudi predlog po kreiranju neke preglednice vsebin vseh že izpeljanih programov, da bi bilo udeležencem v postopkih enostavneje pregledati vsebine, ki bi se jim lahko priznale.

Tudi **udeležence v postopkih priznavanja znanja** smo povprašali, **katere vrste informacij in nasvetov bi jim prišle najbolj prav v primeru, če bi se tudi v prihodnje odločili za priznavanje znanja v katerem izmed programov ACS.** Navedli so:

O postopku priznavanja

- *Natančna navodila, kaj potrebujem, komu to posredujem, sprotno spremljanje dogajanja in hiter odziv ACS.*
- *Datum za oddajo vloge za določeno izobraževanje, datum izdaje sklepa.*
- *Postopek dokazovanja je bil tako zapleten, da tega verjetno ne bom več počela, saj mi je vzel več časa, kot bi mi ga vzelo usposabljanje.*
- *Zaradi večnega pomanjkanja časa bi najbolj prišel prav kakšen obrazec (vloga) za priznavanje, s čim enostavnejšim izpolnjevanjem.*

O vsebini priznavanja

- *Natančen program usposabljanja z opisom kompetenc.*
- *Katere vsebine so lahko priznane.*
- *Nasvet glede izpolnitve obrazcev.*
- *Konkretni napotki.*
- *Podroben opis programa.*
- *Vrste potrebnih dokazil.*
- *Predvsem glede vsebine. Namreč potrdila, ki jih uveljavljamo za priznavanje v nekem programu usposabljanja, moramo sami primerjati s katalogom usposabljanja (dejansko samo s temami, ki jih navedete v vabilu usposabljanja). Tako nismo čisto prepričani, kaj vse lahko uveljavljamo oz. kako obrazložiti, da bo za komisijo za priznavanje dovolj jasno.*
- *Podrobnejša razčlenitev vsebin za priznavanje.*
- *Odvisno od situacije. Verjetno informacije - kakšno mora biti dokazilo s katerim želim uveljavljati priznavanje znanja.*

Primerljivost vsebin programa z vsebinami drugih programov na ACS

- *V zadnjih 15 letih sem se udeležila že številnih vaših izobraževanj v različnih programih. Zelo velikokrat se posamezni moduli razlikujejo le v drobnih detajlih. Smiselno je razmišljati o tem, da bi se dalo te module priznavati, ne glede na drobne razlike. Super bi bilo, če bi ob prijavi na posamezen program obstajal seznam modulov, ki ste jih v vaši hiši že izvajali in bi se jih dalo v posameznem izobraževanju priznati. S tem bi nam precej olajšali delo.*
- *Morda seznam izvedenih programov, v katerih so že bile predstavljene določene vsebine iz aktualnega programa usposabljanja.*
- *V primeru, da smo znanje, za katerega potrebujemo priznavanje, pridobili na ACS-u, bi zadevo lahko avtomatizirali. Pošiljanje potrdil sem in tja je nepotrebno.*

Drugo

- *Najbolj me je skrbelo, da bi zaradi priznanih vsebin, ki pa so jih poslušali drugi udeleženci, ne imela priznane prisotnosti, saj se le-teh nisem udeležila.*
- *Sedaj je vse zbrano v brošuri.... Načeloma je najbolj pomembno, na koga se lahko obrneš in ti poda vse potrebne informacije, pa tudi kako pripraviti vlogo, da je popolna.*
- *Ker sem že bila v postopku priznavanja, bi se v primeru vprašanj obrnila na strokovnega delavca za priznavanje. Informacije, ki jih dobiš na usposabljanjih ali na spletu, so že tako v veliko pomoč.*
- *Nič kaj novega, ostanite takšni kot ste.*
- *Vse je bilo v redu in tako naj bo še v prihodnje.*
- *Kaj bom od tega imel.*
- *Glede na to, da priznavanje pomeni le to, da ni obvezno prisostvovati na izobraževanju, menim, da ni smiselno.*
- *Običajne, ki jih sicer razpišete. Če bi potrebovala več, bi se obrnila na ACS.*
- *Podobne kot ste jih posredovali do sedaj.*

Tako kot smo to ugotovili že pri ravnateljih oz. direktorjih, so udeleženci podobno navajali, da bi si želeli več informacij, povezanih z samim postopkom priznavanja

znanja ter z samo vsebino priznavanja. Želeli bi si tudi, da bi ACS pripravil pregled programov usposabljanj in možnih povezav vsebin, ko gre za postopke priznavanja znanja.

3.3 MERILA ZA PRIZNAVANJE ŽE PRIDOBLENEGA ZNANJA

V tem sklopu bomo presodili nekatere določbe Pravilnika o priznavanju, ki se vežejo na merila za priznavanje že pridobljenega znanja.

3.3.1 Najmanjša enota priznavanja

*Sedaj veljavni pravilnik o priznavanju znanja ACS določa, da **je najmanjša enota priznavanja že pridobljenega znanja, del programa usposabljanja oz. spopolnjevanja, v katerega se kandidat vključuje, ki ustreza obsegu 4 ur organiziranega izobraževalnega dela** (9. člen).*

Da bi ugotovili, kako so se v dosedanjih izpeljavah postopkov priznavanja uveljavljala določila Pravilnika, smo v evalvaciji postavili naslednja evalvacijska vprašanja:

- ▶ Ali se je v dosedanjih postopkih priznavanja določilo o štirih urah organiziranega izobraževalnega dela kot najmanjši enoti priznavanja, izkazalo kot ustrezno?
- ▶ Kako je obravnavano določilo delovalo v primeru programov e-usposabljanja?

Predsednico in stalno članico v komisiji za priznavanje smo najprej vprašali, ali se je določilo o štirih urah organiziranega izobraževalnega dela kot najmanjša enota priznavanja izkazalo kot ustrezno. Njune odgovore prikazujemo v spodnji preglednici.

Preglednica 47: Mnenja in stališča **predsednice in stalne članice komisije za priznavanje** glede določbe Pravilnika o priznavanju, da je najmanjša enota priznavanja znanja 4 ure organiziranega izobraževalnega dela

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Predsednica komisije za priznavanje	Niti ne. Iz pravilnika ni jasno razvidno, na kaj se enota pravzaprav nanaša – ali se nanaša na posamezno temo oz. vsebine v programu, ali se nanaša na program kot celoto. Če se nanaša na posamezne teme oz. vsebine v programu, potem je ta opredelitev »problematična«, ker imamo vsebine programov razdrobljene (na eno, dve pedagoški uri), zato je skorajda nemogoče karkoli v programu priznati, če pri tem izhajamo, da se opredelitev enote nanaša na posamezne vsebine oz. teme. Če pa izhajamo iz celotnega trajanja programa, pa tovrstni težav ni. Menim pa, da je potrebno pri opredelitvi minimalne enote priznavanja natančno opredeliti, na kaj se ta enota nanaša, pri tem pa upoštevati »razdrobljenost« posameznih tem oz. vsebin programa.
Stalna članica v komisiji za priznavanje	Največkrat je bilo ustrezno, se je pa pokazalo, glede na to, da imamo sedaj večino programov zapisanih tako, da je najmanjša enota pri neki temi lahko 1 ali 2 pedagoški uri, da je potreben razmislek, če so 4 ure priznavanja še ustrezne.

Vir: Vprašalnik za predsednico komisije za priznavanje in Vprašalnik za stalno članico v komisiji za priznavanje na ACS.

Iz mnenj **predsednice in stalne članice komisije za priznavanje** lahko izluščimo, da je določba o 4 urah kot najmanjši enoti priznavanja povzročala težave. En razlog za to je bil v tem, da bilo povsem jasno, ali se določilo o 4 urah kot najmanjši enoti priznavanja nanaša na obseg posamezne teme, ali pa na obseg ur v programu. Drugi razlog pa je bil v tem, da so v programih teme pogosto zaokrožene na dve pedagoški uri, včasih tudi na eno samo, zato se odpira razmislek o tem, ali je najmanjša enota priznavanja, ki obsega 4 pedagoške ure, še ustrezna.

V nadaljevanju si pogledjmo, kaj so o tem menile **vodje/koordinatorice** programov usposabljanja.

Preglednica 48: Mnenja in stališča **vodij oz. koordinatoric programov usposabljanja na ACS** glede določbe Pravilnika o priznavanju, da da je najmanjša enota priznavanja znanja 4 ure organiziranega izobraževalnega dela

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Vodje/ koordinatorice programov usposabljanja na ACS	1 Ta določba nam je povzročala preglavice, saj se je zgodilo, da so bile v program usposabljanja vključene časovno krajše enote usposabljanja, blok ure, uvodne teoretske predstavitve, ogledi dobrih praks. Na podlagi mojih izkušenj bi bilo primerno priznavati tudi krajše enote izobraževalnega dela od 4 ur.
	2 Iz izkušenj pri programih usposabljanja ISIO ugotavljamo, da bi lahko bila najmanjša enota v obsegu 2 pedagoških ur. Razlog je v tem, ker imamo v naših programih pogosto vsebine zaokrožene v obsegu 2 pedagoških ur. Prav tako ugotavljamo, da dokazila iz programov, ki jih naši kandidati uveljavljajo, prav tako obsegajo teme, ki so zaokrožene na 2 pedagoški uri.
	3 Po mojem mnenju bi lahko priznali tudi 2-urno vsebino, to se v praksi kaže kot pogost primer, velikokrat imamo dvourne vsebinske sklope na usposabljanjih.
	4 Ne poznam argumentov za izbiro prav 4 ur kot osnovne enote, a se zdi primerna, morda celo predrobna in bi bil primernejši »cel dan oz. 8 ur«.
	5 Niti ne. Iz pravilnika ni jasno razvidno, na kaj se enota pravzaprav nanaša – ali se nanaša na posamezno temo oz. vsebine v programu, ali se nanaša na program kot celoto. Če se nanaša na posamezne teme oz. vsebine v programu, potem je ta opredelitev »problematična«, ker imamo vsebine programov razdrobljene (na eno, dve pedagoški uri), zato je skorajda nemogoče karkoli v programu priznati, če pri tem izhajamo, da se opredelitev enote nanaša na posamezne vsebine oz. teme. Če pa izhajamo iz celotnega trajanja programa, pa tovrstni težav ni. Menim pa, da je potrebno pri opredelitvi minimalne enote priznavanja natančno opredeliti, na kaj se ta enota nanaša, pri tem pa upoštevati »razdrobljenost« posameznih tem oz. vsebin programa.

Vir: Vprašalnik za vodje/koordinatorje programov usposabljanja ACS.

Kot lahko razberemo iz mnenj koordinatoric, so prav vse, razen ene, navajale primere, ko jim je tako opredeljena najmanjša enota priznavanja v postopkih priznavanja znanja povzročala težave. Najpogosteje je do tega prihajalo zato, ker so bile v programih vključene krajše enote usposabljanja, največkrat blok ure, se pravi dve pedagoški uri. Koordinatorice predlagajo, da bi se najmanjša enota priznavanja zmanjšala na 2 pedagoški uri. Le ena koordinatorica je bila mnenja, da bi se najmanjša enota priznavanja lahko celo povečala, in sicer na 8 pedagoških ur. Vsebinskih argumentov za to mnenje pa koordinatorica ni podala.

V nadaljevanju nas je še zanimalo, **kako je določilo o 4 urah kot najmanjši enoti priznavanja delovalo v primeru programov e-usposabljanja**. Najprej smo o tem povprašali **predsednico in stalno članico komisije za priznavanje**.

Preglednica 49: Mnenja in stališča **predsednice in stalne članice komisije za priznavanje** glede tega, kako je najmanjša enota priznavanja znanja 4 ure organiziranega izobraževalnega dela delovala v primerih e-usposabljanja

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Predsednica komisije za priznavanje	Problem se lahko pojavi v primeru, ko so priznane teme razporejene v programu na več tednov in ko so na teme vezane tudi naloge in izdelki. Po navadi se teme med seboj prepletajo in povezujejo in se lahko pojavijo težave v primeru priznavanja – kako udeleženca oprostiti priznanih obveznosti, ki so hkrati sestavni del drugih aktivnosti in tem programa (tistih, ki niso priznane).
Stalna članica v komisiji za priznavanje	Da, potrebno je jasno zapisati in se dogovoriti, koliko ur se udeležencem prizna v programih e-usposabljanja na dan ali teden.

Vir: Vprašalnik za predsednico komisije za priznavanje in Vprašalnik za stalno članico v komisiji za priznavanje na ACS.

Iz odgovorov predsednice in stalne članice komisije za priznavanje lahko zaznamo, da je pri priznavanju vsebin v programih, ki se izvajajo v obliki e-usposabljanja, prihajalo do težav ali vsaj nejasnosti in to še posebej v tistem delu usposabljanja, ki poteka v e-učilnici ali pa pri priznavanju tem klasičnega dela usposabljanja, ki se kasneje povezujejo tudi z delom v spletni učilnici. Stalna članica komisije za priznavanje je mnenja, da bi bilo potrebno doreči, koliko ur usposabljanja je mogoče udeležencem priznati v programih e-usposabljanja na dan ali na teden.

Poglejmo še, kaj so o tem vprašanju menile vodje oz. koordinatorice programov usposabljanja na ACS. Pri pregledu njihovih odgovorov je potrebno upoštevati, da so na to vprašanje lahko odgovarjale le tiste vodje oz. koordinatorice, ki so delovale v programih usposabljanja, ki so potekali v e-obliki.

Preglednica 50: Mnenja in stališča **vodij oz. koordinatoric programov usposabljanja na ACS** glede tega, kako je najmanjša enota priznavanja znanja 4 ure organiziranega izobraževalnega dela delovala v primerih e-usposabljanja

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Vodje/ koordinatorice programov usposabljanja na ACS	1 / (Program se ne izvaja v obliki e-usposabljanja)
	2 Nimam tovrstnih izkušenj.
	3 / (Program se ne izvaja v obliki e-usposabljanja)
	4 Se ne spominjam, verjetno smo se naslonili na lastno presojo. Obseg e-usposabljanja je nasploh nejasen, različni sodelujoči ga interpretirajo različno in se tudi s časom spreminja (kar se zdi tudi logično).
	5 Problem se lahko pojavi v primeru, ko so priznane teme razporejene v programu na več tednov in ko so na teme vezane tudi naloge in izdelki. Po navadi se teme med seboj prepletajo in povezujejo in se lahko pojavijo težave v primeru priznavanja – kako udeleženca oprostiti priznanih obveznosti, ki so hkrati sestavni del drugih aktivnosti in tem programa (tistih, ki niso priznane).

Vir: Vprašalnik za vodje/koordinatorje programov usposabljanja ACS.

Iz odgovorov vodij oz. koordinatoric programov usposabljanja ne moremo prav natančno razbrati morebitnih težav pri priznavanju, razen tiste o prepletanju vsebin, ki smo jo izpostavili že pri predsednici komisije za priznavanje. Glede na to, da je ena koordinatorica mnenja, da je obseg e-usposabljanja na splošno nejasen, pa je očitno, da bi bilo potrebno o priznavanju v primeru e-usposabljanja dodatno premisliti in morebiti v zvezi s tem tudi opredeliti katero izmed posebnih določb v Pravilniku. Kaj natančno naj bi bilo posebej opredeljeno, pa zgolj iz pridobljenih mnenj ni razvidno.

3.3.2 Vrste dokazil in sestavine, ki jih morajo imeti dokazila

V nadaljevanju bomo analizirali, kakšne vrste dokazil so prilagali kandidati v postopkih priznavanja, in, ali so se morebiti pri vrednotenju priloženih dokazil pojavljene kakršnekoli težave.

Sedaj veljavni pravilnik o priznavanju znanja ACS določa, da kandidati že pridobljeno znanje lahko dokazujejo z (1) **javnimi in drugimi listinami**, (2) **izdelki, storitvami, objavami in drugimi avtorskimi deli**, (3) **z ustreznimi referencami o znanju, pridobljenim z delom in drugimi življenjskimi izkušnjami** (5. člen).

Kot listine, s katerimi posameznik dokazuje že pridobljeno znanje v formalnih ali neformalnih programih izobraževanja, usposabljanja in spopolnjevanja se šteje: spričevala, diplome, potrdila izvajalcev izobraževanja, usposabljanja oz. spopolnjevanja, o uspešno zaključenem izobraževanju, usposabljanju oz. spopolnjevanju, certifikati, licence, druga dokazila o opravljenih izobraževalnih obveznostih. (11. člen).

*Kadar posameznik zaprosi za priznavanje že pridobljenega znanja na podlagi **izdelkov, storitev, objav ali drugega avtorskega dela**, lahko kot dokazilo predloži: izdelek oz. dokument o izdelku (fotografija, posnetek, načrt ipd.), pisni izdelek (npr. izdelan projekt, načrt, razvojna naloga, raziskava, elaborat, referat, analiza, esej, poročilo o evalvaciji, prevod nekega besedila, kadrovski načrt podjetja, posnetek učnega projekta, dogodka, ki ga je vodil kandidat ipd.), posnetek o opravljeni storitvi (npr. nastop, predavanje, svetovalni pogovor...), objavo v sredstvih javnega obveščanja, ki govori o njegovem delu, strokovno mnenje, recenzija o delu, ki ga je kandidat opravil in podobno.*

Kadar je dokazilo izdelek, storitev, objava ali drugo avtorsko delo, mora le-to vsebovati dokazilo o avtorstvu kandidata. Avtorstvo lahko kandidat dokazuje s pisnimi izjavami delodajalcev, vodij projekta, nagradami, patenti, javnimi objavami ipd. Posameznik mora nedvoumno dokazati, da je izdelek ali izpeljana storitev v resnici njegovo avtorsko delo, tudi v primeru, če gre za skupinsko (projektno) delo. (12. člen)

*Posameznik lahko zaprosi za **priznavanje znanja, ki si ga je pridobil z delom in z drugimi življenjskimi izkušnjami**. Podlaga za priznavanje so različna dokazila, s katerimi kandidat izkazuje svoje znanje, npr. referenčna pisma delodajalcev ali drugih, s katerimi je kandidat sodeloval, priznanja in nagrade za opravljeno strokovno ali prostovoljsko delo, ki so pisno utemeljena. (13. člen)*

Najprej smo s pomočjo analize dokumentacije ugotavljali, kakšne vrste dokazil so prilagali kandidati v dosedanjih postopkih priznavanja. Prikaz vrst dokazil smo pripravili po sklopih, kot jih opredeljuje Pravilnik, torej ali gre za:

- ▶ *javne in druge listine,*
- ▶ *izdelke, storitve, objave in druga avtorska dela,*
- ▶ *ustrezne reference o znanju, pridobljenim z delom in drugimi življenjskimi izkušnjami*

Najprej si oglejmo kakšne vrste **javnih in drugih listin** so prilagali kandidati v dosedanjih postopkih priznavanja znanja.

Preglednica 51: Javne in druge listine, ki so jih prilagali kandidati v postopkih priznavanja znanja

VRSTA LISTINE		ŠTEVILO
Spričevalo	Evropsko spričevalo ECDL	1
Diploma	Diploma (višješolska, visokošolska, univerzitetna) (10)	17
	Diploma (magisterij, doktorat) (3)	
	Diploma (specializacija) (1)	
	Priloga k diplomi (3)	
Potrdila izvajalcev izobraževanja, usposabljanja oz. spopolnjevanja o uspešno dokončanem izobraževanju, usposabljanju oz. spopolnjevanju	Potrdila o uspešno opravljenih izobraževalnih, usposabljanjih, spopolnjevanjih v programih ACS (106)	211
	Potrdila o uspešno opravljenih izobraževalnih, usposabljanjih, spopolnjevanjih pri drugih izvajalcih (105)	
Potrdila o opravljenih usposabljanjih po javno-veljavnih programih, certifikati, licence	Potrdilo o opravljenem strokovnem izpitu (8)	22
	Potrdilo o opravljenem izpitu Šole za ravnatelje (5)	
	Potrdilo o pridobitvi pedagoško-andragoške izobrazbe (5)	
	Potrdilo o opravljenem mojstrskem izpitu (2)	
	Certification of Completion educational Kinesiology	
	Mednarodni certifikat Multiplikatorica konvergentne pedagogike	
Druga dokazila o opravljenih izobraževalnih obveznostih	Potrdilo o sodelovanju na regionalnem ali nacionalnem posvetu, kolokviju, konferenci (10)	31
	Liste prisotnosti za programe usposabljanja, ki so se jih kandidati udeležili (9)	
	Kopija indeksa – visokošolski oz. univerzitetni študij – pregled opravljenih izpitov (5)	
	Urniki, vabila za programe usposabljanj, ki so se jih kandidati udeležili (4)	
	Potrdilo o opravljenih izpitih UPPEF Koper, dodiplomski visokošolski strokovni program, 2008	
	Potrdilo o opravljenih izpitih na višji strokovni šoli	
	Potrdilo o sodelovanju na študijskem obisku v tujini	
ŠTEVILO DOKAZIL SKUPAJ		282

Vir: Dokumentacija postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije, ACS,

Kot je razvidno iz zgornje preglednice, so udeleženci najpogosteje prilagali *potrdila izvajalcev izobraževanja, usposabljanja oz. spopolnjevanja o uspešno dokončanem izobraževanju, usposabljanju oz. spopolnjevanju*. Analiza potrdil je pokazala, da je bilo prav enako razmerje med potrdili o uspešno zaključenih izobraževanjih, usposabljanjih in spopolnjevanjih v programih ACS in potrdili drugih izvajalcev.

Udeleženci so prilagali tudi dokazila o opravljenem strokovnem izpitu, pridobljeni pedagoško-andragoški izobrazbi, dokazila o opravljenem mojstrskem izpitu. Gre za dokazila, ki jih lahko uvrstimo v sklop certifikatov, licenc, saj imajo formalno veljavo in predstavljajo vstopni pogoj za opravljanje nekega poklica, dejavnosti. V dveh primerih je šlo tudi za mednarodne certifikate. Udeleženci so prilagali tudi višješolske, visokošolske in univerzitetne diplome ter dokazila o magistrski in doktorski izobrazbi. Pod drugo smo uvrstili kopije indeksa, dokazila, s katerimi so udeleženci izkazovali, da imajo opravljene izpite s področij, ki so tematika usposabljanj, v katere se vključujejo.

Med dokazili, ki so jih prilagali udeleženci, ni bilo npr. osnovnošolskih ali srednješolskih spričeval. V sklop »spričevala« smo uvrstili evropsko spričevalo ECDL, ki pa bi ga lahko uvrstili tudi med certifikate. Pod »Drugo.« so udeleženci prilagali še raznovrstna dokazila, kot so potrdila o sodelovanju na raznih posvetih in konferencah, urniki in vabila na usposabljanja, ki so se jih udeležili, liste prisotnosti s teh usposabljanj itd.

V nadaljevanju prikazujemo **dokazila o izdelkih, storitvah, objavah ali drugih avtorskih delih.**

Preglednica 52: Dokazila o izdelkih, storitvah, objavah ali drugih avtorskih delih

VRSTA LISTINE		ŠTEVILO
Izdelek oz. dokument o izdelku (fotografija, posnetek, načrt ipd.)	Zaslonska slika spletne učilnice	1
Pisni izdelek (npr. izdelan projekt, načrt, razvojna naloga, raziskava, elaborat, referat, analiza, esej, poročilo o evalvaciji, prevod nekega besedila, kadrovski načrt podjetja, posnetek učnega projekta, dogodka, ki ga je vodil kandidat ipd.)	Izdelan projekt, seminarska naloga, načrt (10)	35
	Izdelano poročilo (8)	
	Strokovni članek (7)	
	Učno gradivo (priloženo učno gradivo oz. priloženo potrdilo o avtorstvu oz. soavtorstvu) (5)	
	Avtorstvo ali soavtorstvo pri razvoju novega izobraževalnega programa (3)	
	Priročnik, učbenik (priložen priročnik, učbenik oz. priloženo potrdilo o avtorstvu oz. soavtrstvu) (1)	
	Raziskava, analiza (1)	
Posnetek o opravljeni storitvi (npr. nastop, predavanje, svetovalni pogovor...)	/	0
Objava v sredstvih javnega obveščanja, ki govori o njegovem delu	/	0
Strokovno mnenje, recenzija o delu, ki ga je kandidat opravil in podobno	/	0
Drugo	Pregled dela v aplikaciji ISIO od dec 2012 do okt 2013	1
ŠTEVILO DOKAZIL SKUPAJ		37

Vir: Dokumentacija postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije, ACS.

Iz te skupine dokazil so udeleženci največkrat prilagali dokazila o pisnih izdelkih, katerih avtorji oz. soavtorji so bili. Z njimi so dokazovali, da že imajo znanja, za katera naj bi se usposabljali v programu. Največkrat je šlo za nek izdelan strokovni instrument (npr. osebni izobraževalni načrt, načrt ocenjevanja znanja, izvedbeni načrt itd.), seminarsko ali projektno nalogo s tematiko, ki je hkrati predmet usposabljanja itd. V nekaterih programih je šlo za dokazovanje avtorstva oz. soavtorstva novega izobraževalnega programa. Udeleženci so prilagali tudi dokazila o tem, da so avtorji ali soavtorji učnih gradiv, učbenikov.

V obdobju, ki je predmet analize, udeleženci niso prilagali dokazil kot so: posnetki o opravljeni storitvi, objave v sredstvih javnega obveščanja, ki bi govorile o njihovem delu, strokovna mnenja, recenzije o delih, ki so jih opravili.

Ob koncu tega sklopa pa prikazujemo še dokazila **o znanju, pridobljenim z delom in z drugimi življenjskimi izkušnjami.**

Preglednica 53: Dokazila o znanju, pridobljenim z delom in z drugimi življenjskimi izkušnjami

VRSTA LISTINE		ŠTEVILO
Referenčna pisma delodajalcev ali drugih, s katerimi je kandidat sodeloval	Referenčno pismo (izjava, potrdilo) delodajalca (10) Priporočilo drugih, s katerim je kandidat sodeloval (3)	13
Priznanja in nagrade za opravljeno strokovno ali prostovoljsko delo, ki so pisno utemeljena.	Priznanje za veliko prispevkov v reviji Vzgojiteljica	1
Drugo	Dokazila o sodelovanju v razvojnih in raziskovalnih projektih - <i>potrdila o sodelovanju v projektih, pri razvoju programov ipd. (29)</i> - <i>avtorske in podjetne pogodbe, pogodbe o sodelovanju, pogodbe o zaposlitvi/aneksi (5)</i> - <i>časovnice z opisom del in nalog (2)</i>	86
	Dokazila o izvajanju različnih oblik delavnic, seminarjev (16)	
	Dokazila o prispevkih na konferencah, seminarjih, delavnicah (14)	
	Mentorstvo (6)	
	Članstvo v različnih strokovnih komisijah in skupinah (5)	
	Sklep o podelitvi naziva predavatelj višje šole (5)	
	Strokovne reference kandidata (npr. izpis bibliografije iz COBISSA, reference objavljene na spletni strani organizacije, iz katere prihaja, CV) (4)	
ŠTEVILO DOKAZIL SKUPAJ		100

Vir: Dokumentacija postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije, ACS.

V tej skupini dokazil so udeleženci najpogosteje prilagali dokazila o sodelovanju v različnih projektih, dokazila o izvajanju različnih oblik delavnic, predavanj, dokazila o prispevkih na konferencah itd.

Analiza dokazil, ki so jih udeleženci prilagali, glede na vrste dokazil, je pokazala, da so največkrat prilagali javna in druga dokazila, s katerimi so dokazovali, da imajo formalna oz. neformalna znanja, ki so si jih pridobili z usposabljanji. Manjkat so prilagali dokazila kot so razni izdelki, storitve itd. Pogosteje pa so dokazovali, da so si znanja, ki jih vključuje program usposabljanja, pridobili s sodelovanjem v določenih projektih ipd.

Doslej smo prikazali, kakšne vrste dokazil so udeleženci prilagali, nismo pa se spuščali v analizo njihove vsebine. Ali so bila dokazila ustrezna podlaga za ovrednotenje njihovega predhodnega znanja bomo ugotavljali s pomočjo mnenj in izkušenj predsednice in stalne članice v komisiji za priznavanje ter vodij oz. koordinatoric programov usposabljanja. Predvsem nas je zanimalo, **ali so se pri vrednotenju dokazil pojavljale kakršnekoli težave in če da, kakšne?**

Najprej prikazujemo odgovore **predsednice in stalne članice v komisiji za priznavanje**.

Preglednica 54: Mnenja in stališča **predsednice in stalne članice komisije za priznavanje** o tem, ali so se v dosedanjih postopkih priznavanja pri vrednotenju priloženih dokazil pojavile kakršnekoli težave

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Predsednica komisije za priznavanje	<p>Da, pojavljale so se težave. In sicer:</p> <ul style="list-style-type: none"> – manjkajo priloge k dokazilom (npr. priložen le urnik, brez opisa programa), priložena dokazila iz katerih ni razvidna vsebina dela (imenovanja v odbore, komisije, skupine, združenja, priznanja za objave člankov, potrdilo o aktivni udeležbi na konferencah, posvetih, delavnicah – le potrdila brez opisa del in izkušenj), – v primeru spremembe priimka (poroka) ni dokazila o spremembi - ko smo imeli tak primer smo izhajali iz drugih podatkov (primerjali še datum in kraj rojstva), – dokazila se nanašajo na področje, na katerem bodo udeleženci delali in ne na vsebine programa usposabljanja, v katerega se vključujejo.
Stalna članica v komisiji za priznavanje	<p>Udeleženci so prilagali zelo različna dokazila, večkrat tudi taka, ki s samo vsebino in priznavanjem programa, za katerega so vložili vlogo, niso imela nič skupnega in jih zato tudi nismo mogli upoštevati. Največkrat vsebin programov ACS niso prilagali in smo jih, ker smo se tako tudi dogovorili, poiskali sami.</p>

Vir: Vprašalnik za predsednico komisije za priznavanje in Vprašalnik za stalno članico v komisiji za priznavanje na ACS.

Iz odgovorov predsednice in stalne članice v komisiji za priznavanje lahko povzamemo, da so bile težave, ki so se pojavljale pri vrednotenju dokazil, predvsem vsebinske narave. Pojavljale so se takrat, ko neko dokazilo ni zares vsebovalo vsebine dela (npr. sodelovanje na konferencah, sodelovanje v komisijah itd.). Težava se je pojavljala tudi zato, ker so udeleženci prilagali dokazila, ki so se nanašala na področja, na katerih bodo delali, ne pa na vsebine programa usposabljanja. Nekatera dokazila so bila z vidika vsebin programa usposabljanja vsebinsko neustrezna. Ko je šlo za dokazila o že opravljenih programih ACS, udeleženci niso prilagali programov, vendar jih je komisija, glede na to, da je šlo za naše programe, poiskala sama.

V nadaljevanju prikazujemo še odgovore **vodij/koordinatoric programov usposabljanja ACS**.

Preglednica 55: Mnenja in stališča **vodij/koordinatoric programov usposabljanja ACS** o tem, ali so se v dosedanjih postopkih priznavanja pri vrednotenju priloženih dokazil pojavile kakršnekoli težave

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Vodje/ koordinatorice programov usposabljanja na ACS	<p>1 Ne spomnim se večjih težav razen pri potrdilih, iz katerih ni bilo povsem razvidno, katera konkretna znanja je kandidat za učitelja pridobil (na primer priporočila delodajalca, potrdila o sodelovanju in udeležbi v mednarodnih projektih, študijski obiski v tujini). Kljub temu, da jih je kandidat navedel pri določeni vsebini, za katero je želel, da se mu prizna.</p> <p>V nekaterih primerih so se pojavile težave pri potrdilih ACS, ki so jih kandidati pridobili na usposabljanjih v okviru projektov. V večini primerov smo problem rešili s posvetom pri nosilcu izobraževanja. Vendar se mi je ob tem porodilo vprašanje o bazi učiteljev in potrdil, ki bi bila dostopna zaposlenim na ACS pod določenimi pogoji. Menim, da imamo najbrž zdaj na voljo orodja, da bi tako bazo lahko ustvarili z manj napora in sredstvi. Le preveč zahtevni ne bi smeli biti, da bomo z njo rešili vse težave in bo uporabna za vse namene. Predstavljam si nekakšen register učiteljev in programov ter predavateljev. Baza, ki se uporablja za potrdila, je dostopna samo enemu človeku.</p>
	<p>2 Da, težave so bile naslednje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - z nekaterih dokazil ni razvidna vsebina usposabljanja, oziroma obseg posameznih tem, ki bi jih lahko kandidatu priznali. - nekatera dokazila so starejšega datuma; na videz se po naslovu usposabljanj in posameznih tem vsebine ujemajo s programom usposabljanja, za katerega kandidat uveljavlja dokazilo, a se postavlja vprašanje o »aktualnosti«. Zato dajem predlog v premislek, ali bi postavili časovno omejitev glede aktualnosti dokazil, npr. da niso starejše od 10 let ter dodali, da je izjemoma lahko starejše, če kandidat utemelji, da se te vsebine še vedno izpeljujejo.
	<p>3 /</p>
	<p>4 Da, pojavljale so se težave. Nekateri kandidati naslanjajo svojo referenčnost na obilje papirja, v katerem pa se vsebina ponavlja. To dejstvo jemlje presojevalcu čas in energijo za primerjave, ki pa se nato izkažejo za ponavljanje. Tudi če je mentor/svetovalec/strokovni delavec slab (npr. to kažejo odzivi uporabnikov), ima lahko goro potrdil (in bi torej morda vendarle potreboval usposabljanje, njegovo obnovo, ... energijo pa vlaga v pridobivanje dokumentacije, namesto v lastno izpopolnitev.</p>
	<p>5 Da, pojavljale so se težave. In sicer:</p> <p>manjkajo priloge k dokazilom (npr. priložen le urnik, brez opisa programa), priložena dokazila, iz katerih ni razvidna vsebina dela (imenovanja v odbore, komisije, skupine, združenja, priznanja za objave člankov, potrdilo o aktivni udeležbi na konferencah, posvetih, delavnicah – le potrdila brez opisa del in izkušenj),</p> <p>v primeru spremembe priimka (poroka) ni dokazila o spremembi - ko smo imeli tak primer, smo izhajali iz drugih podatkov (primerjali še datum in kraj rojstva),</p> <p>dokazila se nanašajo na področje, na katerem bodo udeleženci delali in ne na vsebine programa usposabljanja, v katerega se vključujejo.</p>

Vir: Vprašalnik za vodje/koordinatorje programov usposabljanja ACS

Tudi vodje oz. koordinatorji programov usposabljanja ACS so kot največjo težav izpostavili, da iz nekaterih dokazil ni bila razvidna vsebina. Še posebej so se s temi težavami soočali, ko je šlo za dokazila kot so: sodelovanje v projektih, študijski obiski v tujini, sodelovanje v raznih strokovnih komisijah ipd. Ponekod so manjkale priloge k dokazilom, iz katerih bi bila razvidna vsebina znanj, ki jih udeleženec uveljavlja.

Izpostavljena pa je tudi dilema glede »aktualnosti« nekaterih dokazil, predvsem takrat, ko so dokazila starejšega datuma. Dogajalo se je, da so se dokazila po naslovu usposabljanja in naslovih vsebin sicer ujemala, vendar je nastala dilema, ali so tudi znanja, ki si jih je posameznik pridobil, zares še aktualna. Zato je bil podan predlog, da bi se v pravilniku določila meja, da dokazilo ne sme biti starejše od 10 let.

*Sedaj veljavni pravilnik o priznavanju znanja ACS določa, da je potrebno v primerih, ko predložena listina ne vsebuje podatkov o vsebini, vsebinskih sklopih in njihovem obsegu, **priložiti program** izobraževanja, usposabljanja ali spopolnjevanja in **urnik** (11. člen).*

Predsednico in stalno članico v komisiji za priznavanje ter vodje oz. koordinatorje usposabljanja smo vprašali, kako se je to določilo uveljavljalo v praksi. Zanimalo nas je, če so se pojavljale kakšne težave in če da, kakšne. Najprej prikazujemo odgovore **predsednice in stalne članice komisije za priznavanje**.

Preglednica 56: Mnenja in stališča **predsednice in stalne članice komisije za priznavanje** o udejanjanju določila Pravidnika o priznavanju, da je potrebno v primerih, ko predložena listina ne vsebuje podatkov o vsebini, vsebinskih sklopih in njihovem obsegu, priložiti program in urnik izobraževanja, usposabljanja oz. spopolnjevanja

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Predsednica komisije za priznavanje	Pogosto ni bilo k urniku priloženih opisov programa. Težav ni bilo le v primeru, ko se je listina nanašala na program ACS, ker smo potem člani komisije (najprej koordinator) pogledali v program ACS, v primerih, ko je šlo za druge programe, smo listino označili kot neustrezno in priznavanja v takih primerih ni bilo. Načeloma težav ni bilo, je bilo pa škoda za kandidata, ker je bilo včasih iz naslovov vsebin razvidno, da bi bilo priznavanje možno, a tega nismo mogli narediti zaradi pomanjkljivih podatkov. V tem primeru bi bila možnost dopolnitve vloge verjetno dobrodošla.
Stalna članica v komisiji za priznavanje	Zgodilo se je, da je bil priložen samo urnik, ki pa ni zadostoval, ker iz njega nismo mogli ugotoviti točno, katere vsebine je udeleženec poslušal v programu. Za programe ACS smo to reševali tako, da smo programe poiskali sami, tam kjer se to ni dalo, pa tega nismo mogli narediti. V primeru, da bi udeleženci imeli možnost, da vlogo dopolnijo, bi jih v takem primeru lahko pozvali, da to tudi storijo.

Vir: Vprašalnik za predsednico komisije za priznavanje in Vprašalnik za stalno članico v komisiji za priznavanje na ACS.

Iz odgovorov predsednice in stalne članice komisije za priznavanje lahko ugotovimo, da so se težave pojavljale, saj udeleženci v postopkih priznavanja pogosto k potrdilom o uspešno opravljenih usposabljanjih niso priložili niti urnika niti programa usposabljanja. To pa je otežilo postopke priznavanja znanja. Prav na tej točki se je

pokazala potreba, da bi imela komisija možnost zaprositi za dopolnitev vloge. To velja še posebej za primere, ko je šlo za programe, katerih izvajalec ni bil ACS. Kot smo ugotavljali že pri prejšnjih vprašanjih je namreč, ko je šlo za programe ACS komisija le-te, če je bilo le mogoče, pridobila sama.

V nadaljevanju prikazujemo še odgovore **vodij oz. koordinatoric programov usposabljanja ACS**.

Preglednica 57: Mnenja in stališča **vodij oz. koordinatoric programov usposabljanja ACS** o udejanjanju določila Pravilnika o priznavanju, da je potrebno v primerih, ko predložena listina ne vsebuje podatkov o vsebini, vsebinskih sklopih in njihovem obsegu, priložiti program in urnik izobraževanja, usposabljanja oz. spopolnjevanja

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Vodje/ koordinatorice programov usposabljanja na ACS	1 V nekaj primerih smo od kandidatov dobili program ali vsebine izobraževanja. Ker doslej nismo zahtevali dopolnitev smo posamezne primere, ko ni bilo mogoče presojati na podlagi potrdila, taka potrdila izločili. Kljub temu menim, da nismo ravnali birokratsko, temveč smo, če je bilo le mogoče pridobili več podatkov o programu (vsaj če je šlo za program ACS, ZLUS). V prihodnje bi kazalo odpreti možnosti za tovrstna dopolnila.
	2 Če je šlo za program, ki smo ga izvajali na ACS, smo ta program in urnik poiskali. Težave so nastale, če ni šlo za usposabljanje ACS, k dokazilu oz. potrdilu o usposabljanju pa ni bilo priloženega programa in urnika, saj v teh primerih nismo mogli opraviti postopka priznavanja. Še en problem je, da je pogosteje, da kandidati priložijo urnik, ne pa programa. Glede programa je dilema, če bi ga sploh dobili od izvajalca, tudi, če bi ga zahtevali, saj je za nekatere izvajalce le-to »poslovna skrivnost«. Hkrati pa velja, da vsebinsko ustreznost strokovno ustrezno lahko presodimo le na osnovi zapisa znanj in spretnosti, ki jih nekdo v programu usposabljanja dobi (v urniki pa so navedeni le naslovi tem, tematskih sklopov). Ravno ob tem problemu se zastavlja vprašanje, ali bi z vključitvijo še drugih metod – pogovor ali zapis o doseženih znanjih v »zbirni mapi« - portfoliju, ki bi ga kandidat lahko priložil, bil ustrežnejši tudi postopek priznavanja tudi na ACS?
	3 Ni bilo težav.
	4 Vzorec, na podlagi katerega presojam, je majhen, vendar težav s tega vidika ni bilo. V primeru potrebe po presojanju podrobnosti kot je npr. urnik, bi pričakovala visoko porabo časa za malo učinka.
	5 Pogosto ni bilo k urniku priloženih opisov programa. Težav ni bilo le v primeru, ko se je listina nanašala na program ACS, ker smo potem člani komisije (najprej koordinator) pogledali v program ACS, v primerih, ko je šlo za druge programe, smo listino označili kot neustrezno in priznavanja v takih primerih ni bilo. Načeloma težav ni bilo, je bilo pa škoda za kandidata, ker je bilo včasih iz naslovov vsebin razvidno, da bi bilo priznavanje možno, a tega nismo mogli narediti zaradi pomanjkljivih podatkov. V tem primeru bi bila možnost dopolnitve vloge verjetno dobrodošla.

Vir: Vprašalnik za vodje/koordinatorje programov usposabljanja ACS.

Tudi nekateri vodje oz. koordinatorji programov ACS so se soočali s težavami, ko iz potrdil o uspešno opravljenem usposabljanju ni bilo mogoče razbrati pridobljenih znanj, ni bilo pa priloženih urnikov in programa usposabljanja. Zato tudi nekateri vodje predlagajo možnost uvedbe dopolnitve vloge ali pa morebiti tudi dodatnih metod vrednotenja. Tako o prvem kot o drugem smo že govorili v prejšnjih poglavjih, kjer smo takšne predloge tudi oblikovali.

3.4 POSTOPEK PRIZNAVANJA ŽE PRIDOBLENEGA ZNANJA

Omenili smo že, da smo ob vzpostavitvi postopkov priznavanja znanja udeležencem, ki se vključujejo v različne programe usposabljanja in spopolnjevanja na ACS, oblikovali osnovna načela, po katerih smo se v teh postopkih tudi ravnali. Ker pa se zavedamo, da mora postopek vrednotenja znanja posamezniku omogočiti predvsem pregled znanja, ki si ga je posameznik pridobil s formalnim, neformalnim in priložnostnim učenjem, smo v Pravilniku o priznavanju posebej opredelili tudi sam potek postopka priznavanja že pridobljenega znanja.

V tem poglavju bomo najprej spregovorili o rokih, kot jih trenutno opredeljuje postopek priznavanja znanja, osvetlili pa bomo tudi vloge ključnih izvajalcev, ki v postopkih priznavanja že pridobljenega znanja sodelujejo.

3.4.1 Roki, ki jih opredeljuje postopek priznavanja

Pravilnik o priznavanju znanja določa, da:

- ▶ *mora biti postopek od prejema vloge do izdaje sklepa o priznavanju že pridobljenega znanja praviloma zaključen **do začetka izvajanja programa** usposabljanja oz. spopolnjevanja. (14. člen);*
- ▶ *kandidati lahko vlogo vložijo v rokih, ki jih z razpisom programa usposabljanja oz. spopolnjevanja določi ACS in jih javno objavi, pri čemer se rok za vlaganje vlog praviloma **začne tri tedne pred pričetkom usposabljanja** oz. spopolnjevanja, če ne gre za posebne okoliščine, ki ta rok podaljšujejo oz. skrajšujejo. Vloge, ki so oddane izven tega roka komisija obravnava le izjemoma (bolezen kandidata ali višje sile) (15. člen);*
- ▶ *komisija izda kandidatu sklep o priznavanju že pridobljenega znanja **najkasneje do začetka izvajanja programa**. (19. člen);*
- ▶ ***kandidat se lahko v 5 dneh** po sprejemu sklepa komisije **pritoži** direktorju (20. člen);*
- ▶ *direktor mora o **pritožbi** kandidata **odločiti v 15 dneh**. Pisni sklep direktorja o pritožbi je dokončen. (21. člen).*

V evalvaciji nas je zanimalo, **kako so na ta način opredeljeni roki delovali v dosedanjih postopkih priznavanja**, zato smo o tem povprašali strokovne sodelavce, ki na ACS-ju sodelujejo v postopkih priznavanja znanja. Z vprašalnikom smo se obrnili na predsednico in stalno članico komisije za priznavanje ter koordinatorice oz. vodje programov, v katerih so potekali postopki priznavanja, zanimalo pa nas je tudi stališče svetovalke ter udeležencev v postopkih priznavanja znanja.

Najprej prikazujemo mnenja **predsednice in stalne članice** komisije za priznavanje znanja.

Preglednica 58: Mnenja in stališča **predsednice in stalne članice komisije za priznavanje** o tem, kako so v dosedanjih postopkih priznavanja znanja delovali v Pravilniku o priznavanju opredeljeni roki za izpeljavo teh postopkov.

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Predsednica komisije za priznavanje	Tudi o rokih bi bilo potrebno po vseh praktičnih izkušnjah še enkrat premisliti. Praviloma so bili sklepi izdani le nekaj dni pred začetkom izobraževanja (včasih tudi en dan prej), kar pa ni v skladu s pravnim poukom na sklepu, ki dopušča pritožbo kandidata v roku 5 dni po prejemu sklepa – na pritožbo pa mora direktor še odgovoriti. Problem je verjetno v tem, da pogosto pri pripravi in pošiljanju vabil za usposabljanje nimamo v mislih, da je del vabila tudi postopek priznavanja, ki ima svoje roke. Zato menim, da je potrebno oboje povezati in uskladiti, ter pri pošiljanju vabil izhajati iz rokov za priznavanje in jih smiselno upoštevati.
Stalna članica v komisiji za priznavanje	Roki so problematični in bi jih morali malo podaljšati. Npr. program bi razpisali en mesec prej, tako da bi nam za vse ostale postopke ostalo dovolj časa, predvsem je pomembno, da bi za vložitev vloge imeli dovolj časa tudi udeleženci.

Vir: Vprašalnik za predsednico komisije za priznavanje in Vprašalnik za stalno članico v komisiji za priznavanje na ACS.

Tako **predsednica kot stalna članica komisije** za priznavanje znanja sta si bili enotni v tem, da bi bil glede na dosedanje izkušnje v zvezi s postavljenimi roki potreben razmislek. Po mnenju predsednice komisije so sklepi prepogosto izdani le nekaj dni pred začetkom izobraževanja (včasih celo en dan prej), kar ni v redu in tudi ni v skladu s pravnim poukom zapisanim na sklepu. Pravni pouk namreč omogoča pritožbo kandidata v roku 5 dni po prejemu sklepa, po pritožbi pa mora imeti tudi direktor na razpolago dovolj časa, da na pritožbo odgovori. Predsednica komisije zaznava problem v tem, da verjetno pri pripravi in pošiljanju vabil za usposabljanje včasih enostavno pozabimo, da je del vabila tudi postopek priznavanja znanja, z natančno določenimi roki, ki jih je potrebno upoštevati. Zato predlaga, da obe področji povežemo in uskladimo ter pri pošiljanju vabil izhajamo iz že opredeljenih rokov za priznavanje znanja in jih tudi upoštevamo.

Stalna članica komisije je predlagala, da bi program razpisali vsaj en mesec prej, tako bi imeli za vse postopke, ki jih moramo izpeljati, dovolj časa, predvsem se ji zdi pomembno, da imajo za vložitev vloge za priznavanje znanja na razpolago dovolj časa udeleženci.

Enako vprašanje kot predsednici in stalni članici komisije za priznavanje, smo zastavili tudi vsem **vodjem oz. koordinatoricam** programov usposabljanja in spopolnjevanja na ACS, pri katerih so postopki priznavanja že potekali. Zanimalo nas je, kaj menijo o rokih za izpeljavo posameznih faz pri programih, ki jih koordinirajo, **se po njihovem mnenju roki upoštevajo in so postopki pravočasno izpeljani?** V primerih, da ocenjujejo, da bi bilo potrebno roke opredeliti kako drugače ali jih spremeniti, smo zaprosili za konkretne predloge in utemeljitve.

V spodnji preglednici prikazujemo njihove odgovore, so se pa kar vsi strinjali, da roki predstavljajo težavo in, da bodo verjetno na tem področju potrebne določene spremembe.

Preglednica 59: Mnenja in stališča **vodij oz. koordinatic programov usposabljanja na ACS** o tem, kako so v dosedanjih postopkih priznavanja znanja delovali v Pravilniku o priznavanju opredeljeni roki za izpeljavo teh postopkov

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Vodje/ koordinatorice programov usposabljanja na ACS	1 Roki so po mojem mnenju najbolj problematična zadeva pri postopkih priznavanja, saj se jih v večini primerov enostavno ni bilo možno držati. Programi so bili največkrat razpisani z zamudo, ker pa je bilo potrebno pridobiti določeno število udeležencev, je bil podaljšan tudi vpisni rok. Zaradi navedenega so bile vloge oddane prepozno, včasih tik pred začetkom usposabljanja, postopek je bilo potrebno zaradi tega, da so kandidati vedeli, ali se bodo udeležili izobraževanja ali ne, izpeljati na hitro. Tako je bila določba, da se vloge izven roka obravnava izjemoma, v takih primerih nesmiselna. Težko pa je napovedati, ali bomo v prihodnje delali v drugačnih pogojih. Bi pa kazalo nekaj narediti na poenostavitvi vloge in dokumentacije. Se mi zdi pa prav, da kandidati vedo, da imajo določen kratek rok, ko se lahko pritožijo, ter da ima direktor čas, da pritožbo preuči, te roke bi pustila.
	2 Če smo usposabljanje res razpisali 3 tedne prej, so bili ti roki do neke mere ustrezni, vseeno pa ne omogočajo pravočasne pritožbe kandidata in odločitev direktorja ACS na pritožbo v času do začetka usposabljanja. Zato predlagam, da o rokih še enkrat premislimo, moj predlog pa bi bil sledeč: kandidate se obvesti 7 dni pred začetkom usposabljanja, 3 dni imajo čas za pritožbo, nato pa še direktor o pritožbi odloči v 3 dneh.
	3 Nisem prepričana, da je možno roke bolje razporediti. Sem pa včasih zelo na tesno s časom, ker dobim včasih dovoljenja za sklepanje pogodb s predavatelji v zadnjem hipu in ne morem prej javno objaviti datuma usposabljanja.
	4 Z roki je bilo nekaj težav, ki pa jih bo po moji oceni težko odpraviti. Vedno se bodo namreč našli kandidati, ki bodo oddali gradivo zadnji hip, primanjkuje pa tudi sredstev za kadre, zato bi bilo roke morda smiselno zastaviti bolj prilagodljivo glede na situacijo (npr. glede na obseg vlog).
	5 Po vseh praktičnih izkušnjah, ki jih imamo, bi bilo potrebno o rokih ponovno premisliti. Dogajalo se je, da so bili sklepi izdani le nekaj dni pred začetkom izobraževanja (včasih samo en dan prej), kar pa je v nasprotju s pravnim poukom na sklepu, ki dopušča pritožbo kandidata v roku 5 dni po prejemu sklepa, ne smemo pa pozabiti, da mora imeti za odgovor na pritožbo dovolj časa tudi direktor. Očitno pri pripravi in pošiljanju vabil na usposabljanje pogosto pozabimo na to, da je del vabila tudi postopek priznavanja, ki pa zahteva svoj čas. Zato menim, da je potrebno oboje povezati in uskladiti, ter pri pošiljanju vabil izhajati iz rokov za priznavanje in jih smiselno upoštevati.

Vir: Vprašalnik za vodje/koordinatorje programov usposabljanja ACS.

Iz odgovorov vodij oz. koordinatic programov usposabljanja lahko razberemo, da so razlogi, ki povzročajo težave pri tem, da se roki ne upoštevajo, različni. Glavni problem, ki so ga izpostavili je, da programe usposabljanja in spopolnjevanja pogosto razpisujemo prepozno, čeprav vzroki za to niso vedno samo na strani ACS. Ena od koordinatic je opozorila na problem nepravočasnih razpisov programov, ki za seboj potegne to, da udeleženci vlog ne morejo oddati pravočasno, zato jih oddajo zadnji hip. Tako dobimo vloge tudi na ACS prepozno, kar vpliva in ima posledice na celoten postopek priznavanja, ki zaradi tega ne more biti izpeljan v skladu z veljavnim

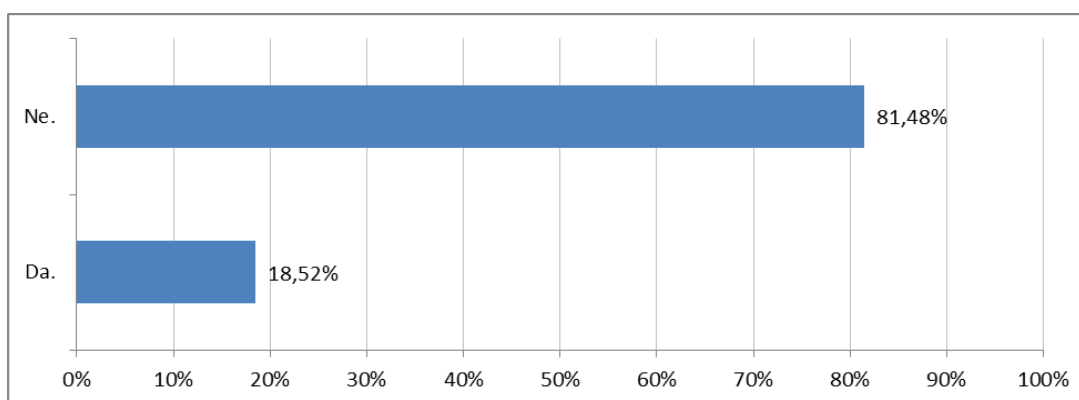
pravilnikom. Iz odgovorov treh koordinatoric je na eni strani zaznati, da niso ravno prepričane, da bi se dalo glede rokov zadeve kako drugače urediti, na drugi strani pa si zaradi težav, do katerih zaradi njih prihaja, to vseeno želijo. Verjetno bi bilo prav, da na tem področju nekaj naredimo, ena od koordinatoric je lepo napisala: .. »oboje je potrebno povezati in uskladiti, ter pri pošiljanju vabil izhajati iz rokov za priznavanje in jih smiselno upoštevati«. S strani ene od koordinatoric pa je bil podan predlog, da bi bilo potrebno razmisliti tudi o poenostavitvi vlog in dokumentacije.

Vprašanje, kako so se v dosedanjih izpeljavah postopkov priznavanja znanja uveljavili roki, ki jih imamo opredeljene v Pravilniku o priznavanju znanja, smo postavili tudi **svetovalki v postopku priznavanja**. Sama osebno ni zaznala težav, se je pa večkrat zgodilo, da so jo udeleženci klicali isti dan ali pa dan pred potekom roka in preverjali, če lahko vlogo pošljejo po e-pošti. Naši odzivi so bili v glavnem pozitivni in smo jim šli nasproti, smo jih pa prosili, da originalno vlogo čim prej pošljejo tudi po navadni pošti. Povedala je še, da smo v nekaterih primerih postopke reševali z dopolnitvami vlog udeležencev, ki pa jih naš pravilnik o priznavanju znanja sicer ne omogoča. Se ji pa zdi pomembno, da imajo kandidati možnost pritožbe na sklep, ki ga prejmejo, zato predlaga, da bi morali kandidati sklep o priznavanju znanja prejeti najmanj 5 dni pred pričetkom usposabljanja.

Na koncu smo podobno vprašanje zastavili še **udeležencem v postopkih priznavanja** pridobljenega znanja. Sedanji postopek namreč predvideva, da začne rok za oddajo vloge teči tri tedne pred pričetkom usposabljanja, zaključiti pa se mora do začetka izvajanja programa. Udeleženec v postopkih priznavanja ima možnost, da se v petih dneh od prejema sklepa pritoži direktorju ACS, direktor pa mora o pritožbi odločiti v 15 dneh.

Kakšno pa je mnenje udeležencev, imamo na ACS roke za priznavanje znanja ustrezno opredeljene? Poglejmo, kaj so nam sporočili.

Slika 8: Odgovori udeležencev o tem, ali so se v povezavi s časovnimi roki soočali s kakršnimi koli težavami (N = 27)

Vir: Rezultati vprašalnika za udeležence postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije, ACS, 2014.

Podatki so spodbudni, saj kot lahko vidimo iz zgornje slike, kar 81,48 % udeležencev, ki so doslej sodelovali v postopkih priznavanja že pridobljenega znanja, s časovnimi roki ni imelo težav.

Je pa malo manj kot petina udeležencev vseeno zaznala določene težave, v nadaljevanju povzemamo njihove izjave:

- Pri enem od usposabljanj sem en dan pred začetkom usposabljanja prejela sklep o priznavanju. V takšnih primerih si je zelo težko organizirati delo v službi.
- Za oddajo in potrditev smo imeli na voljo le nekaj dni. O priznavanju smo bili obveščeni na dan naslednjega usposabljanja (morda dan prej).
- Sklep o priznavanju sem dobila tik pred pričetkom usposabljanja, kar predstavlja problem z vidika načrtovanja drugega dela v službi.
- Nisem se soočila s težavami, pa vendar že zdrava pamet pravi, da se mora o pritožbi odločiti pred pričetkom izobraževanja.
- Postopek je trajal izredno dolgo (nekaj mesecev).

Iz odgovorov prvih treh udeležencev lahko sklepamo, da jim je največji problem predstavljalo to, da so sklep o priznavanju znanja dobili šele tik pred usposabljanjem in so nekateri zaradi tega imeli težave na delovnem mestu. Enega udeleženca je najbolj zmotilo to, ker je sam postopek trajal zelo dolgo, kar nekaj mesecev, en anketirani pa je opozoril, da je za tovrstne postopke potrebno imeti dovolj časa, kar pomeni, da mora biti tudi o morebitni pritožbi odločeno že pred pričetkom usposabljanja.

Da bi dobili še dodatna pojasnila in s tem problem postavljenih rokov še malo osvetlili, smo udeležence povprašali po konkretnih predlogih. Njihove odgovore prikazujemo v naslednji preglednici.

Preglednica 60: Mnenja in predlogi udeležencev o tem, ali bi bilo potrebno roke za izpeljavo postopka priznavanja spremeniti

	Frekvenca	Odstotek
Roki so ustrezno opredeljeni, spremembe niso potrebne.	22	81,48
Predlagam:	5	18,52
SKUPAJ	27	100,00

Vir: Rezultati vprašalnika za udeležence postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije, ACS, 2014.

Ugotovili smo že, da je več kot 80 % anketiranih mnenja, da so roki ustrezno opredeljeni in spremembe niso potrebne.

Tisti, ki so bili mnenja, da roki pri postopku priznavanja znanja predstavljajo problem, so svoj odgovor dodatno utemeljili takole:

- Določite zadnji rok, ko mora biti sklep o priznavanju predhodno pridobljenega znanja izdan in tudi vročen kandidatu in le-ta naj bo vsaj 1 teden pred pričetkom usposabljanja.
- Poskrbeti je treba, da so prijavljeni pravočasno obveščeni o pričetku usposabljanja, saj lahko samo tako tudi pravočasno oddajo vlogo za priznavanje.
- Postopek bi moral biti v celoti zaključen pred pričetkom usposabljanja (vključno s pritožbenim

- rokom).
- Roki so ustrezno določeni, samo strogo se jih je potrebno držati.
- Preverite prejšnji odgovor.

Iz njihovih odgovorov lahko razberemo, da moramo na ACS sami poskrbeti za to, da bodo udeleženci pravočasno obveščeni o pričetku usposabljanja, saj to posledično vpliva na vse nadaljnje postopke. Eden od anketiranih je to zapisal malo drugače: »Roki so ustrezno določeni, ampak se jih je potrebno strogo držati«.

3.4.2 Vloge vključenih izvajalcev postopka

Že na začetku poglavja smo omenili, da smo z anketnim vprašalnikom **preverjali** tudi **ključne vloge posameznih izvajalcev postopka**. Zanimalo nas je, ali sedaj veljavni pravilnik dovolj jasno opredeljuje pristojnosti, naloge in načine sodelovanja med posameznimi nosilci v postopkih priznavanja znanja.

Najprej pa pogledjmo, kakšne so pristojnosti posameznih akterjev po trenutno veljavnem pravilniku o priznavanju znanja.

- ▶ **Direktor ACS** imenuje komisijo, imenuje predsednika komisije (6. člen), odloča o pritožbi kandidata (20. in 21. člen), podpiše sklep o priznavanju, ki ga pripravi komisija.
- ▶ **Komisija za priznavanje** obravnava vlogo kandidata in izda sklep o priznavanju. Pri tem upošteva pisno mnenje koordinatorja. (18. člen); Predsednik komisije podpiše sklep o priznavanju.
- ▶ **Koordinator programa**; opravi strokovni pregled vloge kandidata. Pri tem se lahko po potrebi posvetuje z izvajalci programa; mnenje pripravi pisno, v predpisani obliki. Mnenje vsebuje tudi oceno, ali je mogoče kandidatu priznati del programa in če da, kateri.
- ▶ **Organizator izobraževanja** nudi informiranje in svetovanje kandidatu (16. člen), sprejme vlogo kandidata in jo preda koordinatorju programa ter hkrati o tem obvesti predsednika komisije o začetku postopka (15. člen); vodi arhiv z evidencami o postopkih priznavanja (23. člen)

Vidimo, da so v pravilniku vloge posameznih akterjev v postopku priznavanja znanja opredeljene, smo pa vseeno preverili, kaj o tem menijo tisti strokovni sodelavci, ki so na ACS v te postopke vključeni. Pridobili smo mnenja predsednice in stalne članice komisije za priznavanje, koordinatoric oz. vodij programov, v katerih so potekali postopki priznavanja, ter svetovalke, ki svetuje in nudi pomoč kandidatom v postopkih priznavanja pridobljenega znanja.

Vse vključene smo torej povprašali, **kakšno je bilo glede na njihove izkušnje v dosedanjih postopkih priznavanja znanja, sodelovanje med posameznimi nosilci postopkov**. Če je po njihovem mnenju zaradi nejasnih opredelitev vlog v pravilniku o priznavanju znanja prihajalo do kakršnih koli težav, smo jih prosili, da nam to sporočijo in jih hkrati povabili, da predlagajo, kako bi lahko vloge bolj jasno opredelili in s tem okrepili sodelovanje med različnimi deležniki. V primeru, da zaznavajo problem še kje drugje, npr. v samem udejanjanju vlog, smo jih prosili, da nam tudi o tem napišejo svoje mnenje.

Predsednica in stalna članica komisije sta si bili glede opredelitve posameznih vlog v postopku priznavanja znanja enotni v tem, da bi lahko, izhajajoč iz temeljnih določil pravilnika, v njem bolj natančno opredelili, kdo in na kakšen način je za posamezno fazo postopka odgovoren.

Predsednica komisije je zapisala, da je bilo sodelovanje med nosilci postopkov sicer dobro, da pa je včasih prihajalo do težav, ki so po njenem mnenju posledica nejasno opredeljenih nalog in pristojnosti posameznih deležnikov postopka. Zaveda se, da pravilnik ne more čisto natančno opredeljevati vseh nalog in vlog posameznikov, bi bilo pa po njeni oceni smiselno, da na ravni ACS-ja pripravimo neke vrste »protokol«, v katerem poskušamo na eni strani opredeliti naloge posameznika, na drugi pa tudi medsebojne povezave vseh, ki v postopku priznavanja znanja sodelujejo.

Kot primer je navedla, da je zaznala težave pri obveščanju o prispelih vlogah, kjer ni bilo jasno, kdo je tisti, ki skrbi za prehajanje vloge od organizatorja h koordinatorju in na koncu do komisije. Nejasno je bilo tudi, kdo pripravlja sklepe, torej kdo je tisti, ki na koncu sklep o priznavanju znanja, napiše. Dogajalo se je, da so bili nekateri sklepi pripravljeni tako, da so bili vnešeni le podatki kandidata, sklep ni bil oblikovan, tako kot bi moral biti, popraviti pa ga je bilo potrebno tudi glede na spol kandidata in izid priznavanja.

Po mnenju stalne članice komisije je bilo sodelovanje med posameznimi nosilci postopka korektno, je pa zaznala, da nekateri koordinatorji s pravilnikom o priznavanju znanja niso dovolj dobro seznanjeni.

Enako vprašanje kot predsednici in stalni članici komisije za priznavanje, smo zastavili tudi vsem **vodjem oz. koordinatoricam** programov usposabljanja in spopolnjevanja na ACS, pri katerih so postopki priznavanja že potekali. Zanimale so nas torej še njihove izkušnje v zvezi s sodelovanjem med posameznimi nosilci postopkov priznavanja znanja. Spodnja preglednica prikazuje njihove odgovore.

Preglednica 61: Mnenja in stališča **vodij oz. koordinatoric programov usposabljanja na ACS** o ustreznosti opredelitev vlog nosilcev postopkov priznavanja znanja v Pravilniku o priznavanju in o njihovem medsebojnem sodelovanju pri izpeljavi teh postopkov

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Vodje/ koordinatorice programov usposabljanja na ACS	1 Po mojem mnenju ni bilo nobenih težav niti z direktorjem, niti s komisijo. Organizator izobraževanja usklajuje svoje delo s koordinatorjem, in vsaj v našem primeru je bilo tako, ker je bilo res veliko vlog, da smo zadevo reševali s še enim strokovnim sodelavcem, ki dobro pozna področje, za katerega je potekalo izobraževanje. Zato je v našem primeru ta strokovni sodelavec opravil večino svetovanja za postopke priznavanja znanja, sodeloval je pri pripravi pisnega strokovnega mnenja in sklepa, saj sama kot koordinatorica programa tega dela ne bi zmogla, organizator pa teh nalog nima zapisanih v svojih opravilih. Mislim, da je to delo po obsegu podcenjeno ali pa ni zastavljeno dovolj premišljeno. To pa hkrati ne pomeni, da delo organizatorja ni bilo opravljeno ali da ni potreben, nasprotno, menim, da je nujen člen v verigi.

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
	2 Opažala sem, da takrat, ko postopki priznavanja znanja niso pogosti, vmes že malo pozabimo na vlogo, ki jo ima posamezen sodelavec. Tudi sama sem se včasih, ko sem se znašla v vlogi presojevalca – zapisovalca mnenja, »lovila«, in sem morala obnoviti, kaj točno je moja naloga in kako moram izpolniti obrazce. Takrat se mi je postavljalo vprašanje, ali bi lahko v pripravo mnenja tudi »uradno« vključili še koga, ki pozna vsebino programa in je zadolžen za izvedbo določenega usposabljanja na ACS. Sicer pa menim, da organizacijski del poteka dobro, v skladu s predvidenim načrtom.
	3 Vloge so sicer dobro porazdeljene, pomanjkljivost je samo ta, da v pravilniku ni jasno določeno, kdo na koncu napiše sklep o priznavanju. Po mojem mnenju bi morale biti to jasno napisano v pravilniku o priznavanju in predlagam, da se za to opravilo usposobi npr. tajnico in se to potem tudi zapiše v pravilnik. To nalogo smo morali do sedaj opravljati koordinatorji, ki pa zato nimamo časa. Smo namreč so-organizatorji usposabljanja, pišemo mnenja o priznavanju in sami pripravljamo svoja predavanja za usposabljanje, zato v tistem času ne moremo napisati še sklepov o priznavanju. Kot prvo smo takrat zelo zasedeni, kot drugo pa menim, da je to bolj v pristojnosti tajnic, katerih vlogo pa je potrebno opredeliti v pravilniku.
	4 Več kot je nosilec vlog, težja je po mojem mnenju koordinacija. Zato težavno udejanjanje ni presenečalo in ga ne glede na ukrepe, pričakujem tudi v prihodnje. Omejitev postopka na njegove bistvene elemente in zmanjšanje števila vpletenih, bi ob sistemski zagotovitvi ur, potrebnih za to delo (tudi administrativnih npr.), morda lahko zmanjšalo težave.
	5 Sodelovanje med nosilci postopkov je bilo sicer dobro, je pa včasih prihajalo do določenih zadreg, ki po mojem mnenju izhajajo iz nejasno opredeljenih nalog in pristojnosti posameznih deležnikov, vključenih v postopek. Verjetno je nerealno pričakovati, da bo pravilnik o priznavanju znanja natančno opredeljeval čisto vse naloge in vloge posameznih deležnikov, bi bilo pa smiselno na ravni hiše pripraviti neke vrste »protokol« in v njem jasno opredeliti, kakšne so naloge vsakega posameznika, predvsem pa, kakšne so povezave med njimi. Pojavljale so se namreč težave, kot npr. pri medsebojnem obveščanju o prispelih vlogah, kjer ni bilo jasno, kdo skrbi za prehajanje vloge od organizatorja h koordinatorju in na koncu do komisije. Nejasno je bilo tudi, kdo pripravlja in napiše sklep. Nekateri sklepi so bili pripravljani tako, da so bili vnešeni le podatki kandidata, sklep ni bil ustrezno oblikovan, uskladiti pa ga je bilo potrebno tudi glede na spol kandidata in na izid priznavanja. Menim, da bi se lahko navedenemu izognili, če bi dodatno, izhajajoč iz temeljnih določil pravilnika, določili tudi, kdo in kako je za kakšno fazo postopka resnično odgovoren.

Vir: Vprašalnik za vodje/koordinatorje programov usposabljanja ACS.

Iz zapisov vodij oz. koordinatoric lahko izluščimo, da je prihajalo do določenih nejasnosti glede del in nalog ter pristojnosti posameznih nosilcev ter sodelovanja med njimi. Zaznamo lahko, da je do njih prihajalo še posebej v obdobjih, ko je bilo potrebno v krajšem časovnem obdobju izpeljati postopke priznavanja za številne udeležence.

Preden odgovore vodij oz. koordinatoric podrobneje analiziramo, si pogledjmo še mnenje, ki ga je posredovala **svetovalka v postopkih priznavanja**.

Napisala je, da večinoma negativnih izkušenj v sodelovanju s koordinatoricami in članicami komisije ni imela, zaznala pa je, da je prihajalo do težav v zvezi s pisanjem sklepa o priznavanju, ki bi ga, po njenem mnenju, moral napisati koordinator. Pri tem mu lahko osnovne podatke o kandidatu vpiše svetovalka/organizatorka izobraževanja iz vloge kandidata, ki jo prejme. Spomnila je še, da smo se o tem problemu pogovarjali že v letu 2012, takrat smo celo razmišljali o tajnici komisije, ki bi sklepe v prihodnje pripravljala. Imela pa je eno slabo izkušnjo, in sicer pri e-izobraževanjih, zato predlaga, da bi bilo dobro v komisijo povabiti tudi predavatelje in avtorje (ali se z njimi vsaj posvetovati pri pripravi mnenja), ki vsebinsko poznajo programe, možno pa se je posvetovati tudi s strokovnjaki na ACS, ki delajo na področju e-izobraževanja.

Iz predstavljenih odgovorov bi lahko sodili, da je do nejasnosti prihajalo predvsem na relacijah svetovalca/organizator izobraževanja – vodja/koordinator programov usposabljanja in morebitnimi drugimi strokovnimi delavci, ki so se vključili v te postopke predvsem v pomoč koordinatorju. Očitno je največja nedorečenost v postopku glede tega, kdo je tisti, ki naj pripravi sklep o priznavanju. Svetovalka meni, da bi to moral biti koordinator, nekateri koordinatorji pa, da to v nobenem primeru ne more biti koordinator, lahko bi za to usposobili tajnico oz. k pripravi sklepov pritegnili še kakšnega strokovnega sodelavca, ki je usposobljen za to delo.

Izpostavljene so tudi nejasnosti pri obveščanju in pri prehajanju vloge od organizatorja h koordinatorju in komisiji za priznavanje.

Bilo je izpostavljenih še kar nekaj drugih težav. Zaradi jasnejšega pregleda, jih povzemamo v spodnji preglednici.

Preglednica 62: Sodelovanje med posameznimi nosilci v postopkih priznavanja znanja – težave in predlogi za izboljšave

ZAZNANE TEŽAVE	PREDLOGI - IZBOLJŠAVE
Zaradi nejasno opredeljenih nalog in pristojnosti vseh vključenih v postopek priznavanja znanja, je prihajalo do težav.	V pravilniku o priznavanju znanja je potrebno bolj natančno opredeliti, kdo in na kakšen način je v posamezni fazi postopka priznavanja znanja za kaj odgovoren.
Ni dovolj jasno, kdo je tisti, ki skrbi za prehajanje vlog od svetovalca/organizatorja do koordinatorja in na koncu do komisije.	Smiselno bi bilo pripraviti neke vrste »protokol«, v katerem bodo natančno opredeljene naloge in pristojnosti posameznih deležnikov v postopkih priznavanja znanja.
Ni jasno, kdo na koncu napiše sklep o priznavanju znanja.	Predlogi, kako rešiti to težavo so različni: Nekateri sodelujoči menijo, da bi lahko za pisanje sklepov usposobili tajnico, drugi so mnenja, da je to naloga koordinatorjev, tretji pa, da bi za pripravo sklepov vključili še druge strokovne delavce, ki so za to usposobljeni in bi razbremenili koordinatorja.

ZAZNANE TEŽAVE	PREDLOGI - IZBOLJŠAVE
Ko smo zaradi razpisov imeli naenkrat v obravnavi veliko vlog, smo morali v postopke dodatno vključiti še enega strokovnega delavca, ki pozna področje in ki je opravil tudi večino dela, ki bi ga drugače opravila svetovalka oz. organizator izobraževanja in koordinator.	Da ne bi prihajalo do takih situacij je potrebno, če se le da, tovrstno delo načrtovati bolj premišljeno, in kar se da realno ovrednoti obseg tega dela ter ga ne podceniti.
Koordinatorji programov ne poznajo dovolj dobro pravilnika o priznavanju znanja, dodaten problem pa nastopi tudi takrat, ko postopkov priznavanja ni veliko in se vmes že pozabi, kakšna je vloga posameznih sodelavcev v celotnem poteku postopka.	V pripravo mnenja bi lahko vključili še kakšnega strokovnega delavca, ki področje vsebinsko pozna in skrbi tudi za samo izvedbo usposabljanja.
	Enkrat do dvakrat na leto lahko organiziramo usposabljanje, kjer gremo skupaj čez pravilnik in na ta način zadeve osvežimo, hkrati pa je to tudi priložnost, da se pogovorimo še o vseh drugih odprtih vprašanjih.

3.5 DOKUMENTACIJA, ZBIRANJE IN VARSTVO OSEBNIH PODATKOV

V tem poglavju bomo analizirali ustreznost dokumentacije, ki je bila uporabljena v dosedanjih postopkih priznavanja znanja.

Sedaj veljavni pravilnik o priznavanju znanja ACS v postopku priznavanja opredeljuje naslednjo dokumentacijo (obrazce)

- ▶ **Vloga kandidata za priznavanje že pridobljenega znanja;** (14. člen);
- ▶ **Pisno strokovno mnenje koordinatorja** (17. člen);
- ▶ **Sklep o priznavanju znanja** (19. člen);
- ▶ **Obrazec o prejemu sklepa** (23. člen);

3.5.1 Vloga kandidata za priznavanje že pridobljenega znanja

Zanimalo nas je, kakšna je bila v dosedanjih postopkih priznavanja kakovost pripravljenih vlog kandidatov. V evalvaciji smo analizirali, ali so imeli udeleženci v postopkih priznavanja kakšne težave pri izpolnjevanju obrazca/vloge za priznavanje, in, ali so se pojavile kakšne potrebe po dopolnitvi oz. spremembi obrazca za pripravo vloge.

Zanimalo nas je, kaj menita o kakovosti pripravljenih vlog udeležencev v postopkih priznavanja **predsednica in stalna članica komisije**. Zanimalo nas je, ali so bile vloge ustrezno pripravljene, so bila dokazila ustrezna, so bila ustrezno označena, pojasnjena, itd. Predsednica komisije je zapisala, da so bile vloge udeležencev v postopkih priznavanja relativno dobro pripravljene, z izjemo nekaterih pomanjkljivosti – v nekaterih primerih so pozabili priložiti dokazila, ki so jih navajali v vlogi, prilagali so vsebinsko neustrezna dokazila. Nekateri niso natančno vedeli, katera dokazila morajo priložiti, zato so priložili več dokazil, ki pa niso bila uporabna in ustrezna.

Po mnenju **stalne članice komisije** so bile vloge dovolj dobro pripravljene, je pa pri nekaterih bilo zaznati, da udeleženci niso vedeli natančno, katera dokazila in potrdila morajo priložiti in so jih zato raje priložili več, čeprav so bila neustrezna glede na njihovo vlogo za priznavanje.

Enako vprašanje smo zastavili tudi **vodjem/koordinatoricam programov usposabljanja ACS**. Njihove odgovore prikazujemo v spodnji preglednici.

Preglednica 63: Mnenja in stališča **vodij oz. koordinatoric programov usposabljanja na ACS** o tem, kakšna je bila v dosedanjih postopkih priznavanja kakovost vlog kandidatov za priznavanje znanja

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Vodje/ koordinatorice programov usposabljanja na ACS	1 Kakovost prejetih vlog je bila zelo različna, manjšina vlog je bila zglednih in popolnih, večina je bila korektnih. Neustrezne so bile predvsem vloge, ki niso vsebovale relevantnih dokazil za področje izobraževanja odraslih (bile so na primer s področja izobraževanja otrok in mladine, za projektno učno delo so na primer posamezniki navajali in prilagali sodelovanje in vodenje projektov, ipd.). Deloma se da to rešiti že v postopku svetovanja, ko se kandidata usmerja in pojasni, katera dokazila pridejo v poštev. Ne spomnim se primera, da bi bila vloga tako pomanjkljivo pripravljena, da bi bila zavrnjena, posamezna potrdila pa so bila ocenjena kot nerelevantna, tudi pomanjkljiva za postopek presoje. Nekateri kandidati so komentirali zapleten obrazec, raje kot da bi se ukvarjali z njim, so prišli na usposabljanje.
	2 Večina vlog je bila ustrezna. Se pa v nekaterih pojavljajo naslednje pomanjkljivosti: - niso označena dokazila, - eno dokazilo je navedeno za več vsebin, kar se je pogosto izkazalo za nesmiselno, - dokazila niso popolna – npr. poleg potrdila o usposabljanju v določenem programu manjkajo še program in urnik usposabljanja.
	3 Večinoma so bile vloge dobro pripravljene.
	4 Vloge niso bile vse kakovostne, ker so nekatere – kot že omenjeno – dale poudarek obsegu dokumentacije, ne pa njeni vsebini. Tu vidim možnosti izpopolnitve. Še večja priložnost za skrajšanje postopka in njegovo višjo kakovost se kaže v dejstvu, da je kandidat v mojem primeru le prosil za priznavanje, sama pa sem nato iskala vzporednice med programom usposabljanja in njegovimi dokazili. Menim, da je to administrativno delo, ki bi ga lahko opravil strokovni delavec ACS-ja (sprva sem menila, da kar kandidat sam, a po pridobljeni izkušnji zdaj mislim, da taka rešitev ni primerna), ki bi se ukvarjal prav s tem področjem in bi se z vodjem področja posvetoval le v mejnih primerih.
	5 Relativno dobra, z izjemo nekaterih pomanjkljivosti, ki sem jih deloma izpostavila že pri prejšnjih odgovorih (manjkajo priloge, vsebinsko neustrezna dokazila).

Vir: Vprašalnik za vodje/koordinatorje programov usposabljanja ACS.

Večina se jih je strinjala, da je bila kakovost pripravljenih vlog v večini primerov dobra oz. ustrezna, vendar pa se je vsak na svojem področju srečal tudi z nekaterimi pomanjkljivostmi.

Nekatere vloge niso vsebovale relevantnih dokazil za področje izobraževanja odraslih, npr. prilagali so dokazila s področja izobraževanja otrok in mladine, za projektno učno delo so navajali in prilagali dokazila o sodelovanju in vodenju projektov. V vlogi kandidati niso navajali, katere teme želijo imeti priznane, eno dokazilo so uveljavljali za različne teme v programu, kar se je v nekaterih primerih izkazalo za nesmiselno. Težava se je pokazala tudi pri tem, da dokazila niso bila označena – oštevilčena (npr.

Priloga 1, Priloga 2,...), potrdilo o usposabljanju sta manjkala program in urnik usposabljanja. Ena od koordinatoric je izpostavila, da so se kandidati, raje kot da bi izpolnili obrazec, odločili vključiti v celotno usposabljanje.

Zaradi iskanja vzporednic med programom in priloženimi dokazili ena od koordinatoric predlaga, da se le-ta poveže tudi s strokovnim sodelavcem za področja te vsebine, priložnost za skrajšanje postopka priznavanja znanja pa bi iskali že v fazi svetovanja, ko se kandidatom pojasni, katera dokazila so ustrezna.

Želeli smo tudi izvedeti, ali so imeli kandidati za priznavanje kakšne težave pri izpolnjevanju obrazca/vloge za priznavanje. **Svetovalka** na Andragoškem centru Slovenije vlog ni posebej pregledovala, pregledovala je samo, če so bile priložene vse priloge, ki so jih udeleženci zapisali v vlogi. Tudi svetovalka je izpostavila, da kandidati v vlogi niso navajali, v okviru katere teme v razpisanem programu želijo uveljavljati priloženo dokazilo. V nekaterih primerih so poimenovali kar ime programa, v katerem so pridobili določeno potrdilo. Komisija je kljub temu, v kolikor je lahko, taka dokazila upoštevala. Tehnične težave, kot npr. da zaklenjen obrazec/vloga ni omogočal kopiranja ali brisanja praznih polj za vpisovanje tem, ki so se pojavile na začetku uvajanja postopkov priznavanja, so bile sproti odpravljene.

Zanimalo nas je tudi, ali so **udeleženci v postopkih priznavanja** pri zbiranju dokazil, ki so jih priložili k vlogi za priznavanje, naleteli na kakršnekoli težave.

Preglednica 64: Odgovori **udeležencev postopkov priznavanja** na vprašanje, ali so pri zbiranju dokazil, ki so jih priložili vlogi za priznavanje, naleteli na kakršnekoli težave

	Frekvenca	Odstotek
Da.	5	18,52
Ne.	22	81,48
SKUPAJ	27	100,00

Vir: Rezultati vprašalnika za udeležence postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije, ACS, 2014.

Večina vprašanih, 22 oz. 81,84 %, je mnenja, da težav pri zbiranju dokazil niso imeli, 5 oz. 18,52 % vprašanih pa je kot težave pri zbiranju dokazil navedla naslednje vzroke:

- *Podatki o tem, kaj naj pripravim, niso bili ažurirani in niso bili usklajeni z dejanskimi zahtevami.*
- *Niste eksaktno opredelili, kakšno dokumentacijo želite, zato sem jo morala nekajkrat dopolnjevati.*
- *Nekatera dokazila so bila pomanjkljiva, vendar smo takšna dobili od različnih izvajalcev.*
- *Nekaj jih je bilo potrebno pridobiti iz arhiva ACS, kar je bilo povezano z določenimi težavami, saj izvajalcev ni bilo več zaposlenih na ACS.*
- *Nisem imela fizičnih dokazov - potrdil, za vse svoje kompetence, ki bi jih bilo možno priznati.*

Iz njihovih odgovorov lahko strnemo, da jih je največ imelo težave s tem, da za znanja, za katera so menili, da jih imajo, niso imeli ustreznih dokazil, s pomočjo

katerih bi lahko to znanje dokazali, ali pa niso imeli fizičnih dokazil, s katerimi bi dokazovali svoja znanja in kompetence. Eden od anketiranih se je strinjal, da so od različnih izvajalcev pridobivali pomanjkljiva dokazila, drugi pa je izrazil težavo pri pridobivanju potrdil iz arhiva ACS, ker izvajalci niso bili več zaposleni na ACS-ju.

Nadalje smo predsednici, stalni članici komisije in vodjem programov usposabljanja ACS/koordinatoricam zastavili vprašanje o tem, **ali so se pokazale potrebe po dopolnitvi ali spremembi obrazca za pripravo vloge kandidata**, in če da, katere so bile le-te. V nadaljevanju najprej predstavljamo odgovore predsednice in stalne članice komisije za priznavanje. Po mnenju **predsednice** komisije obrazec v nekaj primerih ni dosegel svojega namena. Kandidati dokazil, ki so jih želeli uveljavljati v postopkih preverjanja znanja, niso zapisali v vlogi, temveč so jih le priložili, kar lahko razumemo kot da niso vedeli, h kateri temi v programu je potrebno dokazilo priložiti. To potrjujejo tudi primeri, ko so udeleženci postopka priznavanja znanja zapisali kar ime programa, poleg pa zapisali, katero dokazilo uveljavljajo pod ta program. Predpostavljamo tudi, da niso vedeli, da lahko eno potrdilo oz. dokazilo uveljavljajo za več različnih tem v razpisnem programu.

Stalna članica komisije je potrdila mnenja nekaterih udeležencev, da je obrazec preobsežen. V nadaljevanju prikazujemo še odgovore **vodij oz. koordinatoric** v programih usposabljanja ACS.

Preglednica 65: Mnenja in stališča **vodij oz. koordinatoric programov usposabljanja na ACS** o tem, ali so se pokazale potrebe po dopolnitvi ali spremembi obrazca za pripravo vloge kandidata

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Vodje/ koordinatorice programov usposabljanja na ACS	1 Jaz bi ga vzela v roke in ga izpolnila v vlogi kandidata za usposabljanje. Kjer je možno, bi ga poenostavila. Če kandidati že ob prijavi pošljejo vse podatke, ni potrebno, da jih tukaj terjamo še enkrat za vse podatke, ponovno pa, ko pridejo na usposabljanje. Nujno je treba obrazec narediti »user friendly« in berljivega, pokončna oblika. Črte za posamezna dokazila so odvečne. Podrobna navodila bi dala posebej, v obrazcu so minimalna. Dobra ideja je tudi, da predloge podajo izbrani kandidati za učitelje, ki so ga izpolnjevali.
	2 Nimam predloga za dopolnitev obrazca za vlogo. Mogoče le opažanje, da nekateri ne oštevilčijo dokazil, napišejo le naslov, pa je potem več dela pri pregledovanju. Zato predlagam, da kandidate na to ustrezno opozorimo v dopisih, pojasnilih...
	3 Ne.
	4 Ne.
	5 Obrazec v nekaj primerih ni dosegel svojega namena. Namreč, kandidati niso na ustrezen način zabeležili dokazila (nekateri jih sploh niso, so jih k obrazcu le priložili), niso bila zabeležena vsa dokazila (npr. polovico dokazil zabeležijo v obrazcu, druge polovice ne), poleg tega pa kandidati v kar nekaj primerih niso ustrezno navajali vsebin programa, ki naj bi jim bile priznane. Pogosto so navajali kar program v celoti, tako da smo morali na komisiji sami povezovati vsebine dokazil s posameznimi deli programov usposabljanja. Poleg tega so lahko kandidati eno dokazilo uporabili za priznavanje več vsebin v programu, a tega v obrazcu niso na ustrezen način zabeležili, tako da smo te povezave delali tudi člani komisij sami.

Vir: Vprašalnik za vodje/koordinatorje programov usposabljanja ACS

Odgovori **koordinatoric/vodij programov usposabljanja ACS** so različni. Tri koordinatorice niso zaznale potrebe po spremembi obrazca oz. nimajo predloga za njegovo dopolnitev. Ena izmed koordinatoric predlaga, da obrazec za pripravo vloge izpolnijo vsi strokovni sodelavci, ki na ACS-ju sodelujejo v postopkih priznavanja. Na podlagi te izkušnje poskušamo obrazec poenostaviti. Predlaga tudi, da svoje predloge podajo kandidati, ki so izpolnjevali vlogo za priznavanja znanja v okviru programa UŽU.

Izpostaviti velja tudi pomislek ene izmed vodij/koordinatoric, če je res potrebno, da kandidat v vlogi za priznavanje ponovno vpiše vse osebne podatke, če smo ga zanje prosili že ob vpisu v program, kasneje pa jih zanje prosimo še enkrat ob pričetku izpeljave programa.

Tudi **svetovalki v postopkih priznavanja** smo zastavili enako vprašanje, ali bi bilo potrebno dopolniti ali spremeniti obrazec za pripravo vloge kandidata. Nihče od udeležencev v postopkih priznavanja ni iskal informacij ali izrazil mnenja o kompleksnosti obrazca in/ali težavah ob izpolnjevanju obrazca, zato je mnenja, da se obrazec v tej obliki ohrani. Predlaga, da bi z vidika pravilnega izpolnjevanja vloge za priznavanje znanja pripravili zgleden primer pravilno izpolnjene vloge za priznavanje.

3.5.2 Pisno strokovno mnenje koordinatorja

V nadaljevanju se bomo osredotočili na pisno strokovno mnenje koordinatorja, ki je zelo pomemben element v izpeljavi postopkov priznavanja znanja. V evalvaciji nas je zanimalo, kakšne so dosedanje vsebinske izkušnje koordinatorjev s pripravo pisnih strokovnih mnenj in kakšne so izkušnje komisije za priznavanje s pripravljenimi strokovnimi mnenji koordinatorjev. Analizirali smo tudi, ali so se pokazale potrebe po dopolnitvi ali spremembi obrazca za pripravo pisnega strokovnega mnenja.

Vodje oz. koordinatorice postopkov priznavanja znanja smo najprej prosili, **naj nam povedo svoje izkušnje s pripravo pisnih strokovnih mnenj**. Njihove odgovore prikazujemo v spodnji preglednici.

Preglednica 66: Izkušnje **vodij oz. koordinatoric programov usposabljanja na ACS** s pripravo pisnih strokovnih mnenj

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Vodje/ koordinatorice programov usposabljanja na ACS	1 Oblikovno velja za ta obrazec enako kot za prejšnjega. Ta obrazec je zame nepregleden in neprimeren, ko gre za priznavanje več vsebinskih sklopov, nujno ga je treba prilagoditi. Generalnega mnenja ni mogoče podati, če se priznava posamezne sklope. Poleg tega je treba prepisovati besedilo v ta obrazec, vsebinske sklope dokazila. Če je vloga ena ali dve ni problema, če pa je število večje, postane delo neobvladljivo. Ni potrebno, da se uporablja moška in ženska oblika, ker samo obremenjuje besedilo.
	2 Pri pisanju mnenja so se mi zastavljala naslednja vprašanja:

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
	<ul style="list-style-type: none"> - ali naj tudi tiste dele programa, ki jih priznamo, na kratko utemeljimo (v obrazcu je predvideno, da se utemeljuje le to, kar ni priznано); - poleg tega menim, da je v obrazcu dikcija »Predlagam, da je kandidat/ka deloma ali v celoti oproščen/a udeležbe na usposabljanju oz. spopolnjevanju“ lahko zavajajoča, saj priznavamo le dele programa; velja premisliti o drugačnem poimenovanju; - v navodila bi veljalo dodati, da naj se vpiše poleg teme/vsebine, ki je priznana, tudi obseg v urah, ki je priznan;
3	Ni bilo težav.
4	<p>Če bi res šlo samo za pisno strokovno mnenje, težav ni bilo – problematična je le organizacija dela, saj je predpriprava na strokovno mnenje administrativno obsežna do te mere, da demotivira, če je kandidatov več, za delo pa ni na voljo sistemskih ur.</p> <p>Vpričo v skupnem obsegu manjšega števila primerov in že oddaljenega dela, težko kaj inovativnega predlagam, vsekakor pa kot že navedeno menim: Da bi bilo potrebno kandidatom omejiti obseg oddanega gradiva na »najbolj bistvenih 5-7?«. Tudi zato, ker se nekateri radi povečujejo, drugi pa so skromni.</p> <p>Zagotoviti sistemsko administrativno podporo v predpripravi strokovnega mnenja, točneje za primerjanje programa s kandidatovo dokumentacijo in izpolnjevanje prvega dela obrazca, kjer se vzporejajo cilji, vsebine, ... ter se izpolnjuje identifikacijski podatki.</p> <p>Postopkovna prilagodljivost rokov (če se prav spominjam, je bilo v naši situaciji veliko hitenje in odiranje dela drug drugemu, saj ure za to delo niso bile zagotovljene).</p> <p>Ne vem, kako ravnati z razkorakom med pisno dokumentacijo in ugledom med uporabniki, ki je vsekakor vsaj v IO pomemben argument kakovosti.</p>
5	S pripravo pisnih strokovnih mnenj nisem imela težav. Tudi obrazec za pripravo mnenja se mi zdi ustrezen.

Vir: Vprašalnik za vodje/koordinatorje programov usposabljanja ACS

Vodje oz. koordinatorice so izpostavile kar nekaj stvari, ki bi jih bilo potrebno pri obrazcu za pripravo pisnih strokovnih mnenj koordinatorjev izboljšati. Povzamemo lahko naslednje:

- obrazec je potrebno prilagoditi na način, da bo omogočal podajanje mnenja za posamezne vsebinske sklope in ne le za celoto,
- uporaba ženske in moške oblike ni potrebna,
- neracionalno je, da je potrebno prepisovati podatke iz vloge kandidata v obrazec za mnenje koordinatorja. Ko je veliko vlog naenkrat, lahko zaradi tega nastanejo težave;
- dikcija »Predlagam, da je kandidat/ka deloma ali v celoti oproščen/a udeležbe na usposabljanju oz. spopolnjevanju“ je lahko zavajajoča, saj priznavamo le dele programa; velja premisliti o drugačnem poimenovanju;
- premisliti je potrebno, ali bi bila tudi v primeru, ko se znanje prizna, potrebna utemeljitev;
- potrebno bi bilo zagotoviti administrativno podporo pri pripravi strokovnega mnenja koordinatorja.

Predsednico in stalno članico komisije za priznavanje smo vprašali, kakšna je bila po njunem mnenju kakovost pripravljenih strokovnih mnenj vodij oz. koordinatorjev. Odgovorili sta takole:

Preglednica 67: Mnenja in stališča **predsednice in stalne članice komisije za priznavanje** o tem, kakšna je bila v dosedanjih postopkih priznavanja kakovost strokovnih mnenj, ki so jih pripravljali vodje oz. koordinatorji programov usposabljanja ACS

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Predsednica komisije za priznavanje	Mnenja so bila dobro pripravljena. Ne spomnim se, da bi imeli s pripravo mnenj koordinatorji kakšne večje težave.
Stalna članica v komisiji za priznavanje	V glavnem so bila mnenja dobro pripravljena, so bile pa tudi izjeme, večkrat je npr. nastopil problem, kdo je tisti, ki bo napisal končni sklep za udeleženca.

Vir: Vprašalnik za predsednico komisije za priznavanje in Vprašalnik za stalno članico v komisiji za priznavanje na ACS.

Kot je razvidno iz njunih mnenj, so bile vloge vodij oz. koordinatorjev dobro pripravljene in kakšnih večjih težav pri njihovi pripravi nista zaznali.

3.5.3 Sklep o priznavanju znanja

V nadaljevanju nas je zanimalo, **kako je v dosedanjih postopkih priznavanja potekala priprava in izdaja sklepa o priznavanju znanja?** Zanimalo nas je kdo je pri tem sodeloval in kako je potekalo sodelovanje med vključenimi. Presojali smo tudi, ali so se pokazale kakšne vsebinske težave pri pripravi sklepa? Ob koncu tega sklopa pa smo analizirali še, ali so se kandidati za priznavanje s sprejetimi sklepi o priznavanju strinjali. Nekatero odgovore na ta vprašanja smo dobili že posredno pri obravnavi drugih vprašanj, zato lahko na tem mestu preverimo, če se bodo potrdili.

Predsednico in stalno članico komisije za priznavanje smo najprej prosili naj opišeta, kako je v dosedanjih izpeljavah postopkov priznavanja potekala priprava sklepa o priznavanju. Njune odgovore prikazujemo v spodnji preglednici.

Preglednica 68: Mnenja in stališča **predsednice in stalne članice komisije za priznavanje** o tem, kako je v dosedanjih izpeljavah postopkov priznavanja potekala priprava sklepa o priznavanju.

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Predsednica komisije za priznavanje	Bilo je različno. Včasih sem dobila pripravljen sklep (nekatero je bilo potrebno dodatno oblikovati), včasih sem ga sama pripravila in ga dala pred podpisom še koordinatorju v pregled. Včasih sem koordinatorju sugerirala, katere utemeljitve v sklepu je potrebno preoblikovati, dopolniti ipd., da bo utemeljitev bolj jasna in enoznačna. V zadnjem času sem dobila pripravljene sklepe, ki sem jih pregledala, podpisala in posredovala direktorju v podpis. Podpisan sklep sem nato dala organizatorju izobraževanja, ki ga je nato posredoval kandidatu. Se je pa pri nekaterih koordinatorjih pojavljalo zavračanje pisanja sklepov z utemeljitvijo, da mora sklep pripraviti predsednik komisije, zato predlagam, da se določi na ravni hiše, kdo je pristojen za (fizično) pripravo sklepa.

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Stalna članica v komisiji za priznavanje	Sklepa sama nisem pripravljala, sem ga skupaj s predsednico pogledala. Kot sem že napisala v prejšnjem vprašanju, je največkrat nastopil problem, kdo bo sklep napisal, ker Pravilnik tega natančno ne določa. Mogoče bi morali to v Pravilniku potem, ko se vsi uskladimo, to tudi jasno zapisati.

Vir: Vprašalnik za predsednico komisije za priznavanje in Vprašalnik za stalno članico v komisiji za priznavanje na ACS.

Iz njunih odgovorov lahko izluščimo to, kar smo zasledili že pri prejšnjih sklopih, namreč, da je očitno pri pripravi sklepa o priznavanju prihajalo do težav, ker v postopku ni bilo čisto jasno opredeljeno, čigava naloga je priprava sklepa o priznavanju. V nekaterih primerih so ga tako pripravljali koordinatori, v drugih primerih pa predsednica komisije.

Iz odgovora predsednice komisije je tudi razvidno, da je včasih koordinatoricam svetovala, kako naj vsebino sklepa dopolnijo, preoblikujejo.

Naj opišejo, kako je v dosedanjih postopkih priznavanja potekala priprava sklepov o priznavanju, smo zaprosili tudi vodje oz. koordinatorice programov usposabljanja na ACS. Njihove odgovore prikazuje spodnja preglednica.

Preglednica 69: Izkušnje **vodij oz. koordinatoric programov usposabljanja na ACS** s pripravo sklepov o priznavanju znanja

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Vodje/ koordinatorice programov usposabljanja na ACS	1 Sklepe je v našem primeru pripravil področni organizator, skupaj sva jih pregledala in potrdila ustreznost in točnost. Težav mislim, da ni bilo.
	2 Tudi v obrazcu za sklep predlagam, da se poleg zapisa o priznani temi/vsebini, vpiše tudi obseg v urah. Za pisanje obrazložitve v primeru, da kaj ni priznано, pa predlagam, da se na skupnem usposabljanju ponovno pogovorimo o pripravi le-teh (kako zapisati, da so kandidatu podane jasne utemeljitve, v kakšnem obsegu ipd.).
	3 V pravilniku ni določeno, kdo napiše sklep o priznavanju. To bi moralo biti jasno napisano v pravilniku, predlagam, da se določi npr. tajnica in se to napiše v pravilniku. To nalogo smo morali zdaj opravljati koordinatori, mi pa takrat nimamo časa, saj smo so-organizatorji usposabljanja, pišemo mnenje o priznavanju in pripravljamo svoja predavanja za usposabljanje in točno v tistem času ne moremo pisati še sklepov o priznavanju. Takrat smo zelo zasedeni, sploh pa je to bolj v pristojnosti tajnic, vendar pa bi morali njeno vlogo opredeliti v pravilniku.
	4 Se ne spominjam čisto natančno. Sodelovala sem s komisijo, mislim, da sem pripravila tudi sklep in da so nato na tej podlagi komisijo sklicali ter ga kratko potrdili ter uredili komunikacijo z udeleženci. Mislim, da pritožb in ugovorov ni bilo, zagotovo pa je bil rok izjemno kratek, a smo ga ulovili. Kot že rečeno, izpeljala sem le 1 tak postopek, z več kandidat(kam)i, med katerimi so nekateri slabi strokovni praktiki, a dobri birokrati. Tudi zato sem ga doživela kot ne povsem dorečeno in urejeno zadevo brez podlage v urah, s smiselnim ciljem, a birokratski pristopom (ki ga IKT le olajša, ne pa spremeni), zato sem »izpolnila obveznosti« in tedaj ustno predlagala spremembe, s katerimi pa se kasneje nisem ukvarjala in se jih le še bežno spominjam.

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
	5 Sklep sem pripravljala sama. S pripravo sklepa nisem imela težav, saj sem pri tem izhajala iz pripravljenega mnenja in končne odločitve komisije. Je pa potrebno paziti, da je v sklepu, predvsem v primeru, ko na podlagi dokazil ni priznanih vsebin, odločitev tako koordinatorske kot komisije zapisana jasno in enoznačno za kandidata, z natančno utemeljitvijo, zakaj priznavanja v določenih primerih ni bilo.

Vir: Vprašalnik za vodje/koordinatorje programov usposabljanja ACS.

Doslej smo že ugotovili, da je včasih sklep pripravljala koordinatorska, včasih pa predsednica komisije. Iz enega od mnenj koordinatorjev lahko vidimo, da je včasih sklep pripravil tudi organizator izobraževanja, koordinatorski pa ga je pregledal in potrdil. Ena izmed koordinatoric je enako kot že prej predsednica komisije za priznavanje opozorila, da bi bilo potrebno v Pravilniku o priznavanju jasno zapisati, kdo pripravi sklep o priznavanju. Po mnenju te koordinatorice, to ne more biti koordinatorski, ki je že dovolj obremenjen z vsebino usposabljanja. Še ena koordinatorica je izrazila svoj občutek, da je takšen postopek priznavanja doživela kot preveč birokratskega.

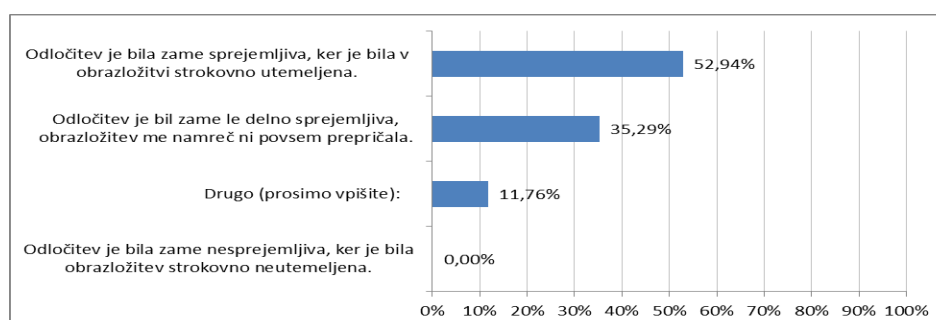
Med predlogi zasledimo naslednje:

- doreči je potrebno, kdo je tisti, ki pripravlja sklepe o priznavanju,
- v sklepu naj se poleg vpisa priznane teme, vpiše tudi obseg ur,
- na usposabljanjih, namenjenih sodelavcem ACS, ki sodelujejo v postopkih priznavanja znanja, naj se posebna pozornost nameni temu, kako oblikovati vsebino, utemeljitve, pojasnila sklepa o priznavanju.

Svetovalka, ki smo jo tudi povprašali po izkušnjah na tem področju pa je napisala, da do sedaj pri pripravi sklepov še ni sodelovala.

Udeležence v postopkih priznavanja, ki jim vse znanje ni bilo priznano, smo vprašali, **koliko je bila zanje odločitev, da se jim vse znanje, za katerega so zaprosili, ne prizna, zanje sprejemljiva**.

Slika 9: Odgovori udeležencev v postopkih priznavanja na vprašanje, koliko je bila odločitev, da se jim vse znanje, za katerega so zaprosili, ne prizna, zanje sprejemljiva (N=17)

Vir: Rezultati vprašalnika za organizacije, iz katerih so prihajali kandidati v postopkih priznavanja znanja, ACS, 2014.

Udeležencev, ki so odgovorili na to vprašanje, je bilo 17. Kot lahko vidimo iz zgornje slike, je bila za dobro polovico udeležencev odločitev o tem, da jim znanje, za katerega so zaprosili, ni bilo priznano, sprejemljiva in to predvsem zato, ker je bila obrazložitev o tem, zakaj jim ni bilo priznano, strokovno dobro utemeljena.

Je pa zato vseeno kar dobra tretjina udeležencev napisala, da jim je bila odločitev o tem, zakaj jim znanje, za katerega so zaprosili, ni priznano, le delno sprejemljiva in jih utemeljitev, ki jim je bila ob tem posredovana, ni povsem prepričala.

Zgornja slika tudi prikazuje, da je dobrih 11 % kandidatov podalo odprt odgovor pod rubriko drugo, kjer so napisali:

- *Nekajkrat sem morala dopolnjevati dokumentacijo, ker so bila pojasnila vsakič drugačna.*
- *V enem postopku mi je bilo skoraj v celoti priznano in tudi ustrezno utemeljeno, v drugem pa nič (brez utemeljitve)!*

Pri odprtih odgovorih kandidatov je zaznati, da so naleteli na težave. Sklepamo, da je en udeleženec, ki je moral dopolnjevati dokumentacijo, vsakič, verjetno takrat ko je spraševal, kaj mora storiti, dobil drugačna navodila. Pri drugem udeležencu, ki je vlagal vlogo za priznavanje znanja dvakrat, pa je bil problem v tem, da mu je bilo prvič znanje skoraj v celoti priznano in je dobil tudi ustrezno obrazložitev, v drugem primeru pa ni čisto jasno, ali mu je bilo znanje priznano ali ne, vendar je očitno dobil sklep brez ustrezne utemeljitve.

Nad vsem, kar so nam odgovorili udeleženci na zastavljeno vprašanje, se lahko malo zamislimo. Dobro je sicer to, da je bila več kot polovica z utemeljitvami, zakaj jim neko znanje ne moremo priznati, zadovoljnih, bi pa moral biti po naši oceni ta odstotek bistveno večji.

Očitno je, da so bile včasih naše obrazložitve napisane nejasno ali premalo utemeljeno, saj kandidatov niso prepričale, zato se bomo morali v prihodnje vsi vključeni akterji v postopku priznavanja znanja bolj potruditi in obrazložitve udeležencem napisati tako, da ne bo nobenega dvoma in bodo jasno vedeli, zakaj je komisija sprejela tako odločitev. Na tem mestu predlagam, da bi iz tega razloga lahko pogledali in analizirali nekaj sklepov...

Smo pa v nadaljevanju pri kandidatih preverili tudi to, če **so se potem, ko so dobili sklep** in jim **znanje ni bilo priznano**, izkoristili možnost in se nanj **pritožili**.

Preglednica 70: Odgovori udeležencev v postopkih priznavanja na vprašanje, ali so potem, ko so dobili sklep o priznavanju in jim znanje ni bilo priznano, izkoristili možnost in so se na sklep pritožili (N=11¹⁶)

	Frekvenca	Odstotek
Da.	0	0,00
Ne.	11	100,00
SKUPAJ	11	100,00

Vir: Rezultati vprašalnika za udeležence postopkov priznavanja znanja na Andragoškem centru Slovenije, ACS, 2014.

11 anketiranih, ki je odgovarjalo na to vprašanje, je obkrožilo odgovor »Ne.«, kar pomeni, da se na sklep niso pritožili. Ker pa nam odgovor vseeno pove premalo, smo bili veseli, ker so ga nekateri kandidati še dodatno utemeljili. Na kratko povzemamo njihove izjave:

- *Po posvetu s predstavnico ACS sem sprejel to odločitev.*
- *Glede nato, da se je izobraževanje pričelo naslednji dan, se na sklep nisem pritožila, ker bi v tem primeru usposabljanje zamudila. V primeru, da mi znanje niti po pritožbi ne bi bilo priznano, usposabljanja ne bi opravila.*
- *Ker bi zamudila izobraževanje in posledično imela težave, mi je bilo ustno povedano, da itak ne bo šlo, ker so se tako odločili !!!*
- *Nisem vedela za to možnost.*
- *Izobraževanje je že potekalo.*
- *Kmalu po prejetju sklepa se je usposabljanje že začelo.*
- *Ni mi bilo težko prisostvovati delu programa, ki mi ni bil priznan - navsezadnje se lahko vedno še česa novega naučiš.*

Kaj nam povedo njihovi odgovori? V prvi vrsti to, da je bilo časovno vse skupaj bolj na tesno, saj se je izobraževanje v nekaterih primerih začelo že takoj naslednji dan, ko so prejeli sklep. Če bi se pritožili, se usposabljanja ne bi mogli udeležiti, kar za večino ni bilo sprejemljivo.

Eden od udeležencev je na to gledal pozitivno, saj je napisal, da z vsakim izobraževanjem pridobi nekaj zase in zato v tem, če mu določeno znanje ni bilo priznano, ne vidi problema, vidi kvečjemu eno od priložnosti na poti k svojem strokovnem razvoju.

Na koncu pa ne smemo spregledati še izjave udeleženke, ki je napisala, da ni bila seznanjena s tem, da je na sklep možna pritožba. Sporoča nam namreč, da ni bila dovolj informirana, zato lahko njeno izjavo vzamemo kot pobudo in priložnost, da razmislimo, kaj lahko v tej smeri še izboljšamo in s tem povečamo zadovoljstvo kandidatov, ki se na ACS vključujejo v postopke priznavanja že pridobljenega znanja.

¹⁶ Na to vprašanje je sicer odgovorilo 27 vprašanih, vendar pa smo ob pregledu vprašalnikov pri kategoriji »Vse znanje, za katerega sem zaprosil/a, mi je bilo priznano.« ugotovili nelogičnosti, če smo te odgovore primerjali z drugimi odgovori v vprašalniku. Zato smo to kategorijo, ki jo je sicer izbralo 16 udeležencev, izločili iz nadaljnje analize.

3.5.4 Evidence, arhiv

Sedaj veljavni pravilnik o priznavanju znanja ACS opredeljuje, da se v zvezi s priznavanjem vodi naslednje evidence:

- *evidenco prejetih vlog in izdanih sklepov,*
- *dosje kandidata, ki vsebuje prijavni obrazec, mnenje koordinatorja programa in sklep komisije, morebitno pritožbo kandidata in*
- *sklep v zvezi s pritožbo, obrazec o prejemu sklepa.*

Evidence se hranijo v skupnem arhivu pri organizatorju izobraževanja v skladu z ustreznimi predpisi o hranjenju dokumentarnega in arhivskega gradiva (23. člen).

V evalvaciji nas je zanimalo, **kako so se v dosedanjih postopkih priznavanja izvajala določila o hranjenju dokumentacije.** Presojali smo tudi, ali so se pokazale kakšne potrebe po dopolnitvi določil o hranjenju dokumentacije.

O tem smo povprašali **svetovalko v postopkih priznavanja**, ki je zadolžena tudi za vodenje dokumentacije teh postopkov. Zanimalo nas je, ali se je v dosedanjih postopkih priznavanja dosledno vodila dokumentacija o priznavanju, kot to določa Pravilnik?

Svetovalka je pojasnila, da je bil na začetku vpeljevanja postopkov priznavanja arhiv prvih postopkov priznavanja, ki so v letu 2011 potekali v okviru usposabljanja UŽU shranjen pri organizatorici izobraževanja za programe UŽU, kasneje pa je svetovalka osebno pridobila potrebno dokumentacijo za centralni arhiv. V letu 2012, ko so se postopki priznavanja znanja v UŽU programih nadaljevali, je vloge za priznavanje sprejemala svetovalka. Ko jih je evidentirala, jih je predala organizatorici izobraževanja za programe UŽU. Vloge za vse ostale programe usposabljanja je sprejemala svetovalka sama in jih nato po zaključenem razpisu programa predala koordinatorju programa.

Svetovalka je še pojasnila, da je vsa dokumentacija o postopkih priznavanja (vloga udeleženca, mnenje koordinatorja in sklep o priznavanju) sedaj shranjena centralno na enem mestu, v omari v njeni pisarni. Dokazila pa se vrnejo udeležencu, v nekaterih primerih pa koordinatorice programov naredijo kopije dokazil, preden jih vrnejo udeležencem.

Svetovalko smo še povprašali, **ali so se pokazale kakšne potrebe po dopolnitvi določil o hranjenju dokumentacije v Pravilniku?**

Svetovalka je mnenja, da ni potreb po spremembi določil po hranjenju dokumentacije v Pravilniku o priznavanju. Izpostavila pa je, da se pojavlja dilema, ali shranjevati tudi priloge/dokazila, kar privede do tega, da se lahko nabere veliko preveč dokumentacije. Tak primer so npr. UŽU programi, organizatorica izobraževanja ima

shranjenih kar nekaj fasciklov dokazil kandidatov, ki so šli skozi postopke priznavanja.

Dilemo, ki jo je izpostavila svetovalka, bomo dodatno osvetlili v naslednjem poglavju.

3.5.5 Dokumentacija, ki se vrne posameznikom

*Sedaj veljavni pravilnik o priznavanju znanja ACS opredeljuje, da se dokazila, ki jih je kandidat priložil prijavnemu obrazcu, po izteku pritožbenega roka **vrnejo kandidatu** (24. člen).*

V evalvaciji nas je zanimalo, ali obstajajo potrebe, da bi dokazila, ki jih je kandidat priložil vlogi, hranil tudi ACS.

O tem smo najprej povprašali **predsednico in stalno članico komisije za priznavanje**. Njune odgovore prikazujemo v spodnji preglednici.

Preglednica 71: Mnenja in stališča **predsednice in stalne članice komisije za priznavanje** o tem ali obstajajo potrebe, da bi dokazila, ki jih je kandidat priložil vlogi, hranil tudi ACS

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE
Predsednica komisije za priznavanje	Če je dokumentacija, ki spremlja postopke, jasno in transparentno pripravljena, potem se mi zdi, da hranjenje dokumentov ni nujno potrebno, saj je lahko iz dokumentacije natančno razvidno, kaj in na podlagi česa smo kandidatu neke vsebine priznali. Iz dokumentacije je namreč razvidno, katere dokumente je kandidat za določene vsebine priložil, razvidno pa je tudi, kako so posamezni dokumenti ocenjeni in kaj smo kandidatu na podlagi posameznega dokumenta priznali. V tem primeru pa bi bilo potrebno tudi dokumentacijo dodelati tako, da bo dosegla naveden namen. V nasprotnem primeru pa je verjetno bolj smotrno, da poleg dokumentacije hranimo tudi dokazila kandidata.
Stalna članica v komisiji za priznavanje	Če že, potem v e-obliki oz. da jih skeniramo, ker drugače bo preveč dokumentacije. Glede na situacije, ko se je pokazalo, da nam bi dokumentacija udeležencev kdaj pa kdaj še prav prišla, je mogoče potreben razmislek o tej ali kateri drugi možnosti.

Vir: Vprašalnik za predsednico in stalno članico komisije za priznavanje;

Iz odgovorov predsednice in stalne članice komisije za priznavanje je težko izluščiti enoznačen odgovor na to vprašanje. Predsednica je mnenja, da hranjenje dokazil v primeru, da je vsa dokumentacija v postopkih priznavanja ustrezno pripravljena, ni potrebno. Iz njenega odgovora lahko zaznamo, da v dosedanjih primerih vedno ni bilo tako in bi bilo potrebno zato nekatere obrazce, ki se uporabljajo v postopku priznavanja znanja, izboljšati. O tem, kako smo ugotavljali že v prejšnjih poglavjih.

Tudi stalna članica v komisiji za priznavanje ne poda jasnega odgovora, nakaže pa, da se je v dosedanjih postopkih priznavanja pokazalo, da bi dokazila, ki jih udeleženci prilagajo vlogi, prišla prav. Ta navedba sicer ni čisto razumljiva, komisija za

priznavanje je namreč dokazila o priznavanju, dokler je tekel postopek, imela na razpolago. Podan je tudi predlog, da bi dokazila morebiti lahko hranili v e-obliki.

Poglejmo še, kaj o tem vprašanju meni **svetovalka v postopkih priznavanja**.

Čeprav je svetovalka pri prejšnjem vprašanju izpostavila dilemo o potrebi po hranjenju dokazil, pa je ob neposredno postavljenem vprašanju o tej tematiki izrazila mnenje, da za enkrat za to ne vidi potrebe. Če se kandidat ne pritoži na sklep, se namreč strinja s priznanim in mu dokazila vrnemo. V vsakem nadaljnjem programu, v katerega se bo vključeval, bo prilagal stara/nova dokazila za priznavanje znanja in se bodo za to pripravljali novi postopki priznavanja.

Tudi za arhiv v e-obliki (če bi jih skenirali za arhiv) ne vidi potrebe, saj se lahko zgodi, da bodo nekateri v prilogah pošiljali številna dokazila, ki pa jih komisija oz. koordinator ne bodo priznali.

3.6 KAKOVOST POSTOPKOV PRIZNAVANJA ZNANJA

3.6.1 Zagotavljanje kakovosti

Sedaj veljavni pravilnik o priznavanju znanja ACS opredeljuje, da ACS zagotavlja pogoje za kakovostno izpeljavo vseh postopkov priznavanja znanja in v ta namen zlasti:

- skrbi za **strokovno spopolnjevanje vsega osebja**, ki sodeluje v postopkih priznavanja že pridobljenega znanja,
- poskrbi za **individualno spremljanje in svetovanje** koordinatorjem programov – začetnikom v postopkih priznavanja že pridobljenega znanja, načrtuje in izvaja različne ukrepe za **presojanje kakovosti izpeljanih postopkov** (analiza različne dokumentacije, ankete med posamezniki, ankete med koordinatorji...) ter **uvaja različne ukrepe za izboljšanje kakovosti** na tem področju (25. člen).

Ob vpeljavi postopkov priznavanja znanja v prakso je bilo za vse zaposlene ACS, ki sodelujejo v teh postopkih, organizirano interno usposabljanje. Na usposabljanju so se spoznali z določbami Pravilnika o priznavanju, s postopkom priznavanja znanja in vlogami sodelujočih v postopku. Spoznali so tudi dokumentacijo, ki se uporablja v teh postopkih.

V evalvaciji nas je zanimalo, **ali so se v času pilotne vpeljave postopkov priznavanja v sistem usposabljanja in spopolnjevanja na ACS pokazale potrebe po nadaljnjem usposabljanju za izpeljavo postopkov priznavanja znanja**. O tem smo povprašali vse sodelavce ACS, ki so doslej v različnih vlogah sodelovali v postopkih priznavanja znanja.

V spodnji preglednici prikazujemo združene odgovore **predsednice in stalne članice v komisiji za priznavanje znanja, vodij oz. koordinatoric programov usposabljanja ACS in svetovalke v postopkih priznavanja**

Preglednica 72: Mnenja in stališča **predsednice in stalne članice komisije za priznavanje, vodij oz. koordinatoric programov usposabljanja in svetovalke v postopkih priznavanja** o tem, ali obstajajo potrebe po nadaljnjem usposabljanju za izpeljavo postopkov priznavanja znanja

VLOGA	STALIŠČE, MNENJE, PREDLOGI	
Predsednica komisije za priznavanje	Vloge in naloge pristojnih deležnikov tega postopka ter relacije med njimi. Kako mnenje koordinatorja zapisati v sklep.	
Stalna članica v komisiji za priznavanje	Zdi se mi, da bi bilo za vse zelo koristno, da na izobraževanju prikažemo na konkretnem primeru cel postopek priznavanja znanja – od začetka do konca – igra vlog.	
Vodje/ koordinatorice programov usposabljanja na ACS	1	Kriteriji presoje avtentičnost, aktualnost. Primeri dokazil in presoja ustreznosti.
	2	Predlagam: - da ponovimo in se pogovorimo o poteku postopka in vlogi posameznih sodelavcev. - da se pogovorimo o kakovosti dokazil in o tem, katere karakteristike določajo dobro dokazilo – na primerih dobrih in slabih dokazil. - da se pogovorimo kaj je dober zapis mnenja in sklepa o priznavanju: na konkretnih primerih dobrih zgledov.
	3	Trenutni trendi na področju priznavanja. Povzetek zadnjih EU direktiv na področju priznavanja.
	4	Menim, da bi bolj od usposabljanja potrebovali ZELO KRATKA navodila o izpeljavi postopka, namesto usposabljanja pa bi veljalo zagotoviti motivacijo sodelujočih (na več načinov).
	5	Vloge in naloge pristojnih deležnikov tega postopka ter relacije med njimi. Kako mnenje koordinatorja zapisati v sklep.
Svetovalka v postopkih priznavanja znanja	<ul style="list-style-type: none"> - Svetovanje in informiranje v drugih izobraževalnih organizacijah (javne, zasebne), ki izpeljujejo postopke priznavanja kot primer – soočanje s težavami in dilemami pri postopkih, dobre izkušnje,... - Priznavanje že pridobljenega znanja na splošno (različne konference, posveti) - Postopki priznavanja že pridobljenega znanja v formalnih in neformalnih programih. 	

Vir: Vprašalnik za vodje/koordinatorje programov usposabljanja ACS.

Iz odgovorov vprašanih lahko izluščimo naslednje potrebne teme, ki bi jih bilo potrebno obravnavati na nadaljnjih usposabljanjih:

splošne teme o priznavanju znanja:

- trenutni trendi na področju priznavanja,
- povzetek zadnjih EU direktiv na področju priznavanja,
- postopki priznavanja že pridobljenega znanja v formalnih in neformalnih programih,
- svetovanje in informiranje v drugih izobraževalnih organizacijah (javne, zasebne), ki izpeljujejo postopke priznavanja kot primer – soočanje s težavami in dilemami pri postopkih, dobre izkušnje,...

teme, povezane postopki priznavanja znanja na ACS:

- postopek priznavanja znanja, vloge sodelavcev ACS v posameznih fazah tega postopka in sodelovanje med njimi,
- kakovost dokazil ter katere karakteristike določajo dobro dokazilo – na primerih dobrih in slabih dokazil. Kriteriji za presojo dokazil - avtentičnost, aktualnost,
- kaj je dober zapis mnenja in sklepa o priznavanju: na konkretnih primerih dobrih zgledov,
- kako mnenje koordinatorja zapisati v sklep o priznavanju.

Ena koordinatorica je bila mnenja, da bi ji bolj kot usposabljanje prišla prav kratka navodila o postopkih priznavanja, ter, da bi bilo potrebno zagotoviti motivacijo sodelujočih v teh postopkih.

Po mnenju stalne članice v komisiji za priznavanje, bi bilo potrebno nadaljnja usposabljanja pripraviti na aktiven način, npr., da bi udeleženci celoten postopek spoznali s pomočjo npr. igre vlog.

3.7 DRUGA SPOROČILA SODELUJOČIH V ANEKTIRANJU, KI LAHKO SLUŽIJO ZA PRIHODNJI RAZVOJ POSTOPKOV PRIZNAVANJA NA ACS

Ob koncu navajamo še sporočila, ki so nam jih sodelujoči v evalvaciji sporočili ob zaključnem vprašanju o tem, **ali bi nam želeli v zvezi z nadaljnjim razvojem postopkov priznavanja znanja na ACS sporočiti še kaj, kar jih v evalvaciji nismo vprašali.**

Predsednica v komisiji za priznavanje znanja na ACS

/

Stalna članica v komisiji za priznavanje znanja na ACS

- *Prepričana sem, da bomo tudi na tem področju počasi postavili stvari na svoje mesto, tako kot smo jih že ali pa jih še postavljamo na drugih področjih izobraževanja.*

Vodje oz. koordinatorji programov usposabljanja ACS

- *ACS je na področju priznavanja res naredil velik in potreben korak naprej. Iz pravilnika in postopkov je razvidna modrost in izkušnje tistih, ki ste pripravljali celotno metodologijo in inštrumente. Zdaj po prvih izkušnjah je čas, da se nekateri postopki in inštrumenti poenostavijo. Seveda ne na račun kakovosti in natančnosti ter strokovnosti temveč zavoljo njih.*
- *Pozdravljam evalvacijo dosedanjih postopkov priznavanja na ACS. Vsekakor bi bilo treba opredeliti, kdo napiše sklep o priznavanju (predlagam tajnico, ker je to tajniško delo) in je prav, da ima vsak svojo vlogo. Koordinator je v času pred usposabljanjem zelo obremenjen in napiše mnenje, pogosto tudi predava in ni prav, da opravlja še tajniška dela. Zdi se mi pomembno, da bi bilo določenih več članov komisije in več predsednikov, saj je vedno stresno, ko ugotavljaš, če ni predsednik in član komisije morebiti na dopustu, časovno gre vse na tesno in se lahko zelo zakomplicira, če so člani komisije in predsednik npr. na bolniški in dopustu. Potrebujemo*

rezervne člane in predsednika, da se postopek priznavanja lahko zaključi v vsakem primeru. Zelo težko je predstavljati datum usposabljanja, ko so že vloge in datum, ter je vse usklajeno s predavatelji.

Predlagam, da je vodilo pri izboljšanju postopkov priznavanja, da se ves proces ne zakomplicira in še bolj zbirokratizira. Še vedno morajo biti na prvem mestu vsebine in znanja, ki jih posredujemo na usposabljanju.

Ravnatelji, direktorji organizacij, s katerih so prihajali udeleženci v postopkih priznavanja znanja na ACS

- Pripraviti preglednico priznavanja vsebin za udeležence v programih ACS. Razširiti vsebine, ki se priznavajo.
- Postopki priznavanja ne morejo biti prepuščeni modrosti posameznikov, ki celo uspevajo popraviti kakšno luknjo v sistemu... Sistem nujno potrebuje malce prenove. Najprej na strani programov, kjer je treba ukiniti ne-zmožnost priznavanja (ne glede na trajanje programa). Na strani določevalcev - pa je tudi potrebna strokovna refleksija - poznam vsaj dve strokovno sporni odločitvi... Postopki se morajo vsekakor začeti pravočasno - tako da se kandidat lahko pritoži - po drugi strani pa, da se lahko organizira morebiten preizkus/ preverbo dokazil, kompetenc.
- Hvala lepa.
- Želeli bi si, da ne bi bilo nepotrebnega podvajanja vsebin in bi postalo priznavanje ustaljena praksa, še posebej pri licencah. Drugače je z različnimi delavnicami, kjer je oblika dela izkustveno učenje in poudarek na sodelovalnem učenju.

Udeleženci v postopkih priznavanja znanja na ACS

- Hvala za podporo, ki jo nudijo zaposleni z ACS (odgovorni za izvajanje posameznih programov usposabljanja).
- Mogoče bi bilo dobro, da bi z vaše strani agresivneje promovirali usposabljanje oziroma preverjanje znanja raznih poklicev.
- Priznavanje znanj je dobrodošlo, ker se nekdo v vaših usposabljanjih verjetno večkrat sreča z določenimi vsebinami.
- Postopki so natančno izvedeni.
- Pri svojem delu ravnajte tako, kot učite druge! Načeloma brez težav priznavate vaše seminarje, izobraževanja, usposabljanja, manj tolerantni pa ste do drugih izvajalcev (včasih upravičeno, vedno pa ne). Pogrešam pa tudi priznavanje drugje pridobljenega formalnega znanja, še posebej ko gre za pedagoške programe in programe stalnega strokovnega spopolnjevanja, priznavanje delovnih izkušenj in neformalno pridobljenih znanj.
- Nimam posebnih pripomb.
- Zahvaljujem se gospe Nedi Dorđević za izredno prijaznost in pomoč pri izpeljavi priznavanja prejšnjih znanj, obenem pa odlično vodenje skozi usposabljanje.
- Pri postopkih priznavanja znanja bi bilo vsekakor bolj potrebno upoštevati smer izobrazbe posameznika in predmete, ki jih je poslušal in opravil na fakulteti.

Večinoma so ob koncu anketiranja vprašani še enkrat izrazili mnenja, ki so jih navajali že ob posamičnih vsebinskih vprašanjih in smo jih v evalvaciji že komentirali. Iz njihovih sporočil pa lahko razberemo tudi nekatera dodatna priporočila, ki jih bomo premislili in kolikor je mogoče upoštevali ob prenovi Pravilnika o priznavanju, postopkov priznavanja in dokumentacije o priznavanju znanja.

4. TEMELJNE UGOTOVITVE EVALVACIJE

V zaključnem poglavju povzemamo ključne ugotovitve evalvacije, in sicer po vsebinskih sklopih, kot smo jih obravnavali v evalvaciji.

UDELEŽENCI V POSTOPKIH PRIZNAVANJA

Število vlog za priznavanje znanja v programih ACS in število udeležencev

- V obdobju od 2011 do 2014 smo v postopke priznavanja znanja prejeli **58 vlog**.
- Največ vlog za priznavanja že pridobljenega znanja smo prejeli v letu 2012 – 37,93 % oz. 22 vlog, slabih 31 %, to je 18 vlog, v letu 2011 in 11 oz. 18,97 % vlog v letu 2014. Najmanj vlog smo prejeli v letu 2013. V tem letu smo prejeli 7 oz. 12,07 % vlog.
- Štirje udeleženci so zaprosili za priznavanje v dveh, dva pa v treh programih. Skupaj je bilo v postopke priznavanja vključenih **50 udeležencev**.

Število vlog za priznavanje znanja glede na programe usposabljanja in spopolnjevanja

- Največ vlog za priznavanje smo dobili za skupino programov s področja pismenosti. Njihovo število se sicer po posameznih programih razlikuje, če pa vse vloge, prejete za programe pismenosti, seštejemo, ugotovimo, da je bilo teh skupaj 33 oz. 56,9 % od vseh prejetih vlog.

Sledijo vloge za program Usposabljanje kandidatov za člane komisij za preverjanje in potrjevanje NPK za pridobitev licence. Teh je bilo 10 oz. 17,24 % od vseh vlog.

Za priznavanje znanja v programu Temeljno usposabljanje strokovnih delavcev za ugotavljanje in vrednotenje neformalno pridobljenega znanja smo prejeli 7 oz. 12,06 % vlog.

Po tri vloge za priznavanje znanja oz. 5,17 % od vseh vlog smo prejeli za programe Temeljno usposabljanje vodij in svetovalcev v svetovalnih središčih ISIO ter e-program Svetovanje in mentorstvo pri organiziranem samostojnem učenju.

Za priznavanje znanja v programu Začetna integracija priseljencev smo prejeli 2 vloge, kar predstavlja 3,44 % od vseh vlog.

Število vlog za priznavanje znanja, pri katerih je bilo udeležencem znanje priznано

- Pri večini vlog (79 % oz. 46 vlogah) smo znanje priznali, v primeru 12 vlog oz. 20,69 % od vseh vlog pa udeležencem predhodno znanje ni bilo priznано.

Obseg priznanega predhodnega znanja

- V obravnavanem obdobju je bilo v povprečju glede na vse vloge za priznavanje v vseh programih priznано 59,12 % znanja od obsega, za katerega so kandidati zaprosili, in 34,71 % od celotnega obsega programa. Ti deleži pa se pri posameznih programih ali sklopih programov ponekod tudi precej razlikujejo. Pri primerjanju deležev med programi oz. sklopi programov je potrebno upoštevati, da je obseg programov precej različen, to pa vpliva tudi na izračun deležev priznanega znanja.

Razlogi, da udeležencem znanje v celoti ni bilo priznано

- Iz analize razlogov, zakaj udeležencem znanje ni bilo priznано, lahko ugotovimo, da je šlo v večini primerov za to, da znanje, ki so ga udeleženci dokazovali, vsebinsko ni bilo ustrezno glede na cilje in vsebine programov, v katere so se vključevali, ali pa vsebine zaradi neustreznih ali pomanjkljivih dokazil, sploh ni bilo mogoče ugotoviti.
- Z vidika presoje ustreznosti Pravilnika o priznavanju velja izpostaviti razlog, ko se udeležencu znanje ni priznalo, ne zaradi neustrezne vsebine, pač pa zato, ker priznan obseg znanja ni ustrezal najmanjši enoti priznavanja, ki je v skladu s Pravilnikom, to je 4 pedagoške ure.
- V dosedanjih postopkih priznavanja se je komisija za priznavanje soočala s primeri, ko bi bilo potrebno kandidata zaprositi za dopolnitev vloge, pa tega ni mogla storiti, ker Pravilnik tega ne predvideva.

PREDLOGI ZA NADALJNI RAZVOJ:

- ➔ Še posebej zaradi primerov, ko kandidatu znanje ni bilo priznано zaradi nepopolne vloge in zato, ker se je ugotovila vsebinska neustreznost med priloženimi dokazili in cilji in vsebinami programa usposabljanja, v katere so se kandidati vključevali, se zdi smiselno, da bi v prihodnje Pravilnik omogočal tudi dopolnitve vlog kandidatov. Vendar se ob predlogu, da bi se uvedla dopolnitev vlog kandidatov zastavlja tudi vprašanje izvedljivosti, predvsem z vidika omejenega časa, ki je po navadi na razpolago za izpeljavo celotnega postopka priznanega znanja.
- ➔ Predlagamo, da o morebitni vpeljavi dopolnitve vloge kandidata v postopke priznavanja, opravimo dodatno razpravo in se na podlagi te dodatne presoje,

sprejme odločitev o tem, ali je vključitev možnosti dopolnitve vloge kandidata v Pravilnik o priznavanju v praksi tudi dejansko izvedljiva.

SPLOŠNE DOLOČBE POSTOPKA PRIZNAVANJA ZNANJA

Priznavanje znanja v programih, ki trajajo 24 ur ali več, izjemoma pa tudi v krajših od 24 ur

- Na podlagi analize dokumentacije ter mnenj in stališč vprašanih lahko sklenemo, da se je rešitev, ki jo sedaj vključuje Pravilnik, in po kateri je priznavanje znanja omogočeno v programih, ki trajajo 24 ur ali več, lahko pa tudi v krajših od 24 ur, če je tako opredeljeno v programu, izkazala kot ustrezna in je ni potrebno spreminjati.

PREDLOGI ZA NADALJNI RAZVOJ:

- Sestavljavci programov naj bodo pozorni, da pri programih, ki so krajši od 24 ur, zares opravijo temeljiti premislek, v katerih primerih bi bilo smiselno tudi v teh programih priznavanje dopustiti, in to v programu opredelijo. Na podlagi prvih izkušenj s priznavanjem znanja. Tovrsten premislek velja tudi za tiste programe, ki so že oblikovani, pa doslej priznavanja znanja niso dopuščali.

Priznavanje celotnih programov usposabljanja in spopolnjevanja ni mogoče

- Določba Pravilnika o priznavanju, da priznavanje celotnih programov ni mogoče, v večini primerov priznavanja ni povzročala težav. V povprečju se je namreč v obravnavanem obdobju priznalo malo manj kot 35 % vsebin programov.
- Ugotovili smo, da da je bilo v petih primerih, udeležencem omogočeno, da se sploh niso udeležili programa usposabljanja, pač pa so svoje znanje dokazali s seminarsko nalogo. Razlog za to pa je bil, da je šlo za pet posameznic, ki so sodelovale pri razvoju in pripravi obravnavanih programov temeljnega usposabljanja. Bile so strokovnjakinje za vsebine, ki jih program obravnava, zato bi bilo nesmiselno, da bi se vključile kot udeleženke v programe usposabljanja. Ker pa je šlo za osebe, ki so želele obravnavane programe tudi izvajati, so zato potrebovale potrdilo, da so usposobljene za izvajanje teh programov. S tega razloga so vložile vlogo za priznavanje celotnega programa. Ker pa Pravilnik o priznavanju ne dopušča priznavanja celotnega programa, so bile kandidatke oproščene le udeležbe v programu, za pridobitev potrdila pa so morale pripraviti še seminarsko nalogo.
- Analizirali smo primer, ko gre za sorodne programe usposabljanja, ki se povezujejo in nadgrajujejo. Odprlo se je vprašanje, ali bi bilo potrebno v teh primerih že v programih usposabljanja opredeliti nekakšno splošno pravilo, da se določen del vsebin enega programa avtomatsko prizna pri drugem. Tak predlog je zapisal tudi en izmed direktorjev/ravnateljev, vključenih v anketiranje.

PREDLOGI ZA NADALJNI RAZVOJ:

- Predlagamo, da določila Pravilnika o tem, da programov ni mogoče priznavati v celoti, ostane nespremenjeno.

Izpeljava postopkov priznavanja znanja zgolj na podlagi dokazil

- Prav v vseh skupinah vprašanih so bila mnenja o tem, ali se v postopkih priznavanja znanja ohrani samo priznavanje na podlagi dokazil, ali pa naj se vpelje tudi preverjanje znanja, deljena.
- Ključni argumenti tistih, ki so mnenja, da naj se priznavanje znanja še naprej opravlja zgolj na podlagi dokazil, so v tem, da je posameznik, ki ima ustrezno dokazilo, zato, da ga je pridobil, že dokazal, da znanje ima, zato ni potrebno, da se njegovo znanje še enkrat preverja.
- Tisti, ki so ocenili, da je sedaj veljavna rešitev, po kateri se znanje priznava zgolj na podlagi dokazil, le delno ustrezna, so kot ključne argumente za to navajali naslednje: (1) lahko se zgodi, da posameznik ima znanje, ki si ga je pridobil po neformalnih poteh, a zanj nima formalnega dokazila, (2) posameznik sicer ima dokazila, vendar so ta vsebinsko pomanjkljiva, iz njih ni mogoče nedvoumno ugotoviti, da posameznik znanje ima, (3) v primeru, da bi se omogočilo priznavanje celotnih programov, bi bilo smiselno poleg priznavanja na podlagi dokazil, imeti možnost še z drugimi metodami preveriti, ali kandidat zares že ima celovito usposobljenost, ki jo daje program.
- V primeru, da bi se v postopke priznavanja vpeljalo tudi preverjanje znanja, je večinsko mnenje vprašanih, da bi bila najbolj ustrezna metoda pogovor oz. intervju. Strokovni delavci ACS so poleg tega izpostavili še pisni izdelek kot je npr. esej, praktiki pa metodo demonstracije, simulacije in igre vlog ter metodo opazovanja na delovnem mestu. Nobeni skupini pa ni bila blizu metoda pisnih izpitov.

PREDLOGI ZA NADALJNI RAZVOJ:

- Glede na to, da so se v obdobju poskusne vpeljave postopkov priznavanja v nekaterih primerih pojavljale dileme, saj s pomočjo dokazil ni bilo mogoče nedvoumno ugotoviti, ali kandidat izkazuje s programom usposabljanja zahtevano znanje, predlagamo, da se Pravilnik o priznavanju dopolni na način, ki bi omogočal kombinacijo presojanja ustreznosti znanja na podlagi dokazil in drugih metod.
- Predlog spremembe Pravilnika: v tretjem členu Pravilnika o priznavanju se sedanje besedilo: »Postopek priznavanja znanja poteka na podlagi presoje dokazil, ki jih predloži kandidat, ne pa na podlagi preverjanja znanja« spremeni tako, da se po novem glasi:

»Postopek priznavanja znanja poteka na podlagi presoje dokazil, ki jih predloži kandidat. V primeru, da zgolj na podlagi dokazil ni mogoče nedvoumno presoditi, ali kandidat ima ustrezno znanje ali ne, lahko komisija za priznavanje pred končno odločitvijo s kandidatom opravi osebni pogovor oz. njegovo znanje ugotovi s pomočjo uporabe metode pisnega izdelka – npr. eseja, seminarske naloge, problemske naloge idr.«

Informiranje in svetovanje kandidatom

- Informiranje in svetovanje o postopkih priznavanja znanja na ACS je doslej potekalo na različne načine in s pomočjo različnih komunikacijskih medijev. V evalvaciji smo identificirali predvsem naslednje:
  - spletna podstran *Priznavanje znanja* na spletni strani Andragoško spopolnjevanje,
  - promocijska brošura *Priznavanje že pridobljenega znanja*,
  - elektronska sporočila, s katerimi so organizatorji izobraževanja odposlali povabila potencialnim udeležencem, da se udeležijo usposabljanj, pisni prispevki (e-novičke),
  - osebno svetovanje, ki ga je opravljala svetovalka v postopkih priznavanja.
- Analiza odgovorov ravnateljev oz. direktorjev o tem, na kakšne načine so izvedeli za možnost priznavanja znanja v programih ACS je pokazala, da so vprašani informacije o postopkih priznavanja ACS najpogosteje dobili skupaj s povabilom na usposabljanje. Ravnatelji oz. direktorji so to izvedeli tudi od strokovnih delavcev v lastni organizaciji. Od svojih kolegov v organizaciji so za možnost priznavanja izvedeli tudi nekateri udeleženci teh postopkov. Informacije so dobili tudi neposredno od sodelavcev ACS, če so jih o tem povprašali po elektronski pošti ali po telefonu.
- Manj pogosto so vprašani informacije o možnosti priznavanja znanja pridobili prek spletnih strani oz. iz promocijske brošure.
- ➔ Zainteresirana javnost in kandidati v postopkih priznavanja so se redko obrnili po informacije in nasvete k svetovalki v postopkih priznavanja. Ko so se, je šlo najpogosteje za nasvete o tem, kako pripraviti vlogo za priznavanje, o rokih ipd.

Vsebinska analiza različnih pisnih virov informiranja je pokazala naslednje:

spletna podstran Priznavanje znanja na spletni strani Andragoško spopolnjevanje;

- na spletni strani so objavljene vse ključne informacije o postopkih priznavanja znanja, ki jih izpeljuje ACS.

PREDLOGI ZA NADALJNI RAZVOJ:

- Vpeljati je potrebno učinkovitejše načine informiranja udeležencev o tem, da si lahko informacije o postopkih priznavanja pridobijo tudi na spletni strani. Čeprav namreč v evalvaciji po eni strani ugotavljamo, da so na spletni strani večinoma objavljene vse ključne informacije o teh postopkih, pa je evalvacija hkrati tudi pokazala, da so udeleženci v postopkih priznavanja do ključnih informacij le redko prišli s pomočjo spletnih strani.
- Premisliti bi bilo potrebno, ali bi bilo smiselno, da bi na spletni strani objavili tudi kontakte koordinatorjev programov. Še posebej, ko udeleženci iščejo informacije in nasvete vsebinske narave, npr. o vsebinski ustreznosti dokazil, bodo te verjetno težko dobili pri svetovalki za priznavanje, ker ta nima ekspertnega vsebinskega znanja iz vseh področij. Doslej smo se posluževali možnosti, da je svetovalka tista, ki je vezni člen s koordinatorji usposabljanja. Morebiti lahko tako tudi ostane, druga možnost pa je, da se udeležencem omogoči tudi neposredni stik s koordinatorjem programa.
- Obrazec *Vloga za priznavanje* je slabše opazen na desni strani spletne strani, zato bi ga bilo potrebno postaviti na vidnejše mesto in ga tudi poimenovati bolj sporočilno. Sedaj namreč nosi naslov »Obrazec za prijavo«.
- Urediti je potrebno, da se bo obrazec Vloga za priznavanje na spletni strani hitreje odpiral.
- Z vidika vsebine informacij je potrebno premisliti o smiselnosti tega, da bi nekatere napotke, ki jih vsebuje promocijska brošura *Priznavanje že pridobljenega znanja*, prenesli tudi na spletno stran.

Promocijska brošura Priznavanje že pridobljenega znanja;

- v promocijski brošuri *Priznavanje že pridobljenega znanja* so zajete vse ključne informacije o postopkih priznavanja znanja na ACS, nadgrajene s praktičnimi primeri o vrstah in ustreznosti dokazil ipd.

PREDLOGI ZA NADALJNI RAZVOJ:

- V evalvaciji smo ugotovili, da udeleženci informacij o postopkih priznavanja niso prav pogosto pridobili v promocijski brošuri. Zato je potrebno dodatno analizirati, kako smo udeležence informirali o njenem obstoju in kje so jo lahko dobili. Morebiti, da je bila razdeljena preveč splošno in bi bila bolj ciljna usmerjenost k tistim, ki so se zares vključili v postopke priznavanja bolj učinkovita.
- Niti v brošuri niti v Pravilniku o priznavanju ni informacije oz. navodila, ali kandidati v postopkih prilagajo za priložena dokazila kopije ali originalne izvode

dokumentacije. Ob prenovi brošure je potrebno to informacijo vključiti v vsa ključna informativna gradiva o postopkih priznavanja znanja.

Vabila na razpisana izobraževanja

- Ob vpeljavi postopkov priznavanja znanja je bila pripravljena celovita informacija, ki naj bi jo uporabljali organizatorji izobraževanja, ko udeležence informirajo s pomočjo elektronske pošte. Analiza je pokazala, da so jo nekateri uporabili v celoti, drugi so jo priredili, skladno s specifikami usposabljanj. To je sicer v nekaterih primerih povzročilo, da se je del informacij nekoliko izgubil.
- Iz analize vabil na razpisana izobraževanja lahko povzamemo, da so organizatorji izobraževanja z elektronsko pošto, skupaj z vabilom potencialnim udeležencem na usposabljanja, večinoma posredovali tudi vse ključne informacije, povezane s postopki priznavanja.
- Ugotovili smo sicer, da je šlo za dve vrsti sporočil, in sicer za splošno informacijo s prvim povabilom in že bolj konkretno informacijo udeležencem, ki so se že prijavili v program usposabljanja.

PREDLOGI ZA NADALJNI RAZVOJ:

- Predlagamo, da bi se za prihodnjo uporabo osnovna informacija, ki je že bila pripravljena, ažurirala skladno s predlogi udeležencev o tem, katere informacije bi si želeli še imeti. Potem pa bi tovrstno standardizirano prvo informacijo potencialnim udeležencem, ki jih vabimo na usposabljanja, uporabili vsi organizatorji izobraževanja.
- Analiza elektronskih sporočil z vabili na usposabljanje je tudi pokazala, da je bilo v nekaterih primerih udeležencem podana informacija, katere vsebine iz katerih programov usposabljanja, ki jih izvaja ACS, so ustrezne in naj zanje priložijo dokazila, v kolikor so se po teh programih usposabljali. Kar je ustrezno in skladno tudi z nekaterimi predlogi udeležencev, da bi bilo dobro, če bi ACS pripravil nekakšen križni pregled programov usposabljanj, kjer gre za primerljive vsebine in je zato mogoče priznavanje znanja. Vendar pa mora biti tovrstna informacija celovita in odprta. Poleg dokazil, ki jih imajo udeleženci iz programov usposabljanja ACS, imajo morda tudi še druga, ki jih lahko priložijo. Nepopolna informacija pa jih morda lahko zavede v smislu, da se v postopku priznavanja na ACS prizna samo znanje, ki so si ga udeleženci pridobili v programih ACS.
- V evalvaciji je bilo še predlagano, da bi se informacija o priznavanju v elektronskem sporočilu, ki je posredovana skupaj z vabilom potencialnim udeležencem na usposabljanja, tudi grafično oz. vizualno bolj izpostavila, saj se je dogajalo, da so jo uporabniki sporočila spregledali.

Zadovoljstvo udeležencev z informiranjem in svetovanjem ter predlogi za izboljšave

- Udeleženci v dosedanjih postopkih priznavanja znanja na ACS so izrazili zadovoljstvo z načini in vsebinami informiranja in svetovanja. Izmed 24 udeležencev, ki so bili deležni različnih oblik informiranja in svetovanja, jih je bilo malo manj kot polovica (11 oz. 45,84 %) zadovoljnih, 6 oz. 25 % pa zelo zadovoljnih. Šest oz. 25 % jih je bilo dokaj zadovoljnih. Le ena oseba je navedla, da ni bila posebej zadovoljna.

Udeleženci so predlagali precej različne vrste informacij in nasvetov, ki bi jim prišli prav v primeru, če/ko bi se odločili za ponovno priznavanje že pridobljenega znanja. Njihove izjave smo strukturirali v naslednje sklope:

- Informiranje in svetovanje o postopku priznavanja znanja: Nekateri vprašani bi si v prihodnje želeli več in natančnejše informacije o pomembnih časovnih mejnikih v postopku priznavanja znanja. Želeli bi si tudi racionalizacije postopka, da bi jim vzel manj časa.
- Informiranje in svetovanje glede vsebine priznavanja: V tem sklopu smo zaznali več vsebinskih zagat, s katerimi so se srečevali udeleženci. Prva je bila ta, da so v nekaterih primerih očitno imeli težave pridobiti program usposabljanja, da so lahko sploh presodili, ali že imajo primerljiva znanja. Sklepamo lahko, da je šlo za primere programov, ki še niso objavljeni v spletni programoteki ali pa so bili pomanjkljivo informirani o tem, da do programov lahko dostopajo v spletni programoteki. Vprašani bi si želeli tudi več napotkov o tem, katera dokazila je mogoče prilagati in kako izpolniti vlogo za priznavanje znanja.
- Primerljivost vsebin programa z vsebinami drugih programov na ACS: Udeleženci so izpostavili predlog, ki smo ga zasledili že pri ravnateljih oz. direktorjih. In sicer, da bi sodelavci na ACS pripravili nekakšen križni pregled, katere vsebine iz programov usposabljanja, ki jih izvaja ACS se priznajo v konkretnem programu usposabljanja, v katere se vključujejo.
- Drugo: med drugimi izjavami lahko zasledimo predvsem takšne, ki potrjujejo, da so načini in vsebine informiranja in svetovanja, ki so bili na razpolago doslej, ustrezni in naj se uporabljajo še naprej. En udeleženec je navedel, da bi bila za potencialne udeležence teh postopkov koristna informacija, kaj bodo imeli od tega, če se vanje vključijo.

Spremljanje informiranja in svetovanja, povezanega s postopki priznavanja znanja

- Koliko je bilo v obravnavanem obdobju informiranja in svetovanja, ki so ga opravljali organizatorji izobraževanja in svetovalka za priznavanje je težko

objektivno ugotoviti, ker za te namene ni bilo vzpostavljene sistematične spremljave.

PREDLOGI ZA NADALJNI RAZVOJ:

- ☞ Za namene spremljanja informiranja in svetovanja v postopkih priznavanja znanja bi veljalo v prihodnje pripraviti preglednico, kamor bi posamezna svetovalka oz. organizatorica programa zapisovala naslednje podatke: ime svetovalke/organizatorice, datum svetovanja/informiranja, način (telefonsko ali po e-pošti) ter kratek opis vsebine svetovanja ter morebitne priloge (npr. kopija e-sporočila).

MERILA ZA PRIZNAVANJE ŽE PRIDOBLENEGA ZNANJA

Najmanjša enota priznavanja

- ☞ Analiza uveljavljanja določbe Pravilnika o 4 urah usposabljanja kot najmanjši enoti priznavanja je pokazala, da so se strokovni sodelavci ACS pri izpeljavi postopkov priznavanja pri tej določbi soočali vsaj z dvema težavama. Prva je bila ta, da v Pravilniku ni jasno določeno, ali se 4 ure kot najmanjša enota priznavanja nanašajo na tematiko oz. vsebino, ali pa na 4 ure obsega programa. Druga, ki je povzročala največ težav, pa je bila ta, da so v programih pogosto tematski sklopi zaokroženi na 2 pedagoški uri, ob upoštevanju določbe Pravilnika o 4 urah kot najmanjši enoti priznavanja pa tega ni bilo mogoče priznati, čeprav je komisija za priznavanje sodila, da bi strokovno bilo smiselno to priznati.
- Nekaterne nejasnosti so se pokazale pri priznavanju znanja v programih, ki se izpeljujejo v obliki e-usposabljanja. Izpostavljena je bila dilema, ali priznati določeno vsebino, ko se le ta navezuje na druge vsebine, ki se kasneje odvijajo v spletni učilnici in niso priznane. Druga težava, ki se je pojavljala, pa je ta, da je obseg usposabljanja v spletni učilnici opredeljen po tednih, in sicer v obliki dela udeležencev v urah na teden, tematike znotraj posameznega tedna pa niso natančno opredeljene. Tu pa se pojavi težava, kaj vzeti kot enoto pri priznavanju in kako priznavati vsebine npr. znotraj enega tedna, če pa le-te niso razdelane in natančno opredeljene.

PREDLOGI ZA NADALJNI RAZVOJ:

- ☞ Predlagamo, da se določba Pravilnika o najmanjši enoti priznavanja iz pravilnika črta. To pomeni, da se npr. lahko prizna tudi samo ena pedagoška ura.
- ☞ Opraviti je potrebno dodatni premislek in opredeliti posebnosti priznavanja znanja v programih e-usposabljanja.

Vrste dokazil in sestavine, ki jih morajo imeti dokazila

- Evalvacija je pokazala, da so v dosedanjih postopkih priznavanja udeleženci izmed vrst dokazil najpogosteje prilagali javne in druge listine. Med temi prevladujejo potrdila izvajalcev izobraževanja, usposabljanja oz. spopolnjevanja o uspešno dokončanem izobraževanju, usposabljanju oz. spopolnjevanju. Razmerje med potrdili o uspešno opravljenih usposabljanjih v programih ACS in pri drugih izvajalcih je približno enako. Udeleženci so pogosto prilagali tudi dokazila o opravljenih formalnih usposabljanjih (npr. izpit šole za ravnatelje, strokovni izpit, pedagoško-andragoška izobrazba) ter izobraževanjih (npr. višješolska in visokošolska ter univerzitetna diploma itd.).
- Svoje znanje so udeleženci izkazovali tudi s predložitvijo dokazil o izdelkih, storitvah, objavah ali drugih avtorskih delih. Najpogosteje so prilagali dokazila o pisnih izdelkih (razviti izobraževalni pripomočki, programi, učna gradiva, učbeniki itd.). Med tovrstnimi dokazili pa ni bilo npr. objav v sredstvih javnega obveščanja, ki bi govorile o njihovem delu, posnetkov opravljenega dela (npr. posnetek predavanj itd.), morebitnih recenzij njihovega dela itd.
- Med dokazili o znanju, pridobljenim z delom in z drugimi življenjskimi izkušnjami je bilo največ dokazil o sodelovanju v raznih razvojnih in drugih projektih, sodelovanju na konferencah ali pri izpeljavi predavanj in delavnic, dokazil o sodelovanju v raznih strokovnih skupinah in komisijah. Udeleženci so prilagali tudi pogodbe o zaposlitvi in opise del in nalog svojega delovnega mesta, s čimer so dokazovali, da že imajo znanja, za katere usposablja program, saj na teh delovnih mestih že delajo.
- Analiza vrst dokazil, ki so jih prilagali kandidati, je pokazala, da so v dosedanjih postopkih priznavanja udeleženci prilagali dokazila prav iz vseh sklopov vrst dokazil, ki jih je opredelil Pravilnik o priznavanju, in sicer: javne in druge listine, dokazila o izdelkih, storitvah, objavah ali drugih avtorskih delih, dokazila o znanju, pridobljenim z delom in z drugimi življenjskimi izkušnjami. V evalvaciji nismo zaznali, da bi bilo s tega vidika v Pravilnik potrebno vnesti kakšne večje spremembe ali dopolnitve.
- V evalvaciji smo identificirali nekatere težave, s katerimi se je komisija za priznavanje soočala pri vrednotenju dokazil. Največja težava je bila ta, da iz dokazil ni bilo mogoče razbrati vsebine znanj, ki jih udeleženci imajo. Dokazila so bila v nekaterih primerih vsebinsko neustrezna glede na vsebine programa usposabljanja. Pojavila pa se je tudi dilema glede aktualnosti nekaterih dokazil, ki so bile starejšega datuma.
- Ko je šlo za programe ACS, udeleženci najpogosteje poleg potrdila o uspešno opravljenem usposabljanju niso priložili tudi programa. Komisija je program poiskala sama, oz. se je, če je šlo za potrdilo o sodelovanju v razvojnem projektu, pozanimala pri nosilcih razvojnega projekta.

PREDLOGI ZA NADALJNI RAZVOJ:

- ☛ Glede na to, da je analiza dokazil v sklopu dokazil o znanju, pridobljenim z delom in z drugimi življenjskimi izkušnjami pokazala, da so udeleženci prilagali številna dokazila o sodelovanju v projektih, bi bilo potrebno razmisliti, ali bi se v Pravilnik vključila alineja »dokazila o sodelovanju v razvojnih in drugih projektih«.
- ☛ Pri informiranju in svetovanju udeležencem, ki pripravljajo vloge za priznavanje, je potrebno več pozornosti posvetiti svetovanju o ustreznosti dokazil z vidika vsebine. Udeležencem je potrebno pojasniti, da dokazila, iz katerih ni razvidna vsebina njihovih pridobljenih znanj, niso relevantna in so v postopku vrednotenja neuporabna. Več pozornosti je potrebno posvetiti tudi informiranju in svetovanju udeležencem o primerljivosti znanj, ki jih dokazujejo z vsebinami programa usposabljanja, v katere se vključujejo.
- ☛ Predlagamo spremembo določbe Pravilnika, ki govori o »aktualnosti dokazil«. Ta se spremeni tako, da se po novem glasi: *»Z vidika aktualnosti kandidat lahko pri dokazovanju znanja, ki si ga je pridobil v formalnem izobraževanju priloži dokazila, ne glede na to, kdaj si jih je pridobil. Pri dokazovanju znanja, ki si ga je pridobil v neformalnem izobraževanju pa lahko predloži dokazila, ki niso starejša od desetih let. Ko gre za listine, ki imajo vpisan rok veljavnosti (npr. licenca), kandidat lahko priloži le veljavne listine.«*
- ☛ V evalvaciji je bil podan predlog, da bi bilo komisiji za priznavanje omogočeno, da ima vpogled v »bazo učiteljev in izdanih potrdil in programov« v programih usposabljanja ACS. Sedaj ima vpogled v bazo potrdil le ena oseba na ACS. V te namene bi bilo potrebno pripraviti preprosto orodje, ki bi ga lahko uporabljali tudi v postopkih priznavanja.

V zvezi s tem predlogom je potrebno pojasniti, da smo za namene pregleda programov usposabljanja ACS oblikovali spletno programoteko. To je že prvi pripomoček, ki ga lahko uporablja komisija za priznavanje. Da bi to tudi v prihodnje lahko bil učinkovit pripomoček, je potrebno v programoteko postopoma vključiti tudi programe, ki sedaj vanjo še niso vključeni. To pa pomeni, da jih je potrebno pripraviti po enotni metodologiji, ki bo omogočala primerljivo uporabo programov.

V razvojni fazi je tudi računalniški program za spremljanje izobraževalne dejavnosti, ki bo omogočal spremljanje celotnega postopka organizacije in izpeljave usposabljanj in spopolnjevanj, tudi izdajo potrdil udeležencem in predavateljem v programih usposabljanja na ACS. Predvideno je, da naj bi program dobili v uporabo vsi organizatorji izobraževanja na ACS. Smiselno pa je razmisliti, da bi program za namene postopkov priznavanja uporabljala tudi komisija za priznavanje. V te namene bo program potrebno ustrezno nadgraditi.

- ☛ V letu 2015 na ACS-ju poteka razvoj spletne aplikacije v podporo izpeljavi Ekspertne zunanje evalvacije. V prihodnje bi bilo mogoče to spletno aplikacijo

prilagoditi tudi za uporabo v postopkih priznavanja znanja. Tako prilagojena aplikacija bi namreč udeležencem v postopkih priznavanja omogočala, da bi vlogo pripravili in oddali s pomočjo spletne aplikacije, v elektronski obliki pa bi oddali tudi dokazila. Komisija za priznavanje pa bi lahko spletno aplikacijo uporabljala v postopku vrednotenja vlog. Vsa dokazila bi lahko pregledala v spletni obliki, tako bi bil racionaliziran tudi postopek tiskanja in hranjenja dokazil. Za tovrstno prilagoditev spletne aplikacije pa je potrebno zagotoviti sredstva in kadre.

POSTOPEK PRIZNAVANJA ŽE PRIDOBLENEGA ZNANJA

Roki, ki jih opredeljuje postopek priznavanja

- Kljub temu, da podatki, ki smo jih dobili, kažejo, da je večina udeležencev s trenutno postavljenimi roki v postopku priznavanja znanja zadovoljna, pa je po naši oceni vseeno potreben določen razmislek. Skoraj petina udeležencev je namreč izrazila težave, s katerimi so se v zvezi s postavljenimi roki soočali tekom postopka in to je podatek, ki ga ne moremo kar tako spregledati. Tudi pri ostalih, vključenih v našo analizo (predsednica in stalna članica komisije, koordinatorice posameznih programov in svetovalka v postopku priznavanja znanja) je prevladovalo stališče, da se časovni okviri v postopkih priznavanja znanja, kot so trenutno opredeljeni v pravilniku, kažejo kot problematični in terjajo spremembe.

PREDLOGI ZA NADALJNI RAZVOJ:

Predlagamo nekatere spremembe Pravilnika o priznavanju v členih, ki obravnavajo roke postopkov priznavanja. Ti členi bi se skladno z našim predlogom po novem glasili takole:

- ▶ *postopek mora biti od prejema vloge do odločitve direktorja ACS o morebitni pritožbi na sklep o priznavanju že pridobljenega znanja praviloma zaključen **do začetka izvajanja programa** usposabljanja oz. spopolnjevanja. (14. člen);*
  - ▶ *kandidati lahko vlogo vložijo v rokih, ki jih z razpisom programa usposabljanja oz. spopolnjevanja določi ACS in jih javno objavi, pri čemer se rok za vlaganje vlog praviloma **začne 45 dni pred pričetkom usposabljanja** oz. spopolnjevanja, če ne gre za posebne okoliščine, ki ta rok podaljšujejo oz. skrajšujejo. Kandidat za priznavanje mora vlogo oddati najkasneje 16 dni pred pričetkom usposabljanja. Vloge, ki so oddane izven tega roka komisija obravnava le izjemoma (bolezen kandidata ali višje sile) (15. člen);*
  - ▶ *komisija izda kandidatu sklep o priznavanju že pridobljenega znanja **najkasneje 7 dni pred začetkom izvajanja programa**. (19. člen);*
  - ▶ ***kandidat se lahko v 3 dneh** po sprejemu sklepa komisije **pritoži** direktorju (20. člen)*
  - ▶ *direktor mora o **pritožbi** kandidata **odločiti v 3 dneh**. Pisni sklep direktorja o pritožbi je dokončen. (21. člen);*
- ☞ Predlagamo tudi, da strokovna skupina, ki na ACS-ju razvija postopke priznavanja znanja, pripravi natančnejši vsebinski pregled vseh opravil, ki jih je potrebno opraviti v posamezni fazi postopkov, kot jih določa Pravilnik in določi tudi vmesne operativne roke za izpeljavo teh postopkov.

Vloge vključenih izvajalcev postopka

- Evalvacija je pokazala, da je pri razumevanju in udejanjanju vlog sodelavcev ACS prihajalo do težav, ki so očitno izhajale iz nedorečenosti posamezne vloge oz. nalog, ki iz nje izhajajo, predvsem pa tudi iz nedorečenosti sodelovanja med različnimi akterji, ki sodelujejo v postopkih priznavanja znanja.
- V evalvaciji je bilo namreč izpostavljeno, da vloge niso opredeljene dovolj natančno, zato se zdi, kot da vsi, ki v postopku priznavanja znanja sodelujejo, ne vedo čisto dobro, kaj konkretno se od njih pričakuje.

PREDLOGI ZA NADALJNI RAZVOJ:

- Kot ena od možnosti za izboljšanje stanja je bil podan predlog, da na ACS pripravimo neke vrste »protokol«, v katerem natančno zapišemo in opredelimo vloge posameznih deležnikov, ki v postopkih priznavanja znanja sodelujejo.
- Presoditi je potrebno, ali je potrebna kakšna sprememba tudi v Pravilniku o priznavanju. Prav natančnih predlogov o morebitnih spremembah Pravilnika namreč v evalvaciji nismo pridobili. Še najbolj konkreten je bil predlog, da bi bilo v Pravilniku potrebno jasno opredeliti, kdo pripravi sklep o priznavanju. Že sedaj je v zvezi s tem v Pravilniku opredeljeno, da sklep izda komisija za priznavanje in da ga podpiše predsednik komisije. Čigava je odgovornost za izdajo sklepa, je torej v Pravilniku že opredeljeno. Težave so se očitno pojavile bolj v operativnem delu, ko je potrebno odločitev komisije prenesti v sklep o priznavanju. Sami smo sicer skeptični do tega, da bi takšen sklep, ki je vsebinske narave in mora biti vsebinsko korektno pripravljen, lahko pripravila tajnica. A morebiti bi ga ob ustrezni usposobljenosti lahko. V vsakem primeru pa to ne odvzema odgovornosti komisiji za priznavanje, ki sklep izda in je tudi odgovorna za njegovo vsebinsko korektnost.

DOKUMENTACIJA, ZBIRANJE IN VARSTVO OSEBNIH PODATKOV

Vloga kandidata za priznavanje že pridobljenega znanja

- V evalvaciji smo ugotovili, da je bila kakovost pripravljenih vlog kandidatov relativno dobra, imele so ustrezna dokazila, ki so bila pravilno označena in pojasnjena, kar je bilo skupno mnenje strokovnih sodelavcev, ki na ACS sodelujejo v postopkih priznavanja znanja.
- Vendar pa se je vsak od njih srečal tudi s pomanjkljivo pripravljenimi vlogami, npr. ko so kandidati pozabili priložiti dokazila, so jih pa zapisali v vlogi, dokazila niso bila oštevilčena, zapisali so celotno ime programa in ne le teme, h kateri želijo uveljavljati določeno dokazilo. Prilagali so tudi druga neustrezna dokazila, npr. potrdila s področja dela z otroki in mladino, ipd., ker niso natančno vedeli, ali so ustrezna ali ne. Nekateri izmed kandidatov so se raje odločili in niso zaprosili za priznavanje znanja, temveč so se usposabljanja udeležili v celoti.

- Glede potreb po spremembi ali dopolnitvi obrazca za pripravo vloge so bila mnenja strokovnih sodelavcev deljena. Nekateri člani komisije niso zaznali potrebe po spremembi ali dopolnitvi obrazca, spet drugi so izpostavili, da so nekateri udeleženci v postopkih priznavanja izrazili mnenje, da je obrazec preobsežen in da ga je potrebno poenostaviti.

PREDLOGI ZA NADALJNI RAZVOJ:

- V izogib nadaljnjemu nerazumevanju izpolnjevanja obrazca oz. vloge, pripravimo podrobna navodila za izpolnjevanje vloge s prilogo zgledega primera pravilno izpolnjene vloge za priznavanje z dokazili.

Pisno strokovno mnenje koordinatorja

- Ugotovimo lahko, da je potrebno v obrazec za pripravo strokovnega mnenja koordinatorjev vnesti nekatere izboljšave.

PREDLOGI ZA NADALJNI RAZVOJ:

- Obrazec za pripravo pisnega strokovnega mnenja koordinatorja je potrebno dopolniti na način, da bo omogočal podajanje mnenja za posamezne vsebinske sklope in ne le splošno.
- V kolikor bo v Pravilniku ostala določba, da priznavanje celotnih programov ni mogoče, se zapis »*Predlagam, da je kandidat/ka deloma ali v celoti oproščen/a udeležbe na usposabljanju oz. spopolnjevanju*« spremeni v: »*Predlagam, da je kandidat/ka deloma oproščen/a udeležbe na usposabljanju oz. spopolnjevanju.*« V primeru izjem, ko bi kandidatu priznali celoten program, se stavek smiselno prilagodi.
- Premisliti je potrebno, ali je mogoča rešitev, da se podatki iz vloge kandidata ne bi prepisovali v obrazec za pripravo strokovnega mnenja koordinatorja. Takšna racionalizacija bi bila mogoče, če bi zasnovali IKT aplikacijo, ki bi omogočala spletno izpolnjevanje obrazcev in povezovanje podatkov med njimi.
- Ob pripravi protokola za izpeljavo postopkov priznavanja je potrebno jasno doreči, kdo je tisti, ki nudi administrativno podporo koordinatorjem pri pripravi strokovnih mnenj.
- Premisliti je potrebno, ali bi bilo treba tudi v primerih, ko je znanje priznано, napisati pisno utemeljitev. Sedaj je utemeljitev potrebna le tam, kjer znanje kandidatu ni priznано.

Sklep o priznavanju znanja

- Ugotovimo lahko, da so se v postopku priprave sklepa o priznavanju pojavljale težave. Najpogosteje je šlo za to, da ni bilo povsem jasno, kdo pripravlja sklep o priznavanju. V nekaterih primerih ga je tako pripravil koordinater, v drugih predsednica skupine, v tretjem primeru pa organizator izobraževanja, koordinater pa je potem sklepe preveril.
- Drugo težavo so povzročili roki v postopkih priznavanja. Ker je bil sklep o priznavanju udeležencem v nekaterih primerih izdan le kak dan pred pričetkom usposabljanja, le-ti niso mogli izkoristiti možnosti pritožbe. Medtem, ko bi bila pritožba obravnavana, bi bilo namreč usposabljanje že izpeljano.
- Nekateri udeleženci niso bili zadovoljni z vsebino sklepa o priznavanju. Utemeljitev in pojasnila, zakaj jim znanje ni bilo priznано, jih namreč niso prepričala. Ob tem velja povedati, da so bili takšni udeleženci v manjšini.

PREDLOGI ZA NADALJNI RAZVOJ:

- ☞ V Pravilniku o priznavanju in/ali v protokolu za izpeljavo postopkov priznavanja je potrebno jasno opredeliti, kdo je odgovoren za pripravo sklepov o priznavanju in načine sodelovanja med različnimi akterji pri pripravi in potrditvi sklepa.
- ☞ V sklep o priznavanju je potrebno zapisati poleg vsebine priznanega znanja tudi obseg ur.
- ☞ Roke celotnega postopka priznavanja je potrebno doreči tako, da bo imel udeleženec, ki mu znanje ni bilo priznано, realen rok za pritožbo in bo lahko sklep o pritožbi dobil pred pričetkom usposabljanja.
- ☞ Na usposabljanjih o postopkih priznavanja znanja je potrebno posebno pozornost nameniti temu, kako oblikovati vsebino, utemeljitve, pojasnila sklepa o priznavanju.

Evidence, arhiv

- Ugotovimo lahko, da ni potrebe po tem, da bi spreminjali določbe Pravilnika o priznavanju, ki obravnava hranjenje dokumentacije obravnavanih postopkov.

Dokumentacija, ki se vrne posameznikom

- Ugotovili smo, da ni potreb po dopolnitvi Pravilnika o priznavanju v določbah, ki opredeljujejo hranjenje dokumentacije v postopkih priznavanja.
- V primeru, da je vsa dokumentacija postopkov priznavanja (vloga kandidata, vsebinsko mnenje koordinaterja, sklep o priznavanju) dobro pripravljena, tudi ni

potrebe po tem, da bi se spreminjala določba Pravilnika, ki opredeljuje, da se po zaključku postopka, dokazila vrnejo udeležencem postopkov priznavanja.

PREDLOGI ZA NADALJNI RAZVOJ:

- ☞ Glede na to, da odgovori vprašanih pri obravnavani tematiki niso bili povsem enoznačni in smo ob mnenjih, da hranjenje dokazil na ACS ni potrebno, hkrati zaznali tudi nekaj skepse, če takšna določba zares zdrži v vseh primerih, vendarle velja premislek o možnosti racionalnega hranjenja dokazil tudi na ACS.
- ☞ Doslej smo že predlagali, da bi bilo v prihodnje smiselno razviti IKT aplikacijo v podporo vodenju postopkov priznavanja. V kolikor bi ta predlog realizirali, bi hkrati s tem tudi razrešili vprašanje racionalnega hranjenja dokazil na ACS. Udeleženci postopkov priznavanja bi namreč dokazila v e-obliki naložili v aplikacijo, s tem pa bi bila avtomatsko shranjena na strežniku ACS.

KAKOVOST POSTOPKOV PRIZNAVANJA ZNANJA

Zagotavljanje kakovosti

- V evalvaciji smo ugotovili, da so nadaljnja usposabljanja vključenih v postopke priznavanja na ACS potrebna.
- Sodelujoči v evalvaciji so večinoma med tematikami za nadaljnja usposabljanja navajali vsebine, pri katerih so se v dosedanjih postopkih priznavanja soočali z največ težavami.

PREDLOGI ZA NADALJNI RAZVOJ:

- ☞ Predlagamo, da se v letu 2016 pripravi in izpelje spopolnjevanje za sodelujoče v postopkih priznavanja na ACS.
- ☞ Program spopolnjevanja pripravijo sodelavci Središča za svetovanje in vrednotenje v sodelovanju s sodelavci iz Središča za kakovost in izobraževanje.
- ☞ Predlagane teme:
  - seznanitev udeležencev – sodelavcev ACS z najnovejšimi trendi v postopkih priznavanja znanja v Sloveniji in na ravni EU,
  - vloge in naloge sodelujočih v postopkih priznavanja znanja ter sodelovanje med njimi,
  - kakovost dokazil ter karakteristike, ki določajo dobro dokazilo; presoja dokazil – ustreznost dokazil glede na uporabljene kriterije,
  - priprava mnenja koordinatorja,
  - priprava sklepa o priznavanju – kako mnenje koordinatorja zapisati v sklep o priznavanju.

- ➔ Spopolnjevanje naj bo praktično naravnano, tematike naj se obravnavajo na konkretnih primerih – presoja dobrih in slabih primerov, praktično delo – izpeljava postopka priznavanja za izbrano vlogo itd.

5. VIRI

Klemenčič S., Možina T., Đorđević N. (2012). Priznavanje že pridobljenega znanja. Svetovalni pripomoček za udeležence programov usposabljanja in spopolnjevanja ACS, ki bi želeli imeti priznано že pridobljeno znanje. Ljubljana. Andragoški center Slovenije.

Pravilnik o priznavanju že pridobljenega znanja udeležencem v programih usposabljanja in spopolnjevanja ACS, 2011. Dostopno na http://izobrazevanje.acs.si/dokumenti/priznavanje/Pravilnik_ppz.pdf

Spletna stran Andr dodati še vse vprašalnike, za ACS, za ravnatelje/direktorje, udeležence andragoško spopolnjevanje. Dostopna na: <http://izobrazevanje.acs.si/>

6. PRILOGE

Priloga 1: Evalvacijski načrt

EVALVACIJSKI NAČRT

VSEBINSKI SKLOP (predmet evalvacije)	EVALVACIJSKA VPRAŠANJA (Navede se samo ključna vprašanja pri vsakem sklopu. Nadalje jih bomo razdelovali v vprašalniku)	SUBJEKTI (Od koga bomo pridobili mnenja)	METODE (Na kakšen način bomo zbrali mnenja?)	DRUGI VIRI (Katero dokumentacijo bomo analizirali?)	METODE
I. SPLOŠNE DOLOČBE					
(3. člen pravilnika) NAČELA PRIZNAVANJA ZNANJA	<i>Po sedaj veljavnem pravilniku o priznavanju znanja¹⁷ poteka postopek priznavanja znanja na podlagi presoje dokazil, ki jih predloži kandidat, ne pa s preverjanjem znanja.</i>				
	1. Ali je izpeljava postopkov priznavanja zgolj na podlagi presoje dokazil dovolj ali pa bi bilo potrebno vpeljati tudi možnost preverjanja znanja? (Kakšne so omejitve v primeru, da bi razmišljali tudi o vpeljavi preverjanja znanja?)	koordinatorji/vodje programov Predsednica komisije za priznavanje Članica komisije za priznavanje (ki ni v vlogi koordinatorja programov)	Vprašalnik za vodje/koordinatorje Vprašalnik za predsednico in člana komisije za priznavanje		

¹⁷ Pravilnik o priznavanju že pridobljenega znanja udeležencem v programih usposabljanja in spopolnjevanja Andragoškega centra Slovenije (v nadaljevanju: Pravilnik o priznavanju znanja)

VSEBINSKI SKLOP	EVALVACIJSKA VPRAŠANJA	SUBJEKTI	METODE	DRUGI VIRI	METODE
NAČELA PRIZNAVANJA ZNANJA	<i>Po sedaj veljavnem pravilniku o priznavanju znanja ACS priznavanje celotnih programov usposabljanja in spopolnjevanja ni mogoče.</i>				
	2. Kolikšen obseg izobraževalnih programov se je v dosedanjih postopkih priznavanja kandidatom priznal?			Sklepi o priznavanju za leta 2011, 2012 in 2013	Analiza dokumentacije
	3. Kakšne so praktične izkušnje z udejanjanjem tega določila v dosedanjih izpeljavah postopkov priznavanja? Ali obstaja potreba po spremembi ali dopolnitvi obravnavanega določila?	koordinatorji/vodje programov	Vprašalnik za vodje/koordinatorje		
		Predsednica komisije za priznavanje Članica komisije za priznavanje (ki ni v vlogi koordinatorja programov)	Vprašalnik za predsednico in člana komisije za priznavanje		
	<i>Sedaj veljavni pravilnik o priznavanju znanja ACS ne predvideva možnosti, da se kandidata pozove k dopolnitvi vloge.</i>				
	4. Ali so se v dosedanjih izpeljavah postopkov priznavanja pokazale potrebe po uvedbi možnosti dopolnitve vloge kandidata? (Opomba: Premisliti o omejitvah, če bi se odločili za takšno možnost. Npr. potreben čas itd.)	koordinatorji/vodje programov	Vprašalnik za vodje/koordinatorje		
Predsednica komisije za priznavanje Članica komisije za priznavanje (ki ni v vlogi koordinatorja programov)		Vprašalnik za predsednico in člana komisije za priznavanje			

VSEBINSKI SKLOP	EVALVACIJSKA VPRAŠANJA	SUBJEKTI	METODE	DRUGI VIRI	METODE
<p>(4. člen pravilnika) V KATERIH PROGRAMIH USPOSABLJANJA OZ. SPOPOLNJEVANJA POTEKAJO POSTOPKI PRIZNAVANJA</p>	<p><i>Sedaj veljavni pravilnik o priznavanju znanja ACS določa, da za priznanje znanja lahko zaprosijo kandidati, ki se vključujejo v programe, ki trajajo 24 ur ali več, so zapisani in so iz njih razvidni najmanj naslednji podatki: namen programa usposabljanja oz. spopolnjevanja, vzgojno-izobraževalni cilji, vsebina oz. vsebinski slopi in trajanje vsebinskih sklopov.</i> <i>Kandidatom, ki se vključujejo v programe usposabljanja oz. spopolnjevanja ACS, krajše od 24 ur, se omogoči priznavanje že pridobljenega znanja le v primeru, da je v programe usposabljanja oz. spopolnjevanja, v katerega se vključujejo, ta možnost posebej predvidena.</i></p>				
	<p>5. Kolikšno je število udeležencev, ki so se doslej vključili v postopke priznavanja znanja v programih, ki trajajo 24 ur ali več oz. v programih, ki trajajo manj kot 24 ur?</p>			<p>Programi usposabljanja in spopolnjevanja, v katere so se vključevali kandidati</p>	<p>Analiza dokumentacije</p>
	<p>6. Ali je določba, da je priznavanje mogoče le v programih, ki trajajo 24 ur ali več oz. v krajših od 24 ur le v primerih, če to program posebej določa, ustrezna?</p>	<p>koordinatorji/vodje programov</p>	<p>Vprašalnik za vodje/koordinatorje</p>		<p>Sklepi o priznavanju za leta 2011, 2012 in 2013</p>
<p>Predsednica komisije za priznavanje Članica komisije za priznavanje (ki ni v vlogi koordinatorja programov)</p>	<p>Vprašalnik za predsednico in člana komisije za priznavanje</p>				

VSEBINSKI SKLOP	EVALVACIJSKA VPRAŠANJA	SUBJEKTI	METODE	DRUGI VIRI	METODE
<p><i>(7. člen pravilnika)</i> INFORMIRANJE IN SVETOVANJE KANDIDATOM O MOŽNOSTIH ZA PRIZNAVANJE</p>	<p><i>Sedaj veljavni pravilnik o priznavanju znanja ACS določa, da ACS na različne načine (na informativnih srečanjih, s promocijskimi materiali, na spletu ipd.) seznanja javnost in kandidate o možnostih priznavanja že pridobljenega znanja v svojih programih usposabljanja in spopolnjevanja. Informacije zajemajo pojasnitev, kakšne so prednosti za tiste, ki se vključijo v postopek priznavanja, kako postopek poteka, kaj je njegov rezultat in kakšno svetovalno pomoč ACS pri tem nudi posamezniku.</i></p>				
	<p>7. Na kakšne načine je bilo doslej poskrbljeno za informiranje in svetovanje kandidatom o možnostih za priznavanje znanja?</p>	<p>svetovalec v postopkih priznavanja</p>	<p>Vprašalnik za svetovalca v postopkih priznavanja</p>	<p>Brošure, dopisi, informacije po e-pošti idr.</p>	<p>analiza dokumentacije</p>
		<p>Kandidati za priznavanje</p>	<p>Spletni vprašalnik</p>		
	<p>8. Kakšne so bile vsebine informiranja in svetovanja kandidatom?</p>	<p>svetovalec v postopkih priznavanja</p>	<p>Vprašalnik za svetovalca v postopkih priznavanja</p>	<p>Brošure, dopisi, informacije po e-pošti idr.</p>	<p>analiza dokumentacije</p>
		<p>kandidati za priznavanje</p>	<p>Spletni vprašalnik</p>		
	<p>9. Ali bi bilo potrebno načine ter vsebine informiranja in svetovanja v prihodnje dopolniti? Če da, kako?</p>	<p>Svetovalec v postopkih priznavanja</p>	<p>Vprašalnik za svetovalca v postopkih priznavanja</p>		
<p><i>(7. člen pravilnika)</i> INFORMIRANJE IN SVETOVANJE KANDIDATOM O MOŽNOSTIH ZA PRIZNAVANJE (nadaljevanje)</p>		<p>Kandidati za priznavanje</p>	<p>Spletni vprašalnik</p>		

VSEBINSKI SKLOP	EVALVACIJSKA VPRAŠANJA	SUBJEKTI	METODE	DRUGI VIRI	METODE
II. MERILA ZA PRIZNAVANJE ŽE PRIDOBLENEGA ZNANJA					
(9. člen pravilnika) NAJMANJŠA ENOTA PRIZNAVANJA	<i>Sedaj veljavni pravilnik o priznavanju znanja ACS določa, da je najmanjša enota priznavanja že pridobljenega znanja, del programa usposabljanja oz. spopolnjevanja, v katerega se kandidat vključuje, ki ustreza obsegu 4 ur organiziranega izobraževalnega dela.</i>				
	10. Ali se je v dosedanjih postopkih priznavanja določilo o štirih urah organiziranega izobraževalnega dela kot najmanjši enoti priznavanja izkazalo kot ustrezno?	koordinatorji/vodje programov	Vprašalnik za vodje/koordinatorje		
	11. Kako je obravnavano določilo delovalo v primeru programov e-usposabljanja?	Predsednica komisije za priznavanje Članica komisije za priznavanje (ki ni v vlogi koordinatorja programov)	Vprašalnik za predsednico in člana komisije za priznavanje		
(11. 12., 13. člen pravilnika) VRSTA DOKAZIL IN SESTAVINE, KI JIH MORAJO IMETI DOKAZILA	12. Kakšne vrste dokazil so v dosedanjih postopkih priznavanja prilagali kandidati?			Vloge kandidatov v letih 2011, 2012 in 2013	analiza dokumentacije (z vidika vrst dokazil, ki jih opredeljujejo 11., 12. In 13. Člen)
	(Opomba: Problematika, ko je bil priložen samo urnik, ne pa tudi program. Kaj se stori v takšnih primerih?)	13. Ali so se v dosedanjih postopkih priznavanja pri vrednotenju priloženih dokazil pojavljale kakršnekoli težave? Če da, kakšne?	koordinatorji/vodje programov	Vprašalnik za vodje/koordinatorje	
Predsednica komisije za priznavanje Članica komisije za priznavanje			Vprašalnik za predsednico in člana komisije za priznavanje		
Kandidati za priznavanje			spletni vprašalnik		

VSEBINSKI SKLOP	EVALVACIJSKA VPRAŠANJA	SUBJEKTI	METODE	DRUGI VIRI	METODE
	<p><i>Sedaj veljavni pravilnik o priznavanju znanja ACS določa, da je potrebno v primerih, ko predložena listina ne vsebuje podatkov o vsebini, vsebinskih sklopih in njihovem obsegu, priložiti program izobraževanja, usposabljanja ali spopolnjevanja in urnik.</i></p> <p>14. Kako se je to določilo uveljavljalo v dosedanjih postopkih priznavanja? So se pojavljale kakšne težave? Če da, kakšne?</p>	<p>koordinatorji/vodje programov</p> <p>Predsednica komisije za priznavanje Članica komisije za priznavanje (ki ni v vlogi koordinatorja programov)</p>	<p>Vprašalnik za vodje/koordinatorje</p> <p>Vprašalnik za predsednico in člana komisije za priznavanje</p>		
III. POSTOPEK PRIZNAVANJA ŽE PRIDOBLENEGA ZNANJA					
<p><i>(14, 15. 19. in 20. člen pravilnika)</i> ROKI, KI JIH OPREDELJUJE POSTOPEK PRIZNAVANJA</p>	<p><i>Sedaj veljavni pravilnik o priznavanju znanja ACS določa, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ <i>mora biti postopek od prejema vloge do izdaje sklepa o priznavanju že pridobljenega znanja praviloma zaključen do začetka izvajanja programa usposabljanja oz. spopolnjevanja. (14. člen);</i> ▶ <i>kandidati lahko vlogo vložijo v rokih, ki jih z razpisom programa usposabljanja oz. spopolnjevanja določi ACS in jih javno objavi, pri čemer se rok za vlaganje vlog praviloma začne tri tedne pred pričetkom usposabljanja oz. spopolnjevanja, če ne gre za posebne okoliščine, ki ta rok podaljšujejo oz. skrajšujejo. Vloge, ki so oddane izven tega roka komisija obravnava le izjemoma (bolezen kandidata ali višje sile) (15. člen);</i> ▶ <i>komisija izda kandidatu sklep o priznavanju že pridobljenega znanja najkasneje do začetka izvajanja programa. (19. člen);</i> ▶ <i>kandidat se lahko v 5 dneh po sprejemu sklepa komisije pritoži direktorju (20. člen)</i> ▶ <i>direktor mora o pritožbi kandidata odločiti v 15 dneh. Pisni sklep direktorja o pritožbi je dokončen. (21. člen);</i> <p>15. Kako so v dosedanjih izpeljavah postopkov priznavanja znanja delovali na tak način določeni roki za izpeljavo posamezne faze?</p> <p><i>(Opomba: Problem, da se medtem, ko se kandidat pritoži in direktor odloči, program že izpelje.)</i></p>	<p>koordinatorji/vodje programov</p> <p>Predsednica komisije za priznavanje Članica komisije za priznavanje (ki ni v vlogi koordinatorja programov)</p>	<p>Vprašalnik za vodje/koordinatorje</p> <p>Vprašalnik za predsednico in člana komisije za priznavanje</p>		

VSEBINSKI SKLOP	EVALVACIJSKA VPRAŠANJA	SUBJEKTI	METODE	DRUGI VIRI	METODE
14, 15. 19. in 20. člen pravilnika) ROKI, KI JIH OPREDELJUJE POSTOPEK PRIZNAVANJA		svetovalec v postopkih priznavanja			
		kandidati za priznavanje	spletni vprašalnik		
(6., 15., 16, 18., 20, 21. In 23. člen pravilnika) VLOGE KLJUČNIH IZVAJALCEV POSTOPKA	<p>Sedaj veljavni pravilnik o priznavanju znanja ACS opredeljuje, da v postopku priznavanja sodelujejo sodelavci ACS v naslednjih vlogah:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Direktor ACS; imenuje komisijo, imenuje predsednika komisije (6. člen), odloča o pritožbi kandidata (20. in 21. člen), podpiše sklep o priznavanju, ki ga pripravi komisija. ▶ Komisija za priznavanje; obravnava vlogo kandidata in izda sklep o priznavanju. Pri tem upošteva pisno mnenje koordinatorja. (18. člen); Predsednik komisije podpiše sklep o priznavanju. ▶ Koordinator programa; opravi strokovni pregled vloge kandidata. Pri tem se lahko po potrebi posvetuje z izvajalci programa; mnenje pripravi pisno, v predpisani obliki. Mnenje vsebuje tudi oceno, ali je mogoče kandidatu priznati del programa in če da, kateri. ▶ Organizator izobraževanja; nudi informiranje in svetovanje kandidatu (16. člen), sprejme vlogo kandidata in jo preda koordinatorju programa ter hkrati o tem obvesti predsednika komisije o začetku postopka (15. člen); vodi arhiv z evidencami o postopkih priznavanja (23. člen) 				
	16. Ali pravilnik dovolj jasno opredeljuje pristojnosti, naloge in načine sodelovanja med različnimi nosilci postopka priznavanja? Če ne, kaj bi bilo potrebno spremeniti?	koordinatorji/vodje programov	Vprašalnik za vodje/ koordinatorje		
		Predsednica komisije za priznavanje Članica komisije za priznavanje (ki ni v vlogi koordinatorja programov)	Vprašalnik za predsednico in člana komisije za priznavanje		
		svetovalec v postopkih priznavanja	Vprašalnik za svetovalca v postopkih priznavanja		

VSEBINSKI SKLOP	EVALVACIJSKA VPRAŠANJA	SUBJEKTI	METODE	DRUGI VIRI	METODE
IV.DOKUMENTACIJA, ZBIRANJE IN VARSTVO OSEBNIH PODATKOV					
(14., 17., 19., 23. člen pravilnika) EVIDENCE	Sedaj veljavni pravilnik o priznavanju znanja ACS opredeljuje, v postopku priznavanja opredeljuje naslednjo dokumentacijo (evidence) <ul style="list-style-type: none"> ▶ Vloga kandidata za priznavanje že pridobljenega znanja (obrazec); (14. člen) ▶ Pisno strokovno mnenje koordinatorja (obrazec); (17. člen) ▶ Sklep o priznavanju znanja (obrazec) (19. člen); ▶ Obrazec o prejemu sklepa (obrazec); (23. člen) 				
(14. člen pravilnika) VLOGA KANDIDATA ZA PRIZNAVANJE	17. Kakšna je bila v dosedanjih postopkih priznavanja kakovost pripravljenih vlog kandidatov?	koordinatorji/vodje programov	Vprašalnik za vodje/koordinatorje		
		Predsednica komisije za priznavanje Članica komisije za priznavanje	Vprašalnik za predsednico in člana komisije za priznavanje		
	18. Ali so imeli kandidati za priznavanje kakšne težave pri izpolnjevanju obrazca/ vloge za priznavanje?	kandidati za priznavanje	spletni vprašalnik		
		Svetovalec v postopkih priznavanja	Vprašalnik za svetovalca v postopkih priznavanja		
	19. Ali so se pokazale potrebe po dopolnitvi ali spremembi obrazca za pripravo vloge kandidata? Če da, katere?	koordinatorji/vodje programov	Vprašalnik za vodje/koordinatorje		
		Predsednica komisije za priznavanje Članica komisije za priznavanje	Vprašalnik za predsednico in člana komisije za priznavanje		
		svetovalec v postopkih priznavanja	Vprašalnik za svetovalca v postopkih priznavanja		

VSEBINSKI SKLOP	EVALVACIJSKA VPRAŠANJA	SUBJEKTI	METODE	DRUGI VIRI	METODE
(17. člen pravilnika) PISNO STROKOVNO MNENJE KOORDINATORJA	20. Kakšne so dosedanje vsebinske izkušnje koordinatorjev s pripravo pisnih strokovnih mnenj?	koordinatorji/vodje programov	Vprašalnik za vodje/koordinatorje		
	21. Kakšne so dosedanje izkušnje komisije za kakovost z strokovnimi mnenji, ki so jih pripravili koordinatorji?	Predsednica komisije za priznavanje Članica komisije za priznavanje	Vprašalnik za predsednico in člana komisije za priznavanje		
	22. Ali so se pokazale potrebe po dopolnitvi ali spremembi obrazca za pripravo pisnega strokovnega mnenja?	koordinatorji/vodje programov	Vprašalnik za vodje/koordinatorje		
		Predsednica komisije za priznavanje Članica komisije za priznavanje	Vprašalnik za predsednico in člana komisije za priznavanje		
23. Kakšna je kakovost pripravljenih strokovnih mnenj koordinatorjev?			Pisna strokovna mnenja v letih 2011, 2012, 2013	Analiza dokumentacije	
(19. člen pravilnika) SKLEP O PRIZNAVANJU ZNANJA	24. Kako je v dosedanjih postopkih priznavanja potekala priprava in izdaja sklepa o priznavanju znanja? <i>(Kdo je pri tem sodeloval, kako je potekalo sodelovanje med vključenimi, so se pokazale kakšne vsebinske težave pri pripravi sklepa? itd.)</i>	koordinatorji/vodje programov	Vprašalnik za vodje/koordinatorje		
		Predsednica komisije za priznavanje Članica komisije za priznavanje	Vprašalnik za predsednico in člana komisije za priznavanje		
		Svetovalec v postopkih priznavanja	Vprašalnik za svetovalca v postopkih priznavanja		

VSEBINSKI SKLOP	EVALVACIJSKA VPRAŠANJA	SUBJEKTI	METODE	DRUGI VIRI	METODE
(19. člen pravilnika) SKLEP O PRIZNAVANJU ZNANJA	25. Ali so se pokazale potrebe po dopolnitvi ali spremembi obrazca za izdajo sklepa o priznavanju?	Predsednica komisije za priznavanje Članica komisije za priznavanje	Vprašalnik za predsednico in člana komisije za priznavanje		
	26. Ali so se kandidati za priznavanje s sprejetimi sklepi o priznavanju strinjali?	kandidati za priznavanje		Evidenca o pritožbah	Analiza dokumentacije
(23. člen pravilnika) EVIDENCE, ARHIV	<p><i>Sedaj veljavni pravilnik o priznavanju znanja ACS opredeljuje, da se v zvezi s priznavanjem vodi naslednje evidence:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ <i>evidenco prijetih vlog in izdanih sklepov,</i> ▶ <i>dosje kandidata, ki vsebuje prijavni obrazec, mnenje koordinatorja programa in sklep komisije, morebitno pritožbo kandidata in sklep v zvezi s pritožbo, obrazec o prejemu sklepa.</i> <p><i>Evidence se hranijo v skupnem arhivu pri organizatorju izobraževanja v skladu z ustreznimi predpisi o hranjenju dokumentarnega in arhivskega gradiva.</i></p>				
	27. Kako so se v dosedanjih postopkih priznavanja izvajala določila o hranjenju dokumentacije? So se pokazale kakšne potrebe po dopolnitvi določil o hranjenju dokumentacije?	Svetovalec v postopkih priznavanja	Vprašalnik za svetovalca v postopkih priznavanja		

VSEBINSKI SKLOP	EVALVACIJSKA VPRAŠANJA	SUBJEKTI	METODE	DRUGI VIRI	METODE
(24. člen) DOKUMENTACIJA, KI SE VRNE POSAMEZNIKOM	<i>Sedaj veljavni pravilnik o priznavanju znanja ACS opredeljuje, da se dokazila, ki jih je kandidat priložil prijavnemu obrazcu, po izteku pritožbenega roka vrnejo kandidatu.</i>				
	28. Ali obstajajo potrebe, da bi dokazila, ki jih je kandidat priložil vlogi, hranil tudi ACS?	koordinatorji/vodje programov	Vprašalnik za vodje/koordinatorje		
		Predsednica komisije za priznavanje Članica komisije za priznavanje	Vprašalnik za predsednico in člana komisije za priznavanje		
		Svetovalec v postopkih priznavanja	Vprašalnik za svetovalca v postopkih priznavanja		
(25. člen) ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI	<i>Sedaj veljavni pravilnik o priznavanju znanja ACS opredeljuje, da ACS zagotavlja pogoje za kakovostno izpeljavo vseh postopkov priznavanja znanja in v ta namen zlasti:</i> <ul style="list-style-type: none"> ▶ <i>Skrbi za strokovno spopolnjevanje vsega osebja, ki sodeluje v postopkih priznavanja že pridobljenega znanja,</i> ▶ <i>Poskrbi za individualno spremljanje in svetovanje koordinatorjem programov – začetnikom v postopkih priznavanja že pridobljenega znanja,</i> ▶ <i>Načrtuje in izvaja različne ukrepe za presojanje kakovosti izpeljanih postopkov (analiza različne dokumentacije, ankete med posamezniki, ankete med koordinatorji...) ter uvaja različne ukrepe za izboljšanje kakovosti na tem področju.</i> 				
	29. Kako je bilo v času od uveljavitve pravilnika poskrbljeno za strokovno usposabljanje in svetovanje osebju, ki sodeluje v postopkih priznavanja znanja?			Programi/urnik i usposabljanj Evidence prisotnosti na usposabljanjih	Analiza dokumentacije

VSEBINSKI SKLOP	EVALVACIJSKA VPRAŠANJA	SUBJEKTI	METODE	DRUGI VIRI	METODE
	30. Kakšne so potrebe po nadaljnem usposabljanju za izpeljavo postopkov priznavanja znanja?	koordinatorji/vodje programov	Vprašalnik za vodje/koordinatorje		
		Predsednica komisije za priznavanje Članica komisije za priznavanje	Vprašalnik za predsednico in člana komisije za priznavanje		
		Svetovalec v postopkih priznavanja	Vprašalnik za svetovalca v postopkih priznavanja		
<i>V. UDELEŽENCI V POSTOPKIH PRIZNAVANJA ZNANJA</i>					
UDELEŽENCI V POSTOPKIH PRIZNAVANJA	31. Koliko udeležencev se je v obravnavanem obdobju vključilo v postopke priznavanja znanja na ACS?			Vloge kandidatov za priznavanje (2011, 2012, 2013)	Analiza dokumentacije
	32. V katere programe usposabljanja in spopolnjevanja so se vključevali udeleženci, ki so zaprosili za priznavanje znanja?			Vloge kandidatov za priznavanje (2011, 2012, 2013)	Analiza dokumentacije
	33. Kakšno je število udeležencev, ki jim je bilo znanje priznано?			Sklepi o priznavanju (2011, 2012, 2013)	Analiza dokumentacije

VSEBINSKI SKLOP	EVALVACIJSKA VPRAŠANJA	SUBJEKTI	METODE	DRUGI VIRI	METODE
	34. Ali je bilo udeležencem, ki jim je bilo znanje priznано, priznan celoten obseg, za katerega so zaprosili?			Vloge kandidatov za priznavanje (2011, 2012, 2013) Sklepi o priznavanju (2011, 2012, 2013)	Analiza dokumentacije
	35. Kakšni so bili razlogi v primerih, ko udeležencem znanje (v celoti, ali delno) ni bilo priznано?			Vloge kandidatov za priznavanje (2011, 2012, 2013) Sklepi o priznavanju (2011, 2012, 2013)	Analiza dokumentacije

